

ISSN: 2822-0552 (Online)

**Research and Development Institute Journal
of Chaiyaphum Rajabhat University**

VOL.7 NO.1 JANUARY - APRIL 2025

**วารสารสถาบันวิจัยและพัฒนา
มหาวิทยาลัยราชภัฏชัยภูมิ**

ปีที่ 7 ฉบับที่ 1 มกราคม - เมษายน 2568

Office of Academic Promotion and Lifelong Learning
Chaiyaphum Rajabhat University

**สำนักส่งเสริมวิชาการ และจัดการเรียนรู้ตลอดชีวิต
มหาวิทยาลัยราชภัฏชัยภูมิ**

rdijournal@cpru.ac.th

วารสารสถาบันวิจัยและพัฒนา มหาวิทยาลัยราชภัฏชัยภูมิ

ISSN 2822-0552 (Online)

ปีที่ 7 ฉบับที่ 1 มกราคม – เมษายน พ.ศ. 2568

วัตถุประสงค์

เพื่อส่งเสริมและเผยแพร่ผลงานวิชาการสาขามนุษยศาสตร์และสังคมศาสตร์ในรูปแบบบทความวิจัย
บทความวิจารณ์หนังสือ และบทความวิชาการทั่วไป

การตรวจสอบทางวิชาการ

บทความได้ผ่านการตรวจสอบทางวิชาการจากผู้ทรงคุณวุฒิบทความละ 3 ท่าน

กำหนดการพิมพ์เผยแพร่

พิมพ์เผยแพร่ปีละ 3 ฉบับ

ฉบับที่ 1 : มกราคม – เมษายน

ฉบับที่ 2 : พฤษภาคม – สิงหาคม

ฉบับที่ 3 : กันยายน – ธันวาคม

เจ้าของ

งานวิจัยและพัฒนา สำนักส่งเสริมวิชาการและจัดการเรียนรู้ตลอดชีวิต

มหาวิทยาลัยราชภัฏชัยภูมิ

167 อาคารบรรณราชนครินทร์ ชั้น 1 ตำบลนาฝาย อำเภอเมือง จังหวัดชัยภูมิ 36000

โทรศัพท์ 044-815111 ต่อ 4103 ,โทรสาร 044815116

<https://so10.tci-thaijo.org/index.php/rdicpru>

บรรณาธิการ

รองศาสตราจารย์ ดร.สุนันท์ สีพาย

มหาวิทยาลัยราชภัฏชัยภูมิ

ที่ปรึกษา

อธิการบดีมหาวิทยาลัยราชภัฏชัยภูมิ
รองอธิการบดีมหาวิทยาลัยราชภัฏชัยภูมิ
ผู้ช่วยอธิการบดีมหาวิทยาลัยราชภัฏชัยภูมิ

กองบรรณาธิการ

ศาสตราจารย์ ดร.ธีระ รุญเจริญ	มหาวิทยาลัยขอนแก่น
รองศาสตราจารย์ ดร.ณภัทร น้อยน้ำใส	มหาวิทยาลัยราชภัฏนครราชสีมา
รองศาสตราจารย์ ดร.สัญญา เคนาภูมิ	มหาวิทยาลัยราชภัฏมหาสารคาม
รองศาสตราจารย์ ดร.จำลอง วงษ์ประเสริฐ	มหาวิทยาลัยราชภัฏอุบลราชธานี
รองศาสตราจารย์ ดร.เกรียงศักดิ์ โชควรกุล	มหาวิทยาลัยราชภัฏชัยภูมิ
รองศาสตราจารย์ ดร.สุนทร ปัญญาพงษ์	มหาวิทยาลัยราชภัฏชัยภูมิ
รองศาสตราจารย์ ดร.บุญชม ศรีสะอาด	มหาวิทยาลัยมหาสารคาม
อาจารย์ ดร.จิราภรณ์ จันทร์เขียน	มหาวิทยาลัยราชภัฏชัยภูมิ

ผู้ประเมินอิสระ (Peer Review) ตรวจสอบวิชาการประจำฉบับ

รองศาสตราจารย์ ดร.จำลอง วงษ์ประเสริฐ	มหาวิทยาลัยราชภัฏอุบลราชธานี
รองศาสตราจารย์ ดร.ประสาธน์ เนื่องเฉลิม	มหาวิทยาลัยมหาสารคาม
รองศาสตราจารย์ ดร.ศุภลักษณ์ สัตย์เพริศพราย	มหาวิทยาลัยเอเชียอาคเนย์
รองศาสตราจารย์ ดร.วิระพงศ์ จันทร์สนาม	มหาวิทยาลัยขอนแก่น
ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร.ปิยะพร ปุณณกะศิริกุล	มหาวิทยาลัยขอนแก่น
ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร.วิกรานต์ นามผาดอน	มหาวิทยาลัยขอนแก่น
ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร.จรงค์ เลี้ยงพาณิชย์	มหาวิทยาลัยขอนแก่น
ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร.สุรินทร์ ภูสิงห์	มหาวิทยาลัยศรีปทุม ขอนแก่น
ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร.เฉลิมชัย วงศ์รักษ์	มหาวิทยาลัยอุบลราชธานี
ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร.พนิดา จารย์อุปการะ	มหาวิทยาลัยราชภัฏกาญจนบุรี
ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร.สิรินาถ จงกลกลาง	มหาวิทยาลัยราชภัฏนครราชสีมา
ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร.มาลินี ไพบูลย์นุกุลกิจ	มหาวิทยาลัยราชภัฏนครราชสีมา
ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร.กนกมน รุจิรกุล	มหาวิทยาลัยราชภัฏนครราชสีมา
ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร.สมประสงค์ เสนารัตน์	มหาวิทยาลัยราชภัฏร้อยเอ็ด
ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร.เสกสรรค์ สนวนา	มหาวิทยาลัยราชภัฏร้อยเอ็ด
ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร.รัชนีเพ็ญ พลเยี่ยม	มหาวิทยาลัยราชภัฏร้อยเอ็ด
ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร.นฤมล แสงพรหม	มหาวิทยาลัยราชภัฏอุดรธานี

ผู้ประเมินอิสระ (Peer Review) ตรวจสอบวิชาการประจำฉบับ (ต่อ)

ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร.ชนกฤต ทูริสุทธิ์	มหาวิทยาลัยราชภัฏอุดรธานี
ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร.ประมุข ศรีชัยวงษ์	มหาวิทยาลัยภาคตะวันออกเฉียงเหนือ
ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร.กนกวรรณ ดาบส	มหาวิทยาลัยเทคโนโลยีราชมงคลธัญบุรี
อาจารย์ ดร.ปรินดา จันโฑริ	มหาวิทยาลัยเกษตรศาสตร์
ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร.เทิดศักดิ์ สุพันธ์	มหาวิทยาลัยราชภัฏชัยภูมิ
ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร.เพียงแข ภูผายาง	มหาวิทยาลัยราชภัฏชัยภูมิ
ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร.นฤมล ภูสิงห์	มหาวิทยาลัยราชภัฏชัยภูมิ
ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร.สิริศักดิ์ อัจฉริยะ	มหาวิทยาลัยราชภัฏชัยภูมิ
ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร.ลักขณา สุขใส	มหาวิทยาลัยราชภัฏชัยภูมิ
ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร.ศิริภัสสร อินทรพาณิชย์	มหาวิทยาลัยราชภัฏชัยภูมิ
อาจารย์ดร.นิรัตน์ โคตะ	มหาวิทยาลัยราชภัฏชัยภูมิ

สารจากบรรณาธิการ

วารสารสถาบันวิจัยและพัฒนา มหาวิทยาลัยราชภัฏชัยภูมิ ปีที่ 7 ฉบับที่ 1 มกราคม – เมษายน พ.ศ. 2568 จัดทำเพื่อให้ให้นักวิจัย หรือนักวิชาการได้เผยแพร่ผลงานวิจัย และผลงานวิชาการ เผยแพร่ในวารสาร ซึ่งได้ผ่านการพิจารณาจากคณะผู้ทรงคุณวุฒิ (Peer Review) ที่เชี่ยวชาญในสาขานั้น ๆ หรือสาขาที่เกี่ยวข้อง อย่างน้อย 3 ท่าน เพื่อความเป็นมาตรฐานของวารสารวิชาการ งานวิจัยและพัฒนา สำนักส่งเสริมวิชาการและจัดการเรียนรู้ตลอดชีวิต ซึ่งเป็นผู้ดำเนินงานวารสาร มีความยินดีเป็นอย่างยิ่งในการรับบทความ ไม่ว่าจะ เป็นบทความวิจัย บทความวิชาการอื่น ๆ เช่น การสังเคราะห์งานวิจัย ในสาขามนุษยศาสตร์และสังคมศาสตร์ จากนักวิจัย นักวิชาการ รวมทั้งผลงานวิจัยของนักศึกษา ทั้งหน่วยงานภายนอก และภายในมหาวิทยาลัย ราชภัฏชัยภูมิ และยินดีรับข้อเสนอแนะเพื่อปรับปรุงทั้งรูปแบบ และเพื่อพัฒนาวารสารให้ดียิ่งขึ้น

ในการนี้ งานวิจัยและพัฒนา สำนักส่งเสริมวิชาการและจัดการเรียนรู้ตลอดชีวิต ขอขอบพระคุณ นักวิจัยทุกท่านที่ส่งบทความเพื่อเผยแพร่ในวารสารฉบับนี้ และขอขอบพระคุณท่านผู้ทรงคุณวุฒิที่ได้พิจารณา บทความและให้ข้อเสนอแนะอันเป็นประโยชน์เพื่อให้บทความมีความสมบูรณ์ทางวิชาการ และขอขอบคุณ คณะที่ปรึกษา ตลอดจนกองบรรณาธิการทุกท่านที่มีส่วนช่วยให้วารสารนี้เผยแพร่ได้ตามวันและเวลาที่กำหนด

รองศาสตราจารย์ ดร.สุนันท์ สีพาย
บรรณาธิการ

สารบัญ

หัวเรื่อง

หน้า

บทความวิจัย

- ผลของการสอนแบบสมิทธิภาพด้วยการอ่านและการเล่าเรื่อง
ที่มีต่อความสามารถในการพูดภาษาอังกฤษของนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 5
EFFECTS OF TEACHING PROFICIENCY THROUGH READING AND STORYTELLING
(TPRS) ON THE SPEAKING ABILITY OF FIFTH-GRADE STUDENTS
อารีรัตน์ ผดุงชนม์ และ ธนชาติ หล่อนกลาง
Areerat Phadungchon และ Thanachart Lornklang 1 - 14
- พฤติกรรมการฟังภาษาอังกฤษที่ส่งผลต่อทักษะการฟังภาษาอังกฤษของนักเรียนชั้น
มัธยมศึกษาตอนปลาย
ENGLISH LISTENING BEHAVIOR THAT AFFECTS ENGLISH LISTENING SKILLS OF
HIGH SCHOOL STUDENTS
พิสิฐ พินิจสกุล, ทแก้ว แก้วกล้า, ฉลาด บทมุล, และ ธวัชชัย เหล่าสงคราม
Pisit Pinitakul, Taklaw Klawkla, Chalud Botmul, and Thawatchai Loasongkram 15 - 29
- การใช้กลวิธีการสอนอ่านแบบ ดี อาร์ ที เอ เพื่อพัฒนาความสามารถด้านการอ่าน
ภาษาอังกฤษเพื่อความเข้าใจของนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 5
USING DIRECTED READING THINKING ACTIVITY (DRTA) TEACHING STRATEGY
TO IMPROVE PRATHOMSUKSA 5 STUDENTS' ENGLISH
READING COMPREHENSION ABILITY
จันทร์เพ็ญ ศรีสูงค์ และนภาพรพิชญ์ เลิศปรีดากอร์
Chanpen Srisuwong and Napasup Lerdpreedakorn 30 - 43
- ผลการจัดการเรียนรู้แบบ SQ5R ร่วมกับเทคนิคการใช้คำถามที่มีต่อการรู้เรื่องการอ่าน
และความสามารถในการเขียนสรุปความของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 2
THE EFFECTS OF SQ5R LEARNING MANAGEMENT WITH QUESTIONING
TECHNIQUES ON READING LITERACY AND SUMMARY WRITING ABILITIES OF
GRADE 8 STUDENTS
กิตติภัทร รุนกระโทก และ สิรินาถ จงกกลาง
Kittipat Runkrathok and Sirinat Jongkonklang 44 - 58

สารบัญ

หัวเรื่อง	หน้า
การพัฒนาการจัดการเรียนรู้โดยใช้เกมเป็นฐาน หน่วยการเรียนรู้ การใช้เทคโนโลยีในการแก้ปัญหา ชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 2 THE DEVELOPMENT OF A LEARNING MANAGEMENT APPROACH USING GAME-BASED LEARNING, INCORPORATING PROBLEM-SOLVING TECHNOLOGY LESSONS FOR GRADE 8 STUDENT ธิดารัตน์ เอี่ยมคำ และ นฤมล ภูสิงห์ Thidarat leamkhum and Narumol Phusing	59 - 72
ผลของวิธีการสอนแบบ OK5R ร่วมกับเทคนิคผังมโนทัศน์ ที่มีต่อความเข้าใจในการอ่านและความสามารถในการเขียนสรุปความภาษาไทย ของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 5 THE EFFECTS OF USING OK5R TEACHING METHOD TOGETHER WITH CONCEPT MAPPING TECHNIQUE ON GRADE 11 STUDENTS' COMPREHENSION READING AND SUMMARY WRITING ABILITY IN THAI LANGUAGE ธราทิพย์ ทรวงดอน และสายสุนีย์ เต็มสินสุข Tharathip Suangdon and Saisunee Termsinsuk	73 - 85
การพัฒนาการจัดการเรียนรู้ตามแนวคิดของเดวีส์ร่วมกับสื่อมัลติมีเดีย เพื่อส่งเสริมทักษะปฏิบัตินาฏศิลป์ไทย ชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 5 DEVELOPMENT OF LEARNING MANAGEMENT BASED ON DAVIES' CONCEPT WITH MULTIMEDIA TO PROMOTE THE THAI DANCE PERFORMANCE SKILLS FOR GRADE 11 STUDENTS ศิริสิทธิ์ จอกสถิตย์ และ นฤมล ภูสิงห์ Sirasit Joksathit and Narumol Phusing	86 - 97
ผลการจัดการเรียนรู้ภาษาไทยแบบ SQ5R ชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 3 THE EFFECTS OF SQ5R THAI LANGUAGE LEARNING MANGEMENT FOR MATTAYOMSUKSA 3 STUDENTS พิทยาธร คำสุดแสง และ นิลรัตน์ โคตะ Phittayathorn Khamsutsaeng and Nilrat Kota	98 - 110

สารบัญ

หัวเรื่อง	หน้า
<p>การพัฒนาสื่อการเรียนรู้เรื่องกระเป๋าจากผ้าสักหลาด วิชาการงานอาชีพพื้นฐาน ชั้นมัธยมศึกษาตอนปลาย โรงเรียนจตุรัสวิทยาคาร DEVELOPMENT OF LEARNING MEDIA ON BAG MADE FROM FELT FABRIC IN A BASIC VOCATIONAL SKILLS COURSE FOR UPPER SECONDARY STUDENTS AT CHATURAT WITTAYAKARN SCHOOL พงศธร จันทร์อ้าย, ชญาภัทร กี้อาริโย, ธนภพ โสตรโยม, และทักษิณา เครือหงส์ Pongsatorn Janeyai, Chayapat Kee-ariyo, Thanapop Soteyome, and Tugsina Kruehong</p>	111 - 122
<p>การพัฒนาสมรรถนะของครูคณิตศาสตร์ในโรงเรียนขนาดเล็กโดยชุมชนแห่งการเรียนรู้ ยุคใหม่ศตวรรษที่ 21 อำเภอเมือง จังหวัดชัยภูมิ THE DEVELOPMENT OF MATHEMATICS TEACHER COMPETENCY IN SMALL SCHOOL BY PROFESSIONAL LEARNING COMMUNICATION TO 21ST CENTURY TEACHER, MUANG DISTRICT, CHAIYAPHUM PROVINCE วิราวรรณ พุทธมาตย์, สุภาพร ถีสุงเนิน, สนุกจิต สิทธิวงค์ และวราวุฒิ มหามิตร Wirawan Puttamat, Supaporn Theesoongenern, Sanukjit Sittiwong, and Warawut Mahamit</p>	123 - 136
<p>ความสัมพันธ์ระหว่างภาวะผู้นำกับประสิทธิผลการบริหารงานวิชาการ ของผู้บริหารสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตสายไหม กรุงเทพมหานคร THE RELATIONSHIP BETWEEN LEADERSHIP AND EFFECTIVENESS IN ACADEMIC ADMINISTRATION OF SCHOOL ADMINISTRATORS UNDER THE SAI MAI DISTRICT OFFICE, BANGKOK METROPOLITAN อภิสิทธิ์ นิมิตหมื่นไวย , และ สมนึก การีเวท Apisit Nimitmuenwai , and Somnuk Kareevate</p>	137 - 150
<p>ความสัมพันธ์ระหว่างภาวะผู้นำดิจิทัลของผู้บริหารสถานศึกษากับ ประสิทธิผลของโรงเรียน สังกัดกรุงเทพมหานคร THE RELATIONSHIP BETWEEN DIGITAL LEADERSHIP AND SCHOOL EFFECTIVENESS UNDER THE BANGKOK METROPOLITAN ADMINISTRATION ธีรพล พิศาลโกศล และกัลยมน อินทุสุต Teerapon Pisarnkoson and Kanyamon Indusuta</p>	151 - 161

สารบัญ

หัวเรื่อง	หน้า
ภาวะผู้นำเชิงกลยุทธ์ของผู้บริหารสถานศึกษาที่ส่งผลต่อการดำเนินงานระบบดูแลช่วยเหลือนักเรียนในสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษา นครพนม เขต 2 STRATEGIC LEADERSHIP OF SCHOOL ADMINISTRATORS AFFECTING THE IMPLEMENTATION OF THE STUDENT CARE AND SUPPORT SYSTEM IN SCHOOLS UNDER NAKHON PHANOM PRIMARY EDUCATIONAL SERVICE AREA OFFICE 2 ปริศรา สุภา, อัศววัฒน์ บุปผาทวีศักดิ์, และ นาวี อุดร Parissara Supha, Akkharawat Buppataweesak, and Nawee Udorn	162 - 174
การให้บริการทางเทคโนโลยีสารสนเทศในระบบใบกำกับภาษีอิเล็กทรอนิกส์ที่มีผลต่อประสิทธิภาพการปฏิบัติงานของผู้ทำบัญชีในเขตกรุงเทพมหานคร และปริมณฑล INFORMATION TECHNOLOGY SERVICE IN ELECTRONIC TAX INVOICE THAT AFFECTING THE PERFORMANCE OF ACCOUNTANTS IN THE BANGKOK METROPOLITAN REGION เกสร คงสำเภา, ณัฐธยาน์ อธิรัฐจิรัชชัย, ณฐรา ธรเจริญกุล, และ อੰณณา สายทอง Gesorn Kongsumpao, Nattaya Atiratjirachai, Natha Thornjareankul, and Annapa Saithong	175 - 186
แนวทางการพัฒนาการจัดการหมู่บ้านท่องเที่ยวเชิงวัฒนธรรมบ้านนาเขิน หมู่ที่ 1 ตำบลคอนสาร อำเภอกอนสาร จังหวัดชัยภูมิ GUIDELINES FOR THE DEVELOPMENT OF CULTURAL TOURISM VILLAGE MANAGEMENT OF BAN NA KHERN, MOO. 1, KHON SAN SUBDISTRICT, KHON SAN DISTRICT, CHAIYAPHUM PROVINCE มยุรินทร์ พันสนิท และ สุนทร ปัญญาพงษ์ Mayurin Phansanit and Soonthorn Panyapong	187 - 199

หลักเกณฑ์และคำแนะนำสำหรับผู้นิพนธ์บทความวิชาการและบทความวิจัยวารสาร
สถาบันวิจัยและพัฒนา มหาวิทยาลัยราชภัฏชัยภูมิ

ผลของการสอนแบบสมิทธิภาพด้วยการอ่านและการเล่าเรื่อง
ที่มีต่อความสามารถในการพูดภาษาอังกฤษของนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 5
EFFECTS OF TEACHING PROFICIENCY THROUGH READING AND STORYTELLING
(TPRS) ON THE SPEAKING ABILITY OF FIFTH-GRADE STUDENTS

อารีรัตน์ ผดุงชนม์¹ และ ธนชาติ หล่อนกลาง²

Areerat Phadungchon¹ and Thanachart Lornklang²

^{1,2}คณะมนุษยศาสตร์และสังคมศาสตร์ มหาวิทยาลัยราชภัฏนครราชสีมา

^{1,2}Faculty of Humanities and Social Sciences, Nakhon Ratchasima Rajabhat University

e-mail: ¹areerat15258@gmail.com, ²thanachart.lornklang@gmail.com

Received: January 27, 2025 Reviewed: April 17, 2025 Revised: April 17, 2025 Accepted: April 18, 2025

บทคัดย่อ

การวิจัยในครั้งนี้มีวัตถุประสงค์เพื่อ 1) ศึกษาผลของการสอนแบบสมิทธิภาพด้วยการอ่านและการเล่าเรื่องที่มีต่อความสามารถในการพูดภาษาอังกฤษของนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 5 และ 2) เพื่อศึกษาความคิดเห็นของนักเรียนที่มีต่อการเรียนภาษาอังกฤษโดยใช้การสอนแบบสมิทธิภาพด้วยการอ่านและการเล่าเรื่อง กลุ่มตัวอย่าง คือ นักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 5 จำนวน 25 คน จากโรงเรียนระดับประถมศึกษาแห่งหนึ่งในอำเภอห้วยคต จังหวัดอุทัยธานี โดยใช้วิธีการสุ่มแบบแบ่งกลุ่ม เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย ได้แก่ แผนการสอน แบบทดสอบวัดความสามารถในการพูดภาษาอังกฤษ และแบบสอบถามความคิดเห็นของนักเรียน สถิติที่ใช้ในการวิเคราะห์ข้อมูล ได้แก่ ทดสอบการแจกแจงแบบปกติของคะแนนก่อนและหลังเรียน โดยใช้ K-S test จากนั้นวิเคราะห์ข้อมูลหาค่าเฉลี่ย ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน และใช้สถิติที่แบบไม่อิสระ

ผลการวิจัยพบว่า คะแนนเฉลี่ยความสามารถในการพูดภาษาอังกฤษ ของนักเรียนหลังเรียนด้วยการสอนแบบสมิทธิภาพด้วยการอ่านและการเล่าเรื่องสูงกว่าก่อนเรียนอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 และนักเรียนมีความคิดเห็นที่ดีต่อการเรียนภาษาอังกฤษแบบสมิทธิภาพด้วยการอ่านและการเล่าเรื่อง แสดงให้เห็นว่าการเรียนภาษาอังกฤษแบบสมิทธิภาพด้วยการอ่านและการเล่าเรื่องสามารถพัฒนาความสามารถในการพูดภาษาอังกฤษของนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 5 ได้

คำสำคัญ: การสอนแบบสมิทธิภาพด้วยการอ่านและการเล่าเรื่อง, ความสามารถในการพูดภาษาอังกฤษ, การเล่าเรื่อง

Abstract

The research objectives of this study were: 1) to investigate the effects of Teaching Proficiency through Reading and Storytelling (TPRS) on fifth-grade students' English-speaking

ability and 2) to study students' opinions towards learning English using TPRS. The sample consisted of 25 fifth-grade students from one of the primary schools in Huay Khot district, Uthai Thani Province. They were selected using cluster random sampling. The instruments were the two lesson plans based on TPRS, an English-speaking ability test, and a questionnaire. The data were analyzed to test the normal distribution of the pre-test and post-test using the K-S test, then using mean (*M*), Standard Deviation (*SD*), and t-test for the dependent.

The results of this research showed that the mean score of the post-test of the English-speaking ability of the participants who learned English using TPRS was significantly higher than the pre-test one at the .05 level. The participants had favorable opinions towards learning English using TPRS. This study indicated that Teaching Proficiency through Reading and Storytelling could effectively develop fifth-grade students' speaking ability.

Keywords: Teaching Proficiency through Reading and Storytelling (TPRS), English Speaking Ability, Storytelling

Introduction

English, a globally ubiquitous language, is crucial for information acquisition and dissemination. Its prominence is often a marker of a nation's educational advancement. In Thailand, English language education is compulsory from kindergarten through high school (Ministry of Education, 2017). The curriculum emphasizes developing all four language skills: reading, writing, listening, and speaking. Effective English language learning prioritizes communicative competence over rote memorization. Thus, speaking is important for developing students' language skills in school, enabling them to express themselves and interact with peers. This practice enhances communication and prepares students to build relationships with people from diverse backgrounds, an essential skill in today's globalized world (Crisanita & Mandasari, 2022). Success in English language learning is frequently equated with the ability to engage in fluent conversations (Nunan, 1991). Consequently, English education should prioritize vocabulary development from diverse sources and ample opportunities for real-world speaking practice.

Despite English being a part of the Thai elementary school curriculum for many years, students often graduate with limited speaking proficiency. While they may have a solid understanding of grammar and vocabulary, their ability to engage in spontaneous and fluent conversations remains underdeveloped. This lack of fluency presents a significant barrier to

their professional growth and future career opportunities, especially in an increasingly globalized workforce where English is a vital medium of communication (Sasum & Weeks, 2018). According to Hamilton et al. (2023), Thai students face challenges speaking English even after years of study due to reluctance, fear of failure, and lack of self-confidence. Speaking involves real-time interaction, which can cause anxiety and limit participation. Even with engaging topics, students may feel their contributions are irrelevant or struggle to find something to say. Large class sizes and dominant speakers also reduce practice opportunities. Creating a supportive and inclusive environment is essential to overcoming these barriers and improving students' speaking skills.

Based on the problem of fifth-grade students at the school district in Uthai Thani Province, there are several reasons why the students' speaking ability was still low when the researcher interviewed the English teachers at the school, especially at the fifth-grade level. One of the causes of the problem was that the teaching strategies were inappropriate. The strategy used in the teaching-learning process could not make all students speak English actively. The teacher only focused on the textbook and asked the students to memorize the conversation provided by the teacher. This situation is considered a traditional method, and it is not suitable for teaching speaking. The second problem was that the students feared making mistakes when speaking or conversing in English. The third problem was being passive learners; some did not want to talk or say anything and copied their peers' answers and responses to the teacher. As a result, the students are not active in the learning process of speaking.

To find a solution to these problems, one promising pedagogical method for enhancing oral proficiency is Teaching Proficiency through Reading and Storytelling (TPRS), initially called TPR-Storytelling, developed by Ray and Seely in 1998 (Ray & Seely, 2018). This method emphasizes the development of fluency through storytelling, incorporating gestures, acting, and visual aids. It is derived from the Total Physical Response method, which aims to facilitate vocabulary acquisition and oral skills development through engagement with stories, reading, and retelling using target vocabulary.

The concept of TPRS has its roots in several influential language teaching methods. Total Physical Response (TPR), developed by Asher (1968), emphasizes learning through physical movement, which helps in internalizing language through actions and reducing stress in the learning process. The Natural Approach, developed by Krashen and Terrell (1983), focuses on providing comprehensible input and lowering the affective filter to facilitate

language acquisition. TPR-Storytelling, initially developed by Ray and Seely (2005), combined these principles by incorporating storytelling to enhance language learning through engaging and memorable narratives. This method evolved into Teaching Proficiency through Reading and Storytelling (TPRS) as Ray and Seely (2005) refined the approach to include more structured storytelling and reading activities.

Studies on the TPRS method have applied a comprehensive language learning approach in various countries, including those by Eryilmaz (2019), Nugraha (2021), Ponguagoon & Lornklang (2022), and Printer (2021). These studies consistently show positive outcomes, particularly in enhancing oral proficiency. TPRS has also been found to improve attitudes towards language learning, increase motivation, and reduce anxiety, while providing opportunities for vocabulary acquisition. However, there remains a lack of research, both domestically and internationally, specifically focusing on the impact of TPRS on speaking ability.

Although the efficacy of TPRS in fostering overall English language proficiency has been widely explored, research specifically examining its impact on spoken language skills remains limited. This study aims to investigate the effects of TPRS on the speaking ability of fifth-grade students.

Research Objectives

1. To investigate the effects of TPRS on the English-speaking ability of fifth-grade students.
2. To study the students' opinions towards learning English using TPRS.

Research Hypothesis

It was expected that using Teaching Proficiency through Reading and Storytelling (TPRS) can enhance English speaking ability of fifth-grade students. Therefore, the hypothesis in this study is the mean score of the English-speaking ability in the post-test of the students who have been taught English by using Teaching Proficiency through Reading and Storytelling (TPRS) will be significantly higher than the pre-test.

Research Methodology

1. Population and Samples

The population in this study comprised fifth graders from government schools in Huay Khot district, Uthai Thani Province, who were enrolled in English language courses during the first semester of the 2023 academic year. The population was arranged using mixed-ability classes. The samples consisted of 25 fifth-grade students from one of the primary schools in schools in Huay Khot, district, Uthai Thani Province in the first semester of the 2023 academic year. They were selected using cluster random sampling.

2. Instrumentation

2.1 The instruments used in the research procedure were two English lesson plans focused on teaching English via the Teaching Proficiency through Reading and Storytelling (TPRS) learning process outlined by Ray and Seely (2018). Each lesson plan took four hours to complete. The content of TPRS lesson plans related to the English core curriculum 2008 for primary students, especially fifth-grade students. The study topics were "Pete the Cat" and "Three Little Pigs." These topics were selected for several reasons: they are familiar to students at this level, the language used in these stories is suitable for fifth-grade students, and most students chose these two topics out of the four options. This selection process ensured the materials were engaging and appropriate for the student's language proficiency and interests. Each lesson contained a worksheet, relevant pictures, a script to retell the story, and tasks related to TPRS lesson plans. The lesson plans were divided into three main steps of teaching as follows:

- 1) Establish meaning: The teacher introduces new vocabulary and grammatical constructions in the narrative and assesses students' understanding of the terms.
- 2) Ask a story: In this step, the teacher and students collaboratively create a story. While telling it, the teacher uses the circling method, asking yes/no and wh-questions to assess students' comprehension.
- 3) Read and discuss: Students read and translate a written narrative provided by the teacher. During the discussion, they analyze the story's grammar, storyline, characters, circumstances, and morals. Additionally, they share both the original and revised versions of the story with their peers.

Three experts verified the lesson plans. The average score for the lesson plan evaluation was 3.76 on a 4-point rating scale, indicating that the lesson plans were of excellent quality. These lesson plans were tested with students who were not part of the sample group but shared a similar background knowledge with the sample group.

2.2 The instruments for data collection were the English-speaking ability test used for the pre-test and the post-test and a questionnaire. 1) The English-speaking ability test was an interview comprising ten questions designed following the structure of the fifth-grade English curriculum. The Item-Objective Congruence (IOC) Index of all items ranged from 0.67 to 1.00, indicating that the test was acceptable and congruent with the objectives. The scoring rubric was adapted from New Haven Public Schools (2014) and Sawongta (2017) to evaluate students' English-speaking ability. The value of the correlation between the two raters, the researcher and another teacher, was 0.80, indicating a highly reliable relationship between their scores. To minimize bias, both raters ensured they thoroughly understood and consistently applied the details of the scoring rubric when assessing students' speaking ability. 2) The questionnaire was verified by the three experts and used to explore students' perspectives on learning English through the TPRS method, it included 10 closed-ended questions and three open-ended questions.

3. Data Collection

Data were collected during the first semester of the 2023 academic year. Initially, a pre-test was administered to 25 fifth-grade students at a school to assess their English-speaking ability before the treatment. The treatment involved two lesson plans using Teaching Proficiency through Reading and Storytelling (TPRS). Each lesson plan was taught for four hours, two hours per week. Finally, after the treatment, the students were administered a post-test to measure their English-speaking ability and completed a questionnaire to ascertain their opinions towards learning English using TPRS. This data collection process ensured that the student's progress could be accurately measured before and after the intervention, providing a clear picture of the effects of TPRS on their speaking ability.

4. Data Analysis

Due to this study's relatively small sample size (25 students), the pre-and post-test data were examined for normality using the Kolmogorov-Smirnov (K-S) test. This was done to ensure the selection of suitable inferential statistical tests, as detailed in Table 1.

Table 1 The test for normality of data

Mode of Assessment	n	M	SD	K-S	p**
Pre-test	25	10.32	3.48	.070	.024
Post-test	25	14.56	3.77	.085	.050

**p<.01

Table 1 shows that the p-value of the pre-test was .024, and the p-value of the post-test was .050. This distribution of the pre-test and post-test scores was normal, or each data was insignificant because the p-value was higher than .01. Consequently, the simple t-test for the dependent was employed to analyze the pre-and post-test data. Data analysis was conducted as follows:

1. The pre-test and post-test English speaking ability data were analyzed using mean (*M*) Standard Deviations (*SD*) and a t-test for the dependent.

2. The students' opinions towards learning English using TPRS were analyzed using mean (*M*) and Standard Deviations (*SD*). Qualitative data from open-ended questions were analyzed through content analysis.

Research Results

The first objective is to investigate the effects of TPRS on students' speaking ability using the English-speaking ability test. The test consisted of 10 interview questions. The total score was 25 points. The results are presented in Tables 2 and 3

Table 2 The scores of the pre-test and post-test English speaking ability of fifth- grade students in five aspects (Total scores = 25 points)

No.	Pre-test						Post-test					
	CH (5)	CT (5)	VC (5)	LG (5)	CM (5)	Total (25)	CH (5)	CT (5)	VC (5)	LG (5)	CM (5)	Total (25)
1	3	2	1	1	1	8	3	2	2	2	2	11
2	3	4	3	2	2	14	4	4	3	4	3	18
3	2	1	1	1	1	6	3	3	2	1	1	10
4	4	2	2	2	2	12	4	3	3	2	3	15
5	2	2	2	2	1	9	3	3	3	2	2	13
6	2	2	2	1	1	8	3	3	4	2	2	14
7	3	4	2	1	1	11	4	3	2	3	2	14
8	3	2	1	1	1	8	4	3	3	2	3	15

Table 2 (Cont.)

No.	Pre-test						Post-test					
	CH (5)	CT (5)	VC (5)	LG (5)	CM (5)	Total (25)	CH (5)	CT (5)	VC (5)	LG (5)	CM (5)	Total (25)
9	4	4	2	1	1	12	5	4	3	2	3	17
10	2	1	1	1	2	7	3	4	2	2	2	13
11	5	4	3	2	2	16	5	5	4	4	3	21
12	3	2	2	1	3	11	4	4	3	2	2	15
13	4	4	3	2	4	17	5	5	4	4	4	22
14	2	1	2	1	2	8	3	4	2	1	2	12
15	2	1	1	1	2	7	3	2	2	1	2	10
16	4	2	2	1	1	10	4	3	3	2	1	13
17	5	4	3	3	2	17	5	5	4	4	4	22
18	3	4	2	1	2	12	4	4	2	2	2	14
19	2	2	1	1	2	8	2	2	2	1	2	9
20	2	1	1	1	1	6	3	2	2	1	2	10
21	1	1	1	1	1	5	2	3	2	1	3	11
22	4	3	2	1	2	12	4	4	3	3	3	17
23	2	2	2	1	1	8	3	3	3	2	2	13
24	3	2	2	2	2	11	4	3	3	3	2	15
25	3	4	2	3	3	15	4	5	3	3	5	20
<i>M</i>	2.92	2.44	1.84	1.40	1.72	10.32	3.64	3.44	2.76	2.24	2.48	14.56
<i>SD</i>	1.03	1.1	.68	.64	.79	3.48	.86	.96	.72	1.01	.91	3.77

Note. CH = Comprehensibility   CT = Content   VC = Vocabulary Use
 LG = Language Level   CM = Communication Strategies

From Table 2, before learning English using TPRS, the highest pre-test score of English-speaking ability among students was 17 points (2 students). Moreover, the lowest score was 5 points. (1 student). The pre-test mean score was 10.32. After learning English using TPRS, students' highest post-test score of English-speaking ability was 22 points (2 students), The lowest score was 9 points (1 student), and the post-test mean score was 14.56. Most samples achieved higher scores on the post-test compared to the pre-test.

The results from comparing the pre-test mean score of fifth-grade students' English-speaking ability with the post-test mean score in five aspects are presented in Table 3

Table 3 The comparison of fifth-grade students' pre-test mean score of English-speaking ability with the post-test mean score in five aspects.

Speaking aspects	Total score	Pre-test		Post-test		MD	t-test	p*
		M	SD	M	SD			
Comprehensibility	5	2.92	1.03	3.64	.86	.72	7.856*	.000
Content	5	2.44	1.19	3.44	.96	1.00	5.477*	.000
Vocabulary Use	5	1.84	.68	2.76	.72	.92	9.325*	.000
Language Level	5	1.40	.64	2.24	1.01	.84	5.629*	.000
Communication Strategies	5	1.72	.79	2.48	.48	.76	4.575*	.001
Total	25	10.32	3.48	14.56	3.77	4.24	15.559*	.000

**p < .05

As shown in Table 3, the post-test mean score for each English-speaking aspect (Comprehensibility, Content, Vocabulary Use, Language Level, and Communication Strategies) was significantly higher than the pre-test mean score at the .05 level. Moreover, the total mean score for the post-test of fifth-grade students who learned English through TPRS ($M=14.56$) was significantly higher than the pre-test mean score ($M=10.32$) at the .05 level.

According to objective 2, this part aims to show the result of the students' opinions towards learning English using TPRS. The questionnaire was utilized to investigate students' views on learning English through TPRS. This questionnaire contains 2 parts, which are 10 closed questions and 3 open-ended questions. In the part of the closed questions, the students were asked to respond to 10 closed questions related to learning English using TPRS by selecting a point on an opinion scale ranging from "strongly agree" to "strongly disagree". The results of the students' opinions towards learning English using Teaching Proficiency through Reading and Storytelling are shown in Table 4

Table 4 Students' opinions towards learning English using the TPRS.

Statements	<i>M</i>	<i>SD</i>	Meaning
1. The lessons are fascinating	4.00	.76	Agree
2. The stories used in the lessons are suitable for the student's ability.	3.72	.89	Agree
3. The learning materials are properly designed.	3.92	.90	Agree
4. The learning steps are well-organized.	3.80	.86	Agree
5. The learning tasks are suitable for the student's level.	3.96	.93	Agree
6. Learning English using TPRS enhances student's English-speaking skills.	3.96	.84	Agree
7. Learning English using TPRS helps to encourage students' engagement in learning English.	4.20	.70	Agree
8. Learning English using TPRS supports group activities.	4.12	.92	Agree
9. The knowledge gained from the lessons can be used in everyday life.	4.04	.73	Agree
10. Student likes to study the English language through TPRS	4.16	.85	Agree
Total	3.98	.23	Agree

As presented in Table 4, the assessment item with the highest average score showed that the majority of students agreed that learning English through TPRS helps to encourage students' engagement in learning English ($M= 4.20$). The assessment item with the lowest average score indicated that most students agreed that the stories used in the lessons were suitable for the students' abilities. ($M= 3.72$). The overall average score of the questionnaire was 3.98, suggesting that students had favorable views on learning English through TPRS. The open-ended part of the questionnaire revealed that students perceived an improvement in their confidence in speaking English when they participated in group activities. They reported that working collaboratively with peers, utilizing gestures, and engaging in word-guessing games made English classes more enjoyable and engaging. This TPRS method was viewed as an effective method to enhance their confidence while maintaining an engaging and dynamic learning environment.

Discussion

Teaching Proficiency through Reading and Storytelling (TPRS) is widely recognized as an effective pedagogical approach for developing speaking skills in language learners. This method prioritizes communication over grammatical accuracy, fostering spontaneous speech,

confidence, and language proficiency. By incorporating movement, gestures, and comprehensible input, TPRS creates a low-stress learning environment (Ray & Seely, 2018).

According to, Ponguagoon and Lornklang (2022) reported that students taught through TPRS exhibited significant improvements in vocabulary learning achievement, as reflected in higher post-test scores. Similarly, Fagertun (2020) found that TPRS outperformed traditional read-aloud techniques in second-language learning contexts, reinforcing its efficacy in promoting oral proficiency. These findings highlight TPRS as a superior alternative to conventional teaching methods by fostering meaningful engagement – and deeper linguistic retention.

Storytelling, a core component of TPRS, is essential for language development, enhancing narrative comprehension, self-expression, and creative retelling. For instance, Nair and Yunus (2021) highlight its role in improving young learners' speaking skills through active participation. Moreover, this teaching method can enhance learners' overall learning outcomes, particularly in developing their speaking skills. When learners grasp the language input, their understanding is further reinforced through these engaging physical activities (Zhang & Sheng, 2024). Likewise, Yan and Zhao (2019) notes that storytelling reinforces oral proficiency and comprehension by encouraging students to reconstruct narratives in their own words.

The immersive and dramatic nature of TPRS enhances vocabulary retention and student engagement. For example, Bulan and Kasapoglu (2021) found that students in TPRS-based environments showed significant vocabulary gains. Additionally, mini-story dramatization, gestures, and contextualized vocabulary use improved retention and sustained interest in language learning.

The results of students' opinions on learning English with TPRS showed strong support for the method. Nugraha (2021) indicated the effectiveness in teaching speaking skills to tenth-grade students in Bandung, noting highly positive attitudes toward the approach. Similarly, Ponguagoon and Lornklang (2022) found that TPRS improved students' opinions about learning English. Printer (2021) examined secondary school students' perceptions of TPRS through a self-determination theory (SDT) lens, revealing that students viewed the method as fun, engaging, and novel, which fosters intrinsic motivation in foreign language learners.

In conclusion, although teaching English using Teaching Proficiency through Reading and Storytelling has not been widely used in teaching and learning English in Thailand. This

study confirms that learning English using Teaching Proficiency through Reading and Storytelling can be used in teaching English Speaking. Especially in young learners because stories can motivate young learners' according to pictures, video clips, sounds, and sentence repetition. In teaching English using Teaching Proficiency through Reading and Storytelling, the teacher needs to 1) select a story that is interesting, meaningful, and suitable for students' level, 2) monitor and support group work activity and give meaningful recommendations, 3) use various resources or material to motivate or input in order to give them background knowledge before starting class. These helped students to learn English vocabulary better. Moreover, the results from the questionnaire on students' opinions towards learning English using Teaching Proficiency through Reading and Storytelling supported students' opinions positively.

Recommendations

Based on this study, several recommendations for instruction are as follows:

- 1) The teacher should consider students' level and proficiency, especially their mix-ability, before planning the teaching step and designing activities to suit their abilities.
- 2) The stories used in teaching English speaking should end with a moral because students can express their opinions and share what they think. The teacher should end the story positively.

Suggestions for future research include: 1) Further study should investigate teaching English using TPRS with students of different levels to improve their English-speaking ability.

- 2) Further study should investigate teaching English using TPRS with other story types related to students' levels and prior knowledge.

References

- Asher, J. (1968). **The total physical response method for second language learning** (Research Report). San Jose: San Jose State College.
- Bulan, N., & Kasapoglu, K. (2021). An investigation of the effect of TPRS on vocabulary acquisition among third graders. **Journal of Language and Linguistic Studies**, 17(1), 645-662.
- Crisianita, S., & Mandasari, B. (2022). The use of small-group discussion to improve Student's speaking skills. **Journal of English Language Teaching and Learning**, 3(1), 61-66. <https://doi.org/10.33365/jeltl.v3i1.1680>

- Eryilmaz, E. (2019). **The impact of “Teaching proficiency through reading and storytelling” (TPRS) method on the anxiety levels of adolescent Turkish EFL learners.** [Master’s thesis]. Uludag University.
- Fagertun, C. (2020). **Teaching English Vocabulary: A Case Study of TPRS and Reading Aloud as Teaching Methods in an Elementary School in Sweden.** [Master’s thesis]. University of Gävle.
- Hamilton, M. T., Prachanant, N., & Jarat, C. (2023). The English-speaking ability on ESA method of Thai students. **Journal of Buddhist Studies Vanam Dongrak**, 10(1), 193-204.
- Krashen, S. & Terrell, T. (1983). **Natural Approach.** Pergamon.
- Ministry of Education. (2017). **Basic Education Core Curriculum BE 2551** (3rd ed.). Kurusapa Ladprao Publishing.
- Nair, V., & Yunus, M. M. (2021). A systematic review of digital storytelling in improving speaking skills. **Sustainability**, 13(17), 9829. <https://doi.org/10.3390/su13179829>
- New Haven Public Schools. (2014). **Interpersonal Speaking Rubrics.**
<https://sites.google.com/a/nhps.net/nhpswl/assessment>
- Nugraha, M. A. (2021). The use of Teaching Proficiency through Reading and Storytelling (TPRS) in teaching speaking skills. **JEPAL (Journal of English Pedagogy and Applied Linguistics)**, 2(1),42-54. <https://doi.org/10.32627/jepal.v2i1.58>
- Nunan, D. (1991). **Research Methods in Language Learning.** Cambridge University Press.
- Printer, L. (2021) Student perceptions on the motivational pull of Teaching Proficiency through Reading and Storytelling (TPRS): a self-determination theory perspective. **The Language Learning Journal**, 49(3), 288-301. <https://doi.org/10.1080/09571736.2019.1566397>
- Ponguagoon, P., & Lornklang, T. (2022). “The Use of Teaching Proficiency through Reading and Storytelling (TPRS) to Promote Vocabulary Learning Achievement of Fourth-Grade. **Ratchaphruek Journal**. 20(3), 89-100. <https://doi.org/10.14456/rpjnrru.2022.22>
- Ray, B., & Seely, C. (2005). **Fluency through TPR Storytelling: Achieving real language acquisition in school** (4th ed.). Berkeley: Command Performance Language Institute.
- Ray, B., & Seely, C. (2018). **Fluency through TPR storytelling.** Command Performance Language Institute.
- Sasum, S., & Weeks, B. (2018). Why Some Thai Students Cannot Speak English Fluently?. In **RSU International Research Conference 2018.** (pp. 361-367). Thailand: Rangsit University.

- Sawongta, W. (2017). **Effects of Holistic Approach Using Local Cultural Content on English Oral Communication Ability of Sixth Grade Students in Phrae Province.** [Doctoral dissertations]. Chulalongkorn University.
- Yan, G., & Zhao, X. (2019). A review of the use of storytelling to improve students' oral proficiency in EFL teaching. **European Journal of English Language Teaching.** 5(1), 44-62.
- Zhang, X., & Sheng, Y. (2024). Research on the impact of TPR teaching method on international children's Chinese learning in a cross-cultural environment. **Journal of Roi Kaensarn Academi,** 9(2), 588–599.

พฤติกรรมกรฟังภาษาอังกฤษที่ส่งผลต่อทักษะการฟังภาษาอังกฤษของนักเรียนชั้น มัธยมศึกษาตอนปลาย

ENGLISH LISTENING BEHAVIOR THAT AFFECTS ENGLISH LISTENING SKILLS OF HIGH SCHOOL STUDENTS

พิสิฐ พิณิจสกุล¹, ทแก้ว แก้วกล้า², ฉลาด บทมูล³, และ ธวัชชัย เหล่าสงคราม⁴
Pisit Pinitasakul¹, Taklaw Klawkla², Chalud Botmul³, and Thawatchai Loasongkram⁴

¹²³⁴ คณะครุศาสตร์และการพัฒนามนุษย์ มหาวิทยาลัยราชภัฏร้อยเอ็ด

¹²³⁴ Faculty of Education and Human Development, Roi-Et Rajabhat University

e-mail: Pisit_pinitasakul@hotmail.com

Received: August 6, 2024 Reviewed: September 17, 2024 Revised: April 25, 2025 Accepted: April 26, 2025

บทคัดย่อ

การวิจัยครั้งนี้มีวัตถุประสงค์เพื่อ 1) ศึกษาพฤติกรรมการฟังภาษาอังกฤษ 2) ศึกษาทักษะการฟังภาษาอังกฤษ 3) ศึกษาความสัมพันธ์ของพฤติกรรมการฟังภาษาอังกฤษกับทักษะการฟังภาษาอังกฤษ และ 4) ศึกษาอิทธิพลของพฤติกรรมการฟังภาษาอังกฤษที่ส่งผลต่อทักษะการฟังภาษาอังกฤษของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาตอนปลาย กลุ่มตัวอย่าง ได้แก่ นักเรียนชั้นมัธยมศึกษาตอนปลาย ภาคเรียนที่ 2 ปีการศึกษา 2566 โรงเรียนราชประชานุเคราะห์ 54 จังหวัดอำนาจเจริญ จำนวน 110 คน ด้วยวิธีการสุ่มอย่างง่าย เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย ได้แก่ แบบทดสอบทักษะการฟังภาษาอังกฤษ และแบบสอบถามพฤติกรรมการฟังภาษาอังกฤษ สถิติที่ใช้ในการวิเคราะห์ข้อมูลประกอบด้วย ค่าเฉลี่ย ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน ร้อยละ สัมประสิทธิ์สหสัมพันธ์เพียร์สัน และการวิเคราะห์ถดถอยอย่างง่าย

ผลการวิจัยพบว่า

1. นักเรียนชั้นมัธยมศึกษาตอนปลาย โรงเรียนราชประชานุเคราะห์ 54 จังหวัดอำนาจเจริญ มีพฤติกรรมการฟังภาษาอังกฤษเฉลี่ยโดยรวมอยู่ในระดับมาก ($M = 3.90, SD = 0.34$)
2. นักเรียนชั้นมัธยมศึกษาตอนปลาย โรงเรียนราชประชานุเคราะห์ 54 จังหวัดอำนาจเจริญ มีคะแนนเฉลี่ยทักษะการฟังภาษาอังกฤษคิดเป็นร้อยละ 71.08 ($M = 8.53, SD = 1.86$)
3. พฤติกรรมการฟังภาษาอังกฤษกับทักษะการฟังภาษาอังกฤษ มีค่าสหสัมพันธ์เพียร์สันอยู่ที่ 0.80 มีความสัมพันธ์กันในทางบวกที่ระดับนัยสำคัญทางสถิติ 0.01
4. ผลของการวิเคราะห์การถดถอยอย่างง่ายแสดงให้เห็นว่าพฤติกรรมการฟังภาษาอังกฤษสามารถทำนายทักษะการฟังภาษาอังกฤษได้อย่างมีนัยสำคัญ ($\beta = 0.80, p < 0.01$) โดยอธิบายความแปรปรวนของทักษะการฟังได้ 64% ($R^2 = 0.64$) สมการการถดถอยที่ได้จากการวิเคราะห์คือ: คะแนนการฟัง = $-8.35 + 4.32 \times$ พฤติกรรมการฟัง

คำสำคัญ: พฤติกรรมการฟังภาษาอังกฤษ, ทักษะการฟังภาษาอังกฤษ, การวิเคราะห์ถดถอยอย่างง่าย

Abstract

The objectives of this research were: 1) to study high school students' English listening behavior, 2) to examine English listening skills, 3) to investigate the relationship between English listening behavior and English listening skills, and 4) to study the influence of English listening behavior on English listening skills of high school students. The sample group consisted of 110 high school students in the second semester of the Academic Year 2023 from Rajaprachanukroh 54 School, Amnat Charoen Province, which was obtained by simple random sampling. The research tools included an English listening skills test and a questionnaire on English listening behavior. Data analysis involved mean, standard deviation, percentage, Pearson's correlation coefficient, and simple regression analysis.

The research findings were:

1. High school students from Rajaprachanukroh 54 School, Amnat Charoen Province, demonstrated a high level of overall English listening behavior ($M = 3.90$, $SD = 0.34$).
2. These students had an average English listening skill score of 71.08% ($M = 8.53$, $SD = 1.86$).
3. There was a statistically significant positive correlation between English listening behavior and English listening skills ($r = 0.80$, $p < 0.01$).
4. Simple regression analysis indicated that English listening behavior significantly predicted English listening skills ($\beta = 0.80$, $p < 0.01$), explaining 64% of the variance in listening skills ($R^2 = 0.64$). The regression equation derived from the analysis was: Listening Score = $-8.35 + 4.32 \times$ Listening Behavior.

Keywords: English listening behavior, English listening skill, simple regression analysis

Introduction

Effective communication starts with listening, which is why it is important in both personal and professional settings. Despite its significance, listening is frequently disregarded in favor of speaking and writing, which are more evident skills. Strong listening abilities are essential for establishing connections, settling disputes, encouraging cooperation, and comprehending and processing information. This shows the importance of listening behavior and abilities and emphasizes how they affect interaction and communication. Actively

processing and interpreting auditory information is part of listening, which is more than just hearing. Studies have indicated that effective listening abilities are linked to a number of favorable consequences, such as increased professional competence, better academic achievement, and more effective interpersonal connections (Brownell, 2012).

Listening is a vital yet often overlooked communication skill, despite being the most used daily (Janusik & Wolvin, 2009). It plays a key role in academic success, particularly for second language learners who rely on complex cognitive strategies to make sense of spoken input (Ward, 2018). Effective listening enhances learning, relationships, and workplace communication (Bodie et al., 2012; Weger et al., 2014). Al-Tuwairesh (2013) emphasizes that L2 learners frequently struggle with listening due to limited explicit instruction and a focus on testing rather than teaching. Many students view listening as difficult and anxiety-inducing, especially when strategies are not taught. Poor listening instruction can lead to anxiety and disengagement (Bekleyen, 2009; Graham, 2011). Although L2 listening is considered under-researched, several studies (e.g., Field, 2008; Goh, 2000; Graham, 2006; Vandergrift, 2004) have identified the importance of strategy use, metacognitive awareness, and input processing in developing listening proficiency. Prioritizing listening is important because it supports success in language learning and academic studies. Teaching should focus more on how to listen, not just on answering questions (Ward, 2018).

Listening behavior refers to the observable actions and reactions that occur during the listening process. These behaviors can significantly influence the quality of communication and the outcomes of interactions. Active listening, which includes focusing attention, making predictions, and summarizing key points, plays a crucial role in enhancing English listening comprehension. Moreover, Self-regulated listening strategies, such as setting personal goals and evaluating comprehension, contribute to more effective language acquisition (Rost, 2016). Imhof and Janusik (2006) suggested that active listening fosters a sense of validation and respect, which is essential for effective communication. Exposure to authentic listening materials, such as podcasts and native speaker dialogues, has been shown to improve listening skills (Vandergrift & Goh, 2012). In contrast, poor listening behaviors, such as interrupting, ignoring, or displaying disinterest, can lead to communication breakdowns and negatively impact comprehension and interaction, particularly in academic and second language settings (Al-Tuwairesh, 2013).

According to Ward (2018), traditional teaching methods are seen as unsuitable for intermediate L2 learners, particularly those preparing for academic work. As a result, there is

a need to rethink listening instruction, both for academic purposes and in general, and to develop new teaching approaches. In Thai educational system, most teachers prefer to teach reading, grammar, and vocabulary above listening, speaking, and writing abilities. Similar findings were made by Chantapitda (2012), who discovered that compared to other abilities, listening is not given much emphasis and is the subject of relatively few English activities and conversations. Most learning management systems emphasize writing and reading exercises.

The relationship between listening skills and listening behavior is essential to understand as it sheds light on the extent to which individuals' abilities to listen translate into their actual listening practices. Research has indicated that while good listening skills often lead to positive listening behaviors, this relationship is not always straightforward. Study of Nurjanah et al. (2018) found a positive and significant correlation between the 12th grade students' habit of listening to songs and their English listening skills. The correlation coefficient was found to be 0.713 with a coefficient of determination at 50.8%, showing a substantial relationship. Factors such as cognitive load, emotional state, and environmental distractions can influence listening behavior, even in individuals with strong listening skills (Janusik & Wolvin, 2009). Previous studies have explored various aspects of this relationship. For instance, Bodie (2012) found that listening skills training can significantly enhance listening behaviors in workplace settings, leading to better team collaboration and conflict resolution. Similarly, a study by Bodie et al. (2015) highlighted that student who demonstrates high levels of listening skills tend to engage more actively in classroom discussions, thereby exhibiting more positive listening behaviors. The way a listener engages with a speaker can affect the overall communication; in L2 contexts, developing strong listening skills is key to facilitating positive interaction. Given the complexity and multifaceted nature of the relationship between listening skills and listening behavior, it is crucial to explore this dynamic further. Conducting this research helps us measure how strong the link is between listening skills and behaviors in high school students. It can provide valuable information for improving teaching methods and helping students become better listeners.

Research objectives

1. To explore the listening behavior of high school students at Rachprachanukroa 54, Amnat Chareon province.
2. To examine the listening skills of high school students at Rachprachanukroa 54, Amnat Chareon province.

3. To study the relationship of English listening skills with English listening behavior of high school students at Rachprachanukroa 54, Amnat Chareon province.

4. To investigate the influence of English listening behavior that affects English listening skills of high school students at Rachprachanukroa 54, Amnat Chareon province.

Assumption

In this study, the researcher reviewed relevant theoretical literature and academic documents to establish the conceptual framework for listening behavior and its influence on listening skills as follows.

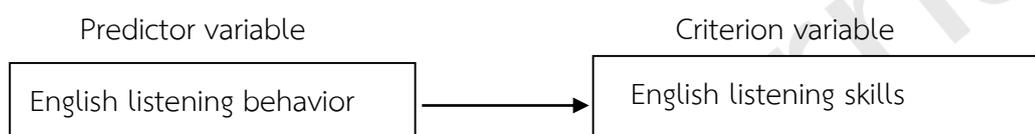

Figure 1 Research Conceptual Framework

Research methodology

This is a correlational research study examining English listening behavior that affects English listening skills

1. Population and samples

1.1. **Population:** The population included 220 high school students in the second semester of the Academic Year 2023 from Rajaprachanukroh 54 School, Amnat Charoen Province.

1.2. **Sample Group:** The sample group included 110 high school students in the second semester of the Academic Year 2023 from Rajaprachanukroh 54 School, Amnat Charoen Province. The sample was selected through simple random sampling, with the sample size determined based on the rule of thumb for simple regression analysis, requiring at least 20 times the number of variables (Lindeman et al, 1980). This study included two variables multiple by 20 times, making the sample size sufficient for data analysis.

2. Research Instruments

2.1. **English Listening Skills Test:** This test, consisting of 12 multiple-choice questions, assessed listening comprehension skills. The test consists of four listening texts including a short dialogue, an informational monologue, an extended conversation, and an academic lecture which were designed to evaluate different levels of listening ability. The text content is daily life situations. To ensure consistency and validity, the test items assess key listening skills such as identifying main ideas, recognizing supporting details, and making inferences.

Each listening text is followed by three MCQs, progressively increasing in difficulty to differentiate between basic and advanced comprehension levels. The test is constructed based on the Common European Framework of Reference for Languages (CEFR) A2 level to align with established listening proficiency standards. Additionally, the scoring criteria were incorrect = 0, correct = 1. The test's IOC ranged from 0.67 to 1.00, difficulty from 0.30 to 0.75, discrimination from 0.20 to 0.67, and reliability was 0.86 using KR 20.

2.2. English Listening Behavior Questionnaire: This 10-item questionnaire used a 5-point rating scale. The questionnaire was designed based on theoretical frameworks and aligned with key listening behavior concepts which consisted of various activities related to listening. The IOC ranged from 0.67 to 1.00 which was validated by 3 undergraduate English teachers from university, and reliability was 0.59 using Cronbach's alpha.

3. Data Collection

The researcher conducted data collection in February 2023 as follows:

3.1 Contacted the sample school's administration to request permission for data collection.

3.2 Administered 110 sets of the listening test and questionnaire to the sample group at Rajaprachanukroh 54 School, Amnat Charoen Province. The researcher personally collected the data using an online form, with teachers supervising the test administration and questionnaire responses, resulting in a 100% complete data collection (110 sets).

4. Data Analysis

4.1. Analyzed the questionnaire results on English listening behavior and the English listening test results using descriptive statistics. The researcher used statistical software to determine the percentage (%), mean (*M*), and standard deviation (*S.D.*).

4.2. Analyzed the correlation between English listening behavior and English listening skills using Pearson's method.

4.3. Analyzed the influence of English listening behavior on English listening skills using simple regression analysis in Jamovi statistical program. The following assumption checks were performed to ensure the validity of the regression model:

Linearity: Verified the linearity assumption by inspecting scatter plots of the predictor (English listening behavior) and the outcome variable (English listening skills) to ensure a linear relationship. The scatter plot of English listening behavior against English listening skills showed a linear relationship.

Independence: Checked the independence of residuals using the Durbin-Watson statistic. The DW statistic was 1.56, considering acceptable.

Homoscedasticity: Assessed homoscedasticity by plotting the residuals against the predicted values to ensure that the variance of the residuals is constant across all levels of the predictor variable. The residual plot showed a random scatter with no clear pattern.

Normality: Evaluated the normality of residuals using the Shapiro-Wilk test to confirm that the residuals are normally distributed. Result showed that the p-value was 0.97, suggesting normality.

Results

Objective 1: To Study high school students' English Listening Behavior

The study investigated high school students' English listening behavior using a questionnaire. The results are summarized in Table 1.

Table 1 the high school students' English listening behavior

Statement	<i>M</i>	<i>SD</i>	Interpretation
I enjoy listening to English songs regularly.	4.12	0.35	high
I often watch movies with English dubbing.	3.91	0.40	high
I frequently listen to English conversations.	3.86	0.27	high
I like listening to English learning clips.	3.98	0.22	high
I regularly take English listening tests	3.81	0.40	high
I constantly learn English listening skills.	3.79	0.33	high
I can grasp the main idea after listening to English.	3.77	0.34	high
I understand the meaning of words after listening.	3.87	0.38	high
I can answer questions after listening to conversations.	3.77	0.48	high
I learn the meaning of words after listening to English.	4.09	0.41	high
Overall	3.90	0.34	high

The results indicated that students generally had a positive English listening behavior, with all items showing high mean scores ($M = 3.90$, $SD = 0.34$). When considering each item individually, it was found that all items had an average score at a high level. The items with the highest average scores were "I regularly enjoy listening to English songs" ($M = 4.12$, $SD = 0.35$) and "I learn the meanings of vocabulary after listening to English" ($M = 4.09$, $SD = 0.41$).

The items with the lowest average scores were "I can grasp the main idea after listening to an English conversation" ($M = 3.77$, $SD = 0.34$) and "I can answer questions after listening to an English conversation" ($M = 3.77$, $SD = 0.48$).

Objective 2: To Examine English Listening Skills

The English listening skills of the students were assessed using a listening skills test. The results are summarized in Table 2.

Table 2 English Listening Skills Score

n=110	min	max	M	SD	Percentage
Listening score	3	12	8.53	1.86	71.08

According to Table 2, it was found that high school students at Rajaprachanukroh 54 School in Amnat Charoen Province had an average English listening skill score of 71.08% ($M = 8.53$, $SD = 1.86$).

Objective 3: To Investigate the Relationship Between English Listening Behavior and English Listening Skills

The relationship between English listening behavior and English listening skills was analyzed using Pearson's correlation coefficient. The results are presented in Table 3.

Table 3 Correlation Between English Listening Behavior and English Listening Skills

Variables	Correlation Coefficient (r)	Significance (p-value)
Listening Behavior and Listening Skills	0.80	<.001

The data presented in Table 3 illustrated the correlation between English listening behavior and English listening skills. The correlation coefficient (r) was 0.80, indicating a strong positive relationship between these two variables. The significance value (p -value) was less than .001, demonstrating that this correlation was statistically significant. This suggests that improvements in listening behavior were strongly associated with better listening skills in English among the students studied.

Objective 4: Influence of Listening Behavior on Listening Skills

The results of studying the influence of English listening behavior on the English listening skills of high school students at Rajaprachanukroh 54 School in Amnat Charoen Province are shown in Table 4.

Table 4 Estimated Coefficients of the Regression for Predicting English Listening Skills of High School Students Using English Listening Behavior

English listening behavior	b	S.E.	β	t	p-value
Constant	-8.53	1.21		-6.86**	<.001
English listening behavior	4.32	0.31	0.80	13.93	<.001

Model Summary: R = 0.80, R² = 0.64, SE = 1.21, F = 192.24, p < .001

** significant level at .01

The simple regression analysis indicated that English listening behavior significantly predicted English listening skills among high school students. The model's R² value of 0.64 suggested that approximately 64% of the variance in English listening skills could be explained by English listening behavior. The regression coefficient (b) for listening behavior was 4.32, indicating that for each unit increase in listening behavior, the listening score increased by 4.32 points. The p-value for both the constant and the listening behavior coefficient was less than .01, signifying that these results were statistically significant.

The regression equation based on the provided analysis is:

$$\text{Listening Score} = -8.53 + 4.32 \times \text{Listening Behavior}$$

This equation could be used to predict a student's English listening score based on their English listening behavior score.

From the provided results, the standardized coefficient (Beta, β) for Listening Behavior is 0.80. Thus, the standard score equation is:

$$Z\text{Listening Score} = 0.80 \times Z\text{Listening Behavior}$$

Discussion

The primary objectives of this research were to explore attitudes towards English listening behavior, examine English listening skills, investigate the relationship between listening behavior and skills, and study the influence of listening behavior on listening skills among high school students. The following discussion interprets the results in light of existing literature and recent studies.

Objective 1: English Listening Behavior

The study found that high school students at Rajaprachanukroh 54 School generally have positive English listening behavior, with all items showing high mean scores ($M = 3.90$, $SD = 0.34$). These findings are in line with Field's (2008) emphasis on the role of listener behavior and cognitive engagement during listening tasks. His work highlights how learners' attention, strategy use, and responses to input directly impact their comprehension performance, which aligns with the behavioral patterns observed in this study. The high scores suggest that students regularly engage in listening activities such as enjoying English songs and learning new vocabulary, which are crucial for developing listening skills (Imhof & Janusik, 2006). Further, Rasskazova and Glukhanyuk (2018) emphasized that regular and extensive listening practice is vital for improving listening skills, aligning with findings that positive attitudes towards listening activities correlate with better listening skills.

Objective 2: English Listening Skills

The average English listening skill score was found to be 71.08% ($M = 8.53$, $SD = 1.86$). This indicates a moderate level of proficiency among the students. According to Foley (1994), listening skills are often underemphasized in language instruction, which may explain why the scores are not higher. The scores reflect the students' ability to understand spoken English, which is essential for academic and professional success. Additionally, Vandergrift and Baker (2015) noted that learners' cognitive abilities, including working memory and auditory discrimination, significantly impact listening comprehension. This aligns with our findings where moderate proficiency suggests room for cognitive skill enhancement to improve listening scores.

Objective 3: Relationship Between English Listening Behavior and Listening Skills

The study revealed a strong positive correlation ($r = 0.82$) between English listening behavior and listening skills, which is statistically significant ($p < .01$). The significant correlation suggests that students who engage more in listening activities tend to perform better in listening skill assessments. This indicates that higher engagement in English listening activities is associated with better English listening skills among the students. In other words, the more frequently students listen to English (such as through songs, conversations, or other auditory materials), the better their listening skills become. The cause identified here is the students' engagement in listening activities, which directly impacts and improves their English listening skills. This is related to the results of Nurjanah et al. (2018) who found a positive and significant correlation between students' habit of listening to songs and their English listening skills ($r = 0.71$). This finding also supports the research by Janusik and Wolvin (2009), who found that good listening behaviors are often associated with improved listening skills. Additionally, Pamungkas and Adi (2020) investigated the effectiveness of using movies to enhance English listening skills among vocational high school students. Their study revealed that students generally perceive movies as a beneficial tool for improving their listening abilities. Furthermore, research by Takeno and Takatsuka (2007) on Japanese learners of English showed similar results, highlighting that consistent engagement in listening activities enhances listening comprehension abilities, especially when coupled with strong vocabulary and grammatical knowledge.

Objective 4: Influence of Listening Behavior on Listening Skills

The simple regression analysis showed that English listening behavior significantly predicts English listening skills ($\beta = 0.80$, $p < .01$), with the model explaining 64% of the variance in listening skills ($R^2 = 0.64$). The regression coefficient for listening behavior ($b = 4.32$) indicates that an increase in listening behavior is associated with a significant increase in listening scores which showed that behavior had positive impact on the scores. The findings that listening behavior significantly predicts listening skills and explains a substantial portion of the variance ($R^2 = 0.64$) are well-supported by listening theories. In that, the study finds that students who actively engage in structured listening activities as showed in high listening behavior, such as regularly listening to English media, develop stronger listening comprehension skills over time. Additionally, self-regulated strategies—such as predicting

content before listening, taking notes, and summarizing key points—have been linked to improved retention and understanding. These theories emphasize the active, cognitive nature of listening, the importance of comprehensible input, the interplay between bottom-up and top-down processing, and the role of motivation in language acquisition. The regression coefficient ($b = 4.32$) further underscores the practical impact of engaging in listening activities on improving listening skills. This is related to Thuong and Tham (2023) who highlighted that mobile applications significantly enhance listening proficiency by providing interactive and flexible practice opportunities, leading to improved scores and learner autonomy.

Hence, integrating regular listening practice into language learning curricula can significantly enhance students' listening proficiency. This is in line with the findings of Bodie (2012), who demonstrated that training in listening behaviors can enhance listening skills in various contexts.

Conclusion

The study concludes that high school students with positive English listening behavior tend to have better listening skills. The significant correlation and regression results underscore the importance of promoting good listening behaviors to improve listening skills. These findings are crucial for educators aiming to enhance English language instruction by incorporating more listening activities and fostering positive listening attitudes.

Recommendations

For Application

1. Integration of Extensive Listening Activities: Given the strong correlation between listening behavior and listening skills, educators should incorporate more extensive listening activities into the curriculum. This can include listening to English songs, watching English movies or TV shows, and engaging with podcasts or other audio materials. These activities can make listening practice enjoyable and varied, which can help maintain student interest and motivation.

2. Creating a Supportive Learning Environment: To address psychological factors such as anxiety, educators should create a supportive and low-stress learning environment. This can involve positive reinforcement, providing constructive feedback, and fostering a classroom culture that encourages risk-taking and learning from mistakes.

Limitations of the study

1. **The listening comprehension test included a short length of multiple-choice items**, which may limit the depth and scope of assessment. This small number of items could reduce the reliability of results and affect the overall validity of the findings. Consequently, the generalizability of the study to wider populations is limited.

For Further Study

1. **Longitudinal Studies on Listening Skill Development:** Future research should focus on longitudinal studies that track the development of listening skills over time. This can provide insights into how listening behaviors and cognitive strategies evolve and their long-term impact on listening proficiency.

2. **Utilizing Multivariate Regression Analysis (MRA) or Structural Equation Modeling (SEM):** Future research should employ advanced statistical techniques such as Multivariate Regression Analysis (MRA), Confirmatory Factor Analysis (CFA), or Structural Equation Modeling (SEM) to better understand the complex relationships between listening behavior, cognitive factors, sociocultural influences, and listening skills. These methods can help identify direct and indirect effects, mediating variables, and the overall structure of factors influencing listening comprehension. Such sophisticated analyses can provide deeper insights and more comprehensive models of listening skill development, guiding more effective instructional strategies and interventions.

3. **Exploring English listening behavior across different student populations**, such as university students or vocational learners. Comparative studies may reveal variations in behavior patterns and skill development. Additionally, researchers could examine how listening behavior correlates with other English skills, including speaking, reading, and writing. This would offer a more comprehensive understanding of language learning behavior as a whole.

References

- Al-Tuwairsh, N. S. (2013). **Expertise in L2 listening: Metacognitive instruction and deliberate practice in a Saudi university context** [Doctoral dissertation, University of Leeds]. White Rose eTheses Online. <https://etheses.whiterose.ac.uk/id/eprint/5418/>
- Bekleyen, N. (2009). Helping Teachers Become Better English Students: Causes, Effects, and Coping Strategies for Foreign Language Listening Anxiety. **System**, 37(4), 664-675.

- Bodie, G. D. (2012). Listening as positive communication. In T. Socha & M. Pitts (Eds.), **The positive side of interpersonal communication** (pp. 109-125). Peter Lang.
- Bodie, G. D., Worthington, D. L., & Gearhart, C. C. (2012). The listening styles profile-revised (LSP-R): A scale revision and evidence for construct validity. **Communication Quarterly**, 60(1), 72–90. <https://doi.org/10.1080/01463373.2012.720343>
- Bodie, G. D., Vickery, A. J., Cannava, K., & Jones, S. M. (2015). The role of “active listening” in informal helping conversations: Impact on perceptions of listener helpfulness, sensitivity, and supportiveness and discloser emotional improvement. **Western Journal of Communication**, 79(2), 151-173. <https://doi.org/10.1080/10570314.2014.943429>
- Brownell, J. (2012). **Listening: Attitudes, principles, and skills** (5th ed.). Pearson Education.
- Chantapidta, C. (2012). **Development of supplementary communicative English listening exercises for Mathayomsuksa four students, Bualuangwitthayakhom School, Buriram** [Master thesis, Silpakorn University]. [in Thai]
- Field, J. (2008). **Listening in the language classroom**. Cambridge University Press.
- Foley, B. H. (1994). **Listen to me! Beginning listening, speaking & pronunciation**. Heinle & Heinle.
- Graham, S. (2006). Listening comprehension: The learners’ perspective. **System**, 34(2), 165–182. <https://doi.org/10.1016/j.system.2005.11.001>
- Graham, S. (2011). Self-efficacy and academic listening. **Journal of English for Academic Purposes**, 10(2), 113–117. <https://doi.org/10.1016/j.jeap.2011.04.001>
- Goh, C. C. M. (2000). A cognitive perspective on language learners’ listening comprehension problems. **System**, 28(1), 55–75. [https://doi.org/10.1016/S0346-251X\(99\)00060-3](https://doi.org/10.1016/S0346-251X(99)00060-3)
- Imhof, M., & Janusik, L. A. (2006). Development and validation of the Imhof-Janusik Listening Concepts Inventory to measure listening conceptualization differences between cultures. **Journal of Intercultural Communication Research**, 35(2), 79-98. <https://doi.org/10.1080/17475750600909246>
- Janusik, L. A., & Wolvin, A. D. (2009). 24 hours in a day: A listening update to the time studies. **International Journal of Listening**, 23(2), 104-120. <https://doi.org/10.1080/10904010903014442>
- Lindeman, R. H., Merenda, P. F., & Gold, R. Z. (1980). **Introduction to Bivariate and Multivariate Analysis**. Scott Foresman and Company.

- Nurjanah, N., Miranti, I., & Dwiastuty, N. (2018). The Correlation Between Students' Habit In Listening to Songs and Students' English Listening Skill. **DEIKSIS**, 10(1), 43-48.
<http://dx.doi.org/10.30998/deiksis.v10i01.2125>
- Pamungkas, I. B. A., & Adi, S. S. (2020). Students' perception about improving English listening skills using movies among the vocational high school students. **Erudio Journal of Educational Innovation**, 7(2), 128-138.
- Rasskazova, T., & Glukhanyuk, N. (2018). Factors affecting listening in L2 learning. **INTED2018 Proceedings of 12th International Technology, Education and Development Conference**, 656-662. <https://doi.org/10.21125/inted.2018.1117>
- Rost, M. (2016). **Teaching and researching listening** (3rd ed.). Routledge.
- Takeo, J., & Takatsuka, S. (2007). **Factors affecting listening comprehension ability of Japanese learners of English**. Okayama University Digital Information Repository.
- Thuong, L., & Tham, D. (2023). Students' Attitudes Towards Using Mobile Applications in Learning English Listening Skills at Ho Chi Minh City University of Foreign Languages and Information Technology. **VNU Journal of Science: Education Research**, 39(2). <https://doi.org/10.25073/2588-1159/vnuer.4703>
- Vandergrift, L. (2004). Listening to learn or learning to listen. **Annual Review of Applied Linguistics**, 24, 3-25. <https://doi.org/10.1017/S0267190504000017>.
- Vandergrift, L., & Baker, S. (2015). Learner variables in second language listening comprehension: An exploratory path analysis. **Language Learnin**, 65(2), 390-416. <https://doi.org/10.1111/lang.12105>
- Vandergrift, L., & Goh, C. C. M. (2012). **Teaching and Learning Second Language Listening: Metacognition in Action**. Routledge.
- Ward, J. (2018). **Exploring L2 listening instruction: Theory and practice in a tertiary context** [Doctoral dissertation, University of Birmingham].
- Weger Jr., H., Castle Bell, G., Minei, E. M., & Robinson, M. C. (2014). The relative effectiveness of active listening in initial interactions. **International Journal of Listening**, 28(1), 13-31. <https://doi.org/10.1080/10904018.2013.813234>

การใช้กลวิธีการสอนอ่านแบบ ดี อาร์ ที เอ เพื่อพัฒนาความสามารถด้านการอ่านภาษาอังกฤษ เพื่อความเข้าใจของนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 5

USING DIRECTED READING THINKING ACTIVITY (DRTA) TEACHING STRATEGY TO IMPROVE PRATHOMSUKSA 5 STUDENTS' ENGLISH READING COMPREHENSION ABILITY

จันทร์เพ็ญ ศรีสว่าง^{1*} และ นภาพรพิญ เลิศปรีดากอร์²

Chanpen Srisuwong^{1*} and Napasup Lerdpreedakorn²

^{1,2}คณะมนุษยศาสตร์และสังคมศาสตร์ มหาวิทยาลัยราชภัฏอุดรธานี

^{1,2}Faculty of Humanity and Social Science, Udon Thani Rajabhat University

*Corresponding author email: chanpensrisuwong@gmail.com

Received: February 15, 2025 Reviewed: March 20, 2025 Revised: March 31, 2025 Accepted: March 31, 2025

บทคัดย่อ

การวิจัยครั้งนี้มีวัตถุประสงค์เพื่อศึกษาความสามารถด้านการอ่านภาษาอังกฤษเพื่อความเข้าใจของนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 5 และเปรียบเทียบผลก่อนเรียนและหลังเรียนการอ่านภาษาอังกฤษเพื่อความเข้าใจโดยการใช้กลวิธีการสอนอ่านแบบ ดี อาร์ ที เอ และเพื่อศึกษาเจตคติต่อการสอนอ่านภาษาอังกฤษเพื่อความเข้าใจโดยการใช้กลวิธีการสอนอ่านแบบ ดี อาร์ ที เอ กลุ่มตัวอย่างที่ใช้ในการวิจัยคือนักเรียนชั้น ประถมศึกษาปีที่ 5 โรงเรียนบ้านเพิ่ม (อรุโณอุปถัมภ์) จังหวัดอุดรธานี สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาอุดรธานี เขต 4 ในภาคเรียนที่ 1 ปีการศึกษา 2567 จำนวน 18 คน ซึ่งได้มาโดยการสุ่มกลุ่มตัวอย่างแบบกลุ่ม แบบแผนของการวิจัยประกอบด้วย แผนการจัดการเรียนรู้ จำนวน 12 แผน แบบทดสอบวัดความสามารถด้านการอ่านภาษาอังกฤษเพื่อความเข้าใจ และแบบวัดเจตคติต่อการสอนอ่านภาษาอังกฤษเพื่อความเข้าใจโดยการใช้กลวิธีการสอนอ่านแบบ ดี อาร์ ที เอ ดำเนินการทดลองใช้ระยะเวลา 12 สัปดาห์ สัปดาห์ละ 2 ชั่วโมง รวมทั้งสิ้น 24 ชั่วโมง สถิติที่ใช้ในการวิเคราะห์ข้อมูล ได้แก่ ค่าเฉลี่ย ร้อยละ ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน การทดสอบทีแบบไม่อิสระ และการทดสอบทีแบบกลุ่มเดียว ผลการวิจัยสรุปได้ดังนี้ 1) นักเรียนมีคะแนนความสามารถด้านการอ่านภาษาอังกฤษเพื่อความเข้าใจเฉลี่ยก่อนเรียนเท่ากับ 13.66 คิดเป็นร้อยละ 34.16 และคะแนนเฉลี่ยหลังเรียนเท่ากับ 30.11 คิดเป็นร้อยละ

¹ นักศึกษาปริญญาโท สาขาการสอนภาษาอังกฤษสำหรับผู้พูดภาษาอื่น มหาวิทยาลัยราชภัฏอุดรธานี

Master Student of Teaching English to Speakers of Other Languages Program, Udon Thani Rajabhat University

² รองศาสตราจารย์ คณะมนุษยศาสตร์และสังคมศาสตร์ มหาวิทยาลัยราชภัฏอุดรธานี

Associate Professor, Faculty of Humanity and Social Science, Udon Thani Rajabhat University

75.16 ซึ่งสูงกว่าเกณฑ์ร้อยละ 70 และเมื่อทดสอบความแตกต่างของค่าเฉลี่ยพบว่าความสามารถด้านการอ่านภาษาอังกฤษเพื่อความเข้าใจของนักเรียน หลังเรียนสูงกว่าก่อนเรียน 2) นักเรียนมีเจตคติต่อการสอนอ่านภาษาอังกฤษเพื่อความเข้าใจโดยการใช้กลวิธีการสอนอ่านแบบ ดี อาร์ ที เอ อยู่ในระดับดีมาก

คำสำคัญ: กลวิธีการสอนแบบ ดี อาร์ ที เอ, การอ่านภาษาอังกฤษ, การอ่านภาษาอังกฤษเพื่อความเข้าใจ

Abstract

The objectives of this research were to examine the English reading comprehension ability of Prathomsuksa 5 (Grade 5) students, to compare the results before and after studying English reading comprehension using DRTA teaching strategy, and to investigate students' attitude toward teaching English reading comprehension using DRTA teaching strategy. The sample consisted of 18 Prathomsuksa 5 (Grade 5) students at Ban Phoem School (Arunoupatham), Udon Thani, the Office of Udon Thani Primary Education Service Area 4. The study was conducted during the first semester of the 2024 academic year. The students were selected using cluster random sampling. This research adopted a one-group pretest-posttest design. Research instruments included 12 lesson plans, an English reading comprehension test, and an attitude questionnaire. The experiment lasted for 12 weeks, with two hours per week, totaling 24 hours. The statistics used to analyze data were mean, percentage, standard deviation, t-test for dependent samples, and one sample t-test were used for data analysis. The findings of the research were summarized as follows: 1) The mean scores for the pretest and the posttest on English reading comprehension ability were 13.66 or 34.16 percent and 30.11 or 75.16 percent. The students' post-test mean score on English reading comprehension ability was higher than the set criterion of 70 percent and significantly higher than their pretest scores. 2) The students' attitude toward teaching English reading comprehension using DRTA teaching strategy was at a very good level.

Keywords: DRTA teaching strategy, English reading, English reading comprehension

Introduction

In a global society, knowing an international language is considered an important skill. Language impacts the daily lives of the members of any race, creed, and region of the world. Coleman (2010, p. 11) states that English is similar to a core component for unlocking

development and accessing crucial information. Moreover, language also reflects the strength of political, economic, technological, and military aspects, as well as the strength in the arts and sciences. Learning a foreign language is essential in daily life, serving as a crucial tool for communication, education, seeking knowledge and livelihood, and creating an understanding of cultural visions within the global community. A well-established goal in English Language Teaching (ELT) is the ability to communicate effectively in English.

According to the Basic Education Core Curriculum in Thailand, learning a foreign language enables learners to be aware of the diversity of cultures and viewpoints in the global community, fostering friendship and cooperation with various countries. Thus, the Ministry of Education (2008, p. 266) indicates that English is the central foreign language for basic education core curriculum for all Thai learners. It means they can have a better understanding of themselves and others, and they will be able to learn and understand differences in languages and cultures, customs and traditions, thinking, society, economy, politics, and administration. They will be able to use foreign languages for communication as well as for easier and wider access to bodies of knowledge, and they will have a vision of leading their lives.

Reading is an active process that involves recognition and comprehension skills. It is an important activity in life through which one can update their knowledge and acquire crucial tools for academic success. Hedge (2001, p. 221) states that reading lessons should aim to build learners' ability to engage in purposeful reading, adopt a range of reading styles necessary for interacting successfully with authentic texts, and develop critical awareness. This implies developing competence in the foreign language, awareness of the structure of written texts, and knowledge about the world. Reading English for comprehension is important, as every student must learn. It enables students to find the answers they seek in the given subject. It also enables students to enhance their English vocabulary. If students frequently practice reading English for comprehension, they become familiar with various things. Students will be able to link information and knowledge from the stories they read for use in English communication across three other skills: listening, speaking, and writing. Sweet and Snow (2003, p. 1) define reading comprehension as the process of simultaneously extracting and constructing meaning.

English reading is an important skill for students learning English as a second language, though it presents challenges and difficulties, particularly in reading and comprehension. These

issues often stem from limited vocabulary knowledge, where students lack sufficient vocabulary and struggle to understand content, especially academic or technical texts. Insufficient background knowledge further hinders students from connecting new information with what they already know. Additionally, complex grammatical structures can confuse students, particularly when sentences contain intricate components. Cultural unfamiliarity is another challenge, as misunderstandings of cultural references can lead to misinterpretation. Furthermore, students often lack motivation to read and learn English, a problem exacerbated by uninteresting or overly challenging reading materials. These issues create significant obstacles in English learning. Such difficulties are also linked to the ineffective use of reading strategies. Richards (2015, p. 455) explained that a strategic reader adjusts their reading approach to suit the content of the text by considering various questions to select appropriate reading strategies. The strategies may prompt the reader to predict the content and organization of the text, using prior knowledge of the topic and familiarity with the text type.

One strategy in teaching English reading that tries to equip readers with the ability to determine purposes for reading; to extract, comprehend, and assimilate information; to examine reading materials based upon purposes for reading; to suspend judgments; and to make decisions based upon information gleaned from reading is Directed Reading Thinking Activity (DRTA). The DRTA, developed by Stauffer in 1969, is intended to enhance students' ability to read critically and reflectively, and it is fundamentally important. Stauffer (1969, p. 40) based his notions on the belief that reading is a thinking process that involves the reader using their own experiences to reconstruct the author's ideas. This begins with the generation of hypotheses based on the reader's doubts and desires. It continues with the reader's acquisition of information and the generation of further hypotheses during reading. Furthermore, Tierney and Readence (2005, p. 21) define that the reconstruction concludes with the resolution of the reader's doubts and desires. Using the DRTA technique, students are guided through the process of sampling text, making predictions based on prior knowledge and textual information, resampling text, and confirming or adjusting predictions in light of new information. This model has received increasing attention in recent years as teachers and researchers search for improved methods of increasing reading comprehension.

From the aforementioned, the researcher has considered that solving students' English reading comprehension problems using DRTA may help students gain more ability in English reading comprehension. The researcher studies considered DRTA an interesting activity for improving students' English reading comprehension skills. Therefore, the researcher intends to implement DRTA with Prathomsuksa 5 students at Ban Phoem School (Aruno Uppatham). This method could assist in improving their English reading comprehension ability and help investigate the level of students' attitude toward teaching English reading comprehension using DRTA. The results of this study could contribute significantly to enhancing English reading comprehension ability in English language classes in the future.

Research Objectives

1. To examine and compare the English reading comprehension ability of Prathomsuksa 5 students before and after studying English reading comprehension using DRTA teaching strategy for teaching reading comprehension.
2. To investigate students' attitude toward teaching English reading comprehension using DRTA teaching strategy.

Research Hypotheses

1. The English reading comprehension ability mean score of Prathomsuksa 5 students after studying English reading comprehension using DRTA teaching strategy is higher than 70 percent.
2. The English reading comprehension ability posttest mean score of Prathomsuksa 5 students after studying English reading comprehension using DRTA teaching strategy is higher than the pretest mean score.

Research Methodology

1. Population and Sample

1.1 Population

The population in this study was 127 Prathomsuksa 5 students of Bangkok-Nakae Network, Nayung District, Udon Thani Province, under the office of Udon Thani Primary Education Service Area 4.

1.2 Sample

The samples in this study were 18 students of Prathomsuksa 5 studying English course (E15101) in the first semester of the academic year 2024 at Ban Phoem School (Arunu Uppatham), Nayung District, Udon Thani Province. These students were selected by cluster random sampling.

2. Research Design

This study was experimental research with one group pretest-posttest design. It is a quantitative research method (Campbell & Stanley, 1969)

3. Research Instruments

3.1 Lesson plans for teaching English reading comprehension using DRTA teaching strategy. The lesson plans consist of 12 units, 2 hours a unit. In total, there are 24 hours in the first semester of the 2024 academic year. Twelve lesson plans were developed in English version including three stages of teaching English reading comprehension using DRTA teaching strategy. The value of the Index of Item Objective Congruence (IOC) was 1.00 for every aspect.

3.2 The English reading comprehension test was developed by the researcher. It was based on Miller (1990, pp. 4-7) in aspects of four levels including; textually explicit, textually implicit, critical implicit, and scripturally implicit comprehension. This test is a multiple-choice test with 40 items in an English version. The Index of Item Objective Congruence (IOC) was 1.00 for every item. The difficulty value of selected items was from 0.42 to 0.67 the value of the discrimination range was from 0.28 to 0.64 and the reliability of the test was 0.87.

3.3 An attitude questionnaire toward teaching English reading comprehension using DRTA teaching strategy. An attitude questionnaire was developed in the Thai version which consisted of 20 items related to the contents using a five-point Likert's rating scale. The value of the Index of Item Objective Congruence (IOC) was 1.00 for every item.

4. Data Collection

4.1 Conduct the pretest using the English reading comprehension ability test with 40 items for 60 minutes before teaching English reading comprehension using DRTA teaching strategy.

4.2 Carry out the teaching program according to 12 lesson plans for 12 weeks, 24 hours in total.

4.3 Conduct the posttest using the English reading comprehension ability test with 40 items for 60 minutes, which is the same as the pretest, after the completion of the teaching process completed.

4.4 Distribute the attitude questionnaire to identify the students' attitude after learning English reading comprehension ability using DRTA teaching strategy.

4.5 Collect scores from the pretest and posttest, and statistically analyze and interpret students' attitude data.

5. Data Analysis

5.1 To compare the teaching English reading comprehension before and after learning English reading comprehension using DRTA teaching strategy using t-test for Dependent Samples.

5.2 To compare English reading comprehension ability of Prathomsuksa 5 students before and after studying English reading comprehension using DRTA teaching strategy and the set criterion of 70 percent using a One-sample t-test.

5.3 To investigate students' attitude towards teaching English reading comprehension using DRTA teaching strategy using mean (*M*) and standard deviation (*SD*).

Research Results

Results of the study and comparison of scores on English reading comprehension ability before and after studying English reading comprehension using DRTA teaching strategy were as follows:

Table 1: The comparison of the students' English reading comprehension ability score before and after studying English reading comprehension using DRTA teaching strategy.

Test	n	<i>M</i>	<i>SD</i>	Percentage	t
Pre-test	18	13.66	2.49	34.16	53.93*
Post-test	18	30.11	2.05	75.16	

* $p \leq .05$

The data from Table 1 illustrates the comparison of students' pretest mean score on English reading comprehension ability which was 13.66 or 34.16 percent and the posttest was 30.11 or 75.16 percent. It reveals the students' English reading comprehension ability after studying English reading comprehension using DRTA teaching strategy was significantly higher than that before the intervention at the 0.05 level.

Table 2: The comparison of the students' English reading comprehension ability after studying English reading comprehension using DRTA teaching strategy with the set criterion of 70 percent.

Test	n	M	SD	70 Percentage (28)	t
Post-test	18	30.11	2.05	75.16	4.35*

*p≤.05

The data from Table 2 illustrates the comparison of students' English reading comprehension ability after studying with the criterion of 70 percent. The results explain that the student's English reading comprehension ability after studying English reading comprehension using DRTA teaching strategy was significantly different at the .05 level. The students' posttest mean scores were significantly higher than the set criterion of 70 percent.

Table 3: The result of an investigation of the students' attitude toward teaching English reading comprehension using DRTA teaching strategy.

Attitude Test	n	M	SD	Interpretation
Student's attitude towards teaching English reading comprehension using DRTA teaching strategy.	18	4.55	0.54	Very Good

The data from Table 3 after teaching English reading comprehension using DRTA teaching strategy, the attitude mean score of the students was 4.55. It was found that the students' attitude toward teaching English reading comprehension using DRTA teaching strategy was at a very good level.

Conclusion

The study and the comparison of the pretest and the posttest on English reading comprehension ability and the investigation of the students' attitude toward teaching English reading comprehension using DRTA teaching strategy can be summarized as follows:

1. The students' pretest and posttest mean scores on English reading comprehension ability were 13.66 or 34.16 percent and 30.11 or 75.16 percent respectively. The students' posttest mean score on English reading comprehension ability was higher than the set criterion of 70 percent and the students' English reading comprehension ability after using DRTA teaching strategy was significantly higher than that of the pretest.
2. The students' attitude toward teaching English reading comprehension using DRTA teaching strategy was at a very good level. The mean score was 4.55.

Discussion

This study was experimental research with a one-group pretest-posttest design. The research aimed to study and compare students' English reading comprehension ability before and after studying English reading comprehension using DRTA teaching strategy. The result of the study could be discussed as follows:

1. The result of the comparison of students' scores of English reading comprehension ability before and after studying English reading comprehension using DRTA teaching strategy was higher than the set criterion of 70 percent.

The comparison of students' pretest mean score on English reading comprehension ability was 13.66 or 34.16 percent and the post was 30.11 or 75.16 percent. These findings were in accordance with the first hypothesis of the study. The results of the study of teaching English reading comprehension using the DRTA teaching strategy improved students' English reading comprehension ability. Findings also suggest that the students had significant improvement in the post-test scores. It was due to the DRTA teaching strategy, which had the main purpose of improving the reading skills of students and leading them to the lessons by predicting the content of the story before reading. The teacher asked questions to elicit their prior knowledge, such as vocabulary knowledge, which encouraged the exchange of knowledge with other students. At this step, it also enhanced their new knowledge. Dividing students into groups by mixing students of

varying abilities, both strong and weak, for group work could help them interact with their group members, learn more concepts, create new knowledge, and gain the confidence to complete their work. These findings were consistent with the idea of Anderson (1999, pp. 177-194) who states that students could learn more effectively when they connected the new material with something they already knew. The teacher then showed the correct topic that they had to learn. Next, the teacher gave the first section of the story to read. After reading, the teacher and the students discussed the meaning of unknown words by communicating the idea of asking questions and sharing vocabulary knowledge within a group. Additionally, writing new words in their notebooks helped students practice their writing skills and acquire new vocabulary. Answering questions in the worksheets provided them with practice in reading and critical thinking to find answers. Repeating this process until all parts are completed enables students to gain a better understanding. The teacher then reviews all the content to check for the students' comprehension. After reading the entire text, the teacher administers a quiz to test their understanding. The teacher and the students then discussed and reviewed the entire reading text together. All of the steps of teaching English reading comprehension using the DRTA teaching strategy showed that the students' pre-test and post-test mean scores on English reading comprehension ability were 13.66 or 34.16 percent and 30.11 or 75.16 percent, respectively. The students' post-test mean score on English reading comprehension ability was higher than the set criterion of 70 percent, and the students' English reading comprehension ability after using the DRTA teaching strategy was significantly higher than that of the pre-test.

These findings were consistent with the study of Jaisamut and Luangrangsee (2024, pp. 473-483) examined and compared the English reading comprehension ability using DRTA teaching strategy of Prathonsuksa 6 students at Bannongsamet School, Kantang district, Trang province in the 2023 academic year. The samples were selected by simple random sampling using a lottery method. The posttest mean score of students' learning achievement after using DRTA teaching strategy was significantly higher than the pretest mean score at the 0.01 level. The satisfaction mean score of the students toward teaching English reading comprehension using DRTA teaching strategy was at the highest level. It also aligns with the idea of Nerim (2020, pp.128-138) investigated the Direct Reading Thinking Activity (DRTA) strategy on students' reading skills. The research was classified as experimental research applying a quasi-experimental design. The

sample group involved 60 students of second-grade students of SMPN 1 Jonggat. The results demonstrated that the majority of children in the cooperative reading groups scored higher on their reading comprehension tests than when they used the DRTA. It was verified that the students' mean score in the experimental class (78.80) was higher than those in the control group (73.73). For this reason, the hypothesis was accepted. The findings suggest that the Directed Reading Thinking Activity strategy had a significant effect on students' reading comprehension.

2. The results of the study of English reading comprehension ability of Prathomsuksa 5 students before and after studying by using DRTA teaching strategy.

The students' pretest mean score before studying English reading comprehension using DRTA teaching strategy was 13.66 or 34.16 percent. These findings were in accordance with the second hypothesis of the study. The results of the pretest mean score indicated that the students' English reading comprehension ability was at a low level. The reason might be that they had a relatively weak foundation in English due to a lack of consistent practice. They did not know the meaning of words and could not remember them. As a result, they were unable to understand, interpret, or grasp the main ideas of the texts. All of these led them to low academic achievement in English. This strategy aimed to encourage them to predict the content of the text from the pictures, set reading objectives, and train their thinking process, giving them the freedom to respond, ask questions, and exchange their knowledge through group work. These support the idea mentioned by Tierney and Readence (2005, pp. 20-29) that improved the DRTA teaching strategy for two phrases, which were the process of reading thinking and fundamental skill training. This means they might do exercises and discussions to check their comprehension of the text again after finishing the reading. This finding shows that the students' posttest mean score on English reading comprehension ability was 30.11 or 75.16 percent, higher than the pretest mean score. Teaching English reading comprehension using DRTA teaching strategy enhanced the students' English reading comprehension ability by the posttest mean score of Prathomsuksa 5 students after studying English reading comprehension using DRTA teaching strategy is higher than prior.

In summary, teaching English reading comprehension using DRTA teaching strategy enhanced the student English reading comprehension ability by the posttest mean score of

Prathomsuksa 5 students after studying English reading comprehension using DRTA teaching strategy is higher than prior.

3. The result of students' attitude toward teaching English reading comprehension ability using DRTA teaching strategy.

Findings suggest that after teaching English reading comprehension using the DRTA teaching strategy, the mean attitude score of students was 4.55. Thus, students' attitude toward English reading comprehension using DRTA teaching strategy was at a very good level. The attitude questionnaire indicates that the students agreed that teaching English reading comprehension using DRTA teaching strategy improved the students' English reading comprehension ability because the management of learning activities for teaching English reading comprehension using the DRTA teaching strategy helps the students improve their English reading. Moreover, answering WH questions on the worksheet makes them understand and predict the story in the context. Because of there are two phrases for teaching English reading comprehension using the DRTA teaching strategy. The first was directing the reading-thinking process. That was the step to encouraging students to review their prior knowledge before reading and preparing to gain new knowledge. This step divided students into groups before reading, exchanging their knowledge with the members' group, helping each other and working together. Working in groups could create the students' confidence in working and learning. While reading, the students gain new knowledge by discussing new words to check the meaning, understanding and comprehension of reading. The second step was the fundamental skill training. In this step, the students did exercises after reading the text to check their understanding, discussing with the teacher and reviewing the text together. The students practiced following English reading comprehension of the DRTA teaching strategy frequently. They could improve their English reading comprehension ability well. This supported the idea of Sroinam (2012, p. 100) stated that attitude means one's feelings and thoughts towards something which affects one's decision, or selection to do something, for example; liking or disliking to do something.

In conclusion, teaching English reading comprehension using the DRTA teaching strategy helped students improve their English reading comprehension ability. And, the students' attitude toward English reading comprehension using the DRTA teaching strategy was at a very good level.

Recommendations

1. Recommendations from the Study

1.1 The result of the research found that teaching English reading comprehension using DRTA teaching strategy could improve students' English reading comprehension ability. The results arise from the process of the motivate of students to predict, question, clarify, and summarize the passage to understand the overall reading text. This process involves joint thinking and analysis between the teacher and the students after the first reading, which helps the students complete the task. The teacher prepares the extensive text that is appropriate for the level of the students. And the important that is the teacher must thoroughly understand the content of the reading lesson before using it for instruction.

1.2 The result of students' attitude toward English reading comprehension using the DRTA teaching strategy was at a very good level. Because they worked in groups that made fun of learning. Using interesting and diverse worksheets also helps attract the students' attention, which makes them curious and want to participate in learning and do exercises. Moreover, a positive attitude also leads to good learning.

2. Recommendations for Further Study

1.1 Researchers should apply DRTA teaching strategy to all learners of different levels by integrating the tasks into the topics of other English skills.

2.2 Researchers should study using DRTA teaching strategy to students of various levels and educational backgrounds.

2.3 Researchers should apply new activities or tasks to activate students' prior knowledge, such as playing games, etc.

Note: Prathomsuksa 5 is equivalent to grade 5 in the international education system.

References

Anderson, N. J. (1999). **Exploring second language reading: Issues and strategies.** Heinle & Heinle.

- Campbell, D. T. & Stanley, J. C. (1969). **Experimental and quasi-experimental design for research**. Houghton Mifflin.
- Coleman, H. (2010). **The English language in development**. British council.
- Hedge, T. (2001). **Teaching and learning in the language classroom**. Oxford University Press.
- Jaisamut, W. & Luangrangsee, P. (2024). The development of reading comprehension ability by using directed reading-thinking activity for grade 6 students. **The Journal of Institute of Trainer Monk Development**, 7(3), 473-483.
- Miller, W. H. (1990). **Reading comprehension activities kit: ready-to-use techniques and worksheets for assessment and instruction**. The Center for Applied Research in Education.
- Ministry of Education. (2008). **Basic Education Core curriculum. BE. 2551 (A.D. 2008)**. The Agricultural Co-Operative Federation of Thailand.
- Nerim, N. (2020). Scrutinizing directed reading thinking activity (drta) strategy on students' reading comprehension. **Journal of Languages and Language Teaching**, 8(2), 128-138.
<https://doi.org/10.33394/jollt.v8i2.2284>
- Richards, J. C. (2015). **Key issues in language teaching**. Cambridge University Press.
- Sroinam, S. (2012). **Principle of teaching**. Udon Thani Rajabhat University.
- Stauffer, R. G. (1969). **Directing reading maturity as a cognitive process**. Harper & Row.
- Sweet, A. P. & Snow, C. E. (2003). **Rethinking reading comprehension**. Guilford Press.
- Tierney, R. J., & Readence J.E., (2005). **Reading strategies and practices: a compendium** (6th ed). Allyn and Bacon.

ผลการจัดการเรียนรู้แบบ SQ5R ร่วมกับเทคนิคการใช้คำถามที่มีต่อการรู้เรื่องการอ่าน
และความสามารถในการเขียนสรุปความของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 2
THE EFFECTS OF SQ5R LEARNING MANAGEMENT WITH QUESTIONING
TECHNIQUES ON READING LITERACY AND SUMMARY WRITING ABILITIES OF
GRADE 8 STUDENTS

กิตติภัทร รุนกระโทก¹ และ สิรินาถ จงกลกลาง²

Kittipat Runkrathok¹ and Sirinat Jongkonklang²

^{1,2}คณะครุศาสตร์ มหาวิทยาลัยราชภัฏนครราชสีมา

^{1,2}Faculty of Education, Nakhon Ratchasima Rajabhat University

email: ¹nacketzaa@gmail.com, ²sirinaj@nrru.ac.th

Received: February 17, 2025 Reviewed: February 27, 2025 Revised: March 11, 2025 Accepted: March 20, 2025

บทคัดย่อ

การวิจัยครั้งนี้มีวัตถุประสงค์เพื่อ 1) เปรียบเทียบการรู้เรื่องการอ่านก่อนและหลังเรียน และหลังเรียนกับเกณฑ์ร้อยละ 70 2) เปรียบเทียบความสามารถในการเขียนสรุปความก่อนและหลังเรียน และหลังเรียนกับเกณฑ์ร้อยละ 70 3) เปรียบเทียบความรักและผูกพันกับการอ่านก่อนและหลังเรียน ของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 2 โดยการจัดการเรียนรู้แบบ SQ5R ร่วมกับเทคนิคการใช้คำถามก่อนและหลังเรียน กลุ่มตัวอย่าง ได้แก่ นักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 2 จำนวน 8 คน โรงเรียนด้านอุดมวิทยา ภาคเรียนที่ 2 ปีการศึกษา 2566 ได้มาโดยการสุ่มแบบกลุ่ม เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย ได้แก่ แผนเตรียมความพร้อม แผนการจัดการเรียนรู้แบบ SQ5R ร่วมกับเทคนิคการใช้คำถาม แบบวัดการรู้เรื่องการอ่าน แบบวัดความสามารถในการเขียนสรุปความ และแบบวัดความรักและผูกพันกับการอ่าน สถิติที่ใช้วิเคราะห์ข้อมูล ได้แก่ ค่าเฉลี่ย ร้อยละ ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน และการทดสอบค่าที่ แบบ t-test Dependent Sample และ t-test One Sample

ผลการศึกษา พบว่า 1) ผลการเปรียบเทียบการรู้เรื่องการอ่านหลังเรียนสูงกว่าก่อนเรียนอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 และผลการเปรียบเทียบการรู้เรื่องการอ่านหลังเรียนไม่สูงกว่าเกณฑ์ร้อยละ 70 อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 2) ผลการเปรียบเทียบความสามารถในการเขียนสรุปความหลังเรียนสูงกว่าก่อนเรียนอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 และผลการเปรียบเทียบความสามารถในการเขียนสรุปความหลังเรียนสูงกว่าเกณฑ์ร้อยละ 70 อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 และ 3) ผลการเปรียบเทียบความรักและผูกพันกับการอ่านหลังเรียนสูงกว่าก่อนเรียนอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05

คำสำคัญ: การจัดการเรียนรู้แบบ SQ5R, เทคนิคการใช้คำถาม, การเขียนสรุปความ, การรู้เรื่องการอ่าน

¹ นักศึกษาปริญญาโท สาขาวิชาหลักสูตรและการสอน มหาวิทยาลัยราชภัฏนครราชสีมา นครราชสีมา 30000

¹ M.Ed. Student. In Curriculum and Instructional, Nakhon Ratchasima Rajabhat University, Nakhon Ratchasima 30000 Thailand

² ผู้ช่วยศาสตราจารย์ คณะครุศาสตร์ มหาวิทยาลัยราชภัฏนครราชสีมา นครราชสีมา 30000

² Assistant Professor, Faculty of Education, Nakhon Ratchasima Rajabhat University, Nakhon Ratchasima 30000 Thailand

Abstract

This study aimed to compare 1) reading literacy before and after studying, and after studying with the 70% criterion; 2) summary writing ability before and after studying, and after studying with the 70% criterion; and 3) reading engagement before and after studying among Grade 8 students. The SQ5R learning management method with pre- and post-study questioning techniques was employed. The participants consisted of 8 Grade 8 students studying at Danudomwittaya School, in the second semester, academic year 2023, selected through cluster sampling. The research instruments included a preparation plan, an SQ5R method with questioning techniques learning management plan, a reading literacy test, a summary writing ability test, and a reading engagement test. The data were analyzed using mean, percentage, standard deviation, dependent sample t-test, and one-sample t-test.

The study results were as follows. 1) The students' reading literacy after studying significantly increased compared to before studying at the 0.05 level, but it did not exceed the 70% criterion with statistical significance at the 0.05 level. 2) The students' summary writing ability after studying significantly improved compared to before studying at the 0.05 level and it significantly exceeded the 70% criterion with statistical significance at the 0.05 level. 3) The students' reading engagement after studying significantly increased compared to before studying at the 0.05 level.

Keywords: SQ5R learning management, questioning techniques, summary writing, reading literacy

บทนำ

มนุษย์ทุกคนชาติทุกภาษาในโลกนี้ ต่างมีภาษาใช้เป็นสื่อกลางในการติดต่อสื่อสารเพื่อให้เกิดความเข้าใจซึ่งกันและกัน จึงนับว่าภาษาเป็นเครื่องมือสำคัญที่มีคุณค่าอย่างยิ่งต่อมวลมนุษย์ที่อยู่ร่วมกันในสังคม โดยเฉพาะในปัจจุบันที่ข้อมูลข่าวสารสามารถติดต่อสื่อสารถึงกันได้อย่างรวดเร็ว เพราะความเจริญทางด้านเทคโนโลยีที่กำลังพัฒนาก้าวหน้ายิ่งขึ้น ส่งผลและทำให้การใช้ภาษาให้มีการปรับปรุงเปลี่ยนแปลงอยู่เสมอ ไม่ว่าจะเป็นภาษาทางวิชาการ ภาษาทางธุรกิจ ภาษาในการสื่อสารมวลชน ตลอดจนภาษาที่ใช้ทั่ว ๆ ไปในชีวิตประจำวัน (ธัญญรัตน์ ชื่นแสงจันทร์, 2563, น. 66-78) การอ่านนับเป็นหนึ่งในทักษะการรับสารที่สำคัญ และมีส่วนช่วยพัฒนาคุณภาพชีวิตของมนุษย์ให้เกิดขึ้นได้ เนื่องจากทำให้มนุษย์ได้รับข้อมูลที่หลากหลายทางข้อมูลที่เกิดขึ้นในอดีต ปัจจุบัน รวมไปถึงการคาดการณ์สิ่งที่จะเกิดขึ้นในอนาคต และมีความสำคัญอีกหลายประการ คือ สามารถเสริมสร้างองค์ความรู้ พัฒนาคุณค่าทางอารมณ์ และส่งเสริมความคิดสร้างสรรค์ (กอบกาญจน์ วิเศษรัมย์, 2562, น. 78) การอ่านจึงมีความสำคัญอย่างยิ่งในชีวิตประจำวันของมนุษย์ เป็นสิ่งที่มีคุณค่าไม่ว่าจะเป็น การอ่านเพื่อการศึกษาหรือเพื่อค้นคว้าหาความรู้ในสิ่งที่ต้องการเรียนรู้ ส่งผลให้เกิดการ

พัฒนาบุคคลในสังคม เทคโนโลยีวิทยาการที่ทันสมัยและพัฒนาประเทศชาติให้ก้าวทันต่อสังคมในยุคปัจจุบัน ดังนั้นควรส่งเสริมการอ่านให้แก่เด็ก เพราะการอ่านเป็นทักษะหนึ่งที่สำคัญเป็นเครื่องมือในการเรียนรู้ในชีวิตประจำวัน (พัชรพงษ์ เต็มยวน และคณะ, 2567, น. 88) และการอ่านยังเป็นวิธีหนึ่งที่จะให้ได้มาซึ่งข้อมูลในการเขียน แหล่งข้อมูลนี้นับว่าเป็นแหล่งข้อมูลที่หาได้สะดวก รวดเร็ว ประหยัด และได้ผลคุ้มค่ากว่าแหล่งข้อมูลอื่น เพราะเป็นแหล่งข้อมูลที่ได้รวบรวมไว้เป็นหมวดหมู่อยู่แล้ว ผู้เขียนเพียงค้นหามาศึกษาเปรียบเทียบเลือกเฟ้นเอาเฉพาะข้อมูลที่ต้องการ (ภาคภูมิ วรรณภา, 2559, น. 39) และการเขียนยังเป็นอีกทักษะหนึ่งที่สำคัญมากในการติดต่อสื่อสาร เพราะเป็นหลักฐานที่คงทนถาวรกว่าทักษะอื่น ในการนำเสนอข้อมูลความรู้ ความคิด และประสบการณ์ต่าง ๆ ของผู้ส่งสารสู่ผู้รับสาร โดยใช้ภาษาเขียนเป็นตัวสื่อทำให้ผู้รับสารเข้าใจเรื่องราว ความคิด ความรู้สึกที่ผู้ส่งสารถ่ายทอดออกมาได้ตรงกันทั้งผู้ส่งสารและผู้รับสาร (กระทรวงศึกษาธิการ, 2552, น. 1-2) การเขียนยังเป็นทักษะที่มีความสำคัญต่อการพัฒนาความเจริญก้าวหน้าของมนุษย์ในด้านต่าง ๆ มนุษย์มีโอกาสพัฒนาศักยภาพของตนเองจากการเขียน และผลงานที่เกิดขึ้นนั้นยังมีคุณประโยชน์ให้แก่บุคคลอื่นด้วย (กอบกาญจน์ วิเศษรัมย์, 2562, น. 179) โดยเฉพาะการเขียนสรุปความซึ่งเป็นประโยชน์ต่อผู้คนทุกเพศทุกวัย ทั้งวัยเรียนและวัยทำงานที่ต้องติดต่อสื่อสารกับบุคคลอื่น ทำให้สามารถรับสารและส่งสารได้อย่างมีประสิทธิภาพครบถ้วน ตรงตามวัตถุประสงค์ของผู้ส่งสาร รวมถึงเป็นสิ่งสำคัญในยุคปัจจุบัน เพราะการดำเนินกิจกรรมต่าง ๆ มีปัจจัยเรื่องเวลาและการแข่งขันเป็นสิ่งกำหนด (วรราชต์ มหามนตรี, 2562, น. 5-6) ดังนั้นการอ่านและการเขียนจึงเป็นทักษะที่สำคัญและมีคุณค่าต่อชีวิตในยุคที่วิทยาการต่าง ๆ ก้าวหน้าไปอย่างรวดเร็ว การอ่านเป็นเครื่องมือในการแสวงหาความรู้ ทำให้ผู้อ่านฉลาดรอบรู้ทันเหตุการณ์และติดตามความเจริญก้าวหน้าทันโลก สามารถนำข้อมูลที่ได้มาประกอบการคิดและการตัดสินใจ ส่วนการเขียนเป็นการถ่ายทอดความรู้ ความรู้สึกนึกคิด เรื่องราว ตลอดจนประสบการณ์ต่าง ๆ ไปสู่ผู้อ่านโดยใช้ตัวอักษรเป็นเครื่องมือในการถ่ายทอด การเขียนจึงเป็นวิธีการสื่อสารที่สำคัญในการถ่ายทอดความรู้ ความคิด ประสบการณ์เพื่อสื่อไปยังผู้รับสารได้อย่างกว้างไกล (จิรวัดน์ เพชรรัตน์ และ อัมพร ทองใบ, 2556, น. 271)

ในปัจจุบันการรู้เรื่องการอ่าน (Reading Literacy) เป็นหนึ่งในทักษะการรู้เรื่องของ PISA (Programme for International Student Assessment) ซึ่งเป็นโปรแกรมประเมินสมรรถนะนักเรียนมาตรฐานสากล ริเริ่มโดยองค์การเพื่อความร่วมมือทางเศรษฐกิจและการพัฒนา (Organization for Economic Co-operation and Development หรือ OECD) มีวัตถุประสงค์เพื่อประเมินคุณภาพของระบบการศึกษาของประเทศต่าง ๆ ในการเตรียมความพร้อมให้เยาวชนมีศักยภาพหรือความสามารถพื้นฐานที่จำเป็นต่อการดำรงชีวิตในโลกที่มีการเปลี่ยนแปลง โดยจะเลือกประเมินนักเรียนอายุ 15 ปี ซึ่งเป็นวัยที่จบการศึกษาภาคบังคับภายใต้มาตรฐานเดียวกัน (สถาบันส่งเสริมการสอนวิทยาศาสตร์และเทคโนโลยี, 2567) การรู้เรื่องการอ่านตามนิยามของ PISA 2018 หมายถึง ความสามารถที่จะทำความเข้าใจกับสิ่งที่ได้อ่าน สามารถนำไปใช้ ประเมิน สะท้อนออกมาเป็นความคิดเห็นของตนเอง และมีความรักและผูกพันกับการอ่าน เพื่อให้บรรลุเป้าหมาย พัฒนาความรู้และศักยภาพ และการมีส่วนร่วมในสังคม (สถาบันส่งเสริมการสอนวิทยาศาสตร์และเทคโนโลยี, 2566) การเป็นผู้รู้เรื่องการอ่านที่แท้จริงมิได้วัดเพียงความสามารถในการถ่ายทอดความหมายจากตัวอักษร แต่ยังหมายรวมถึงการใช้การอ่านเพื่อวัตถุประสงค์ที่หลากหลาย โดยบุคคลที่มีความรักและผูกพันกับการอ่านจะมีลักษณะสำคัญ เช่น การอ่านอย่าง

สม่ำเสมอ การเสาะแสวงหาสื่อที่หลากหลาย การมีแรงจูงใจภายในต่อการอ่าน และการสร้างปฏิสัมพันธ์ทางสังคม ผ่านการอ่าน (สันติวัฒน์ จันทรไธ และคณะ, 2562, น. 13-14) อย่างไรก็ตามผลการประเมิน PISA ชี้ให้เห็นแนวโน้มที่น่าเป็นห่วงสำหรับความสามารถด้านการอ่านของนักเรียนไทย โดยเฉพาะช่วง PISA 2015 ถึง PISA 2018 ที่คะแนนการอ่านลดลงถึง 16 คะแนน ซึ่งสะท้อนให้เห็นถึงความจำเป็นเร่งด่วนในการยกระดับทักษะการอ่านของเยาวชนไทย และถือเป็นความท้าทายสำคัญของระบบการศึกษา (สถาบันส่งเสริมการสอนวิทยาศาสตร์และเทคโนโลยี, 2565, น. 52) สอดคล้องกับการทดสอบความสามารถในการอ่านและการเขียน ภาคเรียนที่ 1 เดือนกรกฎาคม 2566 จากการใช้เครื่องมือคัดกรองความสามารถในการอ่านและเขียน ชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 2 ของสถาบันภาษาไทย สำนักวิชาการและมาตรฐานการศึกษา กระทรวงศึกษาธิการ พบว่าคะแนนการอ่านอยู่ในระดับปรับปรุงและพอใช้ มีค่าเฉลี่ยคะแนนการอ่านเท่ากับ 5.63 คะแนน จากคะแนนเต็ม 20 คะแนน และคะแนนการเขียนอยู่ในระดับพอใช้และดี มีมีค่าเฉลี่ยคะแนนการเขียนเท่ากับ 10.25 คะแนน จากคะแนนเต็ม 16 คะแนน (โรงเรียนด้านอุดมศึกษา, 2566, น. 1-3) ซึ่งสะท้อนให้เห็นว่าการรู้เรื่องการอ่านและการเขียนสรุปความเป็นเรื่องที่ควรเร่งพัฒนา

การจัดการเรียนรู้แบบ SQ5R ของ Pauk (2001, pp. 275-288) ประกอบด้วย Survey, Questions, Read, Record, Recite, Review, Reflect เป็นนวัตกรรมทางการศึกษาที่มุ่งพัฒนาทักษะการอ่านและการเรียนรู้อย่างเป็นระบบ โดยได้รับการพัฒนาต่อยอดมาจากรูปแบบ SQ3R ซึ่งริเริ่มโดย Francis P. Robinson นักจิตวิทยาการอ่านชื่อดังจากมหาวิทยาลัยโอไฮโอสเตต (Ohio State University) วิธีการนี้ประกอบด้วยขั้นตอนที่เป็นระบบ เริ่มจากการสำรวจเนื้อหา การตั้งคำถามซึ่งเป็นขั้นตอนสำคัญของการเรียนรู้ การอ่านอย่างพิถีพิถัน การบันทึก การทบทวนด้วยวาจา การทบทวนซ้ำ และการไตร่ตรองอย่างลึกซึ้ง ซึ่งแต่ละขั้นตอนมีจุดประสงค์เพื่อกระตุ้นกระบวนการคิด ความเข้าใจในการอ่านและสามารถสรุปความรู้ได้อย่างมีวิจารณญาณ และเทคนิคการเรียนรู้ที่สำคัญอีกรูปแบบหนึ่งในปัจจุบัน คือ การใช้คำถามดังที่ ชัยวัฒน์ สุทธิรัตน์ (2557, น.6) สรุปไว้ว่า คำถามนั้นมีความสำคัญมากในการพัฒนาผู้เรียน โดยคำถามจะช่วยให้ครูได้สำรวจความรู้เดิม และกระตุ้นความสนใจของผู้เรียนทำให้ผู้เรียนมีส่วนร่วมในการเรียน กระตุ้นให้ผู้เรียนเกิดแง่มุมการคิดมากขึ้น และเมื่อมีการอภิปรายจะนำไปสู่ความเข้าใจและเกิดการเรียนรู้ตามจุดมุ่งหมายที่วางไว้ รวมทั้งคำถามจะช่วยให้การประเมินผลการเรียนของผู้เรียนและการสอนของครูได้อีกด้วย

จากเหตุผลและแนวคิดการที่กล่าว ผู้วิจัยจึงมีความสนใจที่จะนำแนวคิดการจัดการเรียนรู้แบบ SQ5R ร่วมกับเทคนิคการใช้คำถามมาใช้ ในการศึกษาผลการจัดการเรียนรู้แบบ SQ5R ร่วมกับเทคนิคการใช้คำถามที่มีต่อการรู้เรื่องการอ่านและเขียนสรุปความของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 2 โรงเรียนด้านอุดมศึกษา เพื่อให้ นักเรียนมีการรู้เรื่องการอ่าน ความสามารถในการเขียนสรุปความ รวมถึงมีความรักและผูกพันกับการอ่านมากยิ่งขึ้น

วัตถุประสงค์ของการวิจัย

1. เพื่อเปรียบเทียบการรู้เรื่องการอ่านของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 2 โดยการจัดการเรียนรู้แบบ SQ5R ร่วมกับเทคนิคการใช้คำถาม ก่อนและหลังเรียน และหลังเรียนกับเกณฑ์ร้อยละ 70
2. เพื่อเปรียบเทียบความสามารถในการเขียนสรุปความของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 2 โดยการจัด

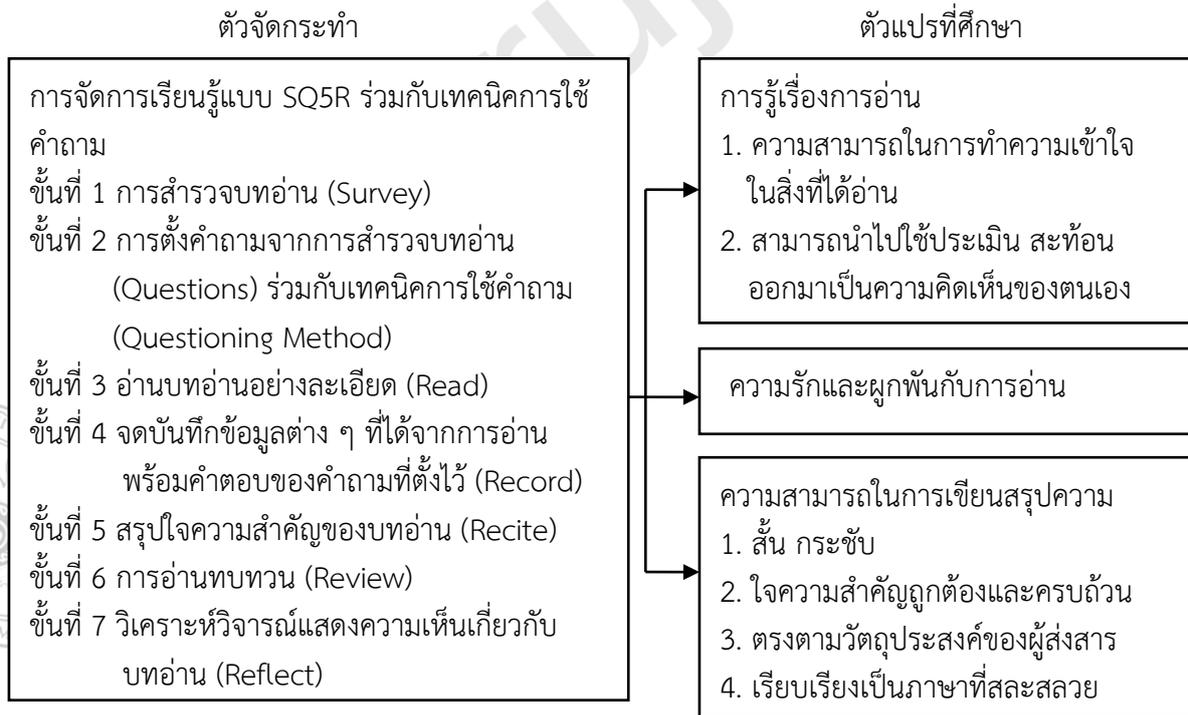
การเรียนรู้แบบ SQ5R ร่วมกับเทคนิคการใช้คำถาม ก่อนและหลังเรียน และหลังเรียนกับเกณฑ์ร้อยละ 70

3. เพื่อเปรียบเทียบความรักและผูกพันกับการอ่านของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 2 โดยการจัดการเรียนรู้แบบ SQ5R ร่วมกับเทคนิคการใช้คำถาม ก่อนและหลังเรียน

สมมุติฐานการวิจัย

1. การเปรียบเทียบการรู้เรื่องการอ่านของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 2 โดยการจัดการเรียนรู้แบบ SQ5R ร่วมกับเทคนิคการใช้คำถาม หลังเรียนสูงกว่าก่อนเรียน และหลังเรียนสูงกว่าเกณฑ์ร้อยละ 70
2. การเปรียบเทียบความสามารถในการเขียนสรุปความของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 2 โดยการจัดการเรียนรู้แบบ SQ5R ร่วมกับเทคนิคการใช้คำถาม หลังเรียนสูงกว่าก่อนเรียน และหลังเรียนสูงกว่าเกณฑ์ร้อยละ 70
3. ความรักและผูกพันกับการอ่านของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 2 โดยการจัดการเรียนรู้แบบ SQ5R ร่วมกับเทคนิคการใช้คำถาม หลังเรียนสูงกว่าก่อนเรียน

กรอบแนวคิดการวิจัย

ภาพที่ 1 กรอบแนวคิดการวิจัย

วิธีการวิจัย

1. ประชากรและกลุ่มตัวอย่าง

1.1 ประชากร ได้แก่ นักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 2 ในภาคเรียนที่ 2 ปีการศึกษา 2566 ของโรงเรียนขยายโอกาสในกลุ่มพัฒนาคุณภาพและมาตรฐานการศึกษาวังน้ำเขียวสามัคคี อำเภอวังน้ำเขียว จังหวัด

นครราชสีมา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษานครราชสีมา เขต 3 จำนวน 7 โรงเรียน ซึ่งมีนักเรียนทั้งสิ้น 138 คน

1.2 กลุ่มตัวอย่าง ได้แก่ นักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 2 โรงเรียนด้านอุดมวิทยา สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษานครราชสีมา เขต 3 ภาคเรียนที่ 2 ปีการศึกษา 2566 จำนวน 8 คน ซึ่งได้มาโดยการสุ่มแบบกลุ่ม (กิตติพงษ์ ลือนาม, 2564, น. 69-70)

2. ตัวแปรที่ใช้ในการวิจัย

2.1 ตัวจัดกระทำ คือ การจัดการเรียนรู้แบบ SQ5R ร่วมกับเทคนิคการใช้คำถาม

2.2 ตัวแปรที่ศึกษา คือ การรู้เรื่องการอ่าน ความสามารถในการเขียนสรุปความ และความรักและผูกพันกับการอ่าน

3. ระยะเวลาที่ใช้ในการวิจัย

การวิจัยครั้งนี้ดำเนินการทดลองในภาคเรียนที่ 2 ปีการศึกษา 2566 ใช้เวลา 4 สัปดาห์ สัปดาห์ละ 3 ชั่วโมง รวมทั้งหมด 12 ชั่วโมง และแผนเตรียมความพร้อม 1 ชั่วโมง รวมทั้งสิ้น 13 ชั่วโมง

4. เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย

เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย แบ่งเป็น 2 ส่วน ได้แก่ เครื่องมือที่ใช้ในการทดลองและเครื่องมือที่ใช้ในการเก็บรวบรวมข้อมูล ดังรายละเอียดต่อไปนี้

4.1 เครื่องมือที่ใช้ในการทดลอง ได้แก่ แผนเตรียมความพร้อม 1 แผนจำนวน 1 ชั่วโมง และแผนการจัดการเรียนรู้การรู้เรื่องการอ่านและการเขียนสรุปความโดยใช้การจัดการเรียนรู้แบบ SQ5R ร่วมกับเทคนิคการใช้คำถามของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 2 จำนวน 4 แผน ใช้เวลาจัดกิจกรรมการเรียนรู้แผนละ 3 ชั่วโมง ลักษณะของแผนการจัดการเรียนรู้เป็นแผนการจัดการเรียนรู้ภาษาไทยแบบ SQ5R ร่วมกับเทคนิคการใช้คำถาม มีขั้นตอนการจัดกิจกรรมการเรียนรู้ 7 ขั้นตอน คือ ขั้นที่ 1 การสำรวจบทอ่าน (Survey) ขั้นที่ 2 การตั้งคำถามจากการสำรวจบทอ่าน (questions) ร่วมกับเทคนิคการใช้คำถาม (Questioning Method) ขั้นที่ 3 อ่านบทอ่านอย่างละเอียด (Read) ขั้นที่ 4 จัดบันทึกข้อมูลต่าง ๆ ที่ได้จากการอ่านพร้อมคำตอบของคำถามที่ตั้งไว้ (Record) ขั้นที่ 5 สรุปใจความสำคัญของบทอ่าน (Recite) ขั้นที่ 6 การอ่านทบทวน (Review) ขั้นที่ 7 วิเคราะห์วิจารณ์แสดงความเห็นเกี่ยวกับบทอ่าน (Reflect) ซึ่งผ่านการตรวจสอบความถูกต้อง เหมาะสมตามองค์ประกอบของแผนการจัดการเรียนรู้ ด้านเวลา เนื้อหา กิจกรรมการเรียนการสอน สื่อการเรียนรู้ และการวัดผล ประเมินผลจากผู้เชี่ยวชาญ 3 คน มีค่าเฉลี่ย 4.74 หมายถึง มีความสอดคล้องและเหมาะสมมากที่สุด

4.2 เครื่องมือที่ใช้ในการเก็บรวบรวมข้อมูล แบ่งเป็น 3 ชนิด ดังนี้

4.2.1 แบบวัดการรู้เรื่องการอ่าน ก่อนเรียนและหลังเรียน เป็นแบบปรนัย 4 ตัวเลือก จำนวน 20 ข้อ ได้มาจากการสร้างแบบวัดการรู้เรื่องการอ่านจำนวน 40 ข้อ โดยมีผลการประเมินระดับคุณภาพแบบวัดการรู้เรื่องการอ่านจากผู้เชี่ยวชาญ จำนวน 3 คน มีค่า IOC เท่ากับ 0.67 ถึง 1.00 จากนั้นนำแบบวัดการรู้เรื่องการอ่านไปทดลองใช้ (try out) จำนวน 30 คน เพื่อหาคุณภาพและเลือกแบบวัดการรู้เรื่องการอ่านไปใช้กับกลุ่มตัวอย่าง จำนวน 20 ข้อ โดยมีค่าความยากง่าย (p) อยู่ระหว่าง 0.25 ถึง 0.75 ค่าอำนาจจำแนก (r) อยู่ระหว่าง

0.33 ถึง 1.00 และมีค่าความเชื่อมั่นของข้อสอบทั้งฉบับ โดยใช้สูตร KR-20 ของ Kuder- Richardson (กิติพงษ์ ลีอนาม, 2564, น. 88) ได้เท่ากับ 0.84

4.2.2 แบบวัดความรักและผูกพันกับการอ่าน ก่อนเรียนและหลังเรียน เป็นเครื่องมือวัดพฤติกรรมการเรียนรู้ด้านจิตพิสัยตามองค์ประกอบด้านความรักและผูกพันกับการอ่านของยุทธนา ปัญญา (2563, น. 147-148) มีลักษณะแบบมาตราประมาณค่าของลิเคิร์ต (Likert) 5 ระดับ จำนวน 15 ข้อ ประกอบไปด้วยคำถามเชิงบวกและเชิงลบ โดยให้นักเรียนประเมินพฤติกรรมที่เกี่ยวข้องกับความรักและความผูกพันกับการอ่านของตนเองตามระดับการปฏิบัติจริง ซึ่งยุทธนา ปัญญา ได้นำแบบวัดความรักและผูกพันกับการอ่านไปทดลองใช้ (try out) กับนักเรียนจำนวน 50 คน เพื่อหาคุณภาพ พบว่ามีค่าดัชนีความสอดคล้อง 1.00 และค่าอำนาจจำแนกอยู่ระหว่าง 0.21-0.56 ค่าความเชื่อมั่นเท่ากับ 0.80 ซึ่งเป็นที่ยอมรับได้ และนำไปใช้กับกลุ่มตัวอย่าง

4.2.3 แบบวัดความสามารถในการเขียนสรุปความ ก่อนเรียนและหลังเรียน เป็นแบบอัตนัย จำนวน 2 ข้อ ได้มาจากการสร้างแบบวัดความสามารถในการเขียนสรุปความ จำนวน 4 ข้อ โดยมีผลการประเมินระดับคุณภาพแบบวัดความสามารถในการเขียนสรุปความ จากผู้เชี่ยวชาญ จำนวน 3 คน มีค่า IOC เท่ากับ 1.00 ทุกข้อ จากนั้นนำแบบวัดความสามารถในการเขียนสรุปความไปทดลองใช้ (try out) กับนักเรียนจำนวน 30 คน เพื่อหาคุณภาพและเลือกแบบวัดความสามารถในการเขียนสรุปความไปใช้กับกลุ่มตัวอย่าง จำนวน 2 ข้อ โดยมีค่าความยากง่าย (p) เท่ากับ 0.667 ค่าอำนาจจำแนก (r) อยู่ระหว่าง 0.467 ถึง 0.533 และมีค่าความเชื่อมั่นของข้อสอบทั้งฉบับ โดยใช้วิธีสัมประสิทธิ์แอลฟาของครอนบาค (Cronbach Alpha Procedure) (อนุวัติ คุณแก้ว, 2559 อ้างถึงใน สุนันท์ สีพาย, 2566, น. 50) ได้เท่ากับ 0.88

5. การเก็บรวบรวมข้อมูล

การวิจัยครั้งนี้มุ่งศึกษาประสิทธิผลของการจัดการเรียนรู้แบบ SQ5R ในการพัฒนาทักษะการรู้เรื่อง การอ่าน และความสามารถในการเขียนสรุปความของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 2 โดยดำเนินการวิจัยอย่างเป็นระบบ เริ่มจากการทดสอบก่อนเรียนเพื่อวัดระดับเริ่มต้นของนักเรียนด้วยเครื่องมือวัด 3 ฉบับ ได้แก่ แบบวัดการรู้เรื่อง การอ่าน แบบวัดความสามารถในการเขียนสรุปความ และแบบวัดความรักและผูกพันกับการอ่าน

การทดลองดำเนินการที่โรงเรียนด้านอุดมวิทยา อำเภอน้ำเขียว จังหวัดนครราชสีมา ในภาคเรียนที่ 2 ปีการศึกษา 2566 โดยใช้ระยะเวลา 13 ชั่วโมง ประกอบด้วยชั่วโมงเตรียมความพร้อม 1 ชั่วโมง และการสอนตามแผนการจัดการเรียนรู้ 4 แผน แผนละ 3 ชั่วโมง ผู้วิจัยได้ประยุกต์ใช้การจัดการเรียนรู้แบบ SQ5R ควบคู่กับเทคนิคการใช้คำถาม ภายใต้หน่วยการเรียนรู้ "ท่องไปในโลกการอ่าน"

หลังสิ้นสุดการทดลอง นักเรียนเข้ารับการทดสอบด้วยแบบวัดชุดเดิม

6. การวิเคราะห์ข้อมูล

6.1 วิเคราะห์เปรียบเทียบการรู้เรื่อง การอ่าน ความสามารถในการเขียนสรุปความและความรักและผูกพันกับการอ่าน โดยการจัดการเรียนรู้แบบ SQ5R ร่วมกับเทคนิคการใช้คำถามโดยการตรวจสอบการแจกแจงปกติ โดยใช้ Kolmogorov-Smirnov Test พบว่า ผลการทดสอบการแจกแจงของคะแนนเป็นโค้งปกติที่ระดับนัยสำคัญ .05 ข้อมูลมีการแจกแจงแบบปกติจึงใช้ t-test Dependent Sample และ t-test One Sample ในการทดสอบสมมติฐานการวิจัย

6.2 วิเคราะห์ข้อมูล เพื่อเปรียบเทียบการรู้เรื่องการอ่าน ความสามารถในการเขียนสรุปความ และ ความรักและผูกพันกับการอ่าน หน่วยการเรียนรู้ ท่องไปในโลกการอ่าน นักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 2 ก่อน และหลังการจัดการเรียนรู้โดยการจัดการเรียนรู้แบบ SQ5R ร่วมกับเทคนิคการใช้คำถาม โดยใช้สถิติทดสอบ ค่าที แบบไม่อิสระ (t-test Dependent Sample)

6.3 วิเคราะห์ข้อมูล เพื่อเปรียบเทียบผลการรู้เรื่องการอ่านและความสามารถในการเขียนสรุปความ หน่วยการเรียนรู้ ท่องไปในโลกการอ่าน ของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 2 จากการจัดการเรียนรู้แบบ SQ5R ร่วมกับเทคนิคการใช้คำถาม กับเกณฑ์ร้อยละ 70 ใช้สถิติทดสอบค่าทีแบบหนึ่งกลุ่ม (t-test One Sample)

ผลการวิจัย

1. เปรียบเทียบการรู้เรื่องการอ่านของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 2 โดยการจัดการเรียนรู้แบบ SQ5R ร่วมกับเทคนิคการใช้คำถาม ก่อนและหลังเรียน และหลังเรียนกับเกณฑ์ร้อยละ 70 ได้ดังตารางที่ 1-2

ตารางที่ 1 ผลการเปรียบเทียบผลคะแนนการรู้เรื่องการอ่านของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 2 โดยการจัดการเรียนรู้แบบ SQ5R ร่วมกับเทคนิคการใช้คำถามก่อนและหลังเรียน

คะแนน	n	M	SD	t	p
ก่อนเรียน	8	9.50	3.66	9.361*	.000
หลังเรียน	8	13.63	3.46		

*มีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05

จากตารางที่ 1 พบว่า ผลคะแนนการรู้เรื่องการอ่านของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 2 โดยการจัดการเรียนรู้แบบ SQ5R ร่วมกับเทคนิคการใช้คำถาม หลังเรียนสูงกว่าก่อนเรียน อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05

ตารางที่ 2 ผลการเปรียบเทียบการรู้เรื่องการอ่านของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 2 โดยการจัดการเรียนรู้แบบ SQ5R ร่วมกับเทคนิคการใช้คำถามหลังเรียนกับเกณฑ์ร้อยละ 70

การทดสอบ	n	คะแนนเต็ม	คะแนน ร้อยละ 70	M	SD	t	p
หลังเรียน	8	20	14	13.63	3.46	.306	.768

จากตารางที่ 2 พบว่า ผลคะแนนการรู้เรื่องการอ่านของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 2 โดยการจัดการเรียนรู้แบบ SQ5R ร่วมกับเทคนิคการใช้คำถามหลังเรียน ไม่สูงกว่าเกณฑ์ร้อยละ 70 ที่ระดับนัยสำคัญทางสถิติที่ .05

2. ผลการเปรียบเทียบความสามารถในการเขียนสรุปความของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 2 โดยการจัดการเรียนรู้แบบ SQ5R ร่วมกับเทคนิคการใช้คำถามก่อนและหลังเรียน และหลังเรียนกับเกณฑ์ร้อยละ 70 ได้ดังตารางที่ 3-4

ตารางที่ 3 ผลการเปรียบเทียบผลคะแนนความสามารถในการเขียนสรุปความของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 2 โดยการจัดการเรียนรู้แบบ SQ5R ร่วมกับเทคนิคการใช้คำถามก่อนและหลังเรียน

คะแนน	n	M	SD	t	p
ก่อนเรียน	8	11.56	1.27	9.768*	.000
หลังเรียน	8	16.13	2.26		

*มีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05

จากตารางที่ 3 พบว่า ผลคะแนนความสามารถในการเขียนสรุปความของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 2 โดยการจัดการเรียนรู้แบบ SQ5R ร่วมกับเทคนิคการใช้คำถาม หลังเรียนสูงกว่าก่อนเรียนอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05

ตารางที่ 4 ผลการเปรียบเทียบความสามารถในการเขียนสรุปความของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 2 โดยการจัดการเรียนรู้แบบ SQ5R ร่วมกับเทคนิคการใช้คำถามหลังเรียนกับเกณฑ์ร้อยละ 70

การทดสอบ	n	คะแนนเต็ม	คะแนน ร้อยละ 70	M	SD	t	p
หลังเรียน	8	20	14	16.13	2.26	2.655*	.017

*มีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05

จากตารางที่ 4 พบว่า ผลคะแนนความสามารถในการเขียนสรุปความของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 2 โดยการจัดการเรียนรู้แบบ SQ5R ร่วมกับเทคนิคการใช้คำถามหลังเรียน สูงกว่าเกณฑ์ร้อยละ 70 อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05

3. ผลการเปรียบเทียบความรักและผูกพันกับการอ่านของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 2 โดยการจัดการเรียนรู้แบบ SQ5R ร่วมกับเทคนิคการใช้คำถามก่อนเรียนและหลังเรียน ได้ดังตารางที่ 5

ตารางที่ 5 ผลการเปรียบเทียบความรักและผูกพันกับการอ่านของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 2 โดยการจัดการเรียนรู้แบบ SQ5R ร่วมกับเทคนิคการใช้คำถามก่อนและหลังเรียน

คะแนน	n	M	SD	t	p
ก่อนเรียน	8	9.38	3.74	3.374*	.012
หลังเรียน	8	11.81	2.40		

*มีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05

จากตารางที่ 5 พบว่า ผลการเปรียบเทียบความรักและผูกพันกับการอ่านของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 2 โดยการจัดการเรียนรู้แบบ SQ5R ร่วมกับเทคนิคการใช้คำถาม หลังเรียนสูงกว่าก่อนเรียนอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05

อภิปรายผลการวิจัย

ผลการจัดการเรียนรู้แบบ SQ5R ร่วมกับเทคนิคการใช้คำถามที่มีต่อการรู้เรื่องการอ่านและความสามารถในการเขียนสรุปความของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 2 มีประเด็นอภิปราย ดังนี้

1. การรู้เรื่องการอ่านของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 2 โดยการจัดการเรียนรู้แบบ SQ5R ร่วมกับเทคนิคการใช้คำถามของผู้วิจัย ส่งผลให้นักเรียนมีคะแนนการรู้เรื่องการอ่านเฉลี่ยก่อนเรียนเท่ากับ 9.50 คะแนน และหลังเรียนเท่ากับ 13.63 คะแนน จากคะแนนเต็ม 20 คะแนน พบว่า หลังเรียนสูงกว่าก่อนเรียนที่ระดับนัยสำคัญทางสถิติ .05 ซึ่งเป็นไปตามสมมติฐานที่ตั้งไว้ แต่หลังเรียนไม่สูงกว่าเกณฑ์ร้อยละ 70 ที่ระดับนัยสำคัญทางสถิติ .05 ซึ่งไม่เป็นตามสมมติฐานที่ตั้งไว้ ทั้งนี้อาจเนื่องมาจากการจัดการเรียนรู้แบบ SQ5R ร่วมกับเทคนิคการใช้คำถาม เป็นการจัดกิจกรรมที่มุ่งเน้นไปถึงการพัฒนากระบวนการทางด้านการอ่านอย่างเป็นระบบ ซึ่งนักเรียนได้ทำความเข้าใจในเรื่องที่อ่านจากขั้นตอนการอ่านสำรวจ เป็นการฝึกค้นคว้าหาจุดสำคัญของเรื่องที่อ่าน ทำให้นักเรียนได้ทราบว่าเป็นเรื่องราวเกี่ยวกับอะไร กล่าวถึงเรื่องใดบ้างอย่างคร่าว ๆ มองเห็นเป้าหมายของการอ่านเรื่องได้ชัดเจนขึ้น สอดคล้องกับแนวคิดของ Pauk (2001, p. 275) ที่กล่าวว่า การจัดการเรียนรู้แบบ SQ5R เป็นวิธีการที่ช่วยพัฒนาและส่งเสริมกระบวนการอ่านเพื่อความเข้าใจ การเรียนรู้ จดจำ และเมื่อทำตามจนครบทั้ง 7 ขั้นตอน จะช่วยให้ผู้อ่านสามารถมองเห็นภาพรวมของบทอ่าน เมื่อทำสำเร็จทักษะและความรู้จากการอ่านดังกล่าวจะจดจำได้อย่างแม่นยำซึ่งเป็นประโยชน์อย่างมากในการอ่าน

นอกจากนี้ในการออกแบบการจัดการเรียนรู้และการคัดเลือกบทอ่าน เป็นสถานการณ์ที่เกี่ยวข้องกับการรู้เรื่องการอ่าน 4 สถานการณ์ ได้แก่ สถานการณ์ส่วนตัว สถานการณ์สาธารณะ สถานการณ์ทางการงานอาชีพ และสถานการณ์การศึกษา ส่งผลให้นักเรียนได้วิเคราะห์ทำความเข้าใจกับบทอ่านอย่างหลากหลาย โดยในการวิจัยครั้งนี้มีการใช้เทคนิคการใช้คำถามแบบ 5W1H, PMI และหมวกหกใบ เข้ามาร่วมกับการจัดการเรียนรู้แบบ SQ5R

ซึ่งช่วยส่งเสริมให้นักเรียนมีแนวทางการตั้งคำถามจากบทอ่าน ในขั้นที่ 2 ขึ้นตั้งคำถามจากการสำรวจบทอ่าน (Questions) อย่างมีหลักการเพิ่มมากขึ้น ในแต่ละเทคนิคการใช้คำถามนักเรียนจะเห็นเทคนิคแนวทางการตั้งคำถามที่แตกต่างกันออกไปตามความเหมาะสมของเนื้อหา ซึ่งผู้วิจัยได้เตรียมความพร้อมให้กับนักเรียนในแผนเตรียมความพร้อมก่อนการจัดการเรียนรู้ เพื่อให้นักเรียนได้เห็นแนวทางการใช้คำถาม 3 เทคนิคดังที่กล่าวมา ส่งผลให้นักเรียนได้แลกเปลี่ยนเรียนรู้ ฝึกการใช้คำถามเทคนิคต่าง ๆ และได้นำเสนอทำความเข้าใจร่วมกันกับเพื่อนในชั้นเรียนได้อย่างเป็นระบบ ส่งผลให้นักเรียนมีความสามารถในการตั้งคำถามและรู้จักการหาคำตอบที่สอดคล้องกันในการรู้เรื่องการอ่านมากยิ่งขึ้น สอดคล้องกับแนวคิดของชัยวัฒน์ สุทธิรัตน์ (2557, น. 6) ที่สรุปความสำคัญของคำถามไว้ว่า คำถามนั้นมีความสำคัญมากในการพัฒนานักเรียนโดยคำถามจะช่วยให้ครูได้สำรวจความรู้เดิมและกระตุ้นความสนใจนักเรียนทำให้นักเรียนมีส่วนร่วมในการเรียนกระตุ้นให้นักเรียนเกิดแง่มุมการคิดมากขึ้น เมื่อมีการอภิปรายจะนำไปสู่ความเข้าใจและเกิดการเรียนรู้ตามจุดมุ่งหมายที่วางไว้ รวมทั้งคำถามจะช่วยในการประเมินผลการเรียนของนักเรียนและการสอนของครูอีกด้วย ซึ่งสอดคล้องกับงานวิจัยของพระมหาสิริวัตร สุวรรณไตร (2564) ได้ทำการวิจัยเรื่อง ผลของการใช้เทคนิคการอ่าน SQ5R เพื่อส่งเสริมทักษะการอ่านภาษาอังกฤษเพื่อความเข้าใจของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 3 โดยใช้นิทานคุณธรรม พบว่าทักษะการอ่านภาษาอังกฤษเพื่อความเข้าใจของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 3 หลังจากการจัดการเรียนรู้ด้วยเทคนิคการอ่าน SQ5R โดยใช้นิทานคุณธรรม หลังเรียนสูงกว่าก่อนเรียนอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 และสอดคล้องกับงานวิจัยของปวีณา วรรณคำ (2563) ซึ่งได้ทำการวิจัยเรื่อง การพัฒนาความสามารถการอ่านเพื่อความเข้าใจโดยใช้เทคนิคการตั้งคำถามสำหรับนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 1 พบว่า ผลสัมฤทธิ์ทางการอ่านเพื่อความเข้าใจภาษาไทย หลังเรียนสูงกว่าก่อนเรียนอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 แต่จากการเปรียบเทียบการรู้เรื่องการอ่านหลังเรียนกับเกณฑ์ร้อยละ 70 พบว่านักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 2 ที่ได้รับการจัดการเรียนรู้แบบ SQ5R ร่วมกับเทคนิคการใช้คำถาม มีคะแนนเฉลี่ยหลังเรียนไม่สูงกว่าเกณฑ์ร้อยละ 70 ที่ระดับนัยสำคัญทางสถิติที่ .05 ซึ่งไม่เป็นไปตามสมมติฐานที่ตั้งไว้ ทั้งนี้อาจเนื่องมาจากกลุ่มตัวอย่างมีทั้งนักเรียนที่เก่ง ปานกลาง และอ่อน อีกทั้งยังไม่คุ้นเคยกับการจัดการเรียนรู้แบบ SQ5R ที่ต้องฝึกการใช้คำถามเพื่อให้เกิดกระบวนการรู้เรื่องการอ่าน ประกอบกับในการจัดการเรียนรู้มีการใช้คำถาม 3 รูปแบบคือ 5W1H, PMI และหมวกหกใบ มาใช้ในขั้นของการใช้คำถาม และมีการปรับเปลี่ยนตามสถานการณ์การรู้เรื่องการอ่าน ส่งผลให้นักเรียนบางคนทำคะแนนได้ไม่สูงกว่าเกณฑ์ร้อยละ 70 สอดคล้องกับงานวิจัยของกานดา เจริญเตีย (2564) ได้ทำการวิจัยเรื่อง การศึกษาความสามารถในการอ่านอย่างมีวิจารณญาณของนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 5 ด้วยการจัดการเรียนรู้แบบ SQ5R โดยอิงบทอ่านตามแนวคิดสะเต็มศึกษา ซึ่งมีความใกล้เคียงกันกับการรู้เรื่องการอ่าน พบว่าหลังเรียนสูงกว่าก่อนเรียนอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 แต่หลังเรียนไม่สูงกว่าเกณฑ์ร้อยละ 70 ที่ระดับนัยสำคัญ .05

2. ความสามารถในการเขียนสรุปความของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 2 โดยการจัดการเรียนรู้แบบ SQ5R ร่วมกับเทคนิคการใช้คำถามของผู้วิจัย ส่งผลให้นักเรียนมีคะแนนการเขียนสรุปความเฉลี่ยก่อนเรียนเท่ากับ 11.56 คะแนน และหลังเรียนเท่ากับ 16.13 คะแนน จากคะแนนเต็ม 20 คะแนน พบว่า หลังเรียนสูงกว่าก่อนเรียน และสูงกว่าเกณฑ์ร้อยละ 70 ที่ระดับนัยสำคัญทางสถิติที่ .05 ซึ่งเป็นไปตามสมมติฐานที่ตั้งไว้ ทั้งนี้อาจเนื่องมาจากการ

จัดการเรียนรู้แบบ SQ5R ร่วมกับเทคนิคการใช้คำถาม เป็นการจัดการกิจกรรมที่นอกจากมุ่งเน้นไปถึงการพัฒนากระบวนการทางการอ่านอย่างเป็นระบบและยังส่งผลให้นักเรียนสามารถเขียนสรุปความได้เป็นอย่างดี อันเป็นผลพวงมากจากขั้นตอนของการใช้คำถามและการตอบคำถามที่นักเรียนจะได้เห็นแนวทางของคำตอบจากเรื่องที่อ่าน แล้วนำมารวบรวมเพื่อใช้ในการเขียนสรุปความ โดยนักเรียนได้เรียนรู้ที่จะนำเอาข้อความของคำตอบต่าง ๆ มาเรียงร้อยต่อกันและตัดส่วนที่ซ้ำกันออกไป สอดคล้องกับแนวคิดของปรมินท์ จารูร (2562, น. 14-43) กล่าวถึงการสรุปความไว้ว่า เป็นการสรุปความคิดรวบยอด ซึ่งเป็นการประมวลเนื้อหาที่ได้อ่านทั้งหมดโดยสรุปความคิดที่ผู้เขียนต้องการจะสื่อสารให้สั้น กระชับ และครอบคลุมประเด็นต่าง ๆ ที่ผู้ส่งสารกล่าวถึง และเมื่อนักเรียนมีแนวทางในการเขียนโดยเรียงเรียงตามรูปแบบ โดยได้ข้อมูลมาจากขั้นตอนการใช้คำถามและตอบคำถามจึงทำให้เขียนสรุปความได้ดี ซึ่งครูและนักเรียนในชั้นเรียนจะช่วยกันทบทวนอีกครั้ง หากนักเรียนสามารถเขียนสรุปความได้ดีจะเป็นประโยชน์อย่างยิ่งกับตัวนักเรียน ซึ่งสอดคล้องกับแนวคิดของ วรารัตน์ มหามนตรี (2562, น. 5-6) ได้กล่าวถึงประโยชน์ของการสรุปความไว้ว่า การสรุปความมีประโยชน์ต่อผู้คนทุกเพศทุกวัยทั้งวัยเรียนและวัยทำงานที่ยังต้องติดต่อสื่อสารกับบุคคลอื่น ทำให้สามารถรับสารและส่งสารได้อย่างมีประสิทธิภาพครบถ้วนตรงตามวัตถุประสงค์ของผู้ส่งสาร สอดคล้องกับงานวิจัยของถนอมจิตร สังข์จรรย์ (2552) ได้ทำการวิจัยเรื่องการอ่านและการเขียนด้วยเทคนิค SQ5R ส่งผลทำให้ความสามารถด้านการเขียนของนักเรียนเพิ่มสูงขึ้นอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ 0.01 และความสามารถด้านการเขียนของนักเรียนมีความพึงพอใจเชิงบวก และสอดคล้องกับงานวิจัยของ Etemadzadeh et al. (2013) ได้ทำการวิจัยเรื่องบทบาทของเทคนิคการตั้งคำถามในการพัฒนาทักษะการคิดที่ส่งผลต่อทักษะการเขียน พบว่าผู้เข้าร่วมที่ได้รับการสอนเทคนิคการตั้งคำถามเป็นเวลา 2 สัปดาห์ มีพัฒนาการทางด้านทักษะการเขียนเพิ่มขึ้น 17% ดังนั้นจากผลการวิจัยแสดงให้เห็นว่าเทคนิคการตั้งคำถามเป็นเทคนิคที่มีประสิทธิภาพในการกระตุ้นให้นักเรียนเขียนดีขึ้น

3. ความรักและผูกพันกับการอ่านของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 2 โดยการจัดการเรียนรู้แบบ SQ5R ร่วมกับเทคนิคการใช้คำถามก่อนและหลังเรียน พบว่า หลังเรียนสูงกว่าก่อนเรียน อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 ซึ่งเป็นไปตามสมมติฐานที่ตั้งไว้ ทั้งนี้อาจเนื่องมาจากบทอ่านที่ผู้วิจัยนำมาให้นักเรียนได้ศึกษามีความหลากหลายครบทั้ง 4 สถานการณ์ ได้แก่ สถานการณ์ส่วนตัว สถานการณ์สาธารณะ สถานการณ์ทางการงานอาชีพ และสถานการณ์การศึกษา ตามกรอบของการประเมินการรู้เรื่องการอ่าน และนักเรียนได้อ่านอย่างต่อเนื่อง มีการแลกเปลี่ยนเรียนรู้ สอบถาม ปฏิสัมพันธ์กันในรูปแบบกิจกรรมกลุ่ม และเดี่ยวเพื่อนำไปประยุกต์ใช้ในชีวิตประจำวัน ทำให้นักเรียนมีความเข้าใจในบทอ่าน เห็นคุณค่าของการอ่านอย่างหลากหลาย ส่งผลให้นักเรียนมีความรักและผูกพันกับการอ่านมากยิ่งขึ้น เมื่อประเมินโดยใช้แบบวัดการรู้เรื่องการอ่าน สอดคล้องกับแนวคิดของสันติวัฒน์ จันทร์ไธ และคณะ (2562, น. 13) ที่ได้กล่าวถึงความรักและผูกพันกับการอ่านไว้ว่า บุคคลที่ได้ชื่อว่าเป็นผู้รู้เรื่องการอ่าน ไม่เพียงแต่เข้าใจบทอ่านและนำผลการอ่านไปใช้เท่านั้น หากแต่ยังต้องเป็นผู้ที่ให้คุณค่ากับการอ่าน และใช้การอ่านในวัตถุประสงค์ที่หลากหลาย ดังนั้นการสอนให้อ่านเก่งจึงไม่เพียงพอ ต้องทำให้รักและผูกพันกับการอ่านด้วย สอดคล้องกับงานวิจัยของยุทธนา ปัญญา (2563) ได้ทำการวิจัยเรื่อง การพัฒนาการจัดการเรียนรู้ด้วยบทเรียนแสงความรู้บนเว็บร่วมกับกลยุทธ์คิว เอ อาร์ เพื่อเสริมสร้างการรู้เรื่องการอ่านของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาตอนต้น ซึ่งมีการสอบถามเพื่อวัดความรักและผูกพันกับการอ่านก่อน

และหลังเรียนโดยใช้แบบวัดความรักและผูกพันกับการอ่าน พบว่า การรู้เรื่องการอ่านในภาพรวมของนักเรียน หลังเรียนสูงกว่าก่อนเรียนอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.1 และการรู้เรื่องการอ่านจำแนกเป็นราย องค์ประกอบ ได้แก่ ความเข้าใจในการอ่าน และความรักและผูกพันกับการอ่าน สูงกว่าก่อนเรียนอย่างมีนัยสำคัญ ทางสถิติที่ระดับ 0.1

ข้อเสนอแนะ

1. ข้อเสนอแนะในการนำไปใช้

1.1 ในการดำเนินกิจกรรมครูอาจจะมีสถานการณ์ตามกรอบการประเมินด้านการอ่านที่ หลากหลายยิ่งขึ้นเพื่อให้นักเรียนสามารถเลือกใช้ในกิจกรรมการอ่าน

1.2 ในเทคนิคการตั้งคำถามหากนักเรียนจำการตั้งคำถามไม่ได้ ครูควรมีใบความรู้เรื่องการตั้งคำถาม ให้พร้อมและเพียงพอสำหรับนักเรียนทุกคน ครูต้องเข้าใจความแตกต่างของนักเรียนเป็นรายคนเพื่อส่งเสริม และพัฒนานักเรียนได้อย่างถูกต้องในการทำกิจกรรม

1.3 ในขั้นที่ 2 การตั้งคำถามจากการสำรวจบทอ่านร่วมกับเทคนิคการใช้คำถาม อาจจะมี นักเรียนที่ตั้งคำถามได้ช้าและใช้เวลามากในขั้นนี้ หรือพบคำถามซ้ำในรูปแบบอื่น ครูควรชี้แจงและช่วยปรับ การใช้คำถามและควบคุมไม่ให้ขั้นตอนนี้ใช้เวลามากเกินไป

1.4 ในขั้นที่ 5 การสรุปใจความสำคัญของบทอ่าน เป็นอีก 1 ขั้นตอนที่น่าจะพบว่านักเรียนอาจ ใช้เวลาในการทำกิจกรรมมาก ครูควรแนะนำแนวทางในการสรุปความรู้จากการถามและตอบจากบทความที่ นักเรียนได้ทำกิจกรรมแล้วนำมาใช้ในการเขียนสรุปความ

2. ข้อเสนอแนะสำหรับการวิจัยครั้งต่อไป

2.1 ควรทำการวิจัยหรือพัฒนาเกี่ยวกับการจัดการเรียนรู้แบบ SQ5R ร่วมกับเทคนิคการใช้ คำถาม ในหน่วยการเรียนรู้อื่น ในระดับชั้นอื่น ๆ หรือในกลุ่มสาระการเรียนรู้อื่น ๆ ตามความเหมาะสมของ เนื้อหาของแต่ละรายวิชาต่อไป

2.2 ควรทำการวิจัยหรือพัฒนาเกี่ยวกับการจัดการเรียนรู้แบบ SQ5R ร่วมกับเทคนิคการใช้ คำถามไปใช้ในการพัฒนาทักษะการฟัง พูด และเขียน ซึ่งจะส่งผลให้นักเรียนให้มีทักษะการเรียนรู้รอบด้าน

2.3 ควรทำวิจัยเกี่ยวกับการจัดการเรียนรู้แบบ SQ5R ร่วมกับเทคนิคการใช้คำถามโดยใช้คำถาม รูปแบบอื่น นอกเหนือจากการใช้คำถามแบบ 5W1H, PMI และหมวกหกใบ ตามความเหมาะสมของเนื้อหา

เอกสารอ้างอิง

กระทรวงศึกษาธิการ. (2552). **คู่มือการเรียนการสอนภาษาไทย คิดและเขียนเชิงสร้างสรรค์ : เรียงความ ย่อความ สรุปความ ช่วงชั้นที่ 2 – ช่วงชั้นที่ 4** (พิมพ์ครั้งที่ 2). โรงพิมพ์องค์การค้ำของสำนักงาน คณะกรรมการ สกสศ.

กอบกาญจน์ วิเศษรัมย์. (2562). **ภาษาไทยเพื่อการสื่อสาร** (พิมพ์ครั้งที่ 6). โอเดียนสโตร์.

- กานดา เจริญเตี้ย. (2564). การศึกษาความสามารถในการอ่านอย่างมีวิจารณญาณของนักเรียนชั้น
ประถมศึกษาปีที่ 5 ด้วยการจัดการเรียนรู้แบบ SQ5R โดยอิงบทอ่านตามแนวสะเต็มศึกษา.
[วิทยานิพนธ์ปริญญาโทมหาบัณฑิต]. มหาวิทยาลัยราชภัฏนครราชสีมา.
- กิติพงษ์ ลือนาม. (2564). วิธีวิทยาการวิจัยทางการศึกษา (พิมพ์ครั้งที่ 2). โคราซ มาร์เก็ตติ้ง แอนด์ โปรดักชั่น.
จิรวัดน์ เพชรรัตน์ และ อัมพร ทองใบ. (2556). การอ่านและการเขียนทางวิชาการ: Academic Reading
and Writing. โอเดียนสโตร์.
- ชัยวัฒน์ สุทธิรัตน์. (2557). เทคนิคการใช้คำถามเพื่อพัฒนาการคิด (พิมพ์ครั้งที่ 4). วีพริ้นท์ (1991).
ถนอมจิตร สังข์จรรุญ. (2552). การพัฒนาทักษะการอ่านและการเขียนด้วยเทคนิค เอส คิว ไฟว์ อาร์ (SQ5R).
[วิทยานิพนธ์ปริญญาโทมหาบัณฑิต]. มหาวิทยาลัยสงขลานครินทร์.
- ธัญญารัตน์ ชื่นแสงจันทร์. (2563). ภาษาไทยเป็นเอกลักษณ์ของชาติไทยนำไปสู่การเรียนรู้. **วารสารสังคม
ศึกษา มจร**, 1(1), 66-78
- ปรมินท์ จารุวร. (2562). เอกสารการสอนชุดวิชาภาษาไทยเพื่อการสื่อสาร (พิมพ์ครั้งที่ 5). โรงพิมพ์
มหาวิทยาลัยสุโขทัยธรรมาธิราช.
- ปวีณา วรรณคำ. (2563). การพัฒนาความสามารถการอ่านเพื่อความเข้าใจ โดยใช้เทคนิคการตั้งคำถามสำหรับ
นักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 1. [วิทยานิพนธ์ปริญญาโทมหาบัณฑิต]. มหาวิทยาลัยธุรกิจบัณฑิต.
- พระมหาสิริวัตร สุวรรณไตร. (2564). ผลของการใช้เทคนิคการอ่าน SQ5R เพื่อส่งเสริมทักษะการอ่าน
ภาษาอังกฤษเพื่อความเข้าใจ ของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 3 โดยใช้นิทานคุณธรรม.
[การค้นคว้าอิสระปริญญาโทมหาบัณฑิต]. มหาวิทยาลัยศิลปากร.
- พัชรพงษ์ เต็มยวน, ยสินธร นุ่มนึ่ง และพระมหาณัฐวัฒน์ เหมือนอ่อน. (2567). ทักษะการอ่านภาษาไทย
กับปัจจัยที่ส่งผลต่อการเรียนรู้ทักษะการอ่านของนักเรียนในสังคม. **วารสารมจร โภคัยปริทรรศน์**,
2(1), 85-90.
- ภาคภูมิ ทรนภา. (2559). การเขียนเพื่อการสื่อสาร Writing for Communication (พิมพ์ครั้งที่ 3).
อินทนิล.
- ยุทธนา ปัญญา. (2563). การพัฒนาการจัดการเรียนรู้ด้วยบทเรียนแสงความรู้บนเว็บร่วมกับกลยุทธ์
คิว เอ อาร์ เพื่อเสริมสร้างการรู้เรื่องการอ่านของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาตอนต้น. [วิทยานิพนธ์
ปริญญาโทมหาบัณฑิต]. จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย.
- โรงเรียนด่านอุดมวิทยา. (2566). รายงานสรุปผลการประเมินความสามารถการอ่านและการเขียน **ครั้งที่ 1
ภาคเรียนที่ 1 ปีการศึกษา 2566**. โรงเรียนด่านอุดมวิทยา.
- วรารัตน์ มหามนตรี. (2562). **เทคนิคการสรุปความ**. มหาวิทยาลัยนเรศวร.
- สถาบันส่งเสริมการสอนวิทยาศาสตร์และเทคโนโลยี. (2565). ความท้าทายในการพัฒนาการรู้เรื่องการอ่าน
ของไทย. **นิตยสาร สสวท**, 50(237), 52.
- สถาบันส่งเสริมการสอนวิทยาศาสตร์และเทคโนโลยี. (2566, 30 ตุลาคม). **กรอบการประเมินด้านการอ่าน**.
https://pisathailand.ipst.ac.th/about-pisa/reading_literacy_framework/

สถาบันส่งเสริมการสอนวิทยาศาสตร์และเทคโนโลยี. (2567, 5 สิงหาคม). **เกี่ยวกับ PISA.**

<https://pisathailand.ipst.ac.th/about-pisa/>

สันติวัฒน์ จันทรีโต, นาทพงศ์ หนูสวัสดิ์, มณิการ์ ชูทอง, สุมิตรา คุณวัฒน์บัณฑิต และ สุมิตรา เลิศวรรณวิทย์.

(2562). **แบบฝึกหัดการรู้เรื่องการอ่าน.** จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย.

สุนันท์ สีพาย. (2566). **การพัฒนาเครื่องมือรวบรวมข้อมูลการวิจัยทางการศึกษา** (พิมพ์ครั้งที่ 2).

คณะครุศาสตร์ มหาวิทยาลัยราชภัฏชัยภูมิ.

Etemadzadeh, A., Seifi, S., & Far, H.R. (2013). The role of questioning technique in developing thinking skills: The ongoing effect on writing skill. **Procedia-Social and Behavioral Sciences, 70**, 1024-1031.

Pauk, W. (2001). **How to Study in College** (7th ed). Houghton Mifflin.

การพัฒนาการจัดการเรียนรู้โดยใช้เกมเป็นฐาน
หน่วยการเรียนรู้ การใช้เทคโนโลยีในการแก้ปัญหา ชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 2
THE DEVELOPMENT OF A LEARNING MANAGEMENT APPROACH
USING GAME-BASED LEARNING, INCORPORATING PROBLEM-SOLVING
TECHNOLOGY LESSONS FOR GRADE 8 STUDENT

ธิดารัตน์ เอี่ยมคำ¹ และ นฤมล ภูสิงห์²

Thidarat leamkhum¹ and Narumol Phusing²

^{1,2} คณะครุศาสตร์และการพัฒนามนุษย์ มหาวิทยาลัยราชภัฏชัยภูมิ

^{1,2} Faculty of Education and Human Development, Chaiyaphum Rajabhat University

e-mail: Thidarat.1119@gmail.com , Narumolpusing@gmail.com

Received: November 13, 2024 Reviewed: December 10, 2024 Revised: January 9, 2025 Accepted: January 10, 2025

บทคัดย่อ

การวิจัยครั้งนี้มีวัตถุประสงค์เพื่อ 1) พัฒนาการจัดการเรียนรู้โดยใช้เกมเป็นฐาน หน่วยการเรียนรู้ การใช้เทคโนโลยีในการแก้ปัญหา ชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 2 ให้มีประสิทธิภาพตามเกณฑ์ 80/80 2) เปรียบเทียบผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน ก่อนเรียนและหลังเรียนของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 2 3) เปรียบเทียบทักษะการคิดวิเคราะห์ ก่อนเรียนและหลังเรียน ของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 2 กลุ่มตัวอย่าง คือ นักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 2/2 โรงเรียนบ้านเขว้าวิทยายน ภาคเรียนที่ 1 ปีการศึกษา 2567 จำนวน 33 คน ได้มาโดยการสุ่มแบบกลุ่ม เครื่องมือที่ใช้ ได้แก่ แผนการจัดการเรียนรู้โดยใช้เกมเป็นฐาน แบบวัดผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน และแบบทดสอบวัดทักษะการคิดวิเคราะห์ สถิติที่ใช้ ได้แก่ ร้อยละ ค่าเฉลี่ย ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน และทดสอบค่าที (t-test Dependent Samples)

ผลวิจัยพบว่า

1) ประสิทธิภาพของแผนการจัดการเรียนรู้โดยใช้เกมเป็นฐาน หน่วยการเรียนรู้ การใช้เทคโนโลยีในการแก้ปัญหา ชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 2 มีประสิทธิภาพเท่ากับ 82.73 / 82.13

2) นักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 2 ที่เรียนด้วยการจัดการเรียนรู้โดยใช้เกมเป็นฐาน หน่วยการเรียนรู้ การใช้เทคโนโลยีในการแก้ปัญหา มีคะแนนผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนหลังเรียนสูงกว่าก่อนเรียน อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05

3) นักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 2 ที่เรียนด้วยการจัดการเรียนรู้โดยใช้เกมเป็นฐาน หน่วยการเรียนรู้ การใช้เทคโนโลยีในการแก้ปัญหา มีคะแนนทักษะการคิดวิเคราะห์เรียนหลังเรียนสูงกว่าก่อนเรียน อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05

คำสำคัญ : การจัดการเรียนรู้โดยใช้เกมเป็นฐาน, การใช้เทคโนโลยีในการแก้ปัญหา, ชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 2

Abstract

This research aimed to 1) develop a learning management approach using game-based learning, incorporating problem-solving technology lessons for Grade 8 students, to meet the efficiency standard of 80/80, 2) compare the academic achievement of Grade 8 students before and after learning, and 3) compare the analytical thinking skills of Grade 8 students before and after learning. The sample consisted of 33 students from Class 8/2 at Bankhwa Wittayayon School during the first semester of the 2024 academic year. They were selected by using cluster sampling. The research instruments included 1) a game-based learning management plan, 2) an academic achievement test, and 3) an analytical thinking skills test. Data were analyzed using percentage, mean, standard deviation, and hypothesis testing with a t-test Dependent Samples

The findings were as follows:

1. The developed learning management plan demonstrated an efficiency level of 82.73/82.13.
2. Grade 8 students who participated in the game-based learning approach, focusing on problem-solving technology lessons, showed significantly higher post-learning academic achievement scores compared to pre-learning scores at the .05 level of significance.
3. Grade 8 students who participated in the game-based learning approach, focusing on problem-solving technology lessons, demonstrated significantly higher analytical thinking skills scores after learning compared to before learning at the .05 level of significance.

Keywords: Game-based learning, Incorporating problem-solving technology Lessons, Grade 8 students

บทนำ

การจัดการเรียนการสอนในปัจจุบัน ความก้าวหน้าทางด้านเทคโนโลยีสารสนเทศ มีการพัฒนาอย่างต่อเนื่อง นักเรียนสามารถเข้าถึงเทคโนโลยีได้ง่ายขึ้น ทำให้การศึกษาของประเทศไทยเกิดการเปลี่ยนแปลงก้าวทันต่อความต้องการในการเรียนรู้ของนักเรียนที่มีความหลากหลายที่ต้องใช้ทักษะแก้ปัญหาในการดำรงชีวิตของนักเรียน เทคโนโลยีจึงได้เข้ามามีบทบาทต่อการเรียนการสอนสอดคล้องกับกระแสโลกาภิวัตน์ รวมทั้งการขยายโอกาสให้กับผู้เรียนเลือกเรียนรู้ได้ทุกเวลาและทุกที่ เพื่อนำไปสู่การพัฒนาผู้เรียนให้เกิดการเรียนรู้ตลอดชีวิต และปรับตัวต่อการเปลี่ยนแปลงของสังคมโลก เป็นพลเมืองที่สร้างความยั่งยืนให้กับประเทศ (วิทยา วาโย และคณะ, 2563, น. 287-296) ความสำคัญของการพัฒนาทักษะของผู้เรียนให้ดำรงชีวิตอยู่ได้อย่างมีคุณภาพในศตวรรษที่ 21

ตลอดจนสร้างความรู้ความเข้าใจ ส่งเสริมทักษะ ขั้นพื้นฐานในการนำเทคโนโลยีไปสร้างนวัตกรรมอย่างมีความคิดสร้างสรรค์เพื่อตอบสนองต่อโมเดลประเทศไทย 4.0 ผู้เรียนจะต้องใช้ทักษะการคิดเชิงคำนวณ มีทักษะในการคิดวิเคราะห์ แก้ปัญหา อย่างเป็นขั้นตอน รู้เท่าทันสื่อ มีวินัย คุณธรรมจริยธรรมและมีความเมตตา กรุณา (สำนักงานเลขาธิการสภาการศึกษา, 2561, น. 4-5)

การเรียนรู้โดยใช้เกมเป็นฐาน (Game-Based Learning) เป็นเทคนิคการสอนที่จะกระตุ้นให้ผู้เรียนได้สนใจการเรียนรู้และอยากมีส่วนร่วมในการเรียนรู้ ช่วยให้ผู้เรียนมีแรงจูงใจใฝ่สัมฤทธิ์และเกิดความผูกพันในการเรียนรู้ ทำให้ผู้เรียนได้ฝึกทักษะการคิดวิเคราะห์ การบูรณาการและสร้างกลยุทธ์เพื่อความสำเร็จ การสื่อสารการทำงานร่วมกับผู้อื่น ความรับผิดชอบตลอดจนการเคารพกฎกติกาหรือผลแพ้ชนะอย่างมีเหตุผล การเรียนรู้โดยใช้เกมเป็นฐานยังเป็นการเรียนรู้ที่สามารถดำเนินการจากประสบการณ์ตรง ทำให้นักเรียนมีส่วนร่วมในเกม มีส่วนร่วมในการเรียนรู้ และฝึกปฏิบัติเรียนรู้ด้วยตนเอง โดยขณะที่เล่นเกม นักเรียนจะได้รับทักษะ และความรู้จากเนื้อหาบทเรียนกระตุ้นนักเรียนในกระบวนการเรียนรู้ และส่วนมากจะมีสถานการณ์จำลองเพื่อดึงดูดความสนใจของนักเรียน เพื่อให้การเรียนรู้รู้สึกท้าทายและอยากที่จะเล่น อีกทั้งยังสามารถส่งเสริมการเรียนรู้และสามารถพัฒนาทักษะการคิดวิเคราะห์ได้อีกด้วย (พรชนก กันไว, 2566, น.23)

จากสภาพปัญหาของนักเรียนระดับชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 2 โรงเรียนบ้านเขว้าวิทยายน อำเภอบ้านเขว้า จังหวัดชัยภูมิ พบว่านักเรียนส่วนใหญ่ยังขาดการพัฒนาทักษะในการคิดวิเคราะห์ (โรงเรียนบ้านเขว้าวิทยายน, 2566, น.72-76) ผู้วิจัยจึงได้ศึกษาวิธีการแก้ปัญหาโดยศึกษาค้นคว้านวัตกรรมรูปแบบต่าง ๆ ที่หลากหลายเพื่อพัฒนาทักษะในการคิดวิเคราะห์ โดยผู้วิจัยเลือกใช้เกมเป็นฐาน ซึ่งเป็นสื่อการเรียนรู้รูปแบบหนึ่ง ออกแบบมาเพื่อให้นักเรียนได้รับความสนุกสนานไปพร้อมกับได้รับความรู้ โดยสอดแทรกเนื้อหาทั้งหมดของการเรียนนั้น ๆ ไว้ในเกม และให้นักเรียนลงมือเล่นเกม เป็นหนึ่งในการจัดการเรียนรู้ที่ปิดช่องโหว่ด้านข้อจำกัดของการเรียนรู้อารมณ์ แรงจูงใจ และความอยากรู้อยากเห็นของนักเรียน ตามทฤษฎีการเรียนรู้ของธอร์นไคค์ (Edward Lee Thorndike) ที่ว่า เมื่อบุคคลได้รับผลที่พึงพอใจย่อมอยากจะทำซ้ำต่อไป แต่ถ้าได้รับผลที่ไม่พึงพอใจ ก็จะไม่อยากเรียนรู้ ด้วยเหตุผลดังกล่าวผู้วิจัยจึงสนใจที่จะวิจัย เรื่องการพัฒนาการจัดการเรียนรู้โดยใช้เกมเป็นฐาน หน่วยการเรียนรู้ การใช้เทคโนโลยีในการแก้ปัญหา ชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 2 โดยคาดหวังให้ผู้เรียนได้รับประโยชน์ทั้งด้านความรู้ เกิดทักษะการคิดวิเคราะห์ การคิดแก้ปัญหาอย่างเป็นขั้นตอน เป็นระบบ สามารถนำไปใช้ในสถานการณ์จริงและมุ่งส่งเสริมให้ผู้เรียนสามารถพัฒนาตนเองให้ทันต่อการเปลี่ยนแปลงในศตวรรษที่ 21 ได้

วัตถุประสงค์ของการวิจัย

1. เพื่อพัฒนาการจัดการเรียนรู้โดยใช้เกมเป็นฐาน หน่วยการเรียนรู้ การใช้เทคโนโลยีในการแก้ปัญหา ชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 2 ให้มีประสิทธิภาพตามเกณฑ์ 80/80
2. เพื่อเปรียบเทียบผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน หน่วยการเรียนรู้ การใช้เทคโนโลยีในการแก้ปัญหา ระหว่างก่อนเรียนและหลังเรียน ชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 2 ที่เรียนรู้โดยใช้เกมเป็นฐาน
3. เพื่อเปรียบเทียบทักษะการคิดวิเคราะห์ หน่วยการเรียนรู้ การใช้เทคโนโลยีในการแก้ปัญหา ระหว่างก่อนเรียนและหลังเรียน ของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 2 ที่เรียนรู้โดยใช้เกมเป็นฐาน

สมมุติฐานการวิจัย

1. การจัดการเรียนรู้โดยใช้เกมเป็นฐาน หน่วยการเรียนรู้ การใช้เทคโนโลยีในการแก้ปัญหา ชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 2 มีประสิทธิภาพตามเกณฑ์ 80/80
2. นักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 2 ที่เรียนโดยใช้การจัดการเรียนรู้โดยใช้เกมเป็นฐาน หน่วยการเรียนรู้ การใช้เทคโนโลยีในการแก้ปัญหา มีผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนหลังเรียนสูงกว่าก่อนเรียน
3. นักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 2 ที่เรียนโดยใช้การจัดการเรียนรู้โดยใช้เกมเป็นฐาน หน่วยการเรียนรู้ การใช้เทคโนโลยีในการแก้ปัญหา มีทักษะการคิดวิเคราะห์หลังเรียนสูงกว่าก่อนเรียน

วิธีการวิจัย

ขอบเขตของการวิจัย

ประชากร

ประชากรที่ใช้ในการวิจัย ได้แก่ นักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 2/1-2/5 โรงเรียนบ้านเขว้าวิทยายน ตำบลบ้านเขว้า อำเภอบ้านเขว้า จังหวัดชัยภูมิ สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษาชัยภูมิ ภาคเรียนที่ 1 ปีการศึกษา 2567 จำนวน 136 คน

กลุ่มตัวอย่าง

กลุ่มตัวอย่าง ได้แก่ นักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 2/2 โรงเรียนบ้านเขว้าวิทยายน ตำบลบ้านเขว้า อำเภอบ้านเขว้า จังหวัดชัยภูมิ สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษาชัยภูมิ ภาคเรียนที่ 1 ปีการศึกษา 2567 จำนวน 1 ห้องเรียน จำนวน 33 คน ที่ได้มาโดยวิธีการสุ่มแบบกลุ่ม (Cluster Random Sampling) โดยใช้ห้องเรียนเป็นหน่วยของการสุ่ม เนื่องจากลักษณะในภาพรวมของแต่ละกลุ่มมีความคล้ายคลึงกัน โดยการจับฉลากที่ระบุชื่อกลุ่มตัวอย่าง

เนื้อหา

เนื้อหาที่ใช้ในการทำวิจัยครั้งนี้ เป็นเนื้อหาในรายวิชาเทคโนโลยี (การออกแบบและเทคโนโลยี) ชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 2 กลุ่มสาระการเรียนรู้วิทยาศาสตร์และเทคโนโลยี (ฉบับปรับปรุง พ.ศ.2560) ตามหลักสูตรแกนกลางการศึกษาขั้นพื้นฐาน 2551 ประกอบไปด้วยเนื้อหาย่อย ดังนี้

1. เทคโนโลยีการจัดการสิ่งแวดล้อม
2. การวิเคราะห์สถานการณ์ปัญหา
3. การรวบรวมข้อมูลเพื่อแก้ปัญหา

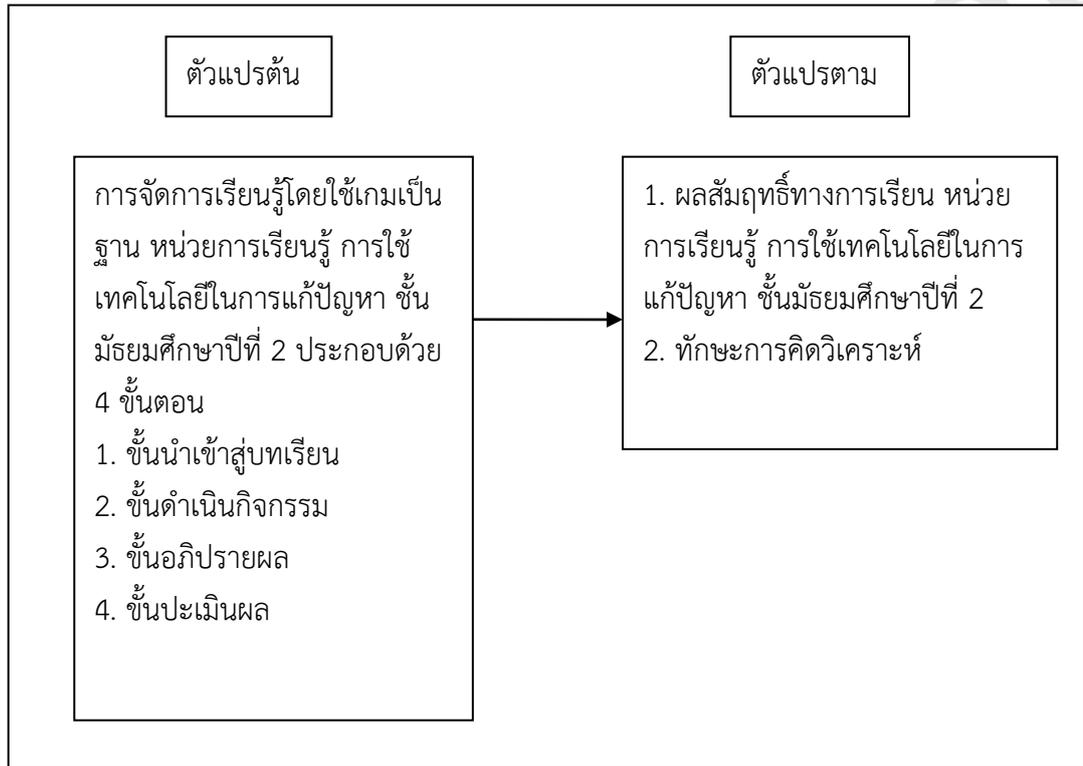
ระยะเวลา

ดำเนินการวิจัยในภาคเรียนที่ 1 ปีการศึกษา 2567 โรงเรียนบ้านเขว้าวิทยายน อำเภอ บ้านเขว้า จังหวัดชัยภูมิ สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษาชัยภูมิ โดยใช้เวลาในการจัดกิจกรรมการเรียนการสอนตามเนื้อหา 3 แผน 12 ชั่วโมง

ตัวแปร

1. ตัวแปรต้น ได้แก่ การจัดการเรียนรู้โดยใช้เกมเป็นฐาน หน่วยการเรียนรู้ การใช้เทคโนโลยีในการแก้ปัญหา ชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 2
2. ตัวแปรตาม ได้แก่ ผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน หน่วยการเรียนรู้ การใช้เทคโนโลยีในการแก้ปัญหา ชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 2 และทักษะการคิดวิเคราะห์

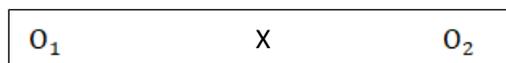
กรอบแนวคิด

ภาพที่ 1 กรอบแนวคิดการวิจัย

แบบแผนการวิจัย

แบบแผนการวิจัยในครั้งนี้ เป็นแบบแผนการทดลองเบื้องต้น (Pre-Experimental Design) ผู้วิจัยใช้แบบแผนการวิจัย แบบ One – Group Pretest – Posttest Design ซึ่งแบบแผนการทดลอง มีรายละเอียดดังนี้

สัญลักษณ์ที่ใช้ในการทดลอง

- O₁ คือ การทดสอบก่อนเรียน
- X คือ การจัดการเรียนรู้โดยใช้เกมเป็นฐาน
- O₂ คือ การทดสอบหลังเรียน

เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย

1. แผนการจัดการเรียนโดยใช้เกมเป็นฐาน หน่วยการเรียนรู้ การใช้เทคโนโลยีในการแก้ปัญหา ชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 2 จำนวน 3 แผนการจัดการเรียนรู้ จำนวน 12 ชั่วโมง
2. แบบทดสอบวัดผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน หน่วยการเรียนรู้ การใช้เทคโนโลยีในการแก้ปัญหา ชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 2 ที่ผู้วิจัยสร้างขึ้น เป็นแบบปรนัย ชนิดเลือกตอบ 4 ตัวเลือก จำนวน 30 ข้อ
3. แบบทดสอบวัดทักษะการคิดวิเคราะห์ หน่วยการเรียนรู้ การใช้เทคโนโลยีในการแก้ปัญหา ชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 2 ที่ผู้วิจัยสร้างขึ้น เป็นแบบปรนัย ชนิดเลือกตอบ 4 ตัวเลือก จำนวน 30 ข้อ

การสร้างและการหาคุณภาพของเครื่องมือ

ผู้วิจัยได้ดำเนินการสร้างเครื่องมือสำหรับการวิจัย ดังนี้

1 แผนการจัดการเรียนโดยใช้เกมเป็นฐาน หน่วยการเรียนรู้ การใช้เทคโนโลยีในการแก้ปัญหา ชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 2 มีขั้นตอนการสร้างและการหาคุณภาพ ดังนี้

1.1 ศึกษาสาระการเรียนรู้ มาตรฐานการเรียนรู้ และตัวชี้วัด กลุ่มสาระการเรียนรู้วิทยาศาสตร์และเทคโนโลยี หน่วยการเรียนรู้ การใช้เทคโนโลยีในการแก้ปัญหา ชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 2

1.2 ศึกษาแนวคิด ทฤษฎีในการจัดการเรียนโดยใช้เกมเป็นฐาน และดำเนินการเขียนแผนการจัดการเรียนรู้ ให้สอดคล้องกับการจัดการเรียนโดยใช้เกมเป็นฐานซึ่งมีการกำหนดรูปแบบ และเวลาในการจัดการเรียนรู้

1.3 นำแผนการจัดการเรียนรู้เรียนโดยใช้เกมเป็นฐาน เสนอต่ออาจารย์ที่ปรึกษาวิทยานิพนธ์ เพื่อตรวจสอบความถูกต้องเหมาะสม แล้วนำไปปรับปรุงแก้ไขตามคำแนะนำ หลังจากนั้น นำแผนการจัดการเรียนรู้ที่ปรับปรุงแล้ว เสนอต่อผู้เชี่ยวชาญจำนวน 5 คน ประกอบด้วย ผู้เชี่ยวชาญด้านเนื้อหา จำนวน 2 คน ผู้เชี่ยวชาญด้านหลักสูตรและการสอน จำนวน 1 คน และผู้เชี่ยวชาญด้านการวัดและประเมินผล จำนวน 2 คน เพื่อตรวจสอบความตรงด้านเนื้อหา ความสอดคล้องและประเมินและความเหมาะสมของแผนการจัดการเรียนรู้ โดยใช้แบบมาตราส่วนประมาณค่า (Rating Scale) ตามวิธีของลิเคิร์ต (Likert) ซึ่งมี 5 ระดับ ผลการประเมินความตรงด้านเนื้อหา ความเหมาะสมของแผนการจัดการเรียนรู้ มีความเหมาะสมอยู่ในระดับมากที่สุด มีค่าเฉลี่ยเท่ากับ 4.72

1.4 นำแผนการพัฒนาการจัดการเรียนโดยใช้เกมเป็นฐาน หน่วยการเรียนรู้ การใช้เทคโนโลยีในการแก้ปัญหา ชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 2 ที่ผ่านผู้เชี่ยวชาญประเมินและปรับปรุงแก้ไขแล้ว ไปทดลองใช้กับนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 2/4 ปีการศึกษา 2567 ภาคเรียนที่ 1 ที่ไม่ใช่กลุ่มตัวอย่าง เพื่อตรวจสอบความเหมาะสมของเนื้อหาของกระบวนการจัดการเรียนรู้ สื่อการเรียนรู้ การวัดและประเมินผล ตลอดจนเวลาที่ใช้ในการพัฒนาการจัดการเรียนรู้ พบว่า นักเรียนมีความกระตือรือร้น สนุกสนาน สนใจในการจัดกิจกรรมและใช้เวลาในการทำกิจกรรมมีความเหมาะสม และมีความเข้าใจเนื้อหาของบทเรียนทำให้กิจกรรมดำเนินไปตามแผนการจัดการเรียนรู้ครบถ้วนตามเวลาที่กำหนดไว้ จากนั้นจัดพิมพ์เป็นแผนการจัดการเรียนรู้ฉบับสมบูรณ์ เพื่อนำไปใช้กับกลุ่มตัวอย่างต่อไป

2. การสร้างแบบทดสอบวัดผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน มีขั้นตอนการสร้างและการหาคุณภาพ ดังนี้

2.1 ศึกษาเอกสารที่เกี่ยวข้องกับหลักการสร้างแบบวัดผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน รวมทั้งศึกษาหลักสูตรแกนกลางการศึกษาขั้นพื้นฐาน พุทธศักราช 2551 (ฉบับปรับปรุง พ.ศ. 2560) กลุ่มสาระการเรียนรู้วิทยาศาสตร์และเทคโนโลยี ชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 2

2.2 วิเคราะห์หลักสูตร โดยการวิเคราะห์มาตรฐานการเรียนรู้ ตัวชี้วัด สาระการเรียนรู้แกนกลาง จุดประสงค์การเรียนรู้ และระดับพฤติกรรมในการวัดผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน

2.3 สร้างแบบวัดผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนให้สอดคล้องกับตารางวิเคราะห์หลักสูตร จำนวน 45 ข้อ ต้องการใช้จริง 30 ข้อ เป็นข้อสอบแบบปรนัย ชนิดเลือกตอบ 4 ตัวเลือก มีเกณฑ์การให้คะแนนคือ ตอบถูกให้ 1 คะแนน ตอบผิดหรือไม่ตอบให้ 0 คะแนน

2.4 นำแบบวัดผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน เสนอต่ออาจารย์ที่ปรึกษาวิทยานิพนธ์ ตรวจสอบเพื่อนำไปปรับปรุงแก้ไข หลังจากนั้นนำไปให้ผู้เชี่ยวชาญ จำนวน 5 คน ประกอบด้วย ผู้เชี่ยวชาญด้านเนื้อหา จำนวน 2 คน ผู้เชี่ยวชาญด้านหลักสูตรและการสอน จำนวน 1 คน และผู้เชี่ยวชาญด้านการวัดและประเมินผล จำนวน 2 คน เพื่อตรวจสอบความตรงเชิงเนื้อหา โดยพิจารณาความสอดคล้องระหว่างข้อสอบกับจุดประสงค์การเรียนรู้

2.5 วิเคราะห์ข้อมูลดัชนีความสอดคล้อง (Index of Item Objective Congruence : IOC) โดยพิจารณาเลือกแบบวัดที่มีค่าเฉลี่ยตั้งแต่ 0.50 – 1.00 พบว่า มีดัชนีความสอดคล้องตั้งแต่ 0.60-1.00 จำนวน 40 ข้อ

2.6 นำแบบวัดผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน ทดลองใช้กับนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 3 ปีการศึกษา 2567 ของโรงเรียนบ้านเขว้าวิทยายน ที่ไม่ใช่กลุ่มตัวอย่าง จำนวน 30 คน เพื่อหาค่าความยากง่าย และค่าอำนาจจำแนกของข้อทดสอบเป็นรายข้อ พบว่า ผลการวิเคราะห์แบบทดสอบวัดผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน มีค่าความยากง่าย (p) อยู่ระหว่าง 0.20-0.80 และค่าอำนาจจำแนก (r) อยู่ระหว่าง 0.20-0.80 ผู้วิจัยคัดเลือกข้อสอบจริงเพื่อนำไปใช้ จำนวน 30 ข้อ

2.7 นำแบบวัดผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน ที่ผ่านเกณฑ์การพิจารณาไปวิเคราะห์หาค่าความเชื่อมั่น โดยใช้สูตรของ คูเดอร์ ริชาร์ดสัน (KR-20) มีค่าเท่ากับ 0.84 และจัดพิมพ์เป็นฉบับสมบูรณ์ นำไปใช้กับกลุ่มตัวอย่างต่อไป

3. การสร้างแบบทดสอบวัดทักษะการคิดวิเคราะห์ มีขั้นตอนการสร้างและการหาคุณภาพ ดังนี้

3.1 ศึกษาแนวคิด ทฤษฎี เอกสาร และงานวิจัยที่เกี่ยวข้องกับการสร้างแบบทดสอบวัดทักษะการคิดวิเคราะห์

3.2 ศึกษาเกณฑ์การตรวจให้คะแนนจากเอกสารและงานวิจัยที่เกี่ยวข้อง เพื่อนำมาใช้เป็นแนวทางในการสร้างเกณฑ์การตรวจให้คะแนนในแต่ละขั้น

3.3 วิเคราะห์จุดประสงค์และเนื้อหาเพื่อออกข้อสอบวัดทักษะการคิดวิเคราะห์ตามจุดประสงค์การเรียนรู้

3.4 สร้างแบบทดสอบวัดทักษะการคิดวิเคราะห์ ชนิดปรนัยจำนวน 45 ข้อ (ต้องการจริง 30 ข้อ)

3.5 นำแบบทดสอบวัดทักษะการคิดวิเคราะห์ เสนอต่ออาจารย์ที่ปรึกษาวิทยานิพนธ์ ตรวจสอบเพื่อนำไปปรับปรุงแก้ไข หลังจากนั้นนำไปให้ผู้เชี่ยวชาญชุดใหม่ที่ประเมินแผนการจัดการเรียนรู้ เพื่อตรวจสอบความตรงเชิงเนื้อหา โดยพิจารณาความสอดคล้องระหว่างข้อสอบกับจุดประสงค์การเรียนรู้

3.6 วิเคราะห์ค่าดัชนีความสอดคล้อง (Index of Item Objective Congruence: IOC) มีค่าดัชนีความสอดคล้องตั้งแต่ 0.60 -1.00 จำนวน 40 ข้อ

3.7 นำแบบทดสอบวัดทักษะการคิดวิเคราะห์ที่ไปทดลองใช้กับนักเรียนชั้นมัธยมศึกษา ปีที่ 3/2 ปีการศึกษา 2567 ของโรงเรียนบ้านเขว้าวิทยายน จำนวน 30 คน แล้ววิเคราะห์หาค่าความยากง่าย (p) และค่าอำนาจจำแนก (r) โดยพิจารณาข้อทดสอบที่มี ความยากง่ายอยู่ในเกณฑ์ 0.20 - 0.80 และค่าอำนาจจำแนก (r) อยู่ในเกณฑ์ 0.20 - 1.00 ผลการวิเคราะห์แบบทดสอบวัดทักษะการคิดวิเคราะห์ที่มีค่าความยากง่าย (p) อยู่ระหว่าง 0.27 - 0.70 และค่าอำนาจจำแนก (r) อยู่ระหว่าง 0.21-0.30 ผู้วิจัยคัดเลือกข้อสอบที่ผ่านเกณฑ์ไปใช้ในงานวิจัย จำนวน 30 ข้อ

3.8 นำแบบทดสอบวัดทักษะการคิดวิเคราะห์ที่ผ่านเกณฑ์การพิจารณาไปวิเคราะห์หาค่าความเชื่อมั่น โดยใช้สูตรของ คูเดอร์ ริชาร์ดสัน (KR-20) มีค่าเท่ากับ 0.89 และจัดพิมพ์เป็นฉบับสมบูรณ์นำไปใช้กับกลุ่มตัวอย่างต่อไป

การเก็บรวบรวมข้อมูล

ผู้วิจัยได้ดำเนินการรวบรวมข้อมูลตามขั้นตอน ดังนี้

1. ตรวจสอบความเรียบร้อยของแผนการพัฒนาการจัดการเรียนรู้โดยใช้เกมเป็นฐาน หน่วยการเรียนรู้ การใช้เทคโนโลยีในการแก้ปัญหา ชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 2 แบบทดสอบวัดผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนและแบบทดสอบวัดทักษะการคิดวิเคราะห์ ที่ผู้วิจัยสร้างขึ้น

2. เตรียมความพร้อมและแจ้งวัตถุประสงค์การจัดกิจกรรมการเรียนรู้ให้กับนักเรียนกลุ่มตัวอย่าง เพื่อให้เข้าใจวิธีการจัดการเรียนรู้โดยใช้เกมเป็นฐาน หน่วยการเรียนรู้ การใช้เทคโนโลยีในการแก้ปัญหา ชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 2 ก่อนที่จะเริ่มทำการทดลอง

3. ทดสอบก่อนเรียน (Pretest) ก่อนดำเนินการทดลองการจัดการเรียนรู้ โดยใช้เกมเป็นฐาน หน่วยการเรียนรู้ การใช้เทคโนโลยีในการแก้ปัญหา ชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 2 กับกลุ่มตัวอย่าง ด้วยแบบทดสอบวัดผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน ที่ผู้วิจัยสร้างขึ้นและได้ผ่านการหาคุณภาพแล้ว จำนวน 30 ข้อ และแบบทดสอบวัดทักษะการคิดวิเคราะห์ หน่วยการเรียนรู้ การใช้เทคโนโลยีในการแก้ปัญหา ชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 2 ที่ผู้วิจัยสร้างขึ้น แล้วบันทึกคะแนนทดสอบก่อนเรียนของนักเรียนแต่ละคนเก็บไว้

4. ดำเนินการทดลองการจัดการเรียนรู้โดยใช้เกมเป็นฐาน หน่วยการเรียนรู้ การใช้เทคโนโลยีในการแก้ปัญหา ชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 2 กับกลุ่มตัวอย่างทั้งหมด 3 แผน จำนวน 12 ชั่วโมง พร้อมทั้งเก็บคะแนนระหว่างเรียนจากใบงาน

5. ทดสอบหลังเรียน (Posttest) ด้วยแบบทดสอบวัดผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนหลังเรียน และแบบทดสอบวัดทักษะการคิดวิเคราะห์ หน่วยการเรียนรู้ การใช้เทคโนโลยีในการแก้ปัญหา ชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 2 ซึ่งเป็นแบบทดสอบชุดเดียวกับการทดสอบก่อนเรียน

6. นำคะแนนจากการทดสอบก่อนเรียนและหลังเรียน มาวิเคราะห์ข้อมูล ดังนี้

6.1 วิเคราะห์หาประสิทธิภาพของแผนการจัดการเรียนรู้โดยใช้เกมเป็นฐาน หน่วยการเรียนรู้ การใช้เทคโนโลยีในการแก้ปัญหาชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 2 โดยการพัฒนากิจกรรมการเรียนรู้โดยใช้เกมเป็นฐาน ตามเกณฑ์ 80/80 โดยใช้ค่าเฉลี่ย ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน และร้อยละ

6.2 วิเคราะห์เปรียบเทียบผลสัมฤทธิ์ก่อนเรียนและหลังเรียน หน่วยการเรียนรู้ การใช้เทคโนโลยีในการแก้ปัญหา ชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 2 โดยการจัดการเรียนรู้โดยใช้เกมเป็นฐาน โดยใช้ค่าสถิติทดสอบสมมติฐาน t-test (Dependent Samples) (บุญชม ศรีสะอาด, 2553)

6.3 วิเคราะห์เปรียบเทียบความสามารถในการคิดวิเคราะห์ หน่วยการเรียนรู้ การใช้เทคโนโลยีในการแก้ปัญหา ชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 2 ก่อนและหลังการจัดการเรียนรู้โดยใช้เกมเป็นฐาน โดยใช้ค่าเฉลี่ย ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน และร้อยละ เพื่อทดสอบสมมติฐาน t-test (Dependent Samples) (ประสาธน์ เนื่องเฉลิม, 2566, น. 224-228)

ผลการวิจัย

1. การวิเคราะห์หาประสิทธิภาพของแผนการจัดการเรียนรู้โดยใช้เกมเป็นฐาน ดังตารางที่ 1

ตารางที่ 1 ผลการวิเคราะห์หาประสิทธิภาพของแผนการจัดการเรียนรู้โดยใช้เกมเป็นฐาน

ผลการเรียน	n	คะแนนเต็ม	M	SD	ร้อยละของคะแนนเฉลี่ย
ประสิทธิภาพของกระบวนการ (E ₁)	33	30	24.82	0.81	82.73
ประสิทธิภาพของผลลัพธ์ (E ₂)	33	30	24.64	1.69	82.13
ประสิทธิภาพของแผนการจัดการเรียนรู้โดยใช้เกมเป็นฐาน (E ₁ /E ₂) = 82.73/82.13					

จากตารางที่ 1 ประสิทธิภาพของกระบวนการแผนการจัดการเรียนรู้โดยใช้เกมเป็นฐาน หน่วยการเรียนรู้ การใช้เทคโนโลยีในการแก้ปัญหา ของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 2 ซึ่งได้มาจากการเก็บคะแนนจากใบงานประกอบแผนในแต่ละแผน จำนวน 3 แผนๆ ละ 10 คะแนน โดยมีคะแนนเฉลี่ย 8.06, 8.52 และ 8.24 รวมเท่ากับ 24.82 คิดเป็นร้อยละ 82.73 และประสิทธิภาพของผลลัพธ์ได้มาจากคะแนนทดสอบวัดผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนหลังเรียน หน่วยการเรียนรู้ การใช้เทคโนโลยีในการแก้ปัญหา ของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 2 มีคะแนนเฉลี่ยเท่ากับ 24.64 คิดเป็นร้อยละ 82.13 ดังนั้น ประสิทธิภาพของแผนการจัดการเรียนรู้โดยใช้เกม

เป็นฐาน หน่วยการเรียนรู้ การใช้เทคโนโลยีในการแก้ปัญหา ของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 2 เท่ากับ 82.73/82.13

2. การเปรียบเทียบผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน หน่วยการเรียนรู้ การใช้เทคโนโลยีในการแก้ปัญหา ระหว่างก่อนเรียนและหลังเรียน โดยใช้การจัดการเรียนรู้โดยใช้เกมเป็นฐาน ดังตารางที่ 2

ตารางที่ 2 ผลการเปรียบเทียบผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน หน่วยการเรียนรู้ การใช้เทคโนโลยีในการแก้ปัญหา ระหว่างก่อนเรียนและหลังเรียน โดยใช้การจัดการเรียนรู้โดยใช้เกมเป็นฐาน

การทดสอบ	n	คะแนนเต็ม	M	SD	df	t	Sig.
ก่อนเรียน (Pre-test)	33	30	16.09	1.93	32	30.63*	.000
หลังเรียน (Post-test)	33	30	24.64	1.69	32		

*มีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05

จากตารางที่ 2 พบว่า การเปรียบเทียบผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน หน่วยการเรียนรู้ การใช้เทคโนโลยีในการแก้ปัญหา ของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 2 ระหว่างก่อนเรียนและหลังเรียนโดยการจัดการเรียนรู้โดยใช้เกมเป็นฐาน มีค่าเฉลี่ยก่อนเรียน ($M = 16.09$, $SD = 1.93$) และค่าเฉลี่ยหลังเรียน ($M = 24.64$, $SD = 1.69$) จากการทดสอบโดยใช้ t-test dependent samples พบว่า ผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน หน่วยการเรียนรู้ การใช้เทคโนโลยีในการแก้ปัญหา ของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 2 โดยใช้การจัดการเรียนรู้โดยใช้เกมเป็นฐาน หลังเรียนสูงกว่าก่อนเรียน อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05

3. การเปรียบเทียบทักษะการคิดวิเคราะห์ระหว่างก่อนเรียนและหลังเรียนที่ใช้การจัดการเรียนรู้โดยใช้เกมเป็นฐาน ดังตารางที่ 3

ตารางที่ 3 ผลการเปรียบเทียบทักษะการคิดวิเคราะห์ระหว่างก่อนเรียนและหลังเรียนที่ใช้การจัดการเรียนรู้โดยใช้เกมเป็นฐาน

การทดสอบ	n	คะแนนเต็ม	M	SD	df	t	Sig.
ก่อนเรียน (Pre-test)	33	30	16.21	1.83	32	25.05*	.000
หลังเรียน (Post-test)	33	30	24.58	2.49	32		

*มีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05

จากตารางที่ 3 แสดงให้เห็นว่า ผลการเปรียบเทียบ ทักษะการคิดวิเคราะห์ของชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 2 ระหว่างก่อนเรียนและหลังเรียนที่ใช้การจัดการเรียนรู้โดยใช้เกมเป็นฐาน มีค่าเฉลี่ยก่อนเรียน ($M = 16.21$, $SD = 1.83$) และค่าเฉลี่ยหลังเรียน ($M = 24.58$, $SD = 2.49$) จากการทดสอบใช้ t-test dependent samples พบว่า ผลการเปรียบเทียบทักษะการคิดวิเคราะห์ของชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 2 ที่ใช้การจัดการเรียนรู้โดยใช้เกมเป็นฐาน หลังเรียนสูงกว่าก่อนเรียน อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05

อภิปรายผลการวิจัย

1. แผนการจัดการเรียนรู้โดยใช้เกมเป็นฐาน หน่วยการเรียนรู้ การใช้เทคโนโลยีในการแก้ปัญหา ชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 2 มีประสิทธิภาพ (E1/E2) เท่ากับ 82.73/82.13 เป็นไปตามเกณฑ์ 80/80 ที่กำหนด เนื่องจากผู้วิจัยได้มีการสร้างและออกแบบแผนการจัดการเรียนรู้อย่างเป็นลำดับขั้นตอน โดยวิเคราะห์มาตรฐานการเรียนรู้/ตัวชี้วัด เนื้อหาสาระการเรียนรู้ ออกแบบแผนการจัดการเรียนรู้ให้สอดคล้องกับวัตถุประสงค์และเหมาะสมกับผู้เรียน มีการวัดและประเมินผลตามเกณฑ์การประเมินและให้ผู้เชี่ยวชาญตรวจสอบคุณภาพของแผนการจัดการเรียนรู้ แล้วนำข้อเสนอแนะมาปรับปรุงแผนการจัดการเรียนรู้ให้สมบูรณ์มากขึ้น ผลการวิจัยครั้งนี้ชี้ให้เห็นว่าแผนการจัดการเรียนรู้โดยใช้เกมเป็นฐาน มีประสิทธิภาพเป็นไปตามเกณฑ์ มีความเชื่อมั่นในการนำไปใช้ในการพัฒนาผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนและทักษะการคิดวิเคราะห์ โดยครูผู้สอนกระตุ้นให้ผู้เรียนเกิดคำถามและความคิด เพื่อนำมาประมวลหาคำตอบหรือข้อสรุปด้วยตนเอง โดยครูผู้สอนทำหน้าที่เป็นผู้แนะนำ ซึ่งพบว่าขั้นตอนการจัดการเรียนรู้โดยใช้เกมเป็นฐานในชั้นที่ 2 ชั้นดำเนินกิจกรรม ชั้นที่ 3 ชั้นอภิปรายผล และชั้นที่ 4 ชั้นประเมินผล ซึ่งเป็นขั้นตอนที่นักเรียนได้มีส่วนร่วมในการทำกิจกรรมและการรวมกลุ่มเพื่อทำกิจกรรมในชั้นเรียน นักเรียนมีความกระตือรือร้น สนใจที่เข้าร่วมกิจกรรมในชั้นนี้ เวลาในการจัดกิจกรรมเหมาะสม แต่มีนักเรียนบางกลุ่มใช้เวลาในการทำกิจกรรมนาน ครูผู้สอนจึงได้ปรับเปลี่ยนการสอน โดยให้นักเรียนส่งงานที่ไม่ตรงตามเวลาที่กำหนด สามารถส่งงานได้ในไลน์กลุ่มของห้องเรียน เมื่อหมดเวลาการเรียนการสอนในวันนั้น ๆ ครูผู้สอนจะคอยตรวจทานว่ายังมีนักเรียนคนใดที่ยังไม่ส่งงานจะได้ติดตามงานนักเรียนต่อไป ส่งผลให้แผนการจัดการเรียนรู้มีประสิทธิภาพเป็นไปตามเกณฑ์ที่กำหนด โดยข้อดีของการจัดการเรียนรู้โดยใช้เกมเป็นฐาน คือ เน้นนักเรียนเป็นศูนย์กลางและครูผู้สอนไม่เน้นในการบรรยายเนื้อหามากเกินไปแก้ปัญหานักเรียนที่ไม่ชอบในเนื้อหาวิชา มีวิธีการเล่นที่สนุกสนาน สอดคล้องกับวัตถุประสงค์ของการจัดกิจกรรมการเรียนรู้โดยใช้เกมเป็นฐานว่า มีความสำคัญต่อผู้เรียน การใช้เกมในการเรียนอย่างมีเป้าหมายทางการศึกษาจะช่วยสนับสนุนการเรียนรู้และการเติบโตของผู้เรียน ประกอบด้วยเหตุผลสำคัญ 4 ประการ ดังนี้ 1) ผู้เรียนเกิดการคิดวิเคราะห์ 2) ผู้เรียนสามารถพัฒนาทักษะการใช้เหตุผลเชิงตรรกะ 3) การใช้เกมเป็นการฝึกให้ผู้เรียนอ่าน และเขียนเรียนรู้ด้วยตนเอง พัฒนาทักษะด้านภาษาและการสื่อสาร 4) เกมบางประเภทสามารถสร้างปฏิสัมพันธ์ให้ผู้เรียนสามารถทำงานเป็นกลุ่มร่วมกับผู้อื่นได้ Priyajit (2020) โดยสอดคล้องกับงานวิจัยของ ปาริชาติ ชั้นเจริญ (2564) ได้ทำการศึกษาการพัฒนากิจกรรมการเรียนรู้โดยใช้บอร์ดเกมเป็นฐาน ที่ส่งเสริมความฉลาดรู้ด้านระบบนิเวศ สำหรับนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 4 ผลการวิจัยพบว่าแผนการจัดการเรียนรู้และบอร์ดเกมที่ส่งเสริมความฉลาดรู้ด้านระบบนิเวศ มีประสิทธิภาพเท่ากับ 77.82/79.89 ผ่านเกณฑ์ที่กำหนด

2. เปรียบเทียบผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน หน่วยการเรียนรู้ การใช้เทคโนโลยีในการแก้ปัญหา ชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 2 มีคะแนนผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนหลังเรียนสูงกว่าก่อนเรียน อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ .05 เนื่องจากการจัดการเรียนการสอนโดยใช้เกมเป็นฐาน หน่วยการเรียนรู้ การใช้เทคโนโลยีในการแก้ปัญหา ชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 2 เป็นการจัดการเรียนรู้ที่สร้างความท้าทายความสามารถของนักเรียน สร้างความตื่นตัวฝึกสมาธิในการเล่นและตอบสนองต่อสิ่งเร้า สอดคล้องกับลักษณะในการจัดการเรียนรู้โดยใช้เกมเป็นฐานของ Plass et al. (2015) กล่าวถึงลักษณะของการจัดการเรียนรู้โดยใช้เกมเป็นฐาน ประกอบด้วย 3

องค์ประกอบหลัก ได้แก่ 1) มีลักษณะท้าทายความสามารถของผู้เรียน 2) ผู้เรียนแสดงพฤติกรรม การตอบสนองต่อเกมที่เล่น 3) ผลการเรียนรู้ของผู้เรียนทั้งระหว่างและหลังจากการเล่นเกมบรรลุตามวัตถุประสงค์ ทั้งนี้วิธีการจัดการเรียนรู้โดยใช้เกมเป็นฐานมีขั้นตอนการจัดการเรียนรู้ที่แฝงไปด้วยความสนุกสนาน สอดคล้องกับงานวิจัยของ นลินี ดวงเนตร (2564) ที่ได้ทำการศึกษา ผลการจัดการเรียนรู้คณิตศาสตร์ตามแนวคิด การเรียนรู้โดยใช้เกมเป็นฐานที่มีต่อการคิดเชิงคำนวณ ของนักเรียนประถมศึกษาซึ่งนักเรียนที่ได้รับการจัดการเรียนรู้คณิตศาสตร์ตามแนวคิดการเรียนรู้โดยใช้เกมเป็นฐานมีค่าเฉลี่ยคะแนนการคิดเชิงคำนวณหลังเรียน สูงกว่านักเรียนที่ได้รับการจัดการเรียนรู้แบบ ปกติอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05

3. ทักษะการคิดวิเคราะห์ของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 2 ที่เรียนด้วยการจัดการเรียนรู้โดยใช้เกมเป็นฐาน หลังเรียนสูงกว่าก่อนเรียน อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ .05 เนื่องจากกระบวนการจัดการเรียนรู้โดยใช้เกมเป็นฐาน ซึ่งในระหว่างที่ครูผู้สอนจัดกิจกรรม อาจมีนักเรียนบางกลุ่มไม่สนใจในการเรียน ครูผู้สอนจึงอาจจะตั้งคำถามเนื้อหา ระหว่างนักเรียนทำกิจกรรม เพื่อเป็นการกระตุ้นความสนใจของนักเรียน และส่งผลให้นักเรียนเกิดความคิด ผีการคิดวิเคราะห์ แยกแยะ ทหาสาเหตุและเหตุ สอดคล้องกับงานวิจัยของ อธิป อนันต์กิตติกุล (2564) ได้ศึกษา การพัฒนาความสามารถ ในการคิดวิเคราะห์ ด้วยการจัดการเรียนรู้โดยใช้เกมใน เรื่อง พัฒนาการความร่วมมือและความขัดแย้งในประวัติศาสตร์สากล ของนักเรียนระดับชั้นมัธยมศึกษา ปีที่ 3 พบว่า ความสามารถในการคิดวิเคราะห์ ของนักเรียนหลัง การใช้ การจัดการเรียนรู้โดยใช้เกมสูงกว่าก่อนการใช้การจัดการเรียนรู้โดยใช้เกมอย่างมีนัยสำคัญทาง สถิติที่ระดับ .05

ข้อเสนอแนะ

1. ข้อเสนอแนะในการนำผลการวิจัยไปใช้

1. การจัดการเรียนรู้โดยใช้เกมเป็นฐาน ครูผู้สอนควรใช้เวลาในการจัดกิจกรรม อย่างต่อเนื่องจนครบทุกกิจกรรม โดยเฉพาะขั้นสรุป เพราะเป็นขั้นที่นักเรียนจะทบทวนความรู้ที่ได้จากการเล่นเกม และครูจะทราบว่านักเรียนได้ความรู้จากการเล่นเกมมากน้อยเพียงใด นอกจากนี้ก่อนการจัดกิจกรรมทุกครั้งครูผู้สอนต้องชี้แจง ทำความเข้าใจกับนักเรียนในเรื่องขั้นตอนการจัดกิจกรรม วิธีการเรียนรู้ การวัดและประเมินผลให้นักเรียนทุกคนทราบเสมอ เพื่อให้การจัดกิจกรรมการเรียนรู้มีคุณภาพมากขึ้น

2. ครูผู้สอนควรตรวจสอบความพร้อมของนักเรียนก่อนเริ่มเล่นเกม ได้แก่ อุปกรณ์คอมพิวเตอร์ สัญญาณอินเทอร์เน็ตว่าพร้อมใช้งาน หรือไม่ หากเกิดกรณีที่อุปกรณ์คอมพิวเตอร์มีปัญหาครูผู้สอนอาจปรับเปลี่ยนการเล่นเกมเดี่ยวเป็นการจับคู่แทน เพื่อให้ให้นักเรียนได้ลงมือปฏิบัติจริง

3. การเรียนรู้โดยใช้เกมเป็นฐานในชั้นที่ 2 ขึ้นดำเนินกิจกรรม ครูผู้สอนควรชี้แจงระยะเวลาที่นักเรียนใช้ในการเล่นเกมให้ชัดเจน เช่น 15 หรือ 20 นาที เพื่อให้นักเรียนทราบระยะเวลาที่ต้องใช้ในการเล่นเกม และเพื่อควบคุมไม่ให้นักเรียนเล่นเกมนานเกินไปจนหมดเวลา และชั้นที่ 3 ขึ้นอภิปรายผล ควรให้นักเรียนสรุปความรู้จากการเล่นเกมหน้าชั้นเรียน เพื่อเป็นการกระตุ้นศักยภาพของตนเองอย่างเต็มศักยภาพและเกิดความภูมิใจในองค์ความรู้ของตัวเองที่ได้รับ

2. ข้อเสนอแนะในการวิจัยครั้งต่อไป

1. ควรมีการศึกษาวิธีการจัดการเรียนรู้โดยใช้เกมเป็นฐานไปบูรณาการจัดการเรียนรู้กับสาระวิชาอื่น หรือนำไปใช้ในการจัดกิจกรรมพัฒนาผู้เรียน
2. การจัดการเรียนรู้โดยใช้เกม เป็นกิจกรรมที่ให้ทั้งความรู้และความสนุกสนาน ลดบรรยากาศ ความเบื่อหน่ายในการเรียน ดังนั้นควรส่งเสริมให้มีการนำการจัดการเรียนรู้ไปใช้ในรายวิชาที่มีเนื้อหาจำนวนมาก เช่น รายวิชาคณิตศาสตร์ รายวิชาภาษาไทย หรือรายวิชาอื่นๆ เป็นต้น
3. ควรมีการศึกษาเกี่ยวกับการจัดการเรียนรู้ในรูปแบบอื่นที่ส่งผลต่อพัฒนาทักษะการคิด วิเคราะห์ อาทิ การเรียนรู้โดยใช้ปัญหาเป็นฐาน การเรียนรู้แบบร่วมมือ เป็นต้น

เอกสารอ้างอิง

- นลินี ดวงเนตร. (2564). ผลการจัดการเรียนรู้คณิตศาสตร์ตามแนวคิดการเรียนรู้โดยใช้เกมเป็นฐานที่มีต่อ การคิดเชิงคำนวณของนักเรียนประถมศึกษา. [วิทยานิพนธ์ปริญญาโทมหาบัณฑิต]. จุฬาลงกรณ์ มหาวิทยาลัย.
- บุญชม ศรีสะอาด. (2553). หลักการวิจัยเบื้องต้น (พิมพ์ครั้งที่ 8). สุวีริยาสาส์น.
- ประสาธ เนืองเฉลิม. (2566). วิจัยการเรียนการสอน (พิมพ์ครั้งที่ 6). จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย.
- ปาริชาติ ชื่นเจริญ. (2564). การพัฒนากิจกรรมการเรียนรู้โดยใช้บอร์ดเกมเป็นฐาน ที่ส่งเสริมความฉลาดรู้ ด้านระบบนิเวศ สำหรับนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 4. [วิทยานิพนธ์ปริญญาโทมหาบัณฑิต]. มหาวิทยาลัยนเรศวร.
- พรชนก กันไฉ. (2566). รูปแบบการจัดการเรียนรู้โดยใช้เกมเป็นฐาน เพื่อพัฒนาทักษะการคิดวิเคราะห์ใน วิชาสังคมศึกษา สาระเศรษฐศาสตร์ของนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 3. [การศึกษาค้นคว้าอิสระ ปริญญาโทมหาบัณฑิต]. มหาวิทยาลัยนเรศวร.
- โรงเรียนบ้านเขว้าวิทยายน. (2566). รายงานงานประเมินตนเอง Self-Assessment Report : SAR 20 ปี การศึกษา 2566. โรงเรียนบ้านเขว้าวิทยายน.
- วิทยา วาโย, อภิรดี เจริญนุกูล, ฉัตรสุตา กานกายนต์ และจรรยา คนใหญ่. (2563). การเรียนการสอนแบบ ออนไลน์ภายใต้สถานการณ์แพร่ระบาด ของไวรัส COVID-19 : แนวคิดและการประยุกต์ใช้จัดการ เรียนการสอน. วารสารศูนย์อนามัยที่ 9, 14(34), 285-298
- สำนักงานเลขาธิการสภาการศึกษา. (2561). มาตรฐานการศึกษาของชาติ พ.ศ. 2561. 21 เซนจูรี่.
- อธิป อนันต์กิตติกุล. (2564). การพัฒนาความสามารถในการคิดวิเคราะห์ด้วยการจัดการเรียนรู้โดยใช้เกม เรื่อง พัฒนาการ ความร่วมมือและความขัดแย้งในประวัติศาสตร์สากลของนักเรียนระดับชั้น มัธยมศึกษาปีที่ 3 โรงเรียนสาธิตมหาวิทยาลัยศิลปากร. [วิทยานิพนธ์ปริญญาโทมหาบัณฑิต]. มหาวิทยาลัยศิลปากร.

Plass, J. L., Homer, B. D., & Kinzer, C. K. (2015). Foundations of Game-Based Learning. *Educational Psychologist*, 50(4), 258-283.

<https://doi.org/10.1080/00461520.2015.1122533>

Priyajit, M. (2020, 23, July). **Why Game-Based Learning will make your child Smarter.** EdTech Review.

<https://www.edtechreview.in/https://www.edtechreview.in/trendsinsights/trends/why-game-based-learning-will-make-your-child-smarter/>

ผลของวิธีการสอนแบบ OK5R ร่วมกับเทคนิคผังมโนทัศน์ที่มีต่อความเข้าใจในการอ่านและ
ความสามารถในการเขียนสรุปความภาษาไทย ของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 5
THE EFFECTS OF USING OK5R TEACHING METHOD TOGETHER WITH
CONCEPT MAPPING TECHNIQUE ON GRADE 11 STUDENTS' COMPREHENSION
READING AND SUMMARY WRITING ABILITY IN THAI LANGUAGE

ธราทิพย์ ทรวงดอน¹, และ สายสุนีย์ เต็มสินสุข²

Tharathip Suangdon¹, and Saisunee Termsinsuk²

^{1,2}คณะครุศาสตร์ มหาวิทยาลัยราชภัฏนครราชสีมา

^{1,2}Faculty of Education, Nakhon Ratchasima Rajabhat University

e-mail: momayths2024@gmail.com and saisunee_nrru@hotmail.com

Received: February 24, 2025 Reviewed: March 11, 2025 Revised: March 29, 2025 Accepted: March 30, 2025

บทคัดย่อ

การวิจัยครั้งนี้มีวัตถุประสงค์เพื่อ 1) เปรียบเทียบความเข้าใจในการอ่านระหว่างก่อนและหลังเรียน 2) เปรียบเทียบความเข้าใจในการอ่าน ระหว่างหลังเรียนกับเกณฑ์ร้อยละ 70 3) เปรียบเทียบความสามารถในการเขียนสรุปความระหว่างก่อนและหลังเรียน และ 4) เปรียบเทียบความสามารถในการเขียนสรุปความ ระหว่างหลังเรียนกับเกณฑ์ร้อยละ 70 กลุ่มตัวอย่างในการวิจัย ได้แก่ นักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 5 จำนวน 30 คนที่กำลังศึกษาอยู่ในเรียนที่ 1 ปีการศึกษา 2565 โรงเรียน ขามทะเลสอวิทยา ได้มาจากการสุ่มแบบกลุ่ม เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย ได้แก่ แผนการจัดการเรียนรู้ โดยจัดการเรียนรู้ด้วยวิธีการสอนแบบ OK5R ร่วมกับเทคนิคผังมโนทัศน์ จำนวน 6 แผน แผนละ 2 ชั่วโมง รวมทั้งสิ้น 12 ชั่วโมง แบบทดสอบความเข้าใจในการอ่าน จำนวน 20 ข้อ และแบบทดสอบการเขียนสรุปความ จำนวน 3 ข้อ สถิติที่ใช้ในการวิจัย ได้แก่ ร้อยละ ค่าเฉลี่ย (M) ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน (SD) และการทดสอบค่าที (t -test for dependent และ t -test for one sample) ผลการวิจัย พบว่า 1) ความเข้าใจในการอ่าน หลังเรียนสูงกว่าก่อนเรียนอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 2) ความเข้าใจในการอ่านหลังเรียนสูงกว่าเกณฑ์ร้อยละ 70 ที่ระดับนัยสำคัญทางสถิติ .05 3) ความสามารถในการเขียนสรุปความ หลังเรียนสูงกว่าก่อนเรียนอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 และ 4) ความสามารถในการเขียนสรุปความหลังเรียนสูงกว่าเกณฑ์ร้อยละ 70 ที่ระดับนัยสำคัญทางสถิติ .05

คำสำคัญ: ความเข้าใจในการอ่าน, ความสามารถในการเขียนสรุปความ, วิธีการสอนแบบ OK5R
ร่วมกับเทคนิคผังมโนทัศน์

¹ นักศึกษาระดับปริญญาโท สาขาวิชาหลักสูตรและการสอน มหาวิทยาลัยราชภัฏนครราชสีมา นครราชสีมา 30000

M.Ed. Student in Curriculum and Instruction, Nakhon Ratchasima Rajabhat University, Nakhon Ratchasima, 30000, Thailand

Abstract

This research aimed to investigate the effectiveness of the OK5R teaching method combined with the concept mapping technique in improving comprehension reading and summary writing ability among grade 11 students. The objectives were fourfold: 1) to compare students' reading comprehension before and after learning through the OK5R method with concept mapping, 2) to compare students' reading comprehension after learning to the designated criterion of 70%, 3) to compare students' summary writing ability before and after learning, and 4) to compare students' summary writing ability to the designated criterion of 70%. In this study, the sample group consisted of thirty grade 11 students studying at from Kham Thale So Witthaya School during the first semester of the 2023 academic year, and was randomized using cluster random sampling. The research instruments include a learning management plan using the OK5R teaching method combined with the concept mapping technique, consisting of 6 lessons, each lasting 2 hours, for a total of 12 hours. a reading comprehension test comprising 20 items, and a summary writing ability test comprising 3 items. Data analysis utilized percentages, means, standard deviations, and t-test (t-test for dependent and t-test for one sample).

The results showed significant improvements in both reading comprehension and summary writing ability. Specifically, 1) students' reading comprehension scores improved significantly after learning, as evidenced by statistical significance at the .05 level, 2) students' reading comprehension scores surpassed the 70% criterion with statistical relevance at the .05 level, 3) students' summary writing ability significantly improved after learning, as evidenced by statistical significance at the .05 level, and 4) the summary writing ability of students exceeded the designated 70% criterion, showing statistical significance at the .05 level.

Keywords: Comprehension reading, Summary writing ability, OK5R Teaching method with Concept mapping techniques

บทนำ

ภาษาไทยมีความสำคัญในหลายประการ กล่าวคือ ภาษาไทยเป็นพื้นฐานที่สำคัญทางการเรียนรู้ ประกอบด้วย 4 ทักษะ ได้แก่ การฟัง การพูด การอ่าน และการเขียน ที่คนไทยทุกคนจำเป็นต้องได้รับการฝึกฝนอย่างต่อเนื่องจนเกิดความชำนาญในการใช้ภาษาเพื่อการสื่อสารได้อย่างถูกต้อง นอกจากนี้ภาษาไทยยังเป็นภาษาแม่ เป็นเอกลักษณ์ที่แสดงถึงความเป็นคนไทย เป็นมรดกทางวัฒนธรรมอันทรงคุณค่า ดังนั้นคนไทย

ทุกคนจึงต้องช่วยกันอนุรักษ์ สืบทอดภาษาไทยไว้ให้อนุชนรุ่นหลัง และต้องสามารถใช้ภาษาไทยในสังคมแห่งเทคโนโลยีได้อย่างชาญฉลาด (สำนักงานคณะกรรมการวัฒนธรรมแห่งชาติ, 2547, น. 1)

ในการเรียนรู้ภาษาแม่ของมนุษย์ เป็นการพัฒนาทักษะทางภาษาอย่างเป็นธรรมชาติในลักษณะของทักษะสัมพันธ์ คือ ฟัง พูด อ่าน และเขียน ตามลำดับพัฒนาการ และความพร้อมของแต่ละคน การเรียนรู้ภาษาอย่างเป็นธรรมชาติดังกล่าวใช้เวลานานและต่อเนื่องแบบไม่รู้จบ โดยในกระบวนการเรียนรู้ทางภาษานั้น มักเริ่มต้นด้วยทักษะคู่ที่มีความเชื่อมโยงกัน ทำให้เกิดการใช้ภาษาที่ต่อเนื่องกันโดยอัตโนมัติ ได้แก่ ทักษะการฟัง-พูด ทักษะการอ่าน-เขียน โดยมีเป้าหมายในการเรียนการสอนเพื่อช่วยให้ผู้เรียนสามารถใช้ภาษาได้อย่างบูรณาการทั้ง 4 ทักษะ (สายสุนีย์ เต็มสินสุข, 2564, น. 90)

จากความสำคัญและธรรมชาติของการเรียนรู้ภาษาดังกล่าว หลักสูตรแกนกลางการศึกษาขั้นพื้นฐาน พุทธศักราช 2551 จึงได้กำหนดจุดมุ่งหมายวิชาภาษาไทยพื้นฐาน ระดับชั้นมัธยมศึกษาตอนปลาย โดยเน้นทักษะด้านการอ่าน ซึ่งกำหนดให้ผู้เรียนสามารถอ่านบทร้อยแก้วและบทร้อยกรองได้อย่างถูกต้อง อ่านอย่างเข้าใจ สามารถแปลความ ขยายความ เขียนกรอบแนวคิด ผังความคิด บันทึกย่อความ จากสิ่งที่อ่าน สังเคราะห์และประเมินค่า สามารถนำความรู้ที่ได้ไปใช้ในการดำเนินชีวิต มีมารยาทและมีนิสัยรักการอ่าน รวมทั้งมีทักษะด้านการเขียน โดยได้กำหนดให้ผู้เรียนสามารถเขียนสื่อสารในรูปแบบต่าง ๆ ด้วยภาษาที่ถูกต้องตรงตามวัตถุประสงค์ บันทึกและผลิตผลงานในรูปแบบต่าง ๆ รวมทั้งสามารถประเมินงานเขียนของผู้อื่นและนำมาพัฒนางานเขียนของตนเองได้ มีความเข้าใจในธรรมชาติของภาษา การใช้คำและกลุ่มคำสร้างประโยคได้ตรงตามวัตถุประสงค์ รวมทั้งสามารถตั้งคำถามและแสดงความคิดเห็น (คณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน, 2551, น. 6-7) โดยมีแนวทางการจัดการเรียนรู้ที่ส่งเสริมทักษะสัมพันธ์เพื่อให้นักเรียนประสบผลสำเร็จตามเจตนารมณ์ของหลักสูตร

อย่างไรก็ตามผลการทดสอบระดับชาติขั้นพื้นฐาน (O-NET) กลุ่มสาระการเรียนรู้ภาษาไทย ระดับชั้นมัธยมศึกษาตอนปลายปีการศึกษา 2564 พบว่า สาระที่ 1 การอ่าน มีผลคะแนนเฉลี่ยระดับประเทศ คือ 51.90 คะแนนเฉลี่ยระดับจังหวัด คือ 51.50 และคะแนนเฉลี่ยของโรงเรียนขามทะเลสอวิทยา คือ 49.48 สาระที่ 2 การเขียน มีผลคะแนนเฉลี่ยระดับประเทศคือ 52.61 คะแนนเฉลี่ยระดับจังหวัด คือ 52.71 และคะแนนเฉลี่ยของโรงเรียนขามทะเลสอวิทยา คือ 45.83 ซึ่งสาระการอ่านและสาระการเขียนของโรงเรียนขามทะเลสอวิทยา ปรากฏผลคะแนนเฉลี่ยต่ำกว่าระดับประเทศ และระดับจังหวัด ยังไม่ประสบผลสำเร็จ และยังไม่เป็นไปตามคุณภาพของผู้เรียนในหลักสูตรแกนกลางการศึกษาขั้นพื้นฐาน พุทธศักราช 2551 ที่กำหนดไว้ ทั้งยังไม่เป็นไปตามเกณฑ์ที่โรงเรียนกำหนด คือร้อยละ 70 (โรงเรียนขามทะเลสอวิทยา, 2564, น. 12)

จากประเด็นปัญหาที่กล่าวมาข้างต้น อาจมีสาเหตุมาจากการขาดวิธีการพัฒนาความเข้าใจในการอ่านและการเขียนสรุปความเกี่ยวกับเรื่องที่อ่าน สอดคล้องกับ แม้นมาส ขวลิต (2544, น. 167) ได้กล่าวถึงปัญหาของนักเรียนไว้ว่า ไม่สามารถอ่านภาษาไทยได้อย่างเข้าใจ เนื่องจากนักเรียนขาดโอกาสในการฝึกฝนและทบทวนการอ่านอย่างสม่ำเสมอ ซึ่งสอดคล้องกับ ฌนอมวงศ์ ล้ายอดมรรคผล (2553, น. 55) ที่กล่าวว่า การอ่านจับใจความสำคัญเป็นหัวใจของการอ่านวัสดุทุกชนิดที่เกี่ยวข้องกับการอ่าน เพราะหากจับใจความสำคัญไม่ได้ก็ย่อมไม่เข้าใจเรื่องที่อ่าน หากต้องใช้ประโยชน์จากการอ่านนั้น

ก็ต้องกลับมาอ่านใหม่ หากอ่านแล้วจับใจความได้ จำไว้ได้ หรือบันทึกไว้ได้ ก็จะใช้ประโยชน์ได้ทันที และใช้ได้ยาวนาน สอดคล้องกับ จูโริร์ตน์ ลักษณะศิริ และบาทยัน อิ่มสำราญ (2548, น. 222) ที่กล่าวว่า เมื่อผู้อ่านสามารถอ่านได้อย่างเข้าใจ จับใจความจากเรื่องที่อ่านได้อย่างถูกต้อง ก็จะส่งผลให้ผู้อ่านสามารถนำความเข้าใจในการอ่านเรื่องนั้น ๆ ไปสู่การเขียนสรุปความได้อย่างถูกต้องตรงตามประเด็นตามไปด้วย ดังนั้นปัญหาดังกล่าวจึงควรได้รับการแก้ไขอย่างเร่งด่วน ด้วยวิธีการสอนที่ส่งเสริมความเข้าใจในการอ่าน ได้แก่ การระบุใจความสำคัญและรายละเอียดของเรื่องที่อ่านแล้วเชื่อมโยงสิ่งที่ได้จากการอ่านไปสู่การเขียนเพื่อสรุปความเกี่ยวกับเรื่องที่อ่านได้

วิธีการสอนแบบ OK5R เป็นวิธีการสอนหนึ่งที่มีกระบวนการและขั้นตอนการจัดกิจกรรมการเรียนรู้ ที่สามารถนำมาใช้แก้ไขปัญหา เพื่อพัฒนา และส่งเสริมความเข้าใจในการอ่านภาษาไทยได้ โดย Pauk (1984, pp. 168-169) ได้ออกแบบไว้เพื่อใช้ในการพัฒนาความสามารถในการอ่าน ทำให้ผู้เรียนมีความเข้าใจเรื่องที่อ่านได้รวดเร็ว จดจำได้ดี และสามารถทบทวนเรื่องที่อ่านได้อย่างมีประสิทธิภาพ ประกอบด้วยกิจกรรมการเรียนรู้ 7 ขั้นตอน ได้แก่ 1) อ่านอย่างคร่าว ๆ (Overview) 2) หาแนวคิดหลัก (Key idea) 3) อ่านแต่ละอนุเขต (Read) 4) จดบันทึกใจความสำคัญของอนุเขต (Record) 5) ทบทวน (Review) 6) พูดเพื่อระลึกถึงสิ่งที่อ่าน (Recite) 7) สะท้อนความคิด (Reflect) ทั้งนี้วิธีการสอนแบบ OK5R เป็นวิธีที่ส่งเสริมความเข้าใจในการอ่านให้กับผู้เรียนได้อย่างประสบผลสำเร็จ ดังงานวิจัยของ ศิริภา ชูเรือง (2550) และประไพ บุตรไชย (2560) ที่พบว่า เมื่อดำเนินการจัดการเรียนรู้ด้วยวิธีการสอนแบบ OK5R ให้กับผู้เรียนในระดับมัธยมศึกษา สามารถพัฒนาความเข้าใจในการอ่านของผู้เรียน และส่งเสริมให้ผู้เรียนมีความเข้าใจในเนื้อหาสาระของเรื่องที่อ่านอย่างถูกต้อง สามารถสรุปใจความสำคัญจากเรื่องที่อ่าน การจดบันทึกสาระสำคัญ การทบทวนเรื่องที่อ่าน และสามารถสะท้อนภาพความเข้าใจออกมา ซึ่งสะท้อนให้เห็นว่าผู้เรียนมีความเข้าใจแนวคิดของเรื่องที่อ่านได้รวดเร็ว และจดจำได้ดี ส่งผลให้เกิดความเข้าใจในการอ่านภาษาไทย หลังเรียนสูงกว่าก่อนเรียน อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05

นอกจากนี้ เทคนิคผังมโนทัศน์ ยังเป็นอีกหนึ่งกิจกรรมที่นำมาส่งเสริมคุณภาพในการจัดการเรียนรู้ ซึ่งเป็นเทคนิคที่ Ausubel (1968, อ้างถึงใน สุรางค์ โค้วตระกูล, 2548, น. 216-217) อธิบายว่า มีความสอดคล้องกับทฤษฎีการเรียนรู้ที่มีความหมาย โดยการเรียนรู้จะเกิดขึ้นเมื่อผู้เรียนได้รวมหรือเชื่อมโยงความรู้เดิมกับสิ่งที่เรียนรู้ใหม่ในโครงสร้างทางปัญญาซึ่งโครงสร้างผังมโนทัศน์เป็นลักษณะของโครงสร้างทางปัญญาที่ทำการรวบรวมความรู้ต่าง ๆ มาจัดการอย่างมีระบบ โดยนำความรู้ที่ได้จากการอ่านมากำหนดเป็นมโนทัศน์หลัก และมโนทัศน์รอง แล้วนำมโนทัศน์เหล่านั้นมาเชื่อมโยงอย่างมีความหมาย (สถาบันส่งเสริมการสอนวิทยาศาสตร์และเทคโนโลยี, 2561, น. 40) ส่งผลให้เกิดความเข้าใจในการอ่าน ดังงานวิจัยของ วรวรรณ สุขสวัสดิ์ (2561) ที่พบว่าเมื่อดำเนินการจัดการเรียนรู้โดยใช้ผังมโนทัศน์ทำให้ผลคะแนนความสามารถในการอ่านจับใจความของนักเรียนหลังเรียนสูงกว่าก่อนเรียนอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05

จากสภาพปัญหา หลักการจัดการเรียนรู้ และผลวิจัยที่เกี่ยวข้องดังกล่าว ผู้วิจัยจึงมีความสนใจที่จะนำวิธีการสอนแบบ OK5R และเทคนิคผังมโนทัศน์มาใช้ร่วมกัน เพื่อส่งเสริมความเข้าใจในการอ่านและความสามารถในการเขียนสรุปความภาษาไทยให้มีประสิทธิภาพมากยิ่งขึ้น

วัตถุประสงค์ของการวิจัย

1. เพื่อเปรียบเทียบความเข้าใจในการอ่านภาษาไทย ของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 5 ระหว่างก่อนและหลังเรียน ด้วยวิธีการสอนแบบ OK5R ร่วมกับเทคนิคผังมโนทัศน์
2. เพื่อเปรียบเทียบความเข้าใจในการอ่านภาษาไทย ของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 5 ระหว่างหลังเรียนกับเกณฑ์ร้อยละ 70 ด้วยวิธีการสอนแบบ OK5R ร่วมกับเทคนิคผังมโนทัศน์
3. เพื่อเปรียบเทียบความสามารถในการเขียนสรุปความภาษาไทย ของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 5 ระหว่างก่อนและหลังเรียน ด้วยวิธีการสอนแบบ OK5R ร่วมกับเทคนิคผังมโนทัศน์
4. เพื่อเปรียบเทียบความสามารถในการเขียนสรุปความภาษาไทย ของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 5 ระหว่างหลังเรียนกับเกณฑ์ร้อยละ 70 ด้วยวิธีการสอนแบบ OK5R ร่วมกับเทคนิคผังมโนทัศน์

สมมุติฐานการวิจัย

1. นักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 5 ที่ได้รับการจัดการเรียนรู้ด้วยวิธีการสอนแบบ OK5R ร่วมกับเทคนิคผังมโนทัศน์ มีความเข้าใจในการอ่านภาษาไทย หลังเรียนสูงกว่าก่อนเรียน
2. นักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 5 ที่ได้รับการจัดการเรียนรู้ด้วยวิธีการสอนแบบ OK5R ร่วมกับเทคนิคผังมโนทัศน์ มีความเข้าใจในการอ่านภาษาไทย หลังเรียนสูงกว่าเกณฑ์ร้อยละ 70
3. นักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 5 ที่ได้รับการจัดการเรียนรู้ด้วยวิธีการสอนแบบ OK5R ร่วมกับเทคนิคผังมโนทัศน์ มีความสามารถในการเขียนสรุปความภาษาไทย หลังเรียนสูงกว่าก่อนเรียน
4. นักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 5 ที่ได้รับการจัดการเรียนรู้ด้วยวิธีการสอนแบบ OK5R ร่วมกับเทคนิคผังมโนทัศน์ มีความสามารถในการเขียนสรุปความภาษาไทย หลังเรียนสูงกว่าเกณฑ์ร้อยละ 70

วิธีการวิจัย

การวิจัยครั้งนี้มีรายละเอียดวิธีการดำเนินการวิจัย ดังนี้

1. ประชากรและกลุ่มตัวอย่าง

1.1 ประชากรที่ใช้ในการศึกษาครั้งนี้ ได้แก่ นักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 5 โรงเรียนขามทะเลสอวิทยา อำเภอขามทะเลสอ สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา นครราชสีมา ที่กำลังศึกษาในภาคเรียนที่ 1 ปีการศึกษา 2566 จำนวน 5 ห้องเรียน รวมจำนวนนักเรียน 151 คน

1.2 กลุ่มตัวอย่างที่ใช้ในการวิจัยครั้งนี้ ได้แก่ นักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 5/5 โรงเรียนขามทะเลสอวิทยา อำเภอขามทะเลสอ สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา นครราชสีมา ที่กำลังศึกษาในภาคเรียน

ที่ 1 ปีการศึกษา 2566 จำนวน 1 ห้องเรียน จำนวนนักเรียน 30 คน ได้มาจากวิธีการสุ่มแบบกลุ่ม (Cluster random sampling) (กิติพงษ์ ลีอนาม, 2564, น. 72-79)

2. เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย

เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัยครั้งนี้ ประกอบด้วย เครื่องมือที่ใช้ในการทดลอง และเครื่องมือที่ใช้ในการเก็บรวบรวมข้อมูล โดยมีรายละเอียดดังนี้

2.1 เครื่องมือที่ใช้ในการทดลอง คือ แผนการจัดการเรียนรู้ รายวิชาภาษาไทยพื้นฐาน ท 32101 หน่วยการเรียนรู้ เรื่องรักการอ่าน ชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 5 จากการจัดการเรียนรู้ ด้วยวิธีการสอนแบบ OK5R ร่วมกับเทคนิคผังมโนทัศน์ จำนวน 6 แผน แผนละ 2 ชั่วโมง รวมเวลาทั้งหมด 12 ชั่วโมง ได้แก่ แผนการจัดการเรียนรู้ที่ 1 เครื่องดนตรีไทย แผนการจัดการเรียนรู้ที่ 2 การปลูกกล้วยไม้ แผนการจัดการเรียนรู้ที่ 3 ทะเลหมอกยามเช้า แผนการจัดการเรียนรู้ที่ 4 ธรรมชาติแสนอบอุ่น แผนการจัดการเรียนรู้ที่ 5 พิษร้ายของควนบุหรื และแผนการจัดการเรียนรู้ที่ 6 งานพิธีไหว้ครู โดยให้ผู้เชี่ยวชาญ จำนวน 3 คน ประเมินความสอดคล้อง และความเหมาะสมของแผนการจัดการเรียนรู้ มีค่าเฉลี่ย 4.95 หมายถึง มีความเหมาะสมมากที่สุด

2.2 เครื่องมือที่ใช้ในการเก็บรวบรวมข้อมูล มีดังนี้

2.2.1 แบบทดสอบความเข้าใจในการอ่านภาษาไทย เป็นแบบทดสอบแบบเลือกตอบ ชนิด 4 ตัวเลือก จำนวน 20 ข้อ มีค่า IOC เท่ากับ 1.00 ทุกข้อ โดยนำแบบทดสอบความเข้าใจในการอ่านภาษาไทย ไปทดลองใช้กับนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 6 โรงเรียนขามทะเลสอวิทยา อำเภอขามทะเลสอ สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา นครราชสีมา ภาคเรียนที่ 1 ปีการศึกษา 2566 ที่ไม่ใช่กลุ่มตัวอย่าง จำนวนนักเรียน 44 คน พบว่า ความยากง่าย (p) อยู่ระหว่าง 0.47-0.80 และค่าอำนาจจำแนก (r) อยู่ระหว่าง 0.23-0.41 และมีค่าความเชื่อมั่นของข้อสอบทั้งฉบับ เท่ากับ 0.66 อยู่ในระดับปานกลาง ซึ่งสามารถนำมาใช้ได้ (กัลยา วานิชย์บัญชา, 2556, น. 106)

2.2.2 แบบแบบทดสอบการเขียนสรุปความภาษาไทย เป็นแบบทดสอบแบบเขียนตอบ จำนวน 3 ข้อ มีค่า IOC เท่ากับ 1.00 ทุกข้อ ประกอบด้วยงานเขียน 3 ประเภท ได้แก่ บรรยายโวหาร พรรณนาโวหาร และเทศนาโวหาร โดยนำแบบทดสอบการเขียนสรุปความภาษาไทยไปทดลองใช้กับนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 6 โรงเรียนขามทะเลสอวิทยา อำเภอขามทะเลสอ สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา นครราชสีมา ภาคเรียนที่ 1 ปีการศึกษา 2566 ที่ไม่ใช่กลุ่มตัวอย่าง จำนวนนักเรียน 44 คน ได้งานเขียน 44 ชุด แล้วสุ่มงานเขียนของนักเรียน จำนวน 6 ชุด เพื่อนำมาตรวจให้คะแนนโดยใช้เกณฑ์การประเมินความสามารถด้านการเขียนสรุปความภาษาไทย ซึ่งผู้วิจัยกำหนดองค์ประกอบรายด้าน จำนวน 4 ด้าน ได้แก่ ด้านเนื้อหาและความยาวของบทสรุป ด้านการระบุใจความสำคัญ ด้านการเชื่อมโยงสาระสำคัญ และด้านไวยากรณ์และกลไกการเขียน และกำหนดค่าคะแนน ระดับคุณภาพ 5 ระดับ ในการประเมิน แต่ละด้าน คิดเป็น 20 คะแนน โดยตรวจให้คะแนน โดยผู้ตรวจ จำนวน 2 คน ซึ่งจากผลการวิเคราะห์ ค่าความสัมพันธ์ในครั้งนี้มีค่าความสัมพันธ์เท่ากับ 0.84 หมายถึงมีความสัมพันธ์กันในระดับสูง จึงสามารถเชื่อมั่นได้ว่าผู้เรียนจะได้รับความยุติธรรมในการตรวจให้คะแนน แม้จะทำการตรวจโดยผู้สอนเพียงคนเดียว

3. การเก็บรวบรวมข้อมูล

ผู้วิจัยดำเนินการทดลองและเก็บรวบรวมข้อมูลตามขั้นตอน ดังนี้

3.1 ขออนุญาตจากทางโรงเรียนและขอความยินยอมจากนักเรียน ทั้งรายงานผลการวิจัยที่ไม่มีการระบุชื่อจริงของนักเรียน

3.2 นักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 5 ทดสอบก่อนเรียนด้วยแบบทดสอบที่ออกแบบไว้

3.3 ดำเนินการจัดการเรียนรู้ตามแผนการจัดการเรียนรู้ที่ออกแบบไว้

3.4 นักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 5 ทดสอบหลังเรียนด้วยแบบทดสอบที่ออกแบบไว้

4. การวิเคราะห์ข้อมูล

ในการวิจัย ผู้วิจัยดำเนินการวิเคราะห์ข้อมูล โดยใช้โปรแกรมสำเร็จรูปทางสถิติ ดังนี้

4.1 ศึกษาผลการจัดการเรียนรู้ก่อนและหลังเรียน โดยใช้สถิติพื้นฐาน ได้แก่ ร้อยละ ค่าเฉลี่ย (M) และส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน (SD)

4.2 เปรียบเทียบความเข้าใจในการอ่านภาษาไทย ของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 5 ระหว่างก่อนเรียนและหลังเรียน โดยทำการทดสอบค่าที (t -test for dependent)

4.3 เปรียบเทียบความเข้าใจในการอ่านภาษาไทย ของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 5 หลังเรียนกับเกณฑ์ร้อยละ 70 โดยทำการทดสอบค่าที (t -test for one sample)

4.4 เปรียบเทียบความสามารถในการเขียนสรุปความภาษาไทย ของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 5 ระหว่างก่อนเรียนและหลังเรียนโดยทำการทดสอบค่าที (t -test for dependent)

4.5 เปรียบเทียบความสามารถในการเขียนสรุปความภาษาไทย ของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 5 หลังเรียนกับเกณฑ์ร้อยละ 70 โดยทำการทดสอบค่าที (t -test for one sample)

5. สถิติที่ใช้และการนำเสนอข้อมูล

การเก็บรวบรวมข้อมูล ได้แก่ ร้อยละ ค่าเฉลี่ย (M) และส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน (SD)

และการทดสอบค่าที (t -test)

ผลการวิจัย

ผลการวิจัยเรื่อง ผลของวิธีการสอนแบบ OK5R ร่วมกับเทคนิคผังมโนทัศน์ที่มีผลต่อความเข้าใจในการอ่าน และความสามารถในการเขียนสรุปความภาษาไทย ของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 5 สามารถสรุปผลการเปรียบเทียบคะแนนความเข้าใจในการอ่านระหว่างก่อนและหลังการจัดการเรียนรู้ ผลการเปรียบเทียบคะแนนความเข้าใจในการอ่านภาษาไทยระหว่างหลังเรียนกับเกณฑ์ร้อยละ 70 ผลการเปรียบเทียบคะแนนความสามารถในการเขียนสรุปความภาษาไทยระหว่างก่อนและหลังการจัดการเรียนรู้ และผลการเปรียบเทียบคะแนนความสามารถในการเขียนสรุปความภาษาไทยระหว่างหลังเรียนกับเกณฑ์ร้อยละ 70 ดังนี้

ตารางที่ 1 เปรียบเทียบคะแนนความเข้าใจในการอ่าน ของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 5 ระหว่างก่อนและหลังการจัดการเรียนรู้ ด้วยวิธีการสอนแบบ OK5R ร่วมกับเทคนิคผังมโนทัศน์

ความเข้าใจในการอ่าน	n	M	SD	t	p
ก่อนเรียน	30	10.30	3.01	24.65*	.000
หลังเรียน	30	17.60	1.99		

*มีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05

จากตารางที่ 1 พบว่า นักเรียนกลุ่มตัวอย่าง จำนวน 30 คน ก่อนการจัดการเรียนรู้ด้วยวิธีการสอนแบบ OK5R ร่วมกับเทคนิคผังมโนทัศน์ นักเรียนมีค่าคะแนนเฉลี่ย (M) ความเข้าใจในการอ่านภาษาไทย ก่อนเรียน 10.30 ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน (SD) มีค่า 3.01 ส่วนหลังการจัดการเรียนรู้ด้วยวิธีการสอนแบบ OK5R ร่วมกับเทคนิคผังมโนทัศน์ นักเรียนมีค่าคะแนนเฉลี่ย (M) ความเข้าใจในการอ่านภาษาไทย หลังเรียน 17.60 ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน (SD) มีค่า 1.99 การทดสอบค่าที (t-test) มีค่า 24.65 จึงสามารถสรุปได้ว่า ความเข้าใจในการอ่านภาษาไทย จากการจัดการเรียนรู้ด้วยวิธีการสอนแบบ OK5R ร่วมกับเทคนิคผังมโนทัศน์ของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 5 หลังเรียนสูงกว่าก่อนเรียนอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05

ตารางที่ 2 การเปรียบเทียบคะแนนความเข้าใจในการอ่านภาษาไทย ของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 5 ระหว่างหลังเรียนกับเกณฑ์ร้อยละ 70 ด้วยวิธีการสอนแบบ OK5R ร่วมกับเทคนิคผังมโนทัศน์

ความเข้าใจในการอ่าน	n	คะแนนเต็ม	คะแนนร้อยละ 70	M	SD	t	p
หลังเรียน	30	20	14	17.60	1.99	48.37*	.000

*มีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05

จากตารางที่ 2 พบว่า หลังการจัดการเรียนรู้ด้วยวิธีการสอนแบบ OK5R ร่วมกับเทคนิคผังมโนทัศน์ จากคะแนนเต็ม 20 คะแนน 14 คะแนนขึ้นไปผ่านเกณฑ์ร้อยละ 70 ซึ่งนักเรียนมีค่าคะแนนเฉลี่ย (M) ความเข้าใจในการอ่านภาษาไทยหลังเรียน 17.60 ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน (SD) มีค่า 1.99 การทดสอบค่าที (t-test) มีค่า 48.37 จึงสามารถสรุปได้ว่า ความเข้าใจในการอ่านภาษาไทยจากการจัดการเรียนรู้ด้วยวิธีการสอนแบบ OK5R ร่วมกับเทคนิคผังมโนทัศน์ของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 5 หลังเรียนสูงกว่าเกณฑ์ร้อยละ 70 อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05

ตารางที่ 3 เปรียบเทียบคะแนนความสามารถในการเขียนสรุปความภาษาไทย ของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 5 ระหว่างก่อนและหลังการจัดการเรียนรู้ ด้วยวิธีการสอนแบบ OK5R ร่วมกับเทคนิคผังมโนทัศน์

ความสามารถในการเขียนสรุปความภาษาไทย	n	M	SD	t	p
ก่อนเรียน	30	28.27	4.04	45.23*	.000
หลังเรียน	30	52.67	4.01		

*มีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05

จากตารางที่ 3 พบว่า นักเรียนกลุ่มตัวอย่าง จำนวน 30 คน ก่อนการจัดการเรียนรู้ด้วยวิธีการสอนแบบ OK5R ร่วมกับเทคนิคผังมโนทัศน์ นักเรียนมีค่าคะแนนเฉลี่ย (M) ความสามารถในการเขียนสรุปความภาษาไทย ก่อนเรียน 28.27 ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน (SD) มีค่า 4.04 ส่วนหลังการจัดการเรียนรู้ด้วยวิธีการสอนแบบ OK5R ร่วมกับเทคนิคผังมโนทัศน์ นักเรียนมีค่าคะแนนเฉลี่ย (M) ความสามารถในการเขียนสรุปความภาษาไทยหลังเรียน 52.67 ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน (SD) มีค่า 4.01 การทดสอบค่าที (t -test) มีค่า 45.23 จึงสามารถสรุปได้ว่าคะแนนการเขียนสรุปความภาษาไทย จากการจัดการเรียนรู้ด้วยวิธีการสอนแบบ OK5R ร่วมกับเทคนิคผังมโนทัศน์ ของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 5 หลังเรียนสูงกว่าก่อนเรียน อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05

ตารางที่ 4 การเปรียบเทียบความสามารถในการเขียนสรุปความภาษาไทย ของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 5 ระหว่างหลังเรียนกับเกณฑ์ร้อยละ 70 ด้วยวิธีการสอนแบบ OK5R ร่วมกับเทคนิคผังมโนทัศน์

ความสามารถในการเขียนสรุปความภาษาไทย	n	คะแนนเต็ม	คะแนนร้อยละ 70	M	SD	t	p
หลังเรียน	30	60	42	52.67	4.01	71.89*	.000

*มีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05

จากตารางที่ 4 พบว่า หลังการจัดการเรียนรู้ด้วยวิธีการสอนแบบ OK5R ร่วมกับเทคนิคผังมโนทัศน์ จากคะแนนเต็ม 60 คะแนน 42 คะแนนขึ้นไปผ่านเกณฑ์ร้อยละ 70 ซึ่งนักเรียนมีค่าคะแนนเฉลี่ย (M) คะแนนการเขียนสรุปความภาษาไทยหลังเรียน 52.67 ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน (SD) มีค่า 4.01 การทดสอบค่าที (t -test) มีค่า 71.89 จึงสามารถสรุปได้ว่า คะแนนการเขียนสรุปความภาษาไทย จากการจัดการเรียนรู้ด้วยวิธีการสอนแบบ OK5R ร่วมกับเทคนิคผังมโนทัศน์ของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 5 หลังเรียนสูงกว่าเกณฑ์ร้อยละ 70 อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05

สรุปผลการวิจัย

จากการศึกษาความเข้าใจในการอ่านและความสามารถในการเขียนสรุปความภาษาไทย ด้วยวิธีการสอนแบบ OK5R ร่วมกับเทคนิคผังมโนทัศน์ สรุปผลการวิจัยได้ดังนี้

1. นักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 5 ที่ได้รับการจัดการเรียนรู้ด้วยวิธีการสอนแบบ OK5R ร่วมกับเทคนิคผังมโนทัศน์ มีความเข้าใจในการอ่านภาษาไทย หลังเรียนสูงกว่าก่อนเรียน อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05

2. นักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 5 ที่ได้รับการจัดการเรียนรู้ด้วยวิธีการสอนแบบ OK5R ร่วมกับเทคนิคผังมโนทัศน์ มีความเข้าใจในการอ่านภาษาไทย หลังเรียนสูงกว่าเกณฑ์ร้อยละ 70 อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05

3. นักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 5 ที่ได้รับการจัดการเรียนรู้ด้วยวิธีการสอนแบบ OK5R ร่วมกับเทคนิคผังมโนทัศน์ มีความสามารถในการเขียนสรุปความภาษาไทย หลังเรียนสูงกว่าก่อนเรียน อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05

4. นักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 5 ที่ได้รับการจัดการเรียนรู้ด้วยวิธีการสอนแบบ OK5R ร่วมกับเทคนิคผังมโนทัศน์ มีความสามารถในการเขียนสรุปความภาษาไทย หลังเรียนสูงกว่าเกณฑ์ร้อยละ 70 อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05

อภิปรายผลการวิจัย

1. จากผลการเปรียบเทียบความเข้าใจในการอ่านภาษาไทย ของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 5 ระหว่างก่อนและหลังเรียน ด้วยวิธีการสอนแบบ OK5R ร่วมกับเทคนิคผังมโนทัศน์ พบว่า หลังเรียนสูงกว่าก่อนเรียน อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 (ตารางที่ 1) และพบว่า หลังเรียนสูงกว่าเกณฑ์ร้อยละ 70 อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 (ตารางที่ 2) ซึ่งเป็นไปตามสมมุติฐานที่ตั้งไว้ โดยอาจเป็นผลมาจากการเลือกเนื้อหาที่มีการลำดับเนื้อความที่ชัดเจน เข้าใจง่าย ให้นักเรียนได้ฝึกอ่าน เพื่อทำความเข้าใจในเนื้อหาแต่ละชนิดที่กำหนดให้ ได้แก่ บรรยายโวหาร พรรณนาโวหาร และเทศนาโวหาร ซึ่งเป็นเนื้อหาที่มีการลำดับเนื้อความอย่างชัดเจนตามจุดประสงค์การเขียน (วรณีย์ โสมประยูร, 2553, น. 182-183) ส่งผลให้นักเรียนสามารถอ่านและทำความเข้าใจการลำดับเรื่องราวได้ นอกจากนี้ วิธีการสอนแบบ OK5R ร่วมกับเทคนิคผังมโนทัศน์นั้น ยังมีขั้นตอนการเรียนรู้ให้นักเรียนได้ฝึกการค้นหาคำสำคัญจากเนื้อเรื่องที่อ่าน ซึ่งเป็นคำที่นักเรียนคุ้นเคย และมีความเข้าใจเดิมเกี่ยวกับความหมายของคำศัพท์ที่ปรากฏอยู่ก่อนแล้วเป็นพื้นฐานที่ส่งผลให้นักเรียนสามารถเข้าใจความหมายของคำศัพท์ รวมไปถึงเข้าใจประโยคต่างๆ ในเนื้อเรื่องได้ทันที สอดคล้องกับแนวคิดของ สมุทราเชนทร์เชาวนิช (อ้างถึงในศักดิ์เกรียงไกร ปัญญาวัตร, 2548, น. 28 - 29) ที่ได้อธิบายถึงประเภทของความเข้าใจในการอ่าน แบบความเข้าใจในทันที (Receptive comprehension) ว่าเป็นการอ่านและเน้นไปที่การรู้คำศัพท์ ความหมายของคำศัพท์และความเข้าใจในความหมายของประโยคต่าง ๆ ที่ผู้เขียนถ่ายทอดออกมาทำให้นักเรียนเข้าใจคำศัพท์ ประโยค ความสัมพันธ์ระหว่างประโยคภายในอนุเฉทได้อย่างรวดเร็ว เมื่อนักเรียนได้อ่านเนื้อเรื่องใหม่ที่ปรากฏคำศัพท์ที่นักเรียนรู้ความหมาย จึงส่งผลให้นักเรียนสามารถทำความเข้าใจในเนื้อเรื่องที่อ่านนั้นได้ ซึ่งสอดคล้องกับแนวคิดเกี่ยวกับความเข้าใจในการอ่านตามทฤษฎีโครงสร้างประสบการณ์เดิมที่ สายสุนีย์ เต็มสินสุข (2564, น. 44 - 46) ได้สรุปแนวคิดในการเรียนรู้ว่า ภายในสมองของมนุษย์มีการปรับปรุง แก้ไข ความรู้เดิม โดยสมองจะจัดกลุ่มความรู้ที่มีอยู่ก่อนแล้วจำนวนมากในลักษณะโครงสร้างความรู้ เรียงรายกันอยู่เป็นลำดับขั้นตามคุณสมบัติของข้อมูลที่คล้ายคลึงกัน และมีความสัมพันธ์ซึ่งกันและกัน แล้วผนึกข้อความที่ผู้อ่านรับเข้าไปรวมกันในสมอง พื้นความรู้เดิมจึงช่วยให้ผู้อ่านรับรู้และเกิดความเข้าใจสิ่งที่อ่านขึ้น โดยนักเรียนมีความเข้าใจ สามารถศึกษาบทอ่านหลากหลายประเภท แล้วระบุใจความสำคัญและรายละเอียดจากเรื่องที่อ่านได้อย่างมีนัยสำคัญ ซึ่งสอดคล้องกับผลการวิจัยของ ประไพ บุตรไชย (2560) และ ศิวิกา ชูเรือง (2550) ที่ได้ศึกษาการจัดการเรียนรู้ด้วยวิธีการสอนแบบ OK5R ให้กับนักเรียนในระดับมัธยมศึกษา พบว่า นักเรียนมีความเข้าใจในการอ่าน หลังเรียนสูงกว่าก่อนเรียน อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 และยังสอดคล้องกับผลวิจัยของ Melati and

Putri (2019) และ Damayanti and Listia Dewi (2021) ที่พบว่าวิธีการสอนแบบ OK5R ช่วยเพิ่มความเข้าใจในการอ่านของนักเรียนระดับชั้นมัธยมศึกษาตอนปลาย

2. จากผลการเปรียบเทียบความสามารถในการเขียนสรุปความภาษาไทย ของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 5 ระหว่างก่อนและหลังเรียน ด้วยวิธีการสอนแบบ OK5R ร่วมกับเทคนิคผังมโนทัศน์ พบว่า หลังเรียนสูงกว่าก่อนเรียน อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 (ตารางที่ 3) และพบว่า หลังเรียนสูงกว่าเกณฑ์ร้อยละ 70 อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 (ตารางที่ 4) ซึ่งเป็นไปตามสมมุติฐานที่ตั้งไว้ อาจเป็นผลมาจากความสัมพันธ์ระหว่างการอ่านและการเขียน เมื่อผู้เรียนได้เรียนรู้วิธีการอ่านอย่างมีลำดับขั้นตอน และสามารถทำความเข้าใจในเรื่องที่อ่านแล้ว ผู้เรียนก็จะสามารถถ่ายทอดความเข้าใจในเรื่องที่อ่านไปสู่การเขียนได้อย่างเข้าใจด้วยเช่นกัน สอดคล้องกับนักการศึกษา (Stephen, 1984, p. 20; Page, 1974, pp. 175 - 176; Wittrock, 1983, p. 600) ได้อธิบายเกี่ยวกับความสัมพันธ์ระหว่างการอ่านและการเขียนว่า การเขียนเป็นความสามารถที่เกิดขึ้นจากการอ่าน ซึ่งเป็นกระบวนการเดียวกัน แต่มีความแตกต่างกันที่จุดประสงค์ กล่าวคือ ผู้เขียนสื่อความรู้และประสบการณ์ไปยังผู้อ่าน ส่วนผู้อ่านใช้ความรู้และประสบการณ์เพื่อทำความเข้าใจ ทั้งสองจึงเป็นกระบวนการทางความคิดที่คล้ายคลึงกัน ซึ่งช่วยให้เกิดความเข้าใจในการอ่านขึ้น ในทำนองเดียวกัน สายสุนีย์ เต็มสินสุข (2564, น. 90 - 94) ได้อธิบายความสัมพันธ์ระหว่างการอ่านและการเขียนว่าเป็นผลจากทฤษฎีการรู้คิดที่เชื่อมโยงความรู้สามด้าน ได้แก่ วาทศิลป์ วิธีการ และความรู้ โดยเฉพาะอย่างยิ่งความรู้พื้นฐานที่มีลักษณะเฉพาะของเนื้อหาและไวยากรณ์ ซึ่งช่วยเชื่อมโยงความสามารถจากการอ่านไปยังการเขียนได้ โดยการได้เห็น สังเกตการใช้คำสำคัญต่าง ๆ ของผู้เขียน รวมทั้งการลำดับความแบบต่าง ๆ ตามประเภทของบทอ่าน ได้เรียนรู้การใช้หลักภาษา คำ และวลีต่าง ๆ ทั้งที่คุ้นเคยและไม่คุ้นเคยในประโยค และได้ความรู้ที่หลากหลายเพื่อจัดเก็บไว้ในโครงสร้างความรู้ซึ่งสามารถนำมาใช้ประมวลผลในการอ่านแล้วเขียนในครั้งต่อ ๆ ไป ซึ่งสิ่งเหล่านี้ล้วนส่งผลทำให้นักเรียนสามารถระบุแก่นของเรื่อง คำสำคัญต่าง ๆ รายละเอียดหลักและรอง แล้วสามารถแสดงการเชื่อมโยงความสัมพันธ์ในรูปแบบของผังมโนทัศน์ที่นำสู่การเขียนสรุปความโดยเนื้อความในงานเขียนแสดงถึงความเข้าใจเกี่ยวกับเรื่องที่อ่านอย่างครบถ้วนด้วยภาษาที่กระชับ สั้น และสื่อความหมายคงเดิมแม้ลักษณะภาษาของการสรุปความจะเปลี่ยนไป ทั้งได้นำเทคนิคผังมโนทัศน์มาช่วยเสริมกระบวนการเชื่อมโยงจากการอ่านไปยังการเขียนคือการเรียนรู้ที่มีความหมายตามแนวคิดของ Ausubel (Ausubel, 1968 อ้างถึงใน สุรางค์ โค้วตระกูล, 2548 น. 216-217) ที่อธิบายว่า การเรียนรู้ที่มีความหมาย เกิดขึ้นจากการที่ผู้เรียนได้รวมหรือเชื่อมโยงสิ่งที่เรียนรู้ใหม่ในโครงสร้างทางสติปัญญา กับความรู้เดิมทำให้เกิดเป็นความรู้ใหม่ ซึ่งการที่นักเรียนได้เชื่อมโยงและสร้างความสัมพันธ์ระหว่างข้อมูลขึ้นมาใหม่ระหว่างชุดมโนทัศน์ ทำให้เกิดการเรียนรู้ที่มีความหมายเพิ่มมากขึ้น ดังนั้น แผนผังมโนทัศน์จึงเป็นวิธีการที่สร้างความเชื่อมโยงระหว่างสิ่งที่ผู้เรียนได้เรียนรู้กับสิ่งที่จำเป็นต้องเรียนรู้ ทำให้ผู้เรียนเข้าใจเนื้อหาของบทเรียนใหม่และช่วยความจำให้ดีขึ้น สอดคล้องกับงานวิจัยของ กรรณิการ์ อมรพันธุ์ (2561) ที่พบว่า ผังมโนทัศน์ช่วยให้ผู้เรียนสามารถเขียนสรุปความได้ในระดับคุณภาพดีขึ้นไปและยังสอดคล้องกับงานวิจัยของ วรวรรณ สุขสวัสดิ์ (2561) ที่พบว่า หลังการจัด

การเรียนรู้ด้วยการใช้ผังมโนทัศน์ ผู้เรียนเกิดความเข้าใจในการอ่านจับใจความ ซึ่งส่งผลให้ผู้เรียนมีความสามารถในการอ่านจับใจความหลังเรียนสูงขึ้นอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05

ข้อเสนอแนะ

จากผลการวิจัยครั้งนี้ ผู้วิจัยมีข้อเสนอแนะ ดังนี้

1. ข้อเสนอแนะในการนำผลการวิจัยไปใช้

การจัดกิจกรรมการเรียนรู้ด้วยวิธีการสอนแบบ OK5R ร่วมกับเทคนิคผังมโนทัศน์ในสัปดาห์แรกค่อนข้างใช้เวลามาก ครูควรกำหนดเวลาให้เหมาะสมต่อการจัดการเรียนรู้

2. ข้อเสนอแนะในการทำวิจัยในครั้งต่อไป

ควรมีการศึกษาการจัดการเรียนรู้ด้วยวิธีการสอนแบบ OK5R ร่วมกับเทคนิคผังมโนทัศน์ในเนื้อหาวิชาภาษาไทยในเรื่องอื่น ๆ หรือในระดับชั้นอื่นตามความเหมาะสม

เอกสารอ้างอิง

กัลยา วานิชย์บัญชา. (2556). การวิเคราะห์สถิติ : สถิติสำหรับการบริหารและวิจัย (พิมพ์ครั้งที่ 14).

จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย.

กิติพงษ์ ลือนาม. (2564). วิธีวิทยาการวิจัยทางการศึกษา. โคราชมาร์เก็ตติ้งแอนโพรดักชั่น.

คณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน. (2551). คู่มือการเรียนการสอนภาษาไทยคิดและเขียนเชิงสร้างสรรค์.

องค์การค้าของสำนักงานคณะกรรมการ สกสศ.

จุไรรัตน์ ลักษณะศิริ และบาหยัน อิมสำราญ. (2548). ภาษากับการสื่อสาร. พี.เพรส.

ถนอมวงศ์ ล้ายอดมรรคผล. (2553). การอ่านให้เก่ง (พิมพ์ครั้งที่ 15). กระจายสา.

ประไพ บุตรไชย. (2560). ผลการใช้วิธีการสอนแบบ OK5R ที่มีต่อความสามารถในการอ่านจับใจความสำคัญ

และความพึงพอใจต่อวิธีการสอนของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 2 โรงเรียนสะพานเลื้อกวิทยาคม

จังหวัดจันทบุรี. ศึกษาศาสตร์ มจร., 12(2), 133-143.

แมนมาส ขวลิต. (2544). แนวทางส่งเสริมการอ่าน (พิมพ์ครั้งที่ 2). บรรณกิจ 1991.

โรงเรียนขามทะเลสอวิทยา. (2564). รายงานผลการทดสอบทางการศึกษาระดับชาติด้านพื้นฐาน (O-NET)

ปีการศึกษา 2564. โรงเรียนขามทะเลสอวิทยา.

วรรณิ โสมประยูร. (2553). เทคนิคการสอนภาษาไทย. ยูแพดอินเตอร์.

วรรณธรณ์ สุขสวัสดิ์. (2561). การพัฒนาความสามารถในการอ่านจับใจความสำคัญภาษาอังกฤษโดยการใช้

ผังมโนทัศน์ ของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 3. [วิทยานิพนธ์ปริญญาโทมหาบัณฑิต].

มหาวิทยาลัยธุรกิจบัณฑิตย์.

ศักดิ์เกรียงไกร ปัญญาวัตร. (2548). การใช้กิจกรรมการอ่านแบบกว้างขวางเพื่อส่งเสริมนิสัยรักการอ่าน

ภาษาอังกฤษ การเรียนรู้ด้วยตนเอง และความเข้าใจในการอ่านภาษาอังกฤษ. [วิทยานิพนธ์

ปริญญาโทมหาบัณฑิต]. มหาวิทยาลัยเชียงใหม่.

- ศิริภา ชูเรือง. (2550). การศึกษาความเข้าใจในการอ่านภาษาไทยและความพึงพอใจต่อวิธีการสอนแบบ OK5R ของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 1. [วิทยานิพนธ์ปริญญาโทมหาบัณฑิต]. มหาวิทยาลัยทักษิณ. สถาบันส่งเสริมการสอนวิทยาศาสตร์และเทคโนโลยี. (2561). การประเมินผลวิทยุศาสตร์นานาชาติ PISA. อรุณการพิมพ์.
- สายสุนีย์ เต็มสินสุข. (2564). นวัตกรรมการเรียนการสอน : อ่านเขียนภาษาอังกฤษระดับอนุเจต. โรงพิมพ์ สมบูรณ์การพิมพ์.
- สุรางค์ ไคว้ตระกูล. (2548). จิตวิทยาการศึกษา (พิมพ์ครั้งที่ 6). จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย.
- สำนักงานคณะกรรมการวัฒนธรรมแห่งชาติ กระทรวงวัฒนธรรม. (2547). วันภาษาไทยแห่งชาติประจำปี พ.ศ. 2547. โรงพิมพ์คุรุสภาลาดพร้าว.
- Damayanti, I., & Listia Dewi. (2021). Implementation of Overview, Key Ideas, Read, Record, Recite, Review and Reflect (OK5R) Method to Boost the students' Ability in Reading Comprehension Method (A Collaborative Classroom Action Research to the Second Year Student of SMP Negeri 1 Peusangan). *Journal of English Education and Social Science*, 1(2), 87-96.
- Melati E., & Putri, D. M. (2019). Reading comprehension of report text: the effect of OK5R activities through cooperative learning (learning together) viewed from reading Interest at Xi Grade Students of Sman 1 Rantau Kopar. *Elp (Journal of English Language Pedagogy*, 4(1), 9-17.
<https://ojs.fkipummy.ac.id/index.php/elp/article/view/22>
- Page, W. D. (1974). The Author and the Reader in Writing and reading. *Research in the Teaching of English*, 8(2), 170-183. <http://www.jstor.org/stable/40170523>
- Pauk, W. (1984). *How to study in college*. (3rd ed). Houghton Mifflin.
- Stephen, D. K. (1984). *Writing: Research theory and applications*. Pergamon Institute of English.
- Wittrock, M. C. (1983). Writing and the Teaching of Reading. *Language Art*, 60(5), 600-606.
<http://www.jstor.org/stable/41961509>

การพัฒนาการจัดการเรียนรู้ตามแนวคิดของเดวีส์ร่วมกับสื่อมัลติมีเดีย
เพื่อส่งเสริมทักษะปฏิบัตินาฏศิลป์ไทย ชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 5

DEVELOPMENT OF LEARNING MANAGEMENT BASED ON DAVIES' CONCEPT
WITH MULTIMEDIA TO PROMOTE THE THAI DANCE PERFORMANCE SKILLS FOR
GRADE 11 STUDENTS

ศิริสิทธิ์ จอกสถิตย์¹ และ นฤมล ภูสิงห์²

Sirasit Joksathit¹ and Narumol Phusing²

^{1,2}คณะครุศาสตร์และการพัฒนามนุษย์ มหาวิทยาลัยราชภัฏชัยภูมิ

^{1,2}Faculty of Education and Human Development, Chaiyaphum Rajabhat University

e-mail: team1999sirasis@gmail.com , narumolphusing@gmail.com

Received: November 6, 2024 Reviewed: November 27, 2024 Revised: December 13, 2024 Accepted: January 3, 2025

บทคัดย่อ

การวิจัยครั้งนี้มีวัตถุประสงค์เพื่อ 1) เปรียบเทียบความคิดสร้างสรรค์ทางนาฏศิลป์ไทย ชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 5 หลังได้รับการจัดการเรียนรู้ตามแนวคิดของเดวีส์ร่วมกับสื่อมัลติมีเดียกับเกณฑ์ร้อยละ 80 2) เปรียบเทียบทักษะปฏิบัตินาฏศิลป์ไทย ชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 5 หลังได้รับการจัดการเรียนรู้ตามแนวคิดของเดวีส์ร่วมกับสื่อมัลติมีเดียกับเกณฑ์ร้อยละ 80 กลุ่มตัวอย่าง คือ นักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 5 ภาคเรียนที่ 1 ปีการศึกษา 2567 โรงเรียนคอนสวรรค์ จังหวัดชัยภูมิ จำนวน 31 คน ได้มาโดยวิธีการสุ่มแบบกลุ่ม เครื่องมือที่ใช้ ได้แก่ แผนการจัดการเรียนรู้ตามแนวคิดของเดวีส์ร่วมกับสื่อมัลติมีเดีย แบบวัดความคิดสร้างสรรค์ทางนาฏศิลป์ไทย และแบบประเมินทักษะปฏิบัตินาฏศิลป์ไทยสถิติที่ใช้ ได้แก่ ค่าร้อยละ ค่าเฉลี่ย ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน ทดสอบสมมติฐานด้วยสถิติ t-test One Samples

ผลวิจัยพบว่า

1) นักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 5 หลังได้รับการจัดการเรียนรู้ตามแนวคิดของเดวีส์ร่วมกับสื่อมัลติมีเดีย มีความคิดสร้างสรรค์ทางนาฏศิลป์ไทย สูงกว่าเกณฑ์ร้อยละ 80 อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05

2) นักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 5 หลังได้รับการจัดการเรียนรู้ตามแนวคิดของเดวีส์ร่วมกับสื่อมัลติมีเดีย มีทักษะปฏิบัติทางนาฏศิลป์ไทย สูงกว่าเกณฑ์ร้อยละ 80 อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05

คำสำคัญ : การจัดการเรียนรู้ตามแนวคิดของเดวีส์, สื่อมัลติมีเดีย, นาฏศิลป์ไทย

Abstract

The objectives of this research were: 1) to compare creative thinking in Thai dance of Grade 11 after learning through Davies' concept combined with multimedia against the 80% criterion, and 2) to compare Thai dance performance skills of Grade 11 after learning through Davies' concept combined with multimedia against the 80% criterion. The sample group consisted of 31 Grade 11 students from one classroom at Khonsawan School, Chaiyaphum Province, studying in the first semester of academic year 2024. The sample was selected using purposive sampling. The research instruments were: 1) learning management plans based on Davies' concept combined with multimedia, 2) an assessment form for Thai dance creative thinking, and 3) an evaluation form for Thai dance performance skills. The statistics used for data analysis included percentage, mean, standard deviation, and one sample t-test.

The research findings were:

1) Grade 11 students who learned through Davies' concept combined with multimedia achieved creative thinking scores significantly higher than the 80% criterion at the .05 level.

2) Grade 11 students who learned through Davies' concept combined with multimedia achieved performance skills scores significantly higher than the 80% criterion at the .05 level.

Keywords: Davies' Learning Management Concept, Multimedia, Thai dance

บทนำ

ศิลปะวัฒนธรรมเป็นหนึ่งในจุดมุ่งหมายในการพัฒนาผู้เรียน เพื่อให้มีทักษะและมีจิตสำนึกในการอนุรักษ์วัฒนธรรมและภูมิปัญญาของชาติไทย การจัดการเรียนรู้ในด้านศิลปะวัฒนธรรม เพื่อให้สอดคล้องกับทักษะในศตวรรษที่ 21 ซึ่งมุ่งเน้นผู้เรียนให้มีทักษะการเรียนรู้และมีใจใฝ่รู้ตลอดเวลา ควรมีการออกแบบการเรียนรู้ใหม่ ให้มีความรู้และทักษะทางศิลปะ สามารถคิดวิเคราะห์ สังเคราะห์ ความสามารถในการแก้ปัญหา มีความคิดสร้างสรรค์ สามารถใช้เทคโนโลยีให้สอดคล้องกับความสามารถ ความถนัดและความสนใจ (สำนักงานคณะกรรมการพัฒนาการเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ, 2562, น. 32-33) ตลอดจนพัฒนาและรักษากลุ่มผู้เรียนที่มีความสามารถพิเศษของพหุปัญญาของศิลปะแต่ละประเภท และนำไปสู่การพัฒนาสิ่งแวดล้อม ตลอดจนส่งเสริมให้ผู้เรียนมีความเชื่อมั่นในตนเอง อันเป็นพื้นฐานในการศึกษาต่อ และประกอบอาชีพได้ (กระทรวงศึกษาธิการ, 2551, น. 1)

หลักสูตรแกนกลางการศึกษาขั้นพื้นฐาน พุทธศักราช 2551 กลุ่มสาระการเรียนรู้ศิลปะ ได้กำหนดสาระการเรียนรู้/มาตรฐานการเรียนรู้/ตัวชี้วัด ไว้อย่างชัดเจนโดยมุ่งเน้นให้ผู้เรียนเกิดความรู้ ความเข้าใจ มีทักษะวิธีการทางศิลปะ การเรียนรู้วิชาทัศนศิลป์จึงจำเป็นและมุ่งเห็นความสำคัญในการจัดการเรียนรู้ให้นักเรียนได้เกิดทักษะปฏิบัติ มีทักษะการรำ มีความรู้ความเข้าใจในความรู้ความเข้าใจความคิดรวบยอดทางด้านนาฏศิลป์ และตระหนักถึงคุณค่าในตนเอง โดยถ่ายทอดความรู้ความสามารถผ่านการอบรม การสืบสานวัฒนธรรม เพื่อให้เกิดการเรียนรู้อย่างต่อเนื่องตลอดชีวิต และเปิดโอกาสให้ชุมชนเข้ามามีส่วนร่วมในการกำหนดและพัฒนาหลักสูตร รวมทั้งติดตามประเมินผลเพื่อให้การจัดการศึกษามีเนื้อหาสอดคล้องกับวิถีชีวิต การประกอบอาชีพ เพื่อช่วยให้ผู้เรียนสามารถดำรงชีวิตอยู่ในท้องถิ่นของตนเองได้อย่างมีความสุขภายใต้การปกครองระบอบประชาธิปไตยอันมีพระมหากษัตริย์ทรงเป็นประมุข การที่นักเรียนจะมีความรู้ความเข้าใจนั้น ครูต้องมีความสามารถพัฒนาการจัดการเรียนการสอนให้เกิดผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนเพื่อให้ผู้เรียน เกิดคุณลักษณะอันพึงประสงค์ตามที่หลักสูตรกำหนดไว้ (ชวลิต ชูกำแพง, 2550, น. 39-40)

การจัดการเรียนการสอนรายวิชานาฏศิลป์ ในกลุ่มสาระการเรียนรู้ศิลปะ เป็นไปเพื่อให้ผู้เรียนมีความกล้าแสดงออก มีทักษะการเคลื่อนไหวร่างกาย และเกิดความสนุกสนาน ซึ่งเป็นสิ่งจำเป็นในการเรียนนาฏศิลป์ จึงเป็นผลให้ผู้เรียนเกิดความภาคภูมิใจ ตระหนักในคุณค่า และมีความมั่นใจในตนเองยิ่งขึ้น ทักษะเหล่านี้หากได้รับการปลูกฝังอย่างต่อเนื่องจนมีความสามารถในระดับหนึ่งผู้เรียนก็จะสามารถนำมาใช้ในชีวิตจริงได้ รายวิชานาฏศิลป์ในกลุ่มสาระการเรียนรู้วิชาศิลปะเป็นรายวิชาที่สามารถพัฒนาผู้เรียนทั้งทางด้านร่างกาย สติปัญญา อารมณ์และสังคม ในด้านร่างกายนั้นผู้เรียนได้รับการฝึกให้แสดงออกทางลีลา การเคลื่อนไหว โดยการปรับแต่งกิริยาท่าทางตามธรรมชาติของมนุษย์ ให้อ่อนช้อยงดงามและมีลีลาการเคลื่อนไหวที่งดงาม ในด้านสติปัญญาผู้เรียนจะได้รับการฝึกให้มีความคิดสร้างสรรค์ โดยเฉพาะการคิดสร้างสรรค์เกี่ยวกับการเคลื่อนไหวในลักษณะต่าง ๆ การมีจินตนาการทางศิลปะ การคิดวิเคราะห์ วิพากษ์ วิจาร์ณคุณค่านาฏศิลป์ การถ่ายทอดและประยุกต์ใช้นาฏศิลป์ในชีวิตประจำวัน การเข้าใจความสัมพันธ์ระหว่างนาฏศิลป์กับประวัติศาสตร์ วัฒนธรรม ส่วนด้านอารมณ์นั้น ผู้เรียนเรียนรู้ที่จะชื่นชมความงาม รักสวยรักงาม และมีสุนทรียภาพ มองเห็นคุณค่าของนาฏศิลป์ว่าเป็นมรดกอันล้ำค่าของชาติในด้านวัฒนธรรม ภูมิปัญญาท้องถิ่น ภูมิปัญญาไทย และด้านสังคมผู้เรียนจะได้รับการปลูกฝังให้รู้จักสามัคคีในการทำงานร่วมกันเป็นทีมและร่วมมือร่วมใจกันในการคิดสร้างสรรค์ และฝึกฝนท่ารำ (กระทรวงศึกษาธิการ, 2551, น. 182)

การจัดการเรียนรู้ที่เน้นทักษะปฏิบัติผู้เรียนได้ลงมือปฏิบัติจริง สร้างเสริมความสามารถในการใช้เทคโนโลยี สามารถนำมาประยุกต์ใช้ในชีวิตจริงได้ รูปแบบการจัดการเรียนรู้ตามแนวคิดของเดวิสร่วมกับสื่อมัลติมีเดีย เป็นรูปแบบการสอนทักษะปฏิบัติที่เหมาะสมกับการจัดการเรียนการสอนนาฏศิลป์ เดวิสได้นำเสนอเกี่ยวกับการพัฒนาทักษะปฏิบัติไว้ว่าทักษะส่วนใหญ่จะประกอบด้วยทักษะย่อย ๆ จำนวนมากการฝึกให้ผู้เรียนสามารถปฏิบัติทักษะย่อยให้ได้ก่อน จากนั้นเชื่อมโยงด้วยทักษะใหญ่ จะช่วยให้ผู้เรียนประสบความสำเร็จได้ดี รูปแบบการสอนทักษะปฏิบัติของเดวิส (Davies, 1971, pp. 50-56) มี 5 ขั้นตอน ได้แก่ ขั้นที่ 1 ขั้นสาธิตทักษะปฏิบัติหรือการกระทำ ขั้นที่ 2 ขั้นสาธิตและให้ผู้เรียนฝึกปฏิบัติทักษะย่อย ขั้นที่ 3 ขั้นให้ผู้เรียนปฏิบัติทักษะย่อย ขั้นที่ 4 ขั้นใช้เทคนิควิธีการ และขั้นที่ 5 ขั้นให้ผู้เรียนเชื่อมโยงทักษะย่อยเป็นทักษะที่สมบูรณ์ (ทศนา แคมมณี, 2564, น. 247)

สื่อมัลติมีเดียมีส่วนช่วยในการจัดการเรียนรู้ ซึ่งเป็นสิ่งที่ช่วยในการกระตุ้นให้ผู้เรียนมีความสนใจมากขึ้น ดังนั้นในการจัดการเรียนการสอนจึงควรนำวิธีการจัดกิจกรรมการเรียนรู้ที่ทันสมัย และแปลกใหม่มาใช้ในการจัดกิจกรรมการเรียนรู้ ในการผลิตสื่อมัลติมีเดียนั้นจะมีองค์ประกอบอยู่หลายองค์ประกอบซึ่งแต่ละองค์ประกอบก็มีความสำคัญไม่น้อยกว่ากัน (พงษ์ศักดิ์ ไชยทิพย์, 2560, น. 83) โดยเทคโนโลยีจะช่วยให้คอมพิวเตอร์หรือโทรศัพท์นั้นสามารถผสมผสานกันระหว่างสื่อชนิดต่าง ๆ ได้ อีกทั้งยังนำเอาระบบตอบโต้กับผู้ใช้งานมาผสมผสานเข้าด้วยกัน (น้ำมนต์ เรืองฤทธิ์, 2561, น. 27) เนื่องจากสื่อมัลติมีเดียมีความเอื้อและสนับสนุนการเรียนการสอนในยุคใหม่ ซึ่งเป็นสิ่งที่ทำให้ผู้เรียนจดจ่อในเนื้อหาที่เรียน ผู้เรียนมีความกระตือรือร้น มีแรงจูงใจ และเจตคติที่ดีต่อวิชาที่เรียน ดังนั้นในการจัดการเรียนการสอนผู้วิจัยจึงนำสื่อมัลติมีเดียมาเป็นวิธีในการจัดกิจกรรมการเรียนรู้ เนื่องจากสื่อมัลติมีเดียเป็นสื่อที่นำสื่อชนิดต่าง ๆ ได้แก่ ข้อความ ภาพนิ่งหรือกราฟิก ภาพเคลื่อนไหว เสียง และวีดิทัศน์มารวมกันโดยใช้เทคโนโลยีคอมพิวเตอร์เป็นอุปกรณ์หลักในการผลิตและนำเสนอสารสนเทศ นอกจากนี้สื่อมัลติมีเดียยังสามารถพัฒนาและบูรณาการร่วมกับทักษะปฏิบัติตามแนวคิดของเดวีส์ ซึ่งเป็นไปตามเป้าหมายของผู้วิจัย และทำให้ผู้เรียนได้เรียนรู้และแก้ปัญหาตามสภาพจริงอย่างมีประสิทธิภาพ เหมาะสำหรับการจัดการเรียนรู้ในศตวรรษที่ 21 (วรานันท์ อิศรปริดา, 2565, น. 3)

จากที่กล่าวมาข้างต้น ผู้วิจัยจึงสนใจที่จะพัฒนาการจัดการเรียนรู้และส่งเสริมทักษะปฏิบัติรวมทั้งความคิดสร้างสรรค์ทางด้านนาฏศิลป์ไทย ของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 5 โดยการจัดการเรียนรู้ตามแนวคิดของเดวีส์ร่วมกับสื่อมัลติมีเดีย ด้วยรูปแบบการสอนที่เอื้อในการพัฒนาทักษะพื้นฐานการเรียนวิชานาฏศิลป์ไทยให้มีทักษะปฏิบัติและความคิดสร้างสรรค์ อันจะเป็นพื้นฐานในการเรียนรู้ต่อไป และสามารถปรับปรุงแก้ไขปัญหาในการจัดการเรียนรู้วิชานาฏศิลป์ให้มีประสิทธิภาพต่อไป

วัตถุประสงค์ของการวิจัย

1. เพื่อเปรียบเทียบความคิดสร้างสรรค์ทางนาฏศิลป์ไทย ชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 5 หลังได้รับการจัดการเรียนรู้ตามแนวคิดของเดวีส์ร่วมกับสื่อมัลติมีเดีย กับเกณฑ์ร้อยละ 80
2. เพื่อเปรียบเทียบทักษะปฏิบัตินาฏศิลป์ไทย ชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 5 หลังได้รับการจัดการเรียนรู้ตามแนวคิดของเดวีส์ร่วมกับสื่อมัลติมีเดีย กับเกณฑ์ร้อยละ 80

สมมุติฐานการวิจัย

1. นักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 5 ที่เรียนโดยใช้การจัดการเรียนรู้ตามแนวคิดของเดวีส์ร่วมกับสื่อมัลติมีเดีย มีความคิดสร้างสรรค์ทางนาฏศิลป์ไทยสูงกว่าเกณฑ์ร้อยละ 80
2. นักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 5 ที่เรียนโดยใช้การจัดการเรียนรู้ตามแนวคิดของเดวีส์ร่วมกับสื่อมัลติมีเดีย มีทักษะปฏิบัตินาฏศิลป์ไทยสูงกว่าเกณฑ์ร้อยละ 80

การดำเนินการวิจัย

การวิจัยในครั้งนี้เป็นการวิจัยเชิงทดลองขั้นต้น (Pre-experimental Research design) ซึ่งผู้วิจัยได้ดำเนินการทดลองโดยใช้แบบแผนการวิจัยแบบ One – Shot Case Design (Cambell and Stanley, 1969, pp. 8-15) ซึ่งมีลักษณะดังนี้

รูปแบบการทดลอง One – Shot Case Design

การทดลอง	การทดสอบหลังการทดลอง
X	O

สัญลักษณ์ที่ใช้ในการทดลอง

X คือ การจัดการเรียนรู้ตามแนวคิดของเดวีส์ร่วมกับสื่อมัลติมีเดีย

O คือ การประเมินทักษะปฏิบัตินาฏศิลป์ไทยหลังการทดลอง

ขอบเขตของการวิจัย

ประชากรที่ใช้ในการวิจัย ได้แก่ นักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 5 โรงเรียนคอนสวรรค์ อำเภอกอนสวรรค์ จังหวัดชัยภูมิ จำนวน 139 คน

กลุ่มตัวอย่าง ได้แก่ นักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 5/5 โรงเรียนคอนสวรรค์ อำเภอกอนสวรรค์ จังหวัดชัยภูมิ ภาคเรียนที่ 1 ปีการศึกษา 2567 จำนวน 31 คน โดยใช้การเลือกแบบเจาะจง (Purposive Sampling)

ตัวแปร

1. ตัวแปรต้น ได้แก่ การจัดการเรียนรู้ตามแนวคิดของเดวีส์ร่วมกับสื่อมัลติมีเดีย
2. ตัวแปรตาม ได้แก่ ความคิดสร้างสรรค์ทางนาฏศิลป์ไทย และทักษะปฏิบัตินาฏศิลป์ไทย

ของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 5

เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย

1. แผนการจัดการจัดการเรียนรู้ตามแนวคิดของเดวีส์ร่วมกับสื่อมัลติมีเดีย รายวิชานาฏศิลป์ ชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 5 จำนวน 3 แผน แผนละ 5 ชั่วโมง รวมเวลา 15 ชั่วโมง

2. แบบวัดความคิดสร้างสรรค์ทางนาฏศิลป์ไทย ชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 5 เป็นเกณฑ์การให้คะแนนแบบรูบรีค (scoring rubric) ซึ่งพิจารณา 4 องค์ประกอบ จำนวน 6 ข้อ 20 คะแนน คือ 1) ความคิดริเริ่ม 2) ความคิดคล่องแคล่ว 3) ความคิดยืดหยุ่น 4) ความคิดละเอียดลออ

3. แบบประเมินทักษะนาฏศิลป์ไทย ชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 5 เป็นเกณฑ์การให้คะแนนแบบรูบรีค (scoring rubric) ซึ่งพิจารณา 4 องค์ประกอบ จำนวน 6 ข้อ 20 คะแนน คือ 1) การปฏิบัติท่ารำ 2) ความจำและความต่อเนื่องของกระบวนรำ 3) สีท่าท่ารำที่สวยงาม 4) การมีปฏิภาณไหวพริบ

การสร้างและการหาคุณภาพของเครื่องมือ

ผู้วิจัยได้ดำเนินการสร้างเครื่องมือสำหรับการวิจัย ดังนี้

1 แผนการจัดการจัดการเรียนรู้ตามแนวคิดของเดวีส์ร่วมกับสื่อมัลติมีเดีย รายวิชานาฏศิลป์พื้นฐาน ชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 5 จำนวน มีขั้นตอนการสร้างและการหาคุณภาพ ดังนี้

1.1 ศึกษาหลักสูตรสถานศึกษาโรงเรียนคอนสวรรค์ พุทธศักราช 2551 กลุ่มสาระการเรียนรู้ศิลปะ ขอบข่ายเนื้อหาที่เกี่ยวข้องเพื่อทราบหลักการเป้าหมายของหลักสูตร

1.2 วิเคราะห์มาตรฐานการเรียนรู้ ศึกษาเนื้อหาตัวชี้วัด คำอธิบายมาตรฐานการเรียนรู้ วิชา นาฏศิลป์พื้นฐาน ความสัมพันธ์ระหว่างเนื้อหา จุดประสงค์การเรียนรู้ เวลาที่ใช้ในการจัดกิจกรรมการเรียนรู้

1.3 ศึกษาการจัดการเรียนรู้ตามแนวคิดของเดวีส์ร่วมกับสื่อมัลติมีเดีย รายวิชานาฏศิลป์พื้นฐาน ชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 5 ประกอบด้วย 5 ชั้น ดังนี้

1.3.1 ชั้นสาธิตทักษะหรือการกระทำร่วมกับสื่อมัลติมีเดีย ในชั้นนี้ผู้เรียนจะได้เห็นภาพรวมซึ่งผู้สอนสาธิตทักษะให้ผู้เรียนดูทั้งหมดตั้งแต่ต้นจนจบ

1.3.2 ชั้นสาธิตและให้ผู้เรียนปฏิบัติทักษะย่อยร่วมกับสื่อมัลติมีเดีย เป็นชั้นที่ผู้เรียนเห็นภาพรวมทักษะทั้งหมดแล้วครูผู้สอนควรแจกแจงแต่ละทักษะให้เป็นทักษะย่อย ๆ หรือแบ่งสิ่งที่ต้องทำออกเป็น ส่วนย่อย ๆ นำเสนอผ่านสื่อที่สร้างขึ้นจากแพลตฟอร์ม Canva และ YouTube ผู้สอนต้องสาธิตส่วนย่อย ของแต่ละส่วน ผู้เรียนนั้นจะสังเกตและทำตามไปที่ละส่วนอย่างช้า ๆ

1.3.3 ชั้นให้ผู้เรียนปฏิบัติทักษะย่อยร่วมกับสื่อมัลติมีเดีย เป็นชั้นที่ผู้เรียนลงมือปฏิบัติทักษะย่อย โดยไม่มีการสาธิตถ้าติดขัดจุดใดผู้สอนให้คำชี้แนะโดย ให้ผู้เรียนเรียนรู้ด้วยตนเองจาก YouTube

1.3.4 ชั้นให้เทคนิควิธีการร่วมกับสื่อมัลติมีเดีย เป็นชั้นที่ผู้สอนให้คำแนะนำเทคนิควิธีการที่จะช่วยให้ผู้เรียนสามารถทำงานได้ดีขึ้น โดยผู้สอนเปิด Canva ประกอบการสอน และบันทึกเนื้อหาไว้ใน ClassStart เพื่อให้ผู้เรียนสามารถเข้าถึงเนื้อหาเทคนิควิธีการที่เรียนได้ตลอดเวลา

1.3.5 ชั้นให้ผู้เรียนเชื่อมโยงทักษะย่อย ๆ ร่วมกับสื่อมัลติมีเดีย เป็นชั้นที่ผู้เรียนปฏิบัติทักษะย่อยต่อเนื่องกันหลาย ๆ ครั้ง เพื่อให้สามารถปฏิบัติทักษะทั้งหมดได้อย่างถูกต้อง และชำนาญจากนั้นให้ผู้เรียน ส่งงานผ่านสื่อมัลติมีเดีย คือ ClassStart

1.4 ดำเนินการสร้างแผนการจัดการเรียนรู้ตามแนวคิดของเดวีส์ร่วมกับสื่อมัลติมีเดีย มีองค์ประกอบดังนี้

1. หัวเรื่อง
2. มาตรฐานการเรียนรู้
3. ตัวชี้วัด
4. สาระสำคัญ
5. จุดประสงค์การเรียนรู้/ผลการเรียนรู้
6. สาระการเรียนรู้
7. สมรรถนะของผู้เรียน

8. คุณลักษณะอันพึงประสงค์
9. กิจกรรมการเรียนรู้ตามแนวคิดของเดวีส์ร่วมกับสื่อมัลติมีเดีย
10. สื่อ/แหล่งเรียนรู้
11. การวัดและประเมินผล
12. บันทึกหลังการสอน

1.5 นำแผนการจัดการเรียนรู้ที่สร้างขึ้นให้เสนอต่อผู้ที่ปรึกษาวิทยานิพนธ์เพื่อตรวจสอบความถูกต้องเหมาะสมและครอบคลุมเนื้อหา

1.6 นำแผนการจัดการเรียนรู้ที่ปรับปรุงแล้ว เสนอต่อผู้เชี่ยวชาญจำนวน 5 คน เพื่อตรวจสอบความเหมาะสมของแผนการจัดการเรียนรู้ ผลการประเมินแผนการจัดการเรียนรู้ มีความเหมาะสมอยู่ในระดับมากที่สุด มีค่าเฉลี่ยเท่ากับ 4.87

1.7 นำแผนการจัดการเรียนรู้ฉบับสมบูรณ์ไปทดลองใช้สอนก่อน (Try Out) กับนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 5/3 ภาคเรียนที่ 1 ปีการศึกษา 2567 โรงเรียนคอนสวรรค์ ที่ไม่ใช่กลุ่มตัวอย่างเนื่องจากมีสภาพและบริบทใกล้เคียงกับกลุ่มตัวอย่าง เพื่อดูความเหมาะสมกับเวลา และข้อบกพร่องอื่น ๆ ของแต่ละแผน

1.8 นำแผนการจัดการเรียนรู้ตามแนวคิดของเดวีส์ร่วมกับสื่อมัลติมีเดียที่ผ่านการตรวจสอบประสิทธิภาพสมบูรณ์แล้วไปจัดทำเป็นฉบับสมบูรณ์ เพื่อนำไปทดลองจริงกับกลุ่มตัวอย่างต่อไป

2. การสร้างแบบวัดความคิดสร้างสรรค์ทางนาฏศิลป์ไทย มีขั้นตอนการสร้างและการหาคุณภาพ ดังนี้

2.1 ศึกษาเอกสารงานวิจัยที่เกี่ยวข้องกับการสร้างแบบวัดความคิดสร้างสรรค์ทางนาฏศิลป์ไทย

2.2 สร้างแบบวัดความคิดสร้างสรรค์ทางนาฏศิลป์ไทยและเกณฑ์การให้คะแนนความคิดสร้างสรรค์ทางนาฏศิลป์ไทย โดยอาศัยแนวทางการสร้างที่ได้ศึกษาจากเอกสารและงานวิจัยที่เกี่ยวข้องทั้งหมด โดยดำเนินการกำหนดเนื้อหาและจุดประสงค์ เพื่อเป็นแนวทางในการสร้างแบบวัดความคิดสร้างสรรค์ทางนาฏศิลป์ไทยและกำหนดเกณฑ์การให้คะแนนความคิดสร้างสรรค์ทางนาฏศิลป์ไทย ผู้วิจัยพิจารณาจากเกณฑ์การให้คะแนนตามสภาพจริง จำนวน 6 ข้อ โดยกำหนดประเด็นการวัดเป็น 4 ด้าน คือ 1) ด้านความคิดริเริ่ม 2) ด้านความคิดคล่องแคล่ว 3) ด้านความคิดยืดหยุ่น 4) ด้านความคิดละเอียดลออ

2.3 นำแบบวัดความคิดสร้างสรรค์ทางนาฏศิลป์ไทยที่พัฒนาขึ้นและเกณฑ์การวัดที่สร้างขึ้น เสนอต่ออาจารย์ที่ปรึกษาวิทยานิพนธ์เพื่อพิจารณาตรวจสอบความสอดคล้องระหว่างเนื้อหาตามวัตถุประสงค์ของการวิจัย

2.4 นำแบบวัดความคิดสร้างสรรค์ทางนาฏศิลป์ไทยไปให้ผู้เชี่ยวชาญชุดเดิมที่ประเมินแผนการจัดการเรียนรู้ เพื่อประเมินคุณภาพของแบบวัดความคิดสร้างสรรค์ทางนาฏศิลป์ไทย

2.5 วิเคราะห์ข้อมูลดัชนีความสอดคล้องระหว่างข้อคำถามของแบบวัดความคิดสร้างสรรค์ทางนาฏศิลป์ไทย โดยพิจารณาเลือกแบบวัดที่มีค่าเฉลี่ยตั้งแต่ 0.50 – 1.00 พบว่า ดัชนีความสอดคล้องมีค่าเท่ากับ 1.00 จำนวน 6 ข้อ

2.6 นำแบบวัดความคิดสร้างสรรค์ทางนาฏศิลป์ไทยฉบับสมบูรณ์ไปทดลองใช้ก่อน (Try Out) กับผู้เรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 5 ปีการศึกษา 2567 ห้องที่ไม่ได้เป็นกลุ่มตัวอย่าง จำนวน 30 คน ให้ครูนาฏศิลป์ 2

ท่านเป็นผู้ประเมินความคิดสร้างสรรค์ทางนาฏศิลป์ไทยของผู้เรียน โดยพิจารณาจากเกณฑ์การให้คะแนนแต่ละข้อที่ผู้วิจัยสร้างขึ้น เพื่อพิจารณาตรวจสอบหาค่าความเชื่อมั่น (Reliability) ของแบบวัดความคิดสร้างสรรค์ทางนาฏศิลป์ไทย โดยใช้สูตรหาค่าสหสัมพันธ์ของเพียร์สัน (Pearson Product Moment Coefficient Correlation) พบว่าการวัดความคิดสร้างสรรค์ทางนาฏศิลป์ไทย มีค่าความเชื่อมั่นเท่ากับ 0.84 และจัดพิมพ์เป็นฉบับสมบูรณ์ นำไปใช้กับกลุ่มตัวอย่างต่อไป

3. การสร้างแบบประเมินทักษะนาฏศิลป์ไทย มีขั้นตอนการสร้างและการหาคุณภาพ ดังนี้

3.1 ศึกษาเอกสารงานวิจัยที่เกี่ยวข้องกับการสร้างแบบประเมินและวัดทักษะปฏิบัติ

3.2 สร้างแบบประเมินทักษะนาฏศิลป์ไทยและเกณฑ์การให้คะแนนทักษะนาฏศิลป์ไทย โดยอาศัยแนวทางการสร้างที่ได้ศึกษาจากเอกสารและงานวิจัยที่เกี่ยวข้องทั้งหมด โดยดำเนินการกำหนดเนื้อหาและจุดประสงค์ เพื่อเป็นแนวทางในการสร้างแบบประเมินทักษะนาฏศิลป์ไทยและกำหนดเกณฑ์การให้คะแนนทักษะนาฏศิลป์ไทย ผู้วิจัยพิจารณาจากเกณฑ์การประเมินผลตามสภาพจริง จำนวน 6 ข้อ โดยกำหนดประเด็นการประเมินเป็น 4 ด้าน คือ 1) การปฏิบัติท่ารำ 2) ความจำและความต่อเนื่องของกระบวนรำ 3) ลีลาท่ารำที่สวยงาม 4) การมีปฏิภาณไหวพริบ

3.3 นำแบบประเมินทักษะนาฏศิลป์ไทยที่พัฒนาขึ้นและเกณฑ์การประเมินที่สร้างขึ้น เสนอต่ออาจารย์ที่ปรึกษาวิทยานิพนธ์เพื่อพิจารณาตรวจสอบความสอดคล้องระหว่างเนื้อหาตามวัตถุประสงค์ของการวิจัย

3.4 นำแบบประเมินทักษะนาฏศิลป์ไทยไปให้ผู้เชี่ยวชาญชุดเดิมที่ประเมินแผนการจัดการเรียนรู้ เพื่อประเมินคุณภาพของแบบประเมินทักษะนาฏศิลป์ไทย

3.5 วิเคราะห์ข้อมูลดัชนีความสอดคล้องระหว่างข้อคำถามของแบบประเมินทักษะนาฏศิลป์ไทย โดยพิจารณาเลือกแบบวัดที่มีค่าเฉลี่ยตั้งแต่ 0.50 – 1.00 พบว่า ดัชนีความสอดคล้องมีค่าเท่ากับ 1.00 จำนวน 6 ข้อ

3.6 นำแบบประเมินทักษะนาฏศิลป์ไทยฉบับสมบูรณ์ไปทดลองใช้ก่อน (Try Out) กับผู้เรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 5 ปีการศึกษา 2567 ห้องที่ไม่ได้เป็นกลุ่มตัวอย่าง จำนวน 30 คน ให้ครูนาฏศิลป์ 2 ท่านเป็นผู้ประเมินทักษะนาฏศิลป์ไทยของผู้เรียน โดยพิจารณาจากเกณฑ์การให้คะแนนแต่ละข้อที่ผู้วิจัยสร้างขึ้น เพื่อพิจารณาตรวจสอบหาค่าความเชื่อมั่น (Reliability) ของแบบประเมินทักษะนาฏศิลป์ไทย โดยใช้สูตรหาค่าสหสัมพันธ์ของเพียร์สัน (Pearson Product Moment Coefficient Correlation) พบว่า มีค่าความเชื่อมั่นเท่ากับ 0.82 และจัดพิมพ์เป็นฉบับสมบูรณ์ นำไปใช้กับกลุ่มตัวอย่างต่อไป

การเก็บรวบรวมข้อมูล

ผู้วิจัยได้ดำเนินการรวบรวมข้อมูลตามขั้นตอน ดังนี้

1. ชี้แจงกับนักเรียนกลุ่มตัวอย่างเพื่อให้ผู้เรียนเข้าใจถึงวิธีการเรียนรู้ บทบาทของผู้เรียน เป้าหมายของการเรียน จุดประสงค์ของการเรียน วิธีการประเมินผลการเรียนรู้

2. ดำเนินการสอนโดยผู้วิจัย จัดกิจกรรมการเรียนรู้กับกลุ่มตัวอย่างตามแผนการจัดการเรียนรู้ตามแนวคิดของเดวีส์ร่วมกับสื่อมัลติมีเดีย เพื่อส่งเสริมทักษะปฏิบัตินาฏศิลป์ไทย จำนวน 3 แผน ใช้เวลาจัดกิจกรรมการเรียนรู้แผนละ 5 ชั่วโมง รวม 15 ชั่วโมง

3. ดำเนินการวัดความคิดสร้างสรรค์หลังเรียน วัดจากแบบวัดความคิดสร้างสรรค์ทางนาฏศิลป์ไทย ที่ผู้วิจัยสร้างขึ้น บันทึกคะแนนของนักเรียนแต่ละคนเพื่อนำไปเปรียบเทียบกับเกณฑ์ที่ตั้งไว้

ผลการวิจัย

1. การวิเคราะห์เปรียบเทียบความคิดสร้างสรรค์ทางนาฏศิลป์ไทย ปรากฏดังตารางที่ 1
ตารางที่ 1 ผลการวิเคราะห์เปรียบเทียบความคิดสร้างสรรค์ทางนาฏศิลป์ไทย

การทดสอบ	n	คะแนนเต็ม	M	SD	ร้อยละ 80	df	P	t	Sig
หลังเรียน	31	20	17.03	0.66	16	30	85.16	8.74*	.000

จากตารางที่ 1 พบว่า ความคิดสร้างสรรค์ทางนาฏศิลป์ไทย ชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 5 หลังจาได้รับการจัดการเรียนรู้ตามแนวคิดของเดวีส์ร่วมกับสื่อมัลติมีเดีย สูงกว่าเกณฑ์อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติ ที่ระดับ .05

2. การวิเคราะห์เปรียบเทียบทักษะปฏิบัตินาฏศิลป์ไทย ปรากฏดังตารางที่ 2
ตารางที่ 2 ผลการวิเคราะห์เปรียบเทียบทักษะปฏิบัตินาฏศิลป์ไทย

การทดสอบ	n	คะแนนเต็ม	M	SD	ร้อยละ 80	df	P	t	Sig
หลังเรียน	31	20	16.74	1.21	16	30	83.71	3.41*	.002

จากตารางที่ 2 พบว่า ทักษะปฏิบัตินาฏศิลป์ไทย ชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 5 หลังจาได้รับการจัดการเรียนรู้ตามแนวคิดของเดวีส์ร่วมกับสื่อมัลติมีเดีย สูงกว่าเกณฑ์อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติ ที่ระดับ .05

อภิปรายผลการวิจัย

1. ผลการเปรียบเทียบความคิดสร้างสรรค์ทางนาฏศิลป์ไทยกับเกณฑ์ร้อยละ 80 คิดเป็นร้อยละ 85.16 สูงกว่าเกณฑ์ร้อยละ 80 อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 เนื่องจากผู้วิจัยได้พัฒนาแผนการจัดการเรียนรู้ โดยผ่านกระบวนการสร้างและหาคุณภาพอย่างเป็นระบบ เริ่มจากการศึกษาหลักสูตรแกนกลางการศึกษาขั้นพื้นฐาน พุทธศักราช 2551 มาตรฐานการเรียนรู้ ตัวชี้วัด ศึกษาหลักสูตร กลุ่มสาระการเรียนรู้ศิลปะ

แผนการจัดการเรียนรู้ตามแนวคิดของเดวีส์ร่วมกับสื่อมัลติมีเดีย เพื่อส่งเสริมทักษะปฏิบัตินาฏศิลป์ไทย การจัดทำแผนการจัดการเรียนรู้ตามแนวคิดของเดวีส์ร่วมกับสื่อมัลติมีเดีย เพื่อส่งเสริมทักษะปฏิบัตินาฏศิลป์ไทย ชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 5 ที่ผู้วิจัยสร้างขึ้น ได้สร้างถูกต้องตามหลักการจัดกิจกรรมตามลำดับขั้นตอนตามแนวคิดของเดวีส์ (ทีศนา แคมมณี, 2564, น. 247) และนำเอาสื่อมัลติมีเดียเข้ามาใช้ร่วมกับการจัดการเรียนรู้ ซึ่งกระบวนการจัดการเรียนรู้ตามแนวคิดของเดวีส์ ร่วมกับสื่อมัลติมีเดีย มีทั้งหมด 5 ขั้นตอนได้แก่ ขั้นที่ 1 ขั้นสาธิตทักษะหรือการกระทำร่วมกับสื่อมัลติมีเดีย ขั้นที่ 2 ขั้นสาธิตและให้ผู้เรียนปฏิบัติทักษะย่อยร่วมกับสื่อมัลติมีเดีย ขั้นที่ 3 ขั้นให้ผู้เรียนปฏิบัติทักษะย่อยร่วมกับสื่อมัลติมีเดีย ขั้นที่ 4 ขั้นให้เทคนิควิธีการร่วมกับสื่อมัลติมีเดีย และขั้นที่ 5 ขั้นให้ผู้เรียนเชื่อมโยงทักษะย่อย ๆ ร่วมกับสื่อมัลติมีเดีย สอดคล้องกับงานวิจัยของ จุฑารัตน์ เต็นภูเขา และคณะ (2566) ได้ศึกษาผลการจัดการเรียนรู้ เรื่อง รำวงมาตรฐาน โดยใช้ทักษะปฏิบัติของเดวีส์ร่วมกับกระบวนการกลุ่มสัมพันธ์ ที่มีต่อทักษะปฏิบัตินาฏศิลป์และความคิดสร้างสรรค์ พบว่าการเปรียบเทียบความคิดสร้างสรรค์ ด้วยการจัดการเรียนรู้ เรื่อง รำวงมาตรฐาน โดยใช้ทักษะปฏิบัติของเดวีส์ร่วมกับกระบวนการกลุ่มสัมพันธ์กับเกณฑ์ร้อยละ 80 คิดเป็นร้อยละ 89.00 ซึ่งสูงกว่าเกณฑ์ที่กำหนดอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 สอดคล้องกับงานวิจัยของ ปันดดา แสนสิงห์ (2562) ได้ศึกษาการพัฒนากิจกรรมการเรียนรู้ทักษะปฏิบัติตามแนวคิดของ Davies ประกอบสื่อมัลติมีเดีย เรื่อง รำวงมาตรฐาน สำหรับนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 2 พบว่า มีผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนระหว่างเรียนเฉลี่ยคิดเป็นร้อยละ 80.10 และมีผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนหลังเรียนเฉลี่ยคิดเป็นร้อยละ 81.38 ซึ่งมีคะแนนหลังการจัดการเรียนรู้สูงกว่าเกณฑ์ร้อยละ 75 อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ.05

2. ผลการเปรียบเทียบทักษะปฏิบัตินาฏศิลป์ไทยกับเกณฑ์ร้อยละ 80 คิดเป็นร้อยละ 83.71 ซึ่งสูงกว่าเกณฑ์ร้อยละ 80 เนื่องจากการจัดการเรียนรู้ตามแนวคิดของเดวีส์ร่วมกับสื่อมัลติมีเดีย เป็นการสอนที่เน้นการสังเกตก่อนแล้วค่อยฝึกปฏิบัติทักษะย่อย ๆ การฝึกให้ผู้เรียนสามารถปฏิบัติทักษะย่อย ๆ ให้ได้ก่อนและฝึกปฏิบัติหลาย ๆ ครั้ง แล้วเชื่อมโยงเป็นทักษะที่สมบูรณ์อย่างชำนาญ จะช่วยให้ผู้เรียนปฏิบัติทักษะได้ดีและรวดเร็วขึ้น สอดคล้องกับแนวคิดของ กมลวรรณ ตังธกานนท์ (2563, น. 6) ที่กล่าวว่า การจัดการเรียนรู้ในด้านทักษะปฏิบัติให้ความสำคัญตั้งแต่การรับรู้หรือการสังเกตที่จะกระทำตามตัวแบบ ไปจนถึงการฝึกปฏิบัติซ้ำ ๆ จนเกิดความชำนาญ เมื่อนำสื่อมัลติมีเดียเข้ามาร่วมกับการจัดการเรียนรู้จึงส่งผลให้ผู้เรียนมีความกระตือรือร้น และให้ความสนใจที่จะฝึกทักษะปฏิบัตินาฏศิลป์ไทย อีกทั้งยังสามารถฝึกปฏิบัติได้ทุกที่ ทุกเวลา ซึ่งทำให้การจัดการเรียนรู้เป็นไปได้อย่างรวดเร็วมากขึ้น สอดคล้องกับแนวคิดของ วรานันท์ อิศรปริดา (2565, น. 28) ที่กล่าวว่า การใช้เว็บเป็นสื่อโดยบรรจุเนื้อหาวิชาทั้งหมดบนเว็บ หรือวิชาที่ใช้เว็บเสริมการเรียนรู้ หรือใช้ทรัพยากรบนเว็บมาใช้ในการเรียน ลักษณะการเรียนนั้นผู้เรียนสามารถใช้เวลาใดก็ได้ จากสถานที่ใดก็ได้ ขึ้นอยู่กับความพร้อมของผู้เรียน จึงเป็นผลให้คะแนนทักษะปฏิบัตินาฏศิลป์ไทยคิดเป็นร้อยละ 83.71 ซึ่งสูงกว่าเกณฑ์ที่กำหนด และทักษะปฏิบัตินาฏศิลป์ไทยของผู้เรียนอยู่ในระดับดี ซึ่งสอดคล้องกับงานวิจัยของนฤเบศน์ ระดาเขต (2565) ได้ศึกษาการพัฒนาทักษะปฏิบัติการแสดงนาฏศิลป์พื้นบ้าน โดยใช้รูปแบบการเรียนการสอนตามแนวคิดทักษะปฏิบัติของเดวีส์ร่วมกับสื่อมัลติมีเดีย ของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 4 พบว่า การศึกษาทักษะปฏิบัติการแสดงพื้นบ้าน โดยใช้รูปแบบการเรียนการสอนตามแนวคิดของเดวีส์ร่วมกับสื่อมัลติมีเดีย ของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 4 อยู่ในระดับดีมาก

คิดเป็นร้อยละ 82.50 ซึ่งสูงกว่าเกณฑ์ที่กำหนด และสอดคล้องกับงานวิจัยศศิณา นิยมสุข (2565) ที่ได้ศึกษาการพัฒนากิจกรรมการเรียนรู้ทักษะปฏิบัตินาฏศิลป์ เรื่อง รำวงมาตรฐานโดยใช้รูปแบบการเรียนการสอนทักษะปฏิบัติของเดวีส์ ร่วมกับ แอปพลิเคชัน TikTok สำหรับนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 1 พบว่าการเปรียบเทียบทักษะปฏิบัตินาฏศิลป์ เรื่อง รำวงมาตรฐานโดยใช้รูปแบบการเรียนการสอนทักษะปฏิบัติของเดวีส์ ร่วมกับ แอปพลิเคชัน TikTok ของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 1 เทียบกับเกณฑ์ร้อยละ 80 หลังเรียน คิดเป็นร้อยละ 84.52 ซึ่งสูงกว่าเกณฑ์ที่กำหนด อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01

ข้อเสนอแนะ

1. ข้อเสนอแนะในการนำผลการวิจัยไปใช้

1. ครูผู้สอนควรปรับพื้นฐานทางด้านนาฏศิลป์ไทยให้ผู้เรียนก่อนที่จะจัดการเรียนรู้ตามแนวคิดของเดวีส์ร่วมกับสื่อมัลติมีเดีย เพื่อพัฒนาทักษะนาฏศิลป์ไทยได้ดี เช่น การฝึกปฏิบัตินาฏศิลป์เบื้องต้นโดยการฝึกการใช้มือ เท้า ศีรษะ และลำตัว ก่อนที่จะเข้าสู่เนื้อหา
2. ครูผู้สอนควรฝึกให้ผู้เรียนใช้สื่อมัลติมีเดีย ที่ใช้ในการจัดการเรียนรู้ให้คล่องก่อนเพื่อทำให้เกิดชำนาญในการใช้สื่อมัลติมีเดียที่จะใช้ในการจัดการเรียนรู้ทักษะปฏิบัตินาฏศิลป์ไทยต่อไป
3. ในการจัดการเรียนรู้ครูต้องเน้นให้ผู้เรียนเห็นความสำคัญของการฝึกปฏิบัติร่วมกัน รู้จักบทบาทหน้าที่ของตน รู้จักความรับผิดชอบต่อกลุ่ม เพื่อมิให้เกิดพฤติกรรมที่ไม่พึงประสงค์

2. ข้อเสนอแนะในการวิจัยครั้งต่อไป

1. จากผลการวิจัยการจัดการเรียนรู้ตามแนวคิดของเดวีส์ร่วมกับสื่อมัลติมีเดีย มีผลให้นักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 5 มีความคิดสร้างสรรค์ทางนาฏศิลป์ไทย และมีทักษะปฏิบัติทางนาฏศิลป์ไทยสูงขึ้น ดังนั้นควรมีการศึกษาและพัฒนากิจกรรมจัดการเรียนรู้ทักษะปฏิบัตินาฏศิลป์ไทย โดยใช้สื่อมัลติมีเดีย ร่วมกับเทคนิควิธีการสอนรูปแบบอื่นๆ เช่น แอร์โรว์ ซิมพ์สัน เป็นต้น เพื่อเป็นแนวทางในการปรับปรุง
2. ควรทำการศึกษาวิจัยเปรียบเทียบผลกระทบของการใช้รูปแบบการสอนทักษะปฏิบัติของเดวีส์ร่วมกับสื่อมัลติมีเดีย ในการพัฒนาทักษะปฏิบัตินาฏศิลป์ไทย เพื่อเป็นแนวทางในการปรับปรุงพัฒนาการจัดการเรียนรู้ให้มีประสิทธิภาพยิ่งขึ้น

เอกสารอ้างอิง

- กมลวรรณ ตั้งธนานนท์. (2563). **การวัดและประเมินทักษะการปฏิบัติ** (พิมพ์ครั้งที่ 3). จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย.
- กระทรวงศึกษาธิการ. (2551). **หลักสูตรแกนกลางการศึกษาขั้นพื้นฐาน พุทธศักราช 2551**. โรงพิมพ์ชุมนุมสหกรณ์.
- จุฑารัตน์ เต็นญา สุรัชย์ ปิยานุกุล และ วันทนี นามสวัสดิ์. (2566). ผลการจัดการเรียนรู้ เรื่อง รำวงมาตรฐาน โดยใช้ทักษะปฏิบัติของเดวีส์ร่วมกับกระบวนการกลุ่มสัมพันธ์ ที่มีต่อทักษะปฏิบัตินาฏศิลป์ และความคิดสร้างสรรค์. **วารสารวิจัยรำไพพรรณี**, 17(2), 44-50.

- ชวลิต ชูกำแพง. (2550). การประเมินการเรียนรู้. มหาสารคาม : มหาวิทยาลัยมหาสารคาม.
- ทศนา แคมมณี. (2564). ศาสตร์การสอน องค์ความรู้เพื่อการจัดกระบวนการเรียนรู้ที่มีประสิทธิภาพ (พิมพ์ครั้งที่ 25). จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย.
- นฤเบศร์ ระดาเขต. (2565). การพัฒนาทักษะปฏิบัติการแสดงนาฏศิลป์พื้นบ้าน โดยใช้รูปแบบการเรียนการสอนตามแนวคิดทักษะปฏิบัติของเดวิสร่วมกับสื่อมัลติมีเดีย ของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 4. [วิทยานิพนธ์ปริญญาโทมหาบัณฑิต]. มหาวิทยาลัยมหาสารคาม.
- น้ำมนต์ เรืองฤทธิ์. (2561). การออกแบบกราฟิกสำหรับมือโปร. (พิมพ์ครั้งที่ 1). มหาวิทยาลัยศิลปากร.
- ปนัดดา แสนสิงห์. 2562. การพัฒนากิจกรรมการเรียนรู้ทักษะปฏิบัติตามแนวคิดของ Davies ประกอบสื่อมัลติมีเดีย เรื่อง รำวงมาตรฐาน กลุ่มสาระการเรียนรู้ศิลปะ สำหรับนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 2. [วิทยานิพนธ์ปริญญาโทมหาบัณฑิต]. มหาวิทยาลัยมหาสารคาม.
- พงษ์ศักดิ์ ไชยทิพย์. (2560). สื่อมัลติมีเดียเพื่อการศึกษา. ภาควิชาเทคโนโลยีทางการศึกษา คณะศึกษาศาสตร์ มหาวิทยาลัยเชียงใหม่.
- วรานันท์ อิศรปริดา. (2565). มัลติมีเดียเพื่อการเรียนรู้ : การออกแบบการพัฒนาและการประเมิน. (พิมพ์ครั้งที่ 1). จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย.
- ศศิณา นิยมสุข. (2565). การพัฒนากิจกรรมการเรียนรู้ทักษะปฏิบัตินาฏศิลป์ เรื่องรำวงมาตรฐานโดยใช้รูปแบบการเรียนการสอนทักษะปฏิบัติของเดวิส ร่วมกับ แอปพลิเคชัน TikTok สำหรับนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 1. [วิทยานิพนธ์ปริญญาโทมหาบัณฑิต]. มหาวิทยาลัยมหาสารคาม.
- สำนักงานคณะกรรมการพัฒนาการเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ. (2562). ยุทธศาสตร์ชาติ (พ.ศ. 2561-2580) (พิมพ์ครั้งที่ 2). สำนักงานเลขาธิการของคณะกรรมการยุทธศาสตร์ชาติ สำนักงานคณะกรรมการพัฒนาการเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ.
- Campbell, D. T., & Stanley, J. C. (1969). *Experimental and quasi-experimental designs for research*. Houghton Mifflin.
- Davies, I. K. (1971). *The management of learning*. McGraw-Hill.

ผลการจัดการเรียนรู้ภาษาไทยแบบ SQ5R ชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 3 THE EFFECTS OF SQ5R THAI LANGUAGE LEARNING MANAGEMENT FOR MATTAYOMSUKSA 3 STUDENTS

พิทยาธร คำสุดแสง¹ และ นิลรัตน์ โคตะ²

Phittayathorn Khamsutsaeng¹ and Nilrat Kota²

^{1,2}คณะครุศาสตร์และการพัฒนามนุษย์ มหาวิทยาลัยราชภัฏชัยภูมิ

^{1,2} Faculty of Education and Human Development, Chaiyaphum Rajabhat University

e-mail: ¹Phittaya12010@gmail.com, ²noinin41@gmail.com

Received: October 30, 2024 Reviewed: November 30, 2024 Revised: December 16, 2024 Accepted: December 31, 2024

บทคัดย่อ

การวิจัยครั้งนี้มีวัตถุประสงค์เพื่อ 1) พัฒนาแผนการจัดการเรียนรู้ภาษาไทยแบบ SQ5R ให้มีประสิทธิภาพตามเกณฑ์ 80/80 2) เปรียบเทียบการอ่านจับใจความของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 3 ที่ได้รับการจัดการเรียนรู้แบบ SQ5R ระหว่างก่อนเรียนและหลังเรียน 3) เปรียบเทียบการคิดวิเคราะห์ของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 3 ที่ได้รับวิธีการจัดการเรียนรู้ SQ5R ก่อนเรียนและหลังเรียน กลุ่มตัวอย่างที่ใช้ในการวิจัยคือ นักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 3 โรงเรียนกาญจนาภิเษกวิทยาลัย ชัยภูมิ อำเภอเมืองชัยภูมิ จังหวัดชัยภูมิ ภาคเรียนที่ 1 ปีการศึกษา 2567 จำนวน 25 คน ได้มาจากวิธีการสุ่มแบบกลุ่ม โดยใช้ห้องเรียนเป็นหน่วยสุ่ม

เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย ได้แก่ 1) แผนการจัดการเรียนรู้ภาษาไทยแบบ SQ5R ชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 3 จำนวน 5 แผน รวม 15 ชั่วโมง 2) แบบทดสอบวัดการอ่านจับใจความก่อนเรียนและหลังเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 3 เป็นแบบปรนัยชนิดเลือกตอบ 4 ตัวเลือก จำนวน 30 ข้อ 3) แบบทดสอบวัดการคิดวิเคราะห์ก่อนเรียนและหลังเรียน ชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 3 เป็นแบบปรนัยชนิดเลือกตอบ 4 ตัวเลือก จำนวน 20 ข้อ วิเคราะห์ข้อมูลใช้ค่าเฉลี่ย ได้แก่ ค่าเฉลี่ย และส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน โดยใช้การทดสอบค่าสถิติที่ แบบที่ไม่เป็นอิสระต่อกัน

ผลการวิจัยพบว่า

1. แผนการจัดการเรียนรู้ภาษาไทยแบบ SQ5R ชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 3 มีประสิทธิภาพเท่ากับ 85.92/81.04
2. การอ่านจับใจความของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 3 ที่ได้รับการจัดการเรียนรู้แบบ SQ5R หลังเรียนสูงกว่าก่อนเรียน อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.5
3. การคิดวิเคราะห์ของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 3 ที่ได้รับการจัดการเรียนรู้แบบ SQ5R หลังเรียนสูงกว่าก่อนเรียน อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.5

คำสำคัญ: การจัดการเรียนรู้แบบ SQ5R, การอ่านจับใจความ, การคิดวิเคราะห์

Abstract

The purposes of this research were 1) to develop the SQ5R Thai language learning plan to be efficient according to the 80/80 criteria, 2) to compare the reading comprehension of Mathayomsuksa 3 students (Grade 9 students) before and after learning by using the SQ5R method, and 3) to compare the analytical thinking ability of Mathayomsuksa 3 students before and after learning by using the SQ5R method. The subjects were 25 Mathayomsuksa 3 students of Kanchanapisek Wittayalai School, Mueang Chaiyaphum District, Chaiyaphum Province, studying in the first semester of the academic year 2024. They were recruited by the method using the classroom as the sampling unit.

The research instruments were 1) 5 SQ5R Thai language learning plans for Mathayomsuksa 3 students (15 hours); 2) pre-test and post-test on reading comprehension skills of Mathayomsuksa 3 students, consisting of 30 questions with 4 choices; and 3) pre-test and post-test on analytical thinking ability of Mathayomsuksa 3 students, consisting of 20 questions with 4 choices. The data were analyzed by mean and standard deviation using dependent sample.

The research results were as follows

1. The efficiency values of the SQ5R Thai language learning management plan for Mathayomsuksa 3 students were 85.92/81.04.
2. The reading comprehension of Mathayomsuksa 3 students after studying by using the SQ5R method was significantly higher than before studying at the statistical level of 0.5.
3. The analytical thinking ability of Mathayomsuksa 3 students after studying by using the SQ5R method was significantly higher than before studying at the statistical level of 0.5.

Keywords: SQ5R learning management, reading comprehension, critical thinking.

บทนำ

ภาษาไทยนับได้ว่าเป็นภาษาประจำชาติไทย มีความสำคัญต่อการดำรงชีวิตของคนไทยเป็นอย่างมาก ในฐานะที่เป็นมรดกทางวัฒนธรรมประจำชาติและเป็นเอกลักษณ์ของชนชาติไทยเป็นเครื่องมือที่ใช้ในการติดต่อสื่อสาร เสริมสร้างความเป็นเอกภาพของชาติ ทำให้คนในสังคมเกิดความเข้าใจตรงกันและตรงตามจุดมุ่งหมาย หรือวัตถุประสงค์ของสารที่ต้องการสื่อออกไป ไม่ว่าจะเป็นความคิด ความต้องการ ความรู้สึก และภาษาไทยก็ถูกใช้ในการประกอบกิจการงานต่าง ๆ ทั้งในทางราชการ ทางธุรกิจ ครอบครัว กิจกรรมทางสังคม และประเทศชาติ เป็นเครื่องมือที่ใช้ในการเรียนรู้ ใช้ในการบันทึกเรื่องราวเหตุการณ์ทางประวัติศาสตร์ต่าง ๆ ที่สำคัญจากสังคมในอดีตถึงสังคมในยุคปัจจุบัน ดังนั้นการเรียนรู้ภาษาไทยจึงมีความสำคัญเป็นอย่างยิ่ง เพื่อให้

ผู้เรียนเกิดกระบวนการการเรียนรู้เกี่ยวกับทักษะที่ถูกต้อง เหมาะสมในการสื่อสาร เป็นเครื่องมือในการเรียน การแสวงหาความรู้ และประสบการณ์ การเรียนรู้ภาษาไทยในฐานะที่เป็นวัฒนธรรมทางภาษาให้เกิดความ ชื่นชม ความยินดี ความซาบซึ้ง และภูมิใจในภาษาไทย ที่บรรพบุรุษได้สร้างสรรค์ภาษาไทยไว้ อันเป็นส่วน สำคัญที่คอยส่งเสริมเสริมสร้างความงดงามในการดำเนินชีวิต การเรียนรู้ภาษาไทยนับได้ว่า มีความเกี่ยวพัน ที่เกี่ยวกับกระบวนการคิดของมนุษย์ เพราะภาษาไทยนั้นเป็นเครื่องมือ เป็นสื่อของความคิด ดังนั้นในการ จัดการเรียนรู้วิชาภาษาไทยจึงส่งเสริมให้ผู้เรียนได้สร้างสรรค์ สามารถคิดวิพากษ์วิจารณ์ คิดในการตัดสินใจ แก้ไขปัญหา คิดอย่างมีวิจารณ์ญาณ หรือแม้กระทั่งการคิดขั้นสูง และสามารถคิดวินิจฉัยอย่างมีเหตุผลได้อย่าง เป็นรูปธรรม

หลักสูตรแกนกลางการศึกษาขั้นพื้นฐาน พุทธศักราช 2551 (กระทรวงศึกษาธิการ, 2551, น. 37) ในส่วนของกลุ่มสาระการเรียนรู้ภาษาไทย กล่าวว่าไว้อย่างชัดเจนว่า ภาษาไทยนั้นเป็นเอกลักษณ์ของชาติ เป็นสมบัติทางวัฒนธรรมอันก่อให้เกิดความเป็นเอกภาพและเสริมสร้างบุคลิกภาพของคนในชาติให้มีความเป็น ไทยเป็นเครื่องมือที่ใช้ในการติดต่อสื่อสาร เพื่อสร้างความเข้าใจและความสัมพันธ์ที่ดีต่อกัน ทำให้สามารถ ประกอบกิจกรรม การงาน และดำรงชีวิตร่วมกันในสังคมประชาธิปไตยได้อย่างสันติสุข เป็นเครื่องมือในการ แสวงหาความรู้ ประสบการณ์จากแหล่งข้อมูลสารสนเทศต่าง ๆ เพื่อพัฒนาความรู้ กระบวนการคิดวิเคราะห์ วิวิจารณ์ และสร้างสรรค์ให้ทันต่อการเปลี่ยนแปลง ทางสังคม และความก้าวหน้าทางวิทยาศาสตร์เทคโนโลยี ตลอดจนนำไปใช้ในการพัฒนาอาชีพให้มีความมั่นคงทางเศรษฐกิจ นอกจากนี้ยังเป็นสื่อแสดงภูมิปัญญา ของบรรพบุรุษด้านวัฒนธรรม ประเพณี สุนทรียภาพ เป็นสมบัติล้ำค่า ควรแก่การเรียนรู้ อนุรักษ์ และสืบสาน ให้คงอยู่คู่ชาติไทย

การอ่านจับใจความมีความสำคัญเป็นอย่างมากกับการอ่านที่จะทำให้การอ่านนั้นเกิดประโยชน์ จูไรต์นั ลักษณะศิริ และบาทัน อิมสำราญ (2547, น. 42) กล่าวถึงการอ่านจับใจความ ว่ามีความสำคัญต่อ การดำรงชีวิตมนุษย์ในสังคม โดยเฉพาะอย่างยิ่งในยุคปัจจุบัน ซึ่งเป็นยุคข้อมูลข่าวสาร เพราะการอ่านและการ ฟังจะทำให้ผู้คนได้รับข่าวสารข้อมูลความรู้ และได้รับทราบความเคลื่อนไหวตลอดจนข้อคิดเห็นต่าง ๆ ของคน ในสังคมผู้รับสารจะได้รับประโยชน์จากการอ่านอย่างเต็มที่ ถ้าผู้รับสารสามารถรับสารที่ผู้ส่งสารให้อ่าน อย่างครบถ้วนและถูกต้อง กระบวนการสำคัญที่สุดที่จะทำให้ผู้รับสารสามารถรับสารจากเรื่องที่อ่านได้ก็คือ การอ่านจับใจความ

การคิดวิเคราะห์เป็นทักษะพื้นฐานในการดำรงชีวิตในสังคมเป็นการปฏิบัติตามหลักการอย่างเป็น ขั้นตอน อย่างมีระบบซึ่งเป็นการคิดใคร่ครวญอย่างละเอียดรอบคอบในเรื่องราวต่าง ๆ อย่างมีเหตุผลโดยหา ส่วนดี ส่วนบกพร่องจุดเด่นหรือจุดด้อยของเรื่องนั้น ๆ แล้วเสนอแนะสิ่งที่ดีที่เหมาะสมนั้นอย่างยุติธรรมและ สำคัญอย่างยิ่ง อีกทั้งทักษะการคิดวิเคราะห์เป็นทักษะของการนำไปปรับแก้ไขปัญหาต่าง ๆ ในการดำเนิน ชีวิตประจำวันอีกด้วย ราชบัณฑิตยสถาน (2546, น. 1071) ได้ระบุว่าคิดวิเคราะห์ถือเป็นพื้นฐานของการคิด เป็นสิ่งสำคัญต่อวิถีการดำเนินชีวิตในสังคมมนุษย์ ผู้ที่มีทักษะการคิดวิเคราะห์จะสามารถพิจารณาไตร่ตรอง แก้ไขปัญหาอย่างแม่นยำมีความละเอียดในการแยกแยะจำแนก เปรียบเทียบข้อมูลเรื่องราวเหตุการณ์ต่าง ๆ

อย่างชำนาญ โดยการหาหลักฐานที่มีความสัมพันธ์เชื่อมโยงหรือข้อมูลที่มีความน่าเชื่อถือมาสนับสนุนหรือยืนยันเพื่อพิจารณาอย่างรอบคอบก่อนตัดสินใจเชื่อหรือสรุป

การจัดการเรียนรู้แบบ SQ5R เป็นเทคนิควิธีการสอนอีกรูปแบบหนึ่ง ที่นำมาพัฒนาทักษะการอ่าน ได้รับการพัฒนาโดย วอลเตอร์ พอค (Pauk, 2001) พัฒนามาจากกลวิธีการสอนอ่านแบบ SQ3R ของฟรานซิส โรบินสัน (Robinson, 1970, pp. 275-287) ซึ่งเป็นรูปแบบการสอนอ่านความสามารถในการอ่านจับใจความสำคัญของเรื่องที่อ่าน ในขณะที่วิธีสอนอ่านแบบ SQ5R ที่พัฒนาขึ้นมาได้เพิ่มกระบวนการสะท้อนความคิด และการจดบันทึก ซึ่งช่วยให้ผู้เรียนเข้าใจแนวความคิดของเรื่องที่อ่านได้อย่างรวดเร็ว จากการเชื่อมโยงความรู้เดิมของผู้เรียน สามารถทบทวนเรื่องราวที่อ่านได้อย่างมีประสิทธิภาพด้วยวิธีการสะท้อนความคิด ท่องจำ และจดบันทึกเพื่อทำความเข้าใจให้กระจ่างอย่างชัดเจน ในบทที่อ่าน ซึ่งการสอนอ่านแบบ SQ5R ประกอบด้วยขั้นตอนในการอ่าน 7 ขั้นตอน ได้แก่ การสำรวจ (Survey) การตั้งคำถาม (Question) การอ่าน (Reading) การจดบันทึก (Recite) การจดจำ (Record) การทบทวน (Review) และการคิดวิเคราะห์วิจารณ์ (Reflect) กลวิธีการอ่านรูปแบบ SQ5R มุ่งให้ผู้เรียนเกิดการถ่ายโอนความรู้เดิมไปสู่ความรู้ใหม่ ส่งเสริมให้นักเรียนสะท้อนความคิด และแสดงความคิดเห็นผ่านกระบวนการอภิปราย ก่อให้เกิดความคิดในระดับสูงต่อไป ดังที่ Pauk and Owen (2010) กล่าวว่า SQ5R เป็นกลวิธีการสอนอ่านที่เป็นระบบช่วยให้ผู้เรียนเกิดความเข้าใจ และจดจำเรื่องราวของสิ่งที่อ่านได้ ตลอดจนสามารถพัฒนาทักษะการอ่านไปสู่ทักษะการอ่านขั้นสูง (รัชวรรณพรมณี, 2561, น. 3)

ซึ่งจากผลการทดสอบทางศึกษาแห่งชาติขั้นพื้นฐาน (O-NET) โรงเรียนกาญจนาภิเษกวิทยาลัย ชัยภูมิ กลุ่มสาระการเรียนรู้ภาษาไทย ระดับชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 3 พบว่า คะแนนเฉลี่ยของปีการศึกษา 2565 มีค่าเฉลี่ยร้อยละ 47.96 และปีการศึกษา 2566 มีค่าเฉลี่ยร้อยละ 39.41 ซึ่งลดลงจากปีการศึกษา 2566 -8.49 จากคะแนนเฉลี่ยของผลการทดสอบ (O-NET) แสดงให้เห็นได้อย่างชัดเจนว่านักเรียนมีคะแนนจากการทดสอบในระดับต่ำ และมีค่าเฉลี่ยของคะแนนลดลงอย่างต่อเนื่อง

จากที่กล่าวมาผู้วิจัยได้ที่จะทำการวิจัย เรื่องผลการจัดการเรียนรู้ภาษาไทยแบบ SQ5R ชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 3 โรงเรียนกาญจนาภิเษกวิทยาลัย ชัยภูมิ สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษาชัยภูมิ เพื่อให้มีทักษะในการอ่านจับใจความและการคิดวิเคราะห์ รวมทั้งมีพื้นฐานในการอ่านและการเขียนภาษาไทยที่ดีขึ้น สามารถนำสิ่งที่ได้จากการเรียนรู้ในการเรียนวิชาภาษาไทยรวมทั้งบูรณาการไปถึงรายวิชาอื่นในระดับการศึกษาที่สูงขึ้นไป

วัตถุประสงค์ของการวิจัย

1. เพื่อพัฒนาแผนการจัดการเรียนรู้ภาษาไทยแบบ SQ5R ให้มีประสิทธิภาพตามเกณฑ์ 80/80
2. เพื่อเปรียบเทียบการอ่านจับใจความของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 3 ที่ได้รับการจัดการเรียนรู้แบบ SQ5R ระหว่างก่อนเรียนและหลังเรียน

3. เพื่อเปรียบเทียบการคิดวิเคราะห์ของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 3 ที่ได้รับวิธีการจัดการเรียนรู้ SQ5R ระหว่างก่อนเรียนและหลังเรียน

สมมติฐานการวิจัย

1. นักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 3 ที่ได้รับวิธีการจัดการเรียนรู้ SQ5R มีทักษะการอ่านจับใจความหลังเรียนสูงกว่าก่อนเรียน
2. นักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 3 ที่ได้รับวิธีการจัดการเรียนรู้ SQ5R มีทักษะการคิดวิเคราะห์หลังเรียนสูงกว่าก่อนเรียน

วิธีการวิจัย

การวิจัยเรื่องผลการจัดการเรียนรู้ภาษาไทยแบบ SQ5R ชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 3 เป็นการวิจัยเชิงทดลองเบื้องต้น (Pre - Experimental Designs) ผู้วิจัยได้ดำเนินการวิจัยตามลำดับ ดังต่อไปนี้

1. ประชากรและกลุ่มตัวอย่าง

1.1 ประชากร ที่ใช้ในการวิจัยในครั้งนี้ ได้แก่ นักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 3 โรงเรียนกาญจนาภิเษกวิทยาลัย ชัยภูมิ ตำบลบ้านเล่า อำเภอเมืองชัยภูมิ จังหวัดชัยภูมิ จำนวน 3 ห้องเรียน 42 คน

1.2 กลุ่มตัวอย่าง ที่ใช้ในการวิจัยในครั้งนี้ ได้แก่ นักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 3/3 โรงเรียนกาญจนาภิเษกวิทยาลัย ชัยภูมิ ตำบลบ้านเล่า อำเภอเมืองชัยภูมิ จังหวัดชัยภูมิ จำนวน 25 คน ได้มาโดยวิธีการสุ่มแบบกลุ่ม (Cluster Random Sampling)

2. ตัวแปรที่ใช้ในการวิจัย

ตัวแปรต้น

การจัดการเรียนรู้แบบ
SQ5R

ตัวแปรตาม

1. การอ่านจับใจความ
2. การคิดวิเคราะห์

ภาพที่ 1 กรอบแนวคิดในการวิจัย

3. เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย

3.1 แผนการจัดการเรียนรู้ภาษาไทยแบบ SQ5R ชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 3 จำนวน 5 แผน แผนละ 3 ชั่วโมง รวมทั้งสิ้น 15 ชั่วโมง ที่ผู้วิจัยสร้างขึ้นและปรับปรุงตามคำแนะนำของอาจารย์ที่ปรึกษาวิทยานิพนธ์ และผู้เชี่ยวชาญ ซึ่งผ่านการประเมินคุณภาพในเรื่องของความถูกต้อง สอดคล้องกับเนื้อหา จุดประสงค์ ขั้นตอนการจัดการเรียนรู้ การวัดและประเมินผลการเรียนรู้ โดยให้ค่าความเหมาะสมเฉลี่ย 3.51 ขึ้นไปจึงถือว่าเป็นแผนที่มีคุณภาพเหมาะสมและสามารถนำไปใช้ได้ พบว่ามีค่าความเหมาะสมของแผนการจัดการเรียนรู้ทั้ง 5 แผน ดังนี้

1. แผนการจัดการเรียนรู้ที่ 1 มีค่าเฉลี่ยเท่ากับ 4.91 มีความเหมาะสมมากที่สุด
2. แผนการจัดการเรียนรู้ที่ 2 มีค่าเฉลี่ยเท่ากับ 4.69 มีความเหมาะสมมากที่สุด
3. แผนการจัดการเรียนรู้ที่ 3 มีค่าเฉลี่ยเท่ากับ 4.67 มีความเหมาะสมมากที่สุด
4. แผนการจัดการเรียนรู้ที่ 4 มีค่าเฉลี่ยเท่ากับ 4.65 มีความเหมาะสมมากที่สุด
5. แผนการจัดการเรียนรู้ที่ 5 มีค่าเฉลี่ยเท่ากับ 4.72 มีความเหมาะสมมากที่สุด

3.2 แบบทดสอบวัดการอ่านจับใจความ ชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 3 เป็นแบบปรนัย ชนิดเลือกตอบ 4 ตัวเลือก จำนวน 30 ข้อ ผ่านการปรับปรุงแก้ไขตามคำแนะนำของอาจารย์ที่ปรึกษาวิทยานิพนธ์ และผู้เชี่ยวชาญ โดยผ่านการทดสอบค่าความยาก (p) และค่าอำนาจจำแนก (r) มีค่าดัชนีความสอดคล้องระหว่าง 0.6 – 1.00 มีค่าความยากง่าย 0.64 – 0.76 และ ค่าอำนาจจำแนก 0.35 – 0.82 และมีค่าความเชื่อมั่น 0.72

3.3 แบบทดสอบวัดการคิดวิเคราะห์ ชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 3 เป็นแบบปรนัย ชนิดเลือกตอบ 4 ตัวเลือก จำนวน 20 ข้อ ผ่านการปรับปรุงแก้ไขตามคำแนะนำของอาจารย์ที่ปรึกษาวิทยานิพนธ์ และผู้เชี่ยวชาญ โดยผ่านการทดสอบค่าความยาก (p) และค่าอำนาจจำแนก (r) มีค่าดัชนีความสอดคล้องระหว่าง 0.6 – 1.00 มีค่าความยากง่าย 0.52 – 0.76 และ ค่าอำนาจจำแนก 0.35 – 0.82 และมีค่าความ เชื่อมั่น 0.75

การเก็บรวบรวมข้อมูล

1. ตรวจสอบความเรียบร้อยของแผนการจัดการเรียนรู้ภาษาไทยแบบ SQ5R การอ่านจับใจความ ของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 3
2. เตรียมความพร้อมและชี้แจงรายละเอียดขั้นตอนและวิธีการให้ผู้เรียนที่เป็นกลุ่มตัวอย่างในการวิจัย ให้มีความรู้ความเข้าใจเกี่ยวกับการจัดการเรียนรู้แบบ SQ5R ก่อนที่จะเริ่มทำการทดลอง
3. ทำการทดสอบก่อนเรียน (Pretest) ก่อนดำเนินการทดลองจัดการเรียนรู้ กับกลุ่มตัวอย่างด้วยแบบทดสอบวัดการอ่านจับใจความ 30 ข้อ และแบบทดสอบวัดการคิดวิเคราะห์ 20 ข้อ ที่ผู้วิจัยสร้างขึ้น และได้ผ่านการหาคุณภาพจากผู้เชี่ยวชาญ จากนั้นบันทึกคะแนนทดสอบก่อนเรียนของนักเรียนแต่ละคนเก็บไว้
4. ดำเนินการจัดกิจกรรมการจัดการเรียนรู้ การอ่านจับใจความ โดยการจัดการเรียนรู้แบบ SQ5R กับกลุ่มตัวอย่าง ในระหว่างการจัดการเรียนรู้ ท้ายหน่วยการเรียนรู้ แต่ละหน่วย นักเรียนจะได้ทำแบบทดสอบภาษาไทยที่ผู้วิจัยได้สร้างขึ้น 5 ชุด/หน่วยการเรียนรู้ และนำผลคะแนนจากแบบทดสอบเก็บไว้
5. เมื่อดำเนินการทดลองเสร็จแล้ว ทำการทดสอบหลังเรียน (Posttest) ด้วยแบบทดสอบวัดการอ่านจับใจความ และแบบทดสอบวัดการคิดวิเคราะห์ ฉบับเดิมที่ใช้ทดสอบก่อนเรียน (Pretest) แล้วนำคะแนนก่อนเรียนและหลังเรียนมาวิเคราะห์เปรียบเทียบ โดยใช้คอมพิวเตอร์โปรแกรมสำเร็จรูปเพื่อตรวจสอบสมมติฐานที่กำหนด

การวิเคราะห์ข้อมูล

ในการวิจัยในครั้งนี้ ผู้วิจัยได้วิเคราะห์ข้อมูล ดังต่อไปนี้

1. วิเคราะห์หาประสิทธิภาพของแผนการจัดการเรียนรู้ภาษาไทยแบบ SQ5R ชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 3 โดยใช้ค่าเฉลี่ย ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน และร้อยละ
2. วิเคราะห์เปรียบเทียบการอ่านจับใจความของนักเรียนระหว่างก่อนเรียนและหลังเรียน จากการจัดการเรียนรู้ด้วยการจัดการเรียนรู้แบบ SQ5R โดยใช้การทดสอบ Dependent Sample t-test ด้วยโปรแกรมสำเร็จรูป
3. วิเคราะห์เปรียบเทียบการคิดวิเคราะห์ของนักเรียนระหว่างก่อนเรียนและ หลังเรียน จากการจัดการเรียนรู้ด้วยการจัดการเรียนรู้แบบ SQ5R โดยใช้การทดสอบ Dependent Sample t-test ด้วยโปรแกรมสำเร็จรูป

ผลการวิจัย

ตอนที่ 1 ผลการวิเคราะห์หาประสิทธิภาพของแผนการจัดการเรียนรู้ภาษาไทยแบบ SQ5R ชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 3 ตามเกณฑ์ 80/80

ตารางที่ 1 ประสิทธิภาพของแผนการจัดการเรียนรู้ภาษาไทยแบบ SQ5R ชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 3

จำนวน นักเรียน (คน)	คะแนนระหว่างเรียน						การอ่าน จับใจความ		การคิด วิเคราะห์		รวม คะแนน (หลังเรียน 50 คะแนน)
	แผนการเรียนรู้ที่ 1 (10)	แผนการเรียนรู้ที่ 2 (10)	แผนการเรียนรู้ที่ 3 (10)	แผนการเรียนรู้ที่ 4 (10)	แผนการเรียนรู้ที่ 5 (10)	รวม 50 คะแนน	ก่อนเรียน 30 คะแนน	หลังเรียน 30 คะแนน	ก่อนเรียน 20 คะแนน	หลังเรียน 20 คะแนน	การคิดวิเคราะห์ และ การอ่านจับใจความ
1	9	9	7	8	8	41	14	24	7	15	39
2	8	8	8	9	9	42	12	23	7	16	39
3	7	9	8	9	8	42	10	23	8	15	38
4	9	7	10	8	9	43	11	25	8	16	41
5	8	9	9	8	9	43	10	22	7	16	38
6	8	9	7	8	9	41	12	24	8	15	39
7	8	8	9	9	9	43	12	22	8	17	39
8	9	8	9	9	9	44	13	25	8	15	40
9	9	8	10	9	9	45	12	23	8	17	40

จำนวน นักเรียน (คน)	คะแนนระหว่างเรียน						การอ่าน จับใจความ		การคิด วิเคราะห์		รวม คะแนน (หลังเรียน 50 คะแนน)
	แผนการเรียนรู้อื่นที่ 1 (10)	แผนการเรียนรู้อื่นที่ 2 (10)	แผนการเรียนรู้อื่นที่ 3 (10)	แผนการเรียนรู้อื่นที่ 4 (10)	แผนการเรียนรู้อื่นที่ 5 (10)	รวม 50 คะแนน	ก่อนเรียน 30 คะแนน	หลังเรียน 30 คะแนน	ก่อนเรียน 20 คะแนน	หลังเรียน 20 คะแนน	การคิดวิเคราะห์ และ การอ่านจับใจความ
10	9	9	9	8	9	44	11	24	7	15	39
11	7	9	9	8	9	42	10	25	9	15	40
12	9	9	9	8	9	44	10	24	10	19	43
13	8	8	8	9	8	41	12	25	7	16	41
14	8	9	9	8	9	43	11	23	8	16	39
15	9	8	9	8	9	43	11	23	9	18	41
16	10	7	7	9	9	42	10	23	7	15	38
17	9	9	10	8	8	44	10	24	6	15	39
18	8	9	8	10	9	44	12	25	7	14	39
19	7	9	8	9	9	42	14	26	8	16	42
20	8	9	8	9	9	43	9	22	7	16	38
21	9	8	9	9	10	45	12	27	10	18	45
22	7	8	9	8	9	41	13	28	8	15	43
23	8	9	9	8	9	43	14	26	9	19	45
24	8	9	9	10	9	45	13	28	8	18	44
25	8	9	10	9	8	44	25	28	8	16	44
รวม	207	213	217	216	221	1074	294	610	197	403	1013
<i>M</i>	8.28	8.52	8.68	8.64	8.84	42.69	11.76	24.40	7.88	16.12	40.52
<i>SD</i>	0.79	0.65	0.90	0.63	0.50	1.32	1.63	1.73	0.97	1.36	2.27
ร้อยละ						85.92	39.20	81.33	39.40	80.60	81.04

จากตารางที่ 1 ประสิทธิภาพของแผนการจัดการเรียนรู้ภาษาไทยแบบ SQ5R ชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 3 จำนวน 5 แผน มีคะแนนเฉลี่ยรวม 42.69 จากคะแนนเต็ม 50 คะแนน ค่าส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐานเท่ากับ 1.32 ได้คะแนนร้อยละ 85.92 และคะแนนเฉลี่ยหลังเรียน 40.52 จากคะแนนเต็ม 50 คะแนน ค่าส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐานเท่ากับ 2.27 คิดเป็นร้อยละ 81.04

ตารางที่ 2 ภาพรวมผลการวิเคราะห์หาประสิทธิภาพของแผนการจัดการเรียนรู้ภาษาไทยแบบ SQ5R ชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 3

รายการ	คะแนนเต็ม	M	SD	ร้อยละ
ประสิทธิภาพของกระบวนการ (E ₁)	50	42.69	1.32	85.92
ประสิทธิภาพของผลลัพธ์ (E ₂)	50	40.52	2.27	81.04

ประสิทธิภาพของแผนการจัดการเรียนรู้ E₁/E₂ = 85.92/81.04

จากตารางที่ 2 พบว่า ประสิทธิภาพของแผนการจัดการเรียนรู้ภาษาไทยแบบ SQ5R ชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 3 มีประสิทธิภาพของแผนการจัดการจัดการเรียนรู้ E₁/E₂ เท่ากับ 85.92/81.04 เป็นไปตามเกณฑ์ที่ตั้งไว้ 80/80

ตอนที่ 2 ผลการเปรียบเทียบการอ่านจับใจความ ก่อนเรียนและหลังเรียน ที่ได้รับวิธีการจัดการเรียนรู้ SQ5R โดยใช้สถิติ Dependent Sample t-test

ตารางที่ 3 เปรียบเทียบคะแนนก่อนและหลังเรียนของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 3 จำนวนนักเรียน 25 คน

การทดสอบ	N	คะแนนเต็ม	M	SD	t	Sig.
ก่อนเรียน	25	30	11.76	1.63	41.06*	0.000
หลังเรียน	25	30	24.40	1.73		

*มีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05

จากตารางที่ 3 เปรียบเทียบการอ่านจับใจความ ของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 3 ที่ได้รับวิธีการจัดการเรียนรู้แบบ SQ5R พบว่า มีคะแนนเฉลี่ยก่อนเรียน 11.76 และค่าเฉลี่ยหลังเรียน 24.40 จากการทดสอบโดยใช้ t-test Dependent พบว่า มีคะแนนเฉลี่ยหลังเรียนสูงกว่าก่อนเรียนอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05

ตอนที่ 3 ผลการเปรียบเทียบการคิดวิเคราะห์ ก่อนเรียนและหลังเรียน ที่ได้รับวิธีการจัดการเรียนรู้ SQ5R โดยใช้สถิติ Dependent Sample t-test

ตารางที่ 4 เปรียบเทียบคะแนนก่อนและหลังเรียนของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 3 จำนวนนักเรียน 25 คน

กลุ่มตัวอย่าง	N	คะแนนเต็ม	M	SD	t	Sig.
ก่อนเรียน	25	20	7.88	0.97	40.73*	0.000
หลังเรียน	25	20	16.12	1.36		

*มีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05

จากตารางที่ 4 เปรียบเทียบการอ่านจับใจความ ของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 3 ที่ได้รับวิธีการจัดการเรียนรู้แบบ SQ5R พบว่า มีคะแนนเฉลี่ยก่อนเรียน 7.88 และค่าเฉลี่ยหลังเรียน 16.12 จากการทดสอบโดยใช้ t-test Dependent พบว่า มีคะแนนเฉลี่ยหลังเรียนสูงกว่าก่อนเรียนอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05

สรุปและอภิปรายผลการวิจัย

สรุปผลการวิจัย

1. แผนการจัดการเรียนรู้ภาษาไทยแบบ SQ5R ชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 3 มีประสิทธิภาพ เท่ากับ 85.92/81.04
2. การอ่านจับใจความของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 3 ที่ได้รับการจัดการเรียนรู้แบบ SQ5R หลังเรียนสูงกว่าก่อนเรียน อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.5
3. การคิดวิเคราะห์ของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 3 ที่ได้รับการจัดการเรียนรู้แบบ SQ5R หลังเรียนสูงกว่าก่อนเรียน อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.5

อภิปรายผลการวิจัย

1. แผนการจัดการเรียนรู้ภาษาไทยแบบ SQ5R ชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 3 มีประสิทธิภาพ เท่ากับ 85.92/81.04 แสดงให้เห็นว่าแผนการจัดการเรียนรู้มีประสิทธิภาพเป็นไปตามเกณฑ์ที่กำหนด 80/80 ตามวัตถุประสงค์ที่ตั้งขึ้น ทั้งนี้เนื่องมาจากผู้วิจัยได้สร้างแผนการจัดการเรียนรู้อย่างเป็นขั้นตอน โดยศึกษา ทฤษฎี เอกสารหลักสูตรและงานวิจัยที่เกี่ยวข้อง นำไปให้อาจารย์ที่ปรึกษาวิทยานิพนธ์และผู้เชี่ยวชาญ ตรวจสอบหาคุณภาพ และนำไปทดลองใช้กับนักเรียนที่ใช้ไม่กลุ่มตัวอย่างในการวิจัย พร้อมทั้งปรับปรุงแก้ไข ตามคำแนะนำของผู้เชี่ยวชาญในด้าน ๆ ส่งผลให้แผนการจัดการเรียนรู้มีประสิทธิภาพ อีกทั้งการจัดการเรียนรู้แบบ SQ5R เป็นการจัดการเรียนรู้อ่านที่พัฒนาการสอนอ่านรูปแบบหนึ่ง ที่สามารถนำความรู้ที่ได้จากการอ่านไปประยุกต์ใช้กับองค์ความรู้เดิมที่มีอยู่และช่วยให้ผู้อ่านได้วิเคราะห์ สังเคราะห์ และประเมินค่า จากสิ่งที่อ่าน พร้อมทั้งการแสดงความคิดเห็นต่อประเด็นการศึกษาต่าง ๆ อย่างสมเหตุสมผล สอดคล้องกับ วอลเตอร์ พอค (Pauk, 2001, pp. 275-287) ที่กล่าวว่า วิธีสอนแบบ SQ5R เป็นกระบวนการอ่านวิธีหนึ่ง ที่ช่วยให้ผู้อ่าน สามารถอ่านได้อย่างถูกต้องมีประสิทธิภาพ สามารถจับใจความของเรื่องและยังช่วยให้ผู้อ่าน สามารถคาดเดาเรื่องราวจากเรื่องที่อ่านได้เป็นอย่างดีโดยผู้วิจัยกำหนดกิจกรรมการเรียนรู้แบบ SQ5R ดังนี้

- 1) ชี้นำเข้าสู่บทเรียนเป็นขั้นตอนการจัดกิจกรรมที่เน้นการกระตุ้นให้นักเรียนมีความพร้อมที่จะเรียนในเรื่องใหม่ ๆ
- 2) ชี้นำสอน ประกอบด้วยขั้นตอนวิธีการสอนอ่าน 7 ขั้นตอน ได้แก่ 2.1 Survey (S) การอ่านสำรวจ เนื้อหาอย่างคร่าว ๆ 2.2 Question (Q) การตั้งคำถามจากเรื่องที่อ่าน 2.3 Read (R1) การอ่านช้าอย่างละเอียดเพื่อค้นหาคำตอบ 2.4 Record (R2) จดบันทึกข้อมูลในส่วนที่สำคัญ 2.5 Recite (R3) สรุปใจความ โดยใช้ภาษาของนักเรียนเอง 2.6 Review (R4) ทบทวนประเด็นที่ได้อ่านแล้วสรุปเป็นภาพรวม 2.7 Reflect (R5) วิเคราะห์ วิวิจารณ์ บทอ่านและแสดงความคิดเห็น
- 3) ชี้นำสรุป สรุปผลการเรียนรู้นั้นตรงตามวัตถุประสงค์ที่ตั้งหรือไม่ ครูและนักเรียนมีส่วนร่วม โดยร่วมกันสรุปความรู้ และการสรุปสาระสำคัญของเรื่องที่ศึกษา

จากการจัดการเรียนรู้ดังกล่าว จะเห็นได้ว่าทั้ง 7 ขั้นตอนของกระบวนการจัดการเรียนรู้แบบ SQ5R เป็นวิธีการสอนอ่านที่ได้พัฒนาทักษะการอ่านจับใจความของนักเรียน วิธีการนี้จะช่วยให้นักเรียนมีความกระตือรือร้นสนใจต่อการเรียน พัฒนากระบวนการคิด วิเคราะห์ วิจรณ์ เรื่องที่อ่านเรียงลำดับจากที่เรื่องง่ายไปหาเรื่องที่ยาก และการแสดงความเห็นคิดเห็นเกิดการแลกเปลี่ยนเรียนรู้ระหว่างผู้เรียนและผู้สอน สอดคล้องกับงานวิจัยของ ดนิตา ดวงวิไล (2562, น. 97-106) ได้ศึกษา ผลของการจัดการเรียนรู้โดยใช้กระบวนการอ่านแบบ SQ5R ที่ส่งเสริมความสามารถด้านการอ่านอย่างมีวิจารณญาณและพฤติกรรมด้านการอ่านของนักเรียนระดับประถมศึกษา ผลการวิจัยพบว่า 1) แผนการจัดการเรียนรู้ที่ส่งเสริมความสามารถทางการอ่านอย่างมีวิจารณญาณโดยใช้กระบวนการอ่านแบบ SQ5R มีประสิทธิภาพเท่ากับ 82.25/81.03

2) นักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 3 ที่ได้รับวิธีการจัดการเรียนรู้ SQ5R มีทักษะการอ่านจับใจความหลังเรียนสูงกว่าก่อนเรียน อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 ทั้งนี้เนื่องมาจากวิธีการสอนอ่านแบบ SQ5R เป็นวิธีการสอนที่มุ่งพัฒนาทักษะการอ่าน มีกระบวนการจัดการเรียนรู้ ที่เป็นขั้นตอนให้ผู้เรียนได้ลงมือปฏิบัติจริง ซึ่งการอ่านจับใจความเป็นกระบวนการอ่านขั้นพื้นฐานของการอ่านในระดับอื่น ๆ ถ้านักเรียนสามารถอ่านจับใจความสาระสำคัญของเรื่องที่อ่านได้ การอ่านประเภทอื่น ๆ ย่อมกระทำได้อย่างมีประสิทธิภาพ ดังที่ สุคนธ์ สินธพานนท์ และคณะ (2545, น. 226) ได้กล่าวถึงการจัดการเรียนรู้โดยวิธีการสอนอ่านแบบ SQ5R เป็นการจัดการเรียนรู้ให้นักเรียนได้ฝึกกลวิธีการเรียนรู้จากบทอ่าน โดยที่นักเรียนได้มีโอกาสสำรวจเนื้อหาจากเรื่องที่อ่านเพื่อจับประเด็นสำคัญของเรื่องที่อ่าน ผู้อ่านจะต้องพิจารณาอย่างพิถีพิถันเพื่ออ่านอย่างมีวิจารณญาณเพื่อความเข้าใจความคิดและการเชื่อมโยงความคิดของผู้แต่ง ซึ่งสอดคล้องกับ ฉันทลักษณ์ สังข์ลักษณ์ (2564, น. 77) ได้ศึกษา การพัฒนาเทคนิคการอ่านจับใจความสำคัญด้วยแบบฝึกทักษะร่วมกับเทคนิคการอ่านแบบ SQ5R สำหรับนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 3 ผลการวิจัยพบว่า 1) การสร้างและหาประสิทธิภาพของแผนการจัดการเรียนรู้มีประสิทธิภาพเท่ากับ 89.15/86.44 ซึ่งสูงกว่าเกณฑ์ที่กำหนดไว้คือ 80/80 2) ความสามารถในการอ่านจับใจความของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 3 ที่เรียนด้วยการจัดการเรียนรู้โดยใช้แบบฝึกทักษะร่วมกับเทคนิคการอ่านแบบ SQ5R หลังเรียนสูงกว่าก่อนเรียนอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 และ 3) นักเรียนพึงพอใจต่อการจัดการเรียนรู้ด้วยแบบฝึกทักษะร่วมกับเทคนิคการอ่านแบบ SQ5R โดยภาพรวมอยู่ในระดับมากที่สุด ($M = 4.57, SD = 0.68$)

3) นักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 3 ที่ได้รับวิธีการจัดการเรียนรู้ SQ5R มีการคิดวิเคราะห์ หลังเรียนสูงกว่าก่อนเรียน อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 ทั้งนี้เนื่องมาจากซึ่งการคิดวิเคราะห์เป็นกระบวนการคิดที่มีการคิดแยกแยะ มีการจำแนกแจกแจงองค์ประกอบต่าง ๆ ของเรื่องใดเรื่องหนึ่ง หรือสิ่งใดสิ่งหนึ่งและการหาความสัมพันธ์เชิงเหตุผลระหว่างองค์ประกอบเหล่านั้น ซึ่งอาจจะกระทำเพื่อค้นหาสาเหตุที่แท้จริงของสิ่งที่เกิดขึ้นเพื่อนำข้อมูลที่ได้มาใช้ในการประเมินผล หรือเพื่อสรุปการตัดสินใจอย่างเหมาะสม ซึ่งกระบวนการในการคิดวิเคราะห์สามารถแบ่งออกได้ 3 ด้าน คือ 1) การคิดวิเคราะห์ความสำคัญ เป็นความสามารถในการระบุข้อมูลสำคัญการจำแนกว่า สิ่งใด สิ่งสำคัญหรือไม่สำคัญ เป็นการหาองค์ประกอบต่าง ๆ 2) การวิเคราะห์ความสัมพันธ์เป็นความสามารถในการค้นหาเชื่อมโยงเหตุผลความสัมพันธ์ความ

สอดคล้องกันและมีความเกี่ยวข้องกันอย่างไร 3) การวิเคราะห์หลักการเป็นความสามารถในการบอกวัตถุประสงค์ของผู้เขียนและการเชื่อมโยงความคิดรวบยอดเป็นหลัก สอดคล้องกับแนวคิดของ ทิศนา ขัมมณี (2545, น. 401) ที่กล่าวว่า การคิดวิเคราะห์ คือ การคิด ที่ต้องใช้คำตอบแยกแยะข้อมูลและหาความสัมพันธ์ของข้อมูลที่แยกแยะนั้น หรืออีกนัยหนึ่งคือการเรียนรู้ ในระดับที่ผู้เรียนสามารถจับได้ว่าอะไรเป็นสาเหตุ เหตุผลหรือแรงจูงใจที่อยู่เบื้องหลังปรากฏการณ์ใดปรากฏการณ์หนึ่ง ขณะที่ สุวิทย์ คำมูล และอรทัย มูลคำ (2549, น. 9) สรุปว่า การคิดวิเคราะห์ คือ ความสามารถในการจำแนกแยกแยะองค์ประกอบต่าง ๆ ของสิ่งใดสิ่งหนึ่ง ซึ่งอาจเป็นวัตถุ สิ่งของ เรื่องราวหรือเหตุการณ์และหาความสัมพันธ์เชิงเหตุผลระหว่างองค์ประกอบเหล่านั้นเพื่อค้นหาสภาพความเป็นจริงหรือสิ่งสำคัญของสิ่งที่กำหนดให้ ซึ่งสอดคล้องกับงานวิจัยของ พระมหาศราวุธ ผุยเถิง (2566, น. 326) ได้ศึกษาการพัฒนาความสามารถในการอ่านอย่างมีวิจารณญาณและการคิดวิเคราะห์ด้วยการจัดการเรียนรู้โดยใช้การสอนอ่านแบบ SQ5R ร่วมกับผังกราฟิก ของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 3 ผลการวิจัยพบว่านักเรียนมีคะแนนความสามารถในการอ่านอย่างมีวิจารณญาณ คิดเป็นร้อยละ 74.07 ของคะแนนเต็ม และมีนักเรียนที่ผ่านเกณฑ์ คิดเป็นร้อยละ 81.82 ของจำนวนนักเรียนทั้งหมด ซึ่งสูงกว่าเกณฑ์ที่ตั้งไว้ และนักเรียนมีคะแนนความสามารถในการคิดวิเคราะห์ คิดเป็นร้อยละ 75.60 ของคะแนนเต็ม มีนักเรียนที่ผ่านเกณฑ์คิดเป็นร้อยละ 77.27 ของจำนวนนักเรียนทั้งหมดซึ่งสูงกว่าเกณฑ์ที่ตั้งไว้

ข้อเสนอแนะ

1. ข้อเสนอแนะในการนำไปใช้

1.1 ครูควรศึกษาข้อมูลวิธีการจัดการเรียนการสอนแบบ SQ5R อย่างละเอียด มีเทคนิควิธีการที่หลากหลาย ในการจัดการเรียนการสอน สามารถสร้างบรรยากาศการเรียนการสอนเพื่อให้นักเรียนเกิดการเรียนรู้

1.2 ครูควรจัดเตรียมเนื้อหา เอกสารประกอบการจัดการเรียนการสอน สื่อและวัสดุอุปกรณ์ต่าง ๆ ที่นำมาประกอบการจัดการเรียนรู้ที่เหมาะสมกับช่วงวัยของนักเรียน

1.3 ครูผู้สอนควรสนับสนุนและเสริมการเรียนรู้ให้นักเรียนทุกคนอย่างเท่าเทียม และควรส่งเสริมให้นักเรียนมีการแสดงความคิดเห็น มีส่วนร่วมในกิจกรรมการเรียนการสอน เพื่อให้นักเรียนทุกคนบรรลุจุดประสงค์ของหลักสูตร

2. ข้อเสนอแนะในการวิจัยครั้งต่อไป

2.1 ควรมีการจัดการเรียนรู้แบบ SQ5R ที่ส่งผลต่อตัวแปรอื่น ๆ เช่น ทักษะการทำงาน การอ่านอย่างมีวิจารณญาณ และผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนในรายวิชาภาษาไทย ในระดับชั้นอื่น ๆ

2.2 ควรศึกษาการเรียนรู้แบบ SQ5R โดยการนำมาบูรณาการให้เข้ากับชีวิตจริง สถานการณ์จริง ของนักเรียนรวมถึงการประกอบอาชีพ เพื่อเป็นแนวทางให้นักเรียนสามารถนำไปใช้ได้ในชีวิตประจำวัน และประกอบอาชีพได้ต่อไป

เอกสารอ้างอิง

- กระทรวงศึกษาธิการ. (2551). **หลักสูตรแกนกลางการศึกษาขั้นพื้นฐาน พุทธศักราช 2551**.
โรงพิมพ์คุรุสภา.
- จุไรรัตน์ ลักษณะศิริ และบาหยัน อิ่มสำราญ. (2547). **การใช้ภาษาไทย**. พี.เพรส.
- ดนิตา ดวงวิไล. (2562). **ผลของการจัดการเรียนรู้โดยใช้กระบวนการอ่านแบบ SQ5R ที่ส่งเสริม
ความสามารถด้านการอ่านอย่างมีวิจารณญาณและพฤติกรรมการอ่านของนักเรียนระดับ
ประถมศึกษา**. [วิทยานิพนธ์ศึกษาศาสตรมหาบัณฑิต]. มหาวิทยาลัยขอนแก่น.
- ทศนา แคมมณี. (2545). **ศาสตร์การสอน: องค์ความรู้เพื่อการจัดกระบวนการเรียนรู้ที่มีประสิทธิภาพ
(พิมพ์ครั้งที่ 3)**. จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย.
- ธัญลักษณ์ สังข์ลักษณ์. (2564). **การพัฒนาเทคนิคการอ่านจับใจความสำคัญด้วยแบบฝึกทักษะร่วมกับ
เทคนิคการอ่านแบบ SQ5R สำหรับนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 3**. [การค้นคว้าอิสระปริญญา
มหาบัณฑิต]. มหาวิทยาลัยนเรศวร.
- ราชบัณฑิตยสถาน. (2546). **พจนานุกรม ฉบับราชบัณฑิตยสถาน พุทธศักราช 2542**. นานมีบุ๊คส์
พับลิเคชันส์.
- รัชวรรณ พรหมลี. (2561). **ผลการใช้กลวิธีการสอนอ่านแบบ SQ5R ร่วมกับกลวิธีการสอนอ่านแบบ
แลกเปลี่ยนบทบาทเพื่อเสริมสร้างความสามารถในการอ่านเพื่อความเข้าใจของนักเรียน
ชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 3**. [วิทยานิพนธ์ปริญญามหาบัณฑิต]. มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ.
- พระมหาศราวุธ ผุยเถิง. (2566). **การพัฒนาความสามารถในการอ่านอย่างมีวิจารณญาณและการคิด
วิเคราะห์ ด้วยการจัดการเรียนรู้โดยใช้สอนอ่านแบบ SQ5R ร่วมกับผังกราฟิก ของนักเรียนชั้น
มัธยมศึกษาปีที่ 3**. [วิทยานิพนธ์ปริญญามหาบัณฑิต]. มหาวิทยาลัยขอนแก่น.
- สุนทร สินธพานนท์, วิภา ฌ ระนอง, ฟองจันทร์ สุขยั้ง, ปัญญา สังข์ภิรมย์, ศรีลักษณ์ มาโกมล, จันทร์เพ็ญ
ชุมคช, และ พิวิสา นภารัตน์. (2545). **การจัดการกระบวนการเรียนรู้ที่เน้นผู้เรียนเป็นสำคัญตาม
หลักสูตรแกนกลางการศึกษาขั้นพื้นฐาน**. อักษรเจริญทัศน์.
- สุวิทย์ คำมูล และอรทัย มูลคำ. (2549). **การเขียนแผนการจัดการเรียนรู้ที่เน้นการคิด (พิมพ์ครั้งที่ 2)**.
ภาพพิมพ์.
- Pauk, W. (2001). **How to Study in College** (7rd ed.). Houghton Mifflin.
- Pauk, W., & Owens, R. J. Q. (2010). **How to study in college** (10th ed.). Cengage Learning
- Robinson, F.P. (1970). **SQ3R: Effective Study** (4th ed.). Harper & Row.

การพัฒนาสื่อการเรียนรู้เรื่องกระเป๋าจากผ้าสักหลาด
วิชาการงานอาชีพพื้นฐาน ชั้นมัธยมศึกษาตอนปลาย โรงเรียนจตุรสถวิษยาคาร
DEVELOPMENT OF LEARNING MEDIA ON BAG MADE FROM FELT FABRIC
IN A BASIC VOCATIONAL SKILLS COURSE FOR UPPER SECONDARY STUDENTS
AT CHATURAT WITTAYAKARN SCHOOL

พงศธร จันทร์อ้าย^{1*}, ชญาภัทร กี่อารีย์², ธนภพ โสตรโยม³, และ ทักซิณา เครือหงส์⁴
Pongsatorn Janeyai¹, Chayapat Kee-ariyo², Thanapop Soteyome³, and Tugsina Kruehong⁴

¹⁻³คณะเทคโนโลยีคหกรรมศาสตร์ มหาวิทยาลัยเทคโนโลยีราชมงคลพระนคร

¹⁻³Faculty of Home Economics Technology, Rajamangala University of Technology Phra Nakhon

⁴คณะวิทยาศาสตร์และเทคโนโลยี มหาวิทยาลัยเทคโนโลยีราชมงคลสุวรรณภูมิ

⁴ Faculty of Science and Technology, Rajamangala University of Technology Suvarnabhumi

*Corresponding Author's Email: PONGSATORN-J@rmutp.ac.th

Received: January 25, 2025 Reviewed: March 1, 2025 Revised: March 25, 2025 Accepted: March 27, 2025

บทคัดย่อ

การวิจัยครั้งนี้มีวัตถุประสงค์เพื่อ 1) หาประสิทธิภาพสื่อการเรียนรู้เรื่องกระเป๋าจากผ้าสักหลาด วิชาการงานอาชีพพื้นฐาน ชั้นมัธยมศึกษาตอนปลาย โรงเรียนจตุรสถวิษยาคาร 2) ศึกษาความพึงพอใจของนักเรียนต่อสื่อการเรียนรู้เรื่องกระเป๋าจากผ้าสักหลาด วิชาการงานอาชีพพื้นฐาน ชั้นมัธยมศึกษาตอนปลาย โรงเรียนจตุรสถวิษยาคาร กลุ่มตัวอย่างคือ นักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 6 โรงเรียนจตุรสถวิษยาคาร ที่กำลังศึกษาในปีการศึกษา 2567 และเรียนวิชาการงานอาชีพพื้นฐาน จำนวน 30 คน โดยการสุ่มตัวอย่างแบบกลุ่ม เครื่องมือในการวิจัยคือ สื่อการเรียนรู้เรื่องกระเป๋าจากผ้าสักหลาด แบบประเมินทักษะปฏิบัติงานแบบสอบถามความพึงพอใจของนักเรียนที่มีต่อสื่อการเรียนรู้เรื่องกระเป๋าจากผ้าสักหลาด สถิติที่ใช้ ได้แก่ ค่าเฉลี่ย ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน และค่าประสิทธิภาพการเรียนรู้

ผลการวิจัยพบว่า 1) ประสิทธิภาพสื่อการเรียนรู้เรื่องกระเป๋าจากผ้าสักหลาด วิชาการงานอาชีพพื้นฐาน ชั้นมัธยมศึกษาตอนปลาย โรงเรียนจตุรสถวิษยาคาร ในภาพรวมเท่ากับ 93.67/91.67 ซึ่งสูงกว่าเกณฑ์ที่กำหนดไว้ 2) ความพึงพอใจของนักเรียนต่อสื่อการเรียนรู้เรื่องกระเป๋าจากผ้าสักหลาด วิชาการงานอาชีพพื้นฐาน ชั้นมัธยมศึกษาตอนปลาย โรงเรียนจตุรสถวิษยาคาร โดยภาพรวมมีความพึงพอใจในระดับมากที่สุด ($M=4.75$, $SD=0.52$) ซึ่งพบว่า ด้านที่มีความพึงพอใจมากที่สุดคือ ด้านประโยชน์ที่ได้รับจากสื่อการเรียนรู้ อยู่ในระดับมากที่สุด ($M=4.78$, $SD=0.48$) รองลงมาด้านเนื้อหา ($M=4.74$, $SD=0.54$) และด้านการสอน ($M=4.73$, $SD=0.52$) ตามลำดับ

คำสำคัญ: สื่อการเรียนรู้, กระเป๋า, ผ้าสักหลาด, วิชาการงานอาชีพพื้นฐาน, ชั้นมัธยมศึกษาตอนปลาย

Abstract

This research aimed to, 1) determine the effectiveness of a learning media on bags made from felt fabric in a basic vocational skills course for upper secondary students at Chatturatwittayakarn School, and 2) investigate the students' satisfaction with the learning media on bags made from felt fabric in a basic vocational skills course for upper secondary students at Chatturatwittayakarn School. The sample group of 30 high-school students at Chatturatwittayakarn School, enrolled in the basic vocational skills course in the 2024 academic year, was selected using a cluster sampling method. The research instruments included a learning media on bags made from felt fabric, a practical skills assessment form, and a student satisfaction questionnaire on the learning media on bags made from felt fabric. The statistical methods were the mean, the standard deviation, and the efficiency value of the media.

The research findings found that: 1) the overall effectiveness of the learning media on bags made from felt fabric in the basic vocational skills class for upper secondary students at Chatturatwittayakarn School was 93.67/91.67, which exceeded the specified criteria.

2) The overall satisfaction of students towards the learning media on bags made from felt fabric in the basic vocational skills course for upper secondary students at Chatturatwittayakarn School was at the highest level ($M=4.75$, $SD=0.52$). The aspect with the highest satisfaction was the aspect of benefits gained from the teaching media ($M=4.78$, $SD=0.48$), followed by content ($M=4.74$, $SD=0.54$), and teaching methods ($M=4.73$, $SD=0.52$), respectively

Keywords: Learning Media, Bag, Felt, Basic vocational Skills Course, Upper Secondary School

บทนำ

การศึกษาเป็นสิ่งสำคัญในการพัฒนาประเทศชาติให้มั่นคงในหลาย ๆ ด้าน ซึ่งสามารถทำให้ประเทศชาติมีความทัดเทียมนานาชาติได้ ซึ่งการศึกษาไทยในปัจจุบันมีการพัฒนาเปลี่ยนแปลงระบบการศึกษาภายในประเทศให้เป็นไปตามยุทธศาสตร์ชาติ 20 ปี โดยมีนโยบายทางด้านการศึกษาให้พัฒนาการจัดการเรียนรู้เตรียมเด็กไทยให้ก้าวสู่ศตวรรษที่ 21 มีการจัดการเรียนรู้เพื่อให้ผู้เรียนมีความรู้ความสามารถตามมาตรฐานการเรียนรู้ สมรรถนะสำคัญและคุณลักษณะอันพึงประสงค์ตามที่กำหนดไว้ในหลักสูตรแกนกลางการศึกษาขั้นพื้นฐาน โดยยึดหลัก “ผู้เรียนมีความสำคัญที่สุด” ซึ่งการจัดการเรียนรู้ที่เน้นผู้เรียนเป็นสำคัญ ผู้เรียนจะต้องอาศัยกระบวนการเรียนรู้ที่หลากหลาย เป็นเครื่องมือที่จะนำพาตนเองไปสู่เป้าหมายของหลักสูตรกระบวนการเรียนรู้ที่จำเป็นสำหรับผู้เรียน อาทิเช่น กระบวนการเรียนรู้แบบบูรณาการ กระบวนการสร้าง

ความรู้ กระบวนการคิด กระบวนการทางสังคม กระบวนการเผชิญสถานการณ์และแก้ปัญหา กระบวนการเรียนรู้อิงจากประสบการณ์จริง กระบวนการปฏิบัติ ลงมือทำจริง กระบวนการจัดการ กระบวนการวิจัย กระบวนการเรียนรู้ด้วยตนเอง เป็นต้น ซึ่งผู้สอนจะต้องศึกษาออกแบบการจัดการเรียนรู้โดยเลือกใช้วิธีสอน และเทคนิคการจัดการสอน สื่อ แหล่งเรียนรู้ การวัดและประเมินผล เพื่อให้ผู้เรียนได้พัฒนาเต็มศักยภาพและบรรลุตามมาตรฐานการเรียนรู้ และองค์ประกอบหนึ่งที่สำคัญในการจัดการเรียนรู้คือ สื่อการเรียนรู้ซึ่งเป็นเครื่องมือส่งเสริมสนับสนุนการจัดการกระบวนการเรียนรู้ ให้ผู้เรียนเข้าถึงความรู้ ทักษะกระบวนการและคุณลักษณะตามมาตรฐานการเรียนรู้ของหลักสูตรได้อย่างมีประสิทธิภาพ สื่อการเรียนรู้มีหลากหลายประเภท ทั้งสื่อธรรมชาติ สื่อสิ่งพิมพ์ สื่อเทคโนโลยีและเครือข่ายการเรียนรู้ต่าง ๆ ที่มีในท้องถิ่น การเลือกใช้สื่อควรเลือกให้มีความเหมาะสมกับระดับพัฒนาการเรียนรู้และลีลาการเรียนรู้ที่หลากหลายของผู้เรียน (กระทรวงศึกษาธิการ, 2557)

ในการจัดการเรียนรู้ในศตวรรษที่ 21 ครูจะต้องเป็นผู้คัดสรรสื่อที่นำมาใช้ในการจัดการเรียนรู้เพื่อให้นักเรียนเกิดทักษะการเรียนรู้ในด้านต่าง ๆ จะต้องให้นักเรียนได้ลงมือทำ ทดลองทำ ซึ่งนักเรียนจะได้ประสบการณ์ด้านต่าง ๆ มาใช้ในการดำเนินชีวิต ซึ่งสื่อในการจัดการเรียนรู้ในปัจจุบันมีความหลากหลายและแตกต่างกันออกไป เช่น รูปภาพ ภาพสองมิติ ภาพสามมิติ วิดีโอ เป็นต้น (ครูบ้านนอก, 2559) โดยมีการนำเทคโนโลยีมาใช้ในการพัฒนาสื่อการเรียนรู้ ด้วยความมุ่งมั่นที่จะทำให้ผู้เรียนมีความรู้ มีความเข้าใจ มีทักษะปฏิบัติและมีประสบการณ์ตรง ซึ่งสอดคล้องกับการจัดการเรียนรู้ในกลุ่มสาระการเรียนรู้การงานอาชีพที่ทำให้ผู้เรียนเกิดความเข้าใจวิธีการทำงานเพื่อการดำรงชีวิต สร้างผลงานอย่างมีความคิดสร้างสรรค์ มีทักษะการทำงานร่วมกัน ทักษะการจัดการ ทักษะกระบวนการแก้ปัญหาและทักษะการแสวงหาความรู้ ทำงานอย่างมีคุณธรรม และมีจิตสำนึกในการใช้พลังงานและทรัพยากรอย่างคุ้มค่าและยั่งยืน เข้าใจแนวทางสู่อาชีพ การเลือก และใช้เทคโนโลยีอย่างเหมาะสมกับอาชีพ มีประสบการณ์ในอาชีพที่ถนัดและสนใจ และมีคุณลักษณะที่ดีต่ออาชีพ (กลุ่มสาระการเรียนรู้การงานอาชีพโรงเรียนจักรังวิทยาคาร, 2567)

ปัจจุบันมีการพัฒนาเครือข่ายเทคโนโลยีภายในสถานศึกษาให้มีประสิทธิภาพในการใช้งานมากยิ่งขึ้น ซึ่งเหมาะสมกับการใช้เทคโนโลยีในการเรียนการสอน ใช้เป็นสื่อสำหรับการเรียนการสอนเพื่อให้นักเรียนถ่ายทอดการศึกษา ยังเป็นการใช้เทคโนโลยีอย่างสร้างสรรค์ด้วย (รักษพล ธนานวงศ์, 2567) ซึ่งสื่อการเรียนรู้ที่น่าสนใจในอีกรูปแบบ คือ วิดีทัศน์ (Video tape) เป็นสื่อที่เหมาะสมสำหรับใช้เพื่อการเรียนการสอน เพราะวีดิทัศน์เป็นสื่อที่สามารถทำให้ผู้เรียนได้เห็นภาพ ซึ่งอาจเป็นภาพนิ่ง หรือภาพเคลื่อนไหว และทำให้ผู้เรียนได้ยินเสียงที่สอดคล้องกับภาพนั้นๆ ด้วย (มนัส สายแก้ว, 2562)

จากเหตุที่กล่าวมาข้างต้นผู้จัดทำวิจัยได้เห็นคุณค่าและประโยชน์ในการใช้เทคโนโลยีมาเป็นสื่อที่ใช้ในการเรียนการสอนและสามารถนำมาบูรณาการกับวิชาการงานอาชีพ ชั้นมัธยมศึกษาตอนปลาย เรื่องกระเป๋า จากผ้าสักหลาด ซึ่งการจัดการเรียนการสอนให้เหมาะสมแก่นักเรียนในระดับชั้นนี้ต้องมีการสร้างความสนใจในการเรียนรู้ ซึ่งเป็นวิชาที่ช่วยพัฒนาให้ผู้เรียนมีความรู้ ความเข้าใจ โดยใช้สื่อการเรียนรู้เพื่อให้ผู้เรียนสามารถเรียนรู้ได้สะดวกนอกเหนือจากภายในห้องเรียน และเป็นการพัฒนาสื่อการเรียนรู้ให้เหมาะสมแก่การเรียนรู้ของผู้เรียนด้วย

วัตถุประสงค์ของการวิจัย

1. เพื่อหาประสิทธิภาพสื่อการเรียนรู้เรื่องกระเปาะจากผ้าสักหลาด วิชาการงานอาชีพพื้นฐาน ชั้นมัธยมศึกษาตอนปลาย โรงเรียนจัตุรัสวิทยาการ
2. เพื่อศึกษาความพึงพอใจของนักเรียนต่อสื่อการเรียนรู้เรื่องกระเปาะจากผ้าสักหลาด วิชาการงานอาชีพพื้นฐาน ชั้นมัธยมศึกษาตอนปลาย โรงเรียนจัตุรัสวิทยาการ

สมมุติฐานการวิจัย

1. ประสิทธิภาพของสื่อการเรียนรู้เรื่องกระเปาะจากผ้าสักหลาด วิชาการงานอาชีพพื้นฐาน มีประสิทธิภาพตามเกณฑ์ 80/80
2. นักเรียนมีความพึงพอใจต่อสื่อการเรียนรู้เรื่องกระเปาะจากผ้าสักหลาด วิชาการงานอาชีพพื้นฐาน อยู่ในระดับมาก

วิธีการวิจัย

การศึกษาวิจัยเรื่อง การพัฒนาสื่อการเรียนรู้เรื่องกระเปาะจากผ้าสักหลาด วิชาการงานอาชีพพื้นฐาน ชั้นมัธยมศึกษาตอนปลาย โรงเรียนจัตุรัสวิทยาการ ซึ่งมีวิธีการศึกษาตามลำดับดังนี้

1.1 ประชากรและกลุ่มตัวอย่าง

ประชากร ได้แก่ นักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 6 โรงเรียนจัตุรัสวิทยาการ ที่กำลังศึกษาในปี การศึกษา 2567 จำนวน 6 ห้อง รวมจำนวน 191 คน (โรงเรียนจัตุรัสวิทยาการ, 2567)

กลุ่มตัวอย่าง ได้แก่ นักเรียนระดับชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 6/1 โรงเรียนจัตุรัสวิทยาการ ที่กำลังศึกษาในปีการศึกษา 2567 และเรียนวิชาการงานอาชีพพื้นฐาน จำนวน 30 คน โดยการสุ่มตัวอย่างแบบกลุ่ม (Cluster Random Sampling)

1.2 ตัวแปรที่ศึกษา

ตัวแปรอิสระ คือ สื่อการเรียนรู้เรื่องกระเปาะจากผ้าสักหลาด วิชาการงานอาชีพพื้นฐาน

ตัวแปรตาม คือ ประสิทธิภาพของสื่อการเรียนรู้เรื่องกระเปาะจากผ้าสักหลาด วิชาการงานอาชีพพื้นฐาน และความพึงพอใจต่อสื่อการเรียนรู้เรื่องกระเปาะจากผ้าสักหลาด วิชาการงานอาชีพพื้นฐาน

1.3 เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย

สื่อการเรียนรู้เรื่องกระเปาะจากผ้าสักหลาด วิชาการงานอาชีพพื้นฐาน ชั้นมัธยมศึกษาตอนปลาย โรงเรียนจัตุรัสวิทยาการ ผลการประเมินความเหมาะสมสื่อการเรียนรู้เฉลี่ยทุกด้านเท่ากับ 4.84 และมี ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐานเท่ากับ 0.30

แบบประเมินความเหมาะสมของสื่อการเรียนรู้เรื่อง กระเปาะจากผ้าสักหลาด วิชาการงานอาชีพพื้นฐาน ชั้นมัธยมศึกษาตอนปลาย โรงเรียนจัตุรัสวิทยาการ ซึ่งมีผลการประเมินค่าความสอดคล้อง (IOC) ระหว่าง 0.86-1.00

แบบประเมินความสอดคล้องระหว่างข้อคำถามของแบบประเมินทักษะปฏิบัติงานและ
วัตถุประสงค์ (IOC) เรื่อง กระเป๋าจากผ้าสักหลาด วิชาการงานอาชีพพื้นฐาน ชั้นมัธยมศึกษาตอนปลาย
โรงเรียนจัตุรัสวิทยาคาร

แบบประเมินทักษะปฏิบัติงานเรื่อง กระเป๋าจากผ้าสักหลาด วิชาการงานอาชีพพื้นฐาน ซึ่งมี
ผลการประเมินค่าความสอดคล้อง (IOC) ระหว่าง 1.00

แบบสอบถามความพึงพอใจของนักเรียนที่มีต่อสื่อการเรียนรู้เรื่อง กระเป๋าจากผ้าสักหลาด
วิชาการงานอาชีพพื้นฐาน ชั้นมัธยมศึกษาตอนปลาย โรงเรียนจัตุรัสวิทยาคาร ซึ่งมีผลการประเมินค่าความ
สอดคล้อง (IOC) ระหว่าง 0.71-1.00 และมีผลการประเมินความเหมาะสมเฉลี่ยโดยรวมเท่ากับ 4.85 และมี
ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐานเท่ากับ 0.36

1.4 ขั้นตอนการสร้างเครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย

ขั้นตอนการสร้างสื่อการเรียนรู้เรื่องกระเป๋าจากผ้าสักหลาด วิชาการงานอาชีพพื้นฐาน
ชั้นมัธยมศึกษาตอนปลาย โรงเรียนจัตุรัสวิทยาคาร เขียนผังงาน (Flowchart) และออกแบบบัตรเรื่อง
(Storyboard) เป็นการออกแบบหน้าจอของสื่อการเรียนรู้ประกอบการจัดการเรียนการสอน ศึกษาเทคนิค
วิธีการเย็บกระเป๋าจากผ้าสักหลาด จัดทำสื่อการเรียนรู้ที่มีองค์ประกอบ ได้แก่ ภาพนิ่ง สร้างภาพเคลื่อนไหว
เสียงบรรยาย และเสียงดนตรีประกอบ จากนั้นดำเนินการพัฒนาสื่อการเรียนรู้เรื่องกระเป๋าจากผ้าสักหลาด
วิชาการงานอาชีพพื้นฐาน แล้วเสนอต่ออาจารย์ที่ปรึกษาวิทยานิพนธ์ตรวจสอบความชัดเจนทางภาษา จากนั้น
เสนอต่อผู้เชี่ยวชาญด้านเนื้อหาและด้านผลิตสื่อการเรียนรู้ จำนวนด้านละ 7 คน เพื่อตรวจสอบความถูกต้อง
และเพื่อหาค่าดัชนีความสอดคล้องของเนื้อหา แล้วนำสื่อการเรียนรู้ประกอบการจัดการเรียนการสอนที่ใช้ได้มา
ปรับปรุงแก้ไขให้เป็นฉบับจริง และนำไปใช้กับกลุ่มตัวอย่างต่อไป

ขั้นตอนการสร้างแบบประเมินความเหมาะสมของสื่อการเรียนรู้เรื่อง กระเป๋าจากผ้าสักหลาด
วิชาการงานอาชีพพื้นฐาน ชั้นมัธยมศึกษาตอนปลาย โรงเรียนจัตุรัสวิทยาคาร ศึกษาวิธีการสร้างแบบประเมิน
สร้างแบบประเมินเป็นแบบมาตรประมาณค่า (Rating Scale) โดยกำหนดคะแนนเป็น 5 ระดับ ซึ่งเกณฑ์ความ
เหมาะสมของสื่อการเรียนรู้จะต้องมีคะแนนเฉลี่ย 3.51 ขึ้นไป จึงจะมีความเหมาะสมที่จะนำไปใช้ แล้วเสนอ
ต่ออาจารย์ที่ปรึกษาวิทยานิพนธ์ตรวจสอบความชัดเจนทางภาษา จากนั้นเสนอต่อผู้เชี่ยวชาญจำนวน 7 ท่าน
เพื่อหาค่าดัชนีความสอดคล้อง (IOC) แล้วคัดเลือกข้อที่มีค่าตั้งแต่ 0.5 ขึ้นไป ไป ซึ่งได้ผลการประเมินค่าดัชนี
ความสอดคล้อง (IOC) ระหว่าง 0.86-1.00 มาปรับปรุงแก้ไขให้สมบูรณ์ แล้วเสนอผู้เชี่ยวชาญพิจารณาเพื่อหา
ค่าความเหมาะสมของสื่อการเรียนรู้ พบว่าความเหมาะสมของสื่อการเรียนรู้เรื่อง กระเป๋าจากผ้าสักหลาด
วิชาการงานอาชีพพื้นฐาน ชั้นมัธยมศึกษาตอนปลาย โรงเรียนจัตุรัสวิทยาคาร มีค่าเฉลี่ยรวมทุกด้านเท่ากับ
4.84 และส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐานเท่ากับ 0.30

ขั้นตอนการสร้างแบบประเมินทักษะปฏิบัติเรื่อง กระเป๋าจากผ้าสักหลาด วิชาการงานอาชีพ
พื้นฐาน ชั้นมัธยมศึกษาตอนปลาย โรงเรียนจัตุรัสวิทยาคาร ศึกษาวิธีการสร้างแบบประเมินทักษะปฏิบัติ
ซึ่งเป็นแบบรูบรีค (Rubric) เพื่อวัดความสามารถในการปฏิบัติการเย็บกระเป๋าจากผ้าสักหลาด วิชาการงาน
อาชีพพื้นฐาน นำแบบประเมินที่สร้างเสร็จแล้วไปเสนออาจารย์ที่ปรึกษาวิทยานิพนธ์ตรวจสอบความชัดเจน

ทางภาษา และนำแบบประเมินเสนอผู้เชี่ยวชาญจำนวน 7 คน พิจารณาเพื่อหาค่าดัชนีความสอดคล้อง (IOC) นำแบบประเมินที่ผ่านการตรวจสอบมาคัดเลือกข้อที่มีค่า ตั้งแต่ 0.5 ขึ้นไป ซึ่งได้ผลการประเมินค่าดัชนีความสอดคล้อง (IOC) เท่ากับ 1.00 แล้วปรับปรุงแก้ไขให้สมบูรณ์ นำแบบประเมินทักษะปฏิบัติไปใช้วัดทักษะการปฏิบัติงานเย็บกระเป๋าจากผ้าสักหลาด วิชาการงานอาชีพพื้นฐาน ของผู้เรียนที่เป็นกลุ่มตัวอย่างต่อไป

ขั้นตอนการสร้างแบบสอบถามความพึงพอใจของนักเรียนที่มีต่อสื่อการเรียนรู้ เรื่อง กระเป๋าจากผ้าสักหลาด วิชาการงานอาชีพพื้นฐาน ชั้นมัธยมศึกษาตอนปลาย โรงเรียนจัตุรัสวิทยาการ ศึกษาการสร้างแบบสอบถามแบบมาตราส่วนประมาณค่า (Rating Scale) สร้างแบบสอบถามความพึงพอใจแบบมาตราส่วนประมาณค่า (Rating Scale) เสนอต่ออาจารย์ที่ปรึกษาวิทยานิพนธ์ตรวจสอบความชัดเจนทางภาษา และคำแนะนำในส่วนที่บกพร่องแล้วนำมาปรับปรุงแก้ไข เมื่อแล้วเสร็จเสนอต่อผู้เชี่ยวชาญ จำนวน 7 คน เพื่อหาค่าดัชนีความสอดคล้อง พบว่าผลการประเมินค่าดัชนีความสอดคล้อง (IOC) ระหว่าง 0.71-1.00 และความเหมาะสมของแบบสอบถาม พบว่า มีค่าเฉลี่ยรวมทุกด้านเท่ากับ 4.85 และส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐานเท่ากับ 0.36 จากนั้นนำแบบสอบถามที่ผ่านการประเมินจากผู้เชี่ยวชาญแล้ว ไปใช้กับนักเรียนกลุ่มตัวอย่าง

1.5 การรวบรวมข้อมูล

นำสื่อการเรียนรู้มาใช้กับกลุ่มตัวอย่าง จำนวน 30 คน โดยให้กลุ่มตัวอย่างเรียนจากสื่อการเรียนรู้ นักเรียนต้องเรียนเนื้อหาให้เข้าใจ แล้วจึงลงมือปฏิบัติเรื่องกระเป๋าจากผ้าสักหลาด จากนั้นนำคะแนนจากระหว่างเรียนและผลการทดสอบปฏิบัติหลังเรียน โดยใช้แบบประเมินทักษะปฏิบัติ ซึ่งเป็นแบบรูบริค (Rubric) มาหาประสิทธิภาพของสื่อการเรียนรู้ประกอบการจัดการเรียนการสอน E_1/E_2 หาประสิทธิภาพตามเกณฑ์ 80/80 ต่อไป

หลังจากที่นักเรียนกลุ่มตัวอย่างได้ใช้สื่อการเรียนรู้แล้วจึงให้นักเรียนตอบแบบสอบถามความพึงพอใจที่มีต่อการเรียนด้วยสื่อการเรียนรู้ประกอบการจัดการเรียนการสอน แล้วนำผลที่ได้ไปวิเคราะห์ข้อมูล

1.6 การวิเคราะห์ข้อมูล

ผู้วิจัยได้กำหนดค่าสถิติสำหรับการวิเคราะห์ข้อมูลอธิบายตัวแปรของการศึกษาค้นคว้าครั้งนี้ไว้ดังนี้

การประเมินคุณภาพและความเหมาะสมของสื่อการเรียนรู้ ด้านเนื้อหาและด้านสื่อการเรียนรู้ โดยใช้การวิเคราะห์ค่าเฉลี่ย (Mean) และค่าส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน (Standard Deviation: *SD*)

การทดสอบประสิทธิภาพของสื่อการเรียนรู้ (E_1/E_2) เรื่องกระเป๋าจากผ้าสักหลาด วิชาการงานอาชีพพื้นฐาน ชั้นมัธยมศึกษาตอนปลาย โรงเรียนจัตุรัสวิทยาการ โดยใช้ค่าเฉลี่ย (Mean) ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน (Standard Deviation: *SD*) และร้อยละ

การประเมินความพึงพอใจของนักเรียนที่มีต่อสื่อการเรียนรู้เรื่องกระเป๋าจากผ้าสักหลาด วิชาการงานอาชีพพื้นฐาน โดยใช้ค่าเฉลี่ย (Mean) และส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน (Standard Deviation: *SD*)

ผลการวิจัย

1. ประสิทธิภาพสื่อการเรียนรู้เรื่องกระเป๋าจากผ้าสักหลาด วิชาการงานอาชีพพื้นฐาน ชั้นมัธยมศึกษาตอนปลาย โรงเรียนจัตุรัสวิทยาการ ปรากฏผล ดังตารางที่ 1

ตารางที่ 1 ผลการหาประสิทธิภาพสื่อการเรียนรู้เรื่องกระเป๋าจากผ้าสักหลาด วิชาการงานอาชีพพื้นฐาน

คนที่	คะแนนระหว่างเรียน							คะแนนหลังเรียน	
	การเตรียม การใช้งาน และการเก็บ รักษาอุปกรณ์ (4)	การสร้าง แบบและ การตัดผ้า ทำกระเป๋า จากผ้า สักหลาด (4)	การเย็บ กระเป๋าจาก ผ้าสักหลาด (4)	การเย็บ ตุ๊กตา ตกแต่งหน้า กระเป๋า จากผ้า สักหลาด (4)	ภาพรวม ของผลงาน สำเร็จและ ผลงาน สำเร็จตาม เวลาที่ กำหนด (4)	คะแนน รวม (20)	ร้อยละ	คะแนน หลังเรียน (20)	ร้อยละ
1	3	4	3	4	4	18	90.00	19	95.00
2	3	4	4	4	3	18	90.00	17	85.00
3	3	4	4	3	4	18	90.00	18	90.00
4	3	4	4	4	3	18	90.00	17	85.00
5	4	3	4	4	4	19	95.00	18	90.00
6	3	4	4	4	4	19	95.00	18	90.00
7	3	3	4	4	4	18	90.00	17	85.00
8	4	3	4	4	4	19	95.00	18	90.00
9	3	4	4	4	4	19	95.00	19	95.00
10	4	4	3	4	3	18	90.00	18	90.00
11	3	4	4	4	4	19	95.00	18	90.00
12	4	4	3	4	4	19	95.00	20	100.00
13	4	3	4	4	3	18	90.00	19	95.00
14	4	3	4	4	4	19	95.00	18	90.00
15	3	4	4	4	4	19	95.00	19	95.00
16	3	3	4	4	4	18	90.00	18	90.00
17	3	4	4	4	4	19	95.00	19	95.00
18	3	4	4	4	4	19	95.00	18	90.00
19	3	3	4	4	4	18	90.00	19	95.00
20	4	4	3	4	4	19	95.00	18	90.00
21	3	4	4	4	4	19	95.00	17	85.00
22	4	4	4	4	4	20	100.00	18	90.00

ตารางที่ 1 ผลการหาประสิทธิภาพสื่อการเรียนรู้เรื่องกระเป๋าจากผ้าสักหลาด วิชาการงานอาชีพพื้นฐาน
(ต่อ)

คนที่	คะแนนระหว่างเรียน							คะแนนหลังเรียน	
	การเตรียม การใช้งาน และการ เก็บรักษา อุปกรณ์ (4)	การสร้าง แบบและ การตัดผ้า ทำ กระเป๋า จากผ้า สักหลาด (4)	การเย็บ กระเป๋า จากผ้า สักหลาด (4)	การเย็บ ตุ๊กตา ตกแต่ง หน้า กระเป๋า จากผ้า สักหลาด (4)	ภาพรวม ของ ผลงาน สำเร็จและ ผลงาน สำเร็จตาม เวลาที่ กำหนด (4)	คะแนน รวม (20)	ร้อยละ	คะแนน หลัง เรียน (20)	ร้อยละ
23	4	4	3	4	4	19	95.00	17	85.00
24	4	4	4	4	4	20	100.00	20	100.00
25	4	4	3	4	4	19	95.00	18	90.00
26	3	3	4	4	4	18	90.00	20	100.00
27	3	4	3	4	4	18	90.00	18	90.00
28	3	4	4	4	4	19	95.00	19	95.00
29	4	4	3	4	4	19	95.00	18	90.00
30	4	4	4	4	4	20	100.00	20	100.00
รวม							93.67		91.67

จากตารางที่ 1 ประสิทธิภาพสื่อการเรียนรู้เรื่องกระเป๋าจากผ้าสักหลาด วิชาการงานอาชีพพื้นฐาน
ชั้นมัธยมศึกษาตอนปลาย โรงเรียนจัตุรัสวิทยาการ มีประสิทธิภาพ 93.67/91.67 ซึ่งสูงกว่าเกณฑ์ที่กำหนดไว้

2. ความพึงพอใจของนักเรียนต่อสื่อการเรียนรู้เรื่องกระเป๋าจากผ้าสักหลาด วิชาการงานอาชีพพื้นฐาน
ชั้นมัธยมศึกษาตอนปลาย โรงเรียนจัตุรัสวิทยาการ ปรากฏผล ดังตารางที่ 2

ตารางที่ 2 ความพึงพอใจของนักเรียนต่อสื่อการเรียนรู้เรื่องกระเป๋าจากผ้าสักหลาด วิชาการงานอาชีพพื้นฐาน

รายการประเมิน	M	SD	แปลผล
1. ด้านการสอน			
1.1 มีการจัดเรียงลำดับขั้นตอนการเรียนรู้ที่เหมาะสม	4.80	0.48	มากที่สุด
1.2 ส่งเสริมให้ผู้เรียนมีแนวคิดเชิงสร้างสรรค์	4.60	0.56	มากที่สุด
1.3 มีการสอดแทรกเทคนิค การแก้ปัญหา ระหว่างจัดการเรียนรู้	4.80	0.48	มากที่สุด
1.4 มีความชัดเจน สอดคล้อง และเหมาะสมของเนื้อหาที่สอน และกิจกรรมการเรียนรู้	4.73	0.52	มากที่สุด
รวม	4.73	0.52	มากที่สุด
2. ด้านเนื้อหา			
2.1 เนื้อหามีความดึงดูดและน่าสนใจต่อการเรียนรู้	4.80	0.48	มากที่สุด
2.2 มีการจัดเรียงลำดับเนื้อหาตามขั้นตอนอย่างเหมาะสม	4.67	0.61	มากที่สุด
2.3 เนื้อหาที่มีความชัดเจน กระชับ และเข้าใจง่าย	4.83	0.46	มากที่สุด
2.4 เนื้อหาที่มีความสัมพันธ์ต่อเนื่อง และเหมาะสมต่อการเรียนรู้	4.67	0.61	มากที่สุด
รวม	4.74	0.54	มากที่สุด
3. ด้านประโยชน์ที่ได้รับจากสื่อการสอน			
3.1 ผู้เรียนสามารถเรียนรู้ด้วยตนเองทั้งในห้องเรียนและออนไลน์	4.73	0.58	มากที่สุด
3.2 ผู้เรียนมีความเข้าใจ สามารถนำไปประยุกต์และต่อยอด ใช้ในชีวิตประจำวัน	4.83	0.38	มากที่สุด
รวม	4.78	0.48	มากที่สุด
ภาพรวม	4.75	0.52	มากที่สุด

จากตารางที่ 2 พบว่า ความพึงพอใจของนักเรียนต่อสื่อการเรียนรู้เรื่องกระเป๋าจากผ้าสักหลาด วิชาการงานอาชีพพื้นฐาน โดยภาพรวมนักเรียนมีความพึงพอใจอยู่ในระดับมากที่สุด ($M=4.75$, $SD=0.52$) เมื่อพิจารณาเป็นรายด้าน พบว่า 1) ด้านการสอนโดยภาพรวมนักเรียนมีความพึงพอใจในระดับมากที่สุด ($M=4.73$, $SD=0.52$) มีการจัดเรียงลำดับขั้นตอนการเรียนรู้ที่เหมาะสม และมีการสอดแทรกเทคนิค การแก้ปัญหา ระหว่างจัดการเรียนรู้ มีความพึงพอใจในระดับมากที่สุด ($M=4.80$, $SD=0.48$) รองลงมา มีความชัดเจน สอดคล้อง และเหมาะสมของเนื้อหาที่สอนและกิจกรรมการเรียนรู้ มีความพึงพอใจในระดับมากที่สุด ($M=4.73$, $SD=0.52$) และส่งเสริมให้ผู้เรียนมีแนวคิดเชิงสร้างสรรค์ มีความพึงพอใจในระดับมากที่สุด ($M=4.60$, $SD=0.56$) ตามลำดับ 2) ด้านเนื้อหาโดยภาพรวมนักเรียนมีความพึงพอใจในระดับมากที่สุด ($M=4.74$, $SD=0.54$) เนื้อหาที่มีความชัดเจน กระชับและเข้าใจง่าย มีความพึงพอใจในระดับมากที่สุด ($M=4.83$,

SD=0.46) รองลงมาเนื้อหาที่มีความดึงดูดและน่าสนใจต่อการเรียนรู้ มีความพึงพอใจในระดับมากที่สุด ($M=4.80, SD=0.48$) และมีการจัดเรียงลำดับเนื้อหาตามขั้นตอนอย่างเหมาะสม และเนื้อหาที่มีความสัมพันธ์ต่อเนื่อง และเหมาะสมต่อการเรียนรู้ มีความพึงพอใจในระดับมากที่สุด ($M=4.67, SD=0.61$) ตามลำดับ และ 3) ด้านประโยชน์ที่ได้รับจากสื่อการสอน มีความพึงพอใจในระดับมากที่สุด ($M=4.78, SD=0.48$) ผู้เรียนมีความเข้าใจ สามารถนำไปประยุกต์และต่อยอดใช้ในชีวิตประจำวัน มีความพึงพอใจในระดับมากที่สุด ($M=4.83, SD=0.38$) และรองลงมาผู้เรียนสามารถเรียนรู้ด้วยตนเองทั้งในห้องเรียนและออนไลน์ มีความพึงพอใจในระดับมากที่สุด ($M=4.73, SD=0.58$) ตามลำดับ

อภิปรายผลการวิจัย

ผลจากการวิจัยวัตถุประสงค์ข้อที่ 1 พบว่า ประสิทธิภาพสื่อการเรียนรู้เรื่องกระเป่าจากผ้าสักหลาด วิชาการงานอาชีพพื้นฐาน ชั้นมัธยมศึกษาตอนปลาย โรงเรียนจัตุรัสวิทยาการ มีค่าประสิทธิภาพเท่ากับ 93.67/91.67 ซึ่งสูงกว่าเกณฑ์ที่กำหนดไว้ 80/80 เนื่องมาจากเป็นสื่อการเรียนรู้ที่สามารถสร้างความสนใจและสร้างมุมมองที่หลากหลายให้กับนักเรียน นักเรียนได้เรียนรู้อย่างเป็นลำดับขั้นตอน ทำให้เข้าใจง่ายและส่งเสริมให้เกิดทักษะปฏิบัติที่ดี นอกจากนี้ในการพัฒนาสื่อการเรียนรู้ มีเนื้อหาที่ดึงดูดและน่าสนใจต่อการเรียนรู้ เนื้อหาที่มีความชัดเจน กระชับ และเข้าใจง่าย มีความสอดคล้องกันระหว่างภาพนิ่ง ภาพการเคลื่อนไหว เนื้อหา และเสียงบรรยายที่เข้าใจง่ายเหมาะสมกับการเรียนรู้แบบปฏิบัติ ซึ่งสอดคล้องกับ ปาลิตา ชะนะ (2567) ได้ศึกษาการพัฒนาสื่อการสอนวิชาการตัดเย็บเบื้องต้น เรื่องการสร้างแบบตัดเบื้องต้น สำหรับนักเรียนหลักสูตรประกาศนียบัตรวิชาชีพ วิทยาลัยอาชีวศึกษานบุรี ผลการวิจัยพบว่า 1) การหาประสิทธิภาพของสื่อการสอน วิชาการสร้างแบบตัด เบื้องต้น เรื่องการสร้างแบบตัดเบื้องต้น มีประสิทธิภาพเท่ากับ 80.75/85.42 และยังสอดคล้องกับ อติศักดิ์ โคตรชุม (2562) ได้ศึกษาการพัฒนาสื่อวีดิทัศน์ เพื่อประกอบการเรียนรู้รายวิชาการงานอาชีพและเทคโนโลยี เรื่อง การจัดและตกแต่งสวน ชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 2 ผลการวิจัยพบว่า 1) สื่อวีดิทัศน์ ประกอบการเรียนรู้รายวิชาการงานอาชีพและเทคโนโลยี เรื่อง การจัดและตกแต่งสวน ชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 2 จำนวน 8 ชุด ได้แก่ชุดที่ 1 เรียนรู้การปลูกพืชทั่วไป ชุดที่ 2 พืชพลังงานแห่งชีวิต ชุดที่ 3 พืชสวยงามลดโลกร้อน ชุดที่ 4 มาปลูกพืชผักกินเถาะ ชุดที่ 5 ตกแต่งสวนสวยด้วยพืชผัก ชุดที่ 6 บรรยากาศบ้านน่าอยู่ ชุดที่ 7 การจัดตกแต่งภายในบ้าน ชุดที่ 8 การดูแลรักษาเครื่องเรือนเครื่องใช้ในบ้าน มีประสิทธิภาพ เท่ากับ 84.71/84.51ซึ่งมีประสิทธิภาพสูงกว่าเกณฑ์ที่กำหนด

ผลจากการวิจัยวัตถุประสงค์ข้อที่ 2 พบว่า ความพึงพอใจของนักเรียนต่อสื่อการเรียนรู้เรื่องกระเป่าจากผ้าสักหลาด วิชาการงานอาชีพพื้นฐาน ชั้นมัธยมศึกษาตอนปลาย โรงเรียนจัตุรัสวิทยาการ ภาพรวมนักเรียนมีความพึงพอใจอยู่ในระดับมากที่สุด ($M=4.75, SD= 0.52$) เนื่องจากสื่อการเรียนรู้เรื่องกระเป่าจากผ้าสักหลาด วิชาการงานอาชีพพื้นฐาน การออกแบบสื่อการเรียนรู้ดึงดูดความสนใจของผู้เรียน มีความสัมพันธ์ต่อเนื่อง และเหมาะสมต่อการเรียนรู้ สามารถนำไปประยุกต์และต่อยอดใช้ในชีวิตประจำวันได้ ซึ่งสอดคล้องกับ อมรพรรณ สีสุข (2566) ได้ศึกษาการพัฒนาสื่อมัลติมีเดีย เรื่องการประกอบอาหารตะวันตก (พาสต้า) รายวิชาการงานอาชีพ สำหรับนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาตอนปลายโรงเรียนอัสสัมชัญสมุทรปราการ ผลการวิจัย

พบว่า นักเรียนมีความพึงพอใจต่อสื่อมัลติมีเดียโดยรวม อยู่ในระดับมากที่สุด ($M=4.50$, $SD=0.52$) และยังสอดคล้องกับ ทิพภาภรณ์ ทนงค์ (2563) ได้ศึกษาการพัฒนาสื่อมัลติมีเดีย เรื่องการเย็บตะเข็บผ้าพื้นฐาน วิชาการงานอาชีพ สำหรับนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 1 โรงเรียนสาธิตมหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ ประสานมิตร (ฝ่ายมัธยม) ผลการวิจัยพบว่า ความพึงพอใจของนักเรียนที่มีต่อสื่อมัลติมีเดีย เรื่องการเย็บตะเข็บผ้าพื้นฐาน วิชาการงานอาชีพของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 1 อยู่ในระดับมาก ($M=4.42$, $SD=0.54$)

ข้อเสนอแนะ

1. ข้อเสนอแนะจากการวิจัย

1.1 จากการวิจัยพบว่า ประสิทธิภาพสื่อการเรียนรู้เรื่องกระเป๋าจากผ้าสักหลาด วิชาการงานอาชีพพื้นฐาน ชั้นมัธยมศึกษาตอนปลาย โรงเรียนจัตุรัสวิทยาการ เท่ากับ 93.67/91.67 ซึ่งสูงกว่าเกณฑ์ที่กำหนดไว้ คือ 80/80 ดังนั้นเพื่อให้เกิดสื่อการเรียนรู้ที่มีคุณภาพมากยิ่งขึ้น ต้องมีการจัดทำสื่อการเรียนรู้ในรูปแบบต่าง ๆ ที่มีความชัดเจนมากขึ้นและใช้กับผู้เรียนกลุ่มตัวอย่างมากยิ่งขึ้น

1.2 จากการวิจัยพบว่า นักเรียนมีความพึงพอใจในต่อสื่อการเรียนรู้ที่อยู่ในระดับมากที่สุด เมื่อพิจารณาเป็นรายด้านต่าง ๆ พบว่า ด้านประโยชน์ที่ได้รับจากสื่อการสอนมีความพึงพอใจในระดับมากที่สุดกว่าทุกด้าน รองลงมาด้านเนื้อหาและด้านการสอน ตามลำดับ ซึ่งอาจเป็นผลมาจากการใช้สื่อการเรียนรู้ในการจัดการเรียนการสอนอย่างเดียวยังทำให้นักเรียนมีความเข้าใจที่น้อยลง ควรมีการสอนเพิ่มเติมความเข้าใจและแทรกทักษะในการปฏิบัติมากขึ้น

2. ข้อเสนอแนะในการทำวิจัยครั้งต่อไป

2.1 ควรใช้สื่อรูปแบบต่าง ๆ มาใช้ในการจัดการเรียนรู้ พร้อมทั้งมีการจัดการเรียนรู้รูปแบบต่าง ๆ ควบคู่ไปด้วย

2.2 ควรมีการทดสอบหาประสิทธิภาพสื่อการเรียนรู้กับหลาย ๆ กลุ่มตัวอย่างเพื่อให้สื่อการเรียนรู้มีคุณภาพมากยิ่งขึ้น

2.3 ควรมีการใช้สื่อการสอนกับนักเรียนต่างสถานศึกษาเพื่อหาข้อบกพร่องหลาย ๆ ด้าน ก่อนการนำไปทดลองใช้จริง

เอกสารอ้างอิง

กระทรวงศึกษาธิการ. (2557). **หลักสูตรแกนกลางการศึกษาขั้นพื้นฐาน พุทธศักราช 2551**. สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน กระทรวงศึกษาธิการ.

กลุ่มสาระการเรียนรู้การงานอาชีพโรงเรียนจัตุรัสวิทยาการ. (2567). **ตัวชี้วัดและสาระการเรียนรู้แกนกลาง**.

<https://sites.google.com/view/occupationchatturatwittayakarn>

ครูบ้านนอก. (2559). **ทฤษฎีการเรียนรู้**. <https://www.kroobannok.com/2171>

- ทิพภาภรณ์ ทนงค์ และชญาภัทร์ กี่อารีโย. (2563). การพัฒนาสื่อมัลติมีเดีย เรื่องการเย็บตะเข็บผ้าพื้นฐาน วิชาการงานอาชีพ สำหรับนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 1 โรงเรียนสาธิตมหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒประสานมิตร (ฝ่ายมัธยม). **วารสารวิชาการอุตสาหกรรมศึกษา**. 14(1), 10-24
- ปาลิตา ชนะ และชญาภัทร์ กี่อารีโย. (2567). การพัฒนาสื่อการสอนวิชาการตัดเย็บเบื้องต้น เรื่องการสร้างแบบตัดเบื้องต้น สำหรับนักเรียนหลักสูตรประกาศนียบัตรวิชาชีพ วิทยาลัยอาชีวศึกษาธนบุรี. **วารสารสันติศึกษาปริทรรศน์ มจร**. 12(6), 2213-2223.
- มนัส สายแก้ว (2562, พฤศจิกายน). **ใบความรู้ที่ 1 เรื่อง รู้จักกับสื่อวีดิทัศน์เบื้องต้น**. ครูถิ่นกันดาร. <http://kruthinkandan.net/home/images/datakt/article/software/video/vedio-11.pdf>
- รักษพล ธนानวงส์. (2567, 23 เมษายน). **สื่อเสริมการเรียนรู้ โลกเสมือนผสมโลกจริง (Augmented Reality) ชุดการจมนและการลอย**. คลังความรู้ SciMath. <https://www.scimath.org/article-science/item/12828-augmented-reality>
- โรงเรียนจัตุรัสวิทยาการ. (2567). **ระบบดูแลและช่วยเหลือนักเรียนโรงเรียนจัตุรัสวิทยาการ**. <https://ctr.stu-mis.online/index-1.php>
- อดิศักดิ์ โคตรชุม. (2562). การพัฒนาสื่อวีดิทัศน์ เพื่อประกอบการเรียนรู้รายวิชาการงานอาชีพและเทคโนโลยี เรื่อง การจัดและตกแต่งสวน ชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 2. **วารสารโครงการนวิทยาการคอมพิวเตอร์และเทคโนโลยีสารสนเทศ**. 5(2), 67-76
- อมรพรรณ สีสุข และชญาภัทร์ กี่อารีโย. (2566). การพัฒนาสื่อมัลติมีเดีย เรื่องการประกอบอาหารตะวันตก (พาสต้า) รายวิชาการงานอาชีพ สำหรับนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาตอนปลาย โรงเรียนอัสสัมชัญสมุทรปราการ. มหาวิทยาลัยเทคโนโลยีราชมงคลพระนคร.

การพัฒนาสมรรถนะของครูคณิตศาสตร์ในโรงเรียนขนาดเล็ก
โดยชุมชนแห่งการเรียนรู้ยุคใหม่ศตวรรษที่ 21 อำเภอเมือง จังหวัดชัยภูมิ
THE DEVELOPMENT OF MATHEMATICS TEACHER COMPETENCY IN SMALL SCHOOL
BY PROFESSIONAL LEARNING COMMUNICATION TO 21ST CENTURY TEACHER,
MUANG DISTRICT, CHAIYAPHUM PROVINCE

วิราวรรณ พุทมาตย์¹, สุภาพร ถีสุงเนิน², สนุกจิต สิทธิวงศ์³ และวาราวุฒิ มหามิตร⁴
Wirawan Puttamat¹, Supaporn Theesoongener², Sanukjit Sittiwong³ and Warawut Mahamit⁴

^{1,2,3}คณะครุศาสตร์และการพัฒนามนุษย์ มหาวิทยาลัยราชภัฏชัยภูมิ

⁴คณะศิลปศาสตร์และวิทยาศาสตร์ มหาวิทยาลัยราชภัฏชัยภูมิ

^{1,2,3}Faculty of Education and Human Development, Chaiyaphum Rajabhat University

⁴Faculty of Arts and Sciences, Chaiyaphum Rajabhat University

e-mail: ¹Pwirawan6251@gmail.com, ²boomsup.t@gmail.com, ³sanukjit.si@cpru.ac.th and
⁴warawut.m9@gmail.com

Received: November 18, 2024 Reviewed: December 19, 2024 Revised: April 3, 2025 Accepted: April 18, 2025

บทคัดย่อ

การวิจัยครั้งนี้ มีวัตถุประสงค์เพื่อ 1) เพื่อสร้างรูปแบบการพัฒนาสมรรถนะทางคณิตศาสตร์ของครูในโรงเรียนขนาดเล็ก โดยใช้ชุมชนแห่งการเรียนรู้ทางวิชาชีพยุคใหม่ศตวรรษที่ 21 2) เพื่อประเมินรูปแบบการพัฒนาสมรรถนะทางคณิตศาสตร์ของครูในโรงเรียนขนาดเล็ก โดยใช้ชุมชนแห่งการเรียนรู้ทางวิชาชีพยุคใหม่ศตวรรษที่ 21 และ 3) เพื่อพัฒนาสมรรถนะทางคณิตศาสตร์ของครูในโรงเรียนขนาดเล็ก โดยใช้ชุมชนแห่งการเรียนรู้ยุคใหม่ศตวรรษที่ 21 โดยมีวิธีดำเนินการวิจัย 3 ระยะ ได้แก่ ระยะที่ 1 สร้างรูปแบบการพัฒนาสมรรถนะทางคณิตศาสตร์ของครูในโรงเรียนขนาดเล็ก โดยใช้ชุมชนแห่งการเรียนรู้ทางวิชาชีพยุคใหม่ศตวรรษที่ 21 ระยะที่ 2 ประเมินผลรูปแบบการพัฒนาสมรรถนะทางคณิตศาสตร์ของครูในโรงเรียนขนาดเล็ก โดยใช้ชุมชนแห่งการเรียนรู้ทางวิชาชีพยุคใหม่ศตวรรษที่ 21 และระยะที่ 3 พัฒนาสมรรถนะทางคณิตศาสตร์ของครูในโรงเรียนขนาดเล็ก โดยใช้ชุมชนแห่งการเรียนรู้ทางวิชาชีพยุคใหม่ศตวรรษที่ 21 กลุ่มตัวอย่าง ได้แก่ 1) ผู้ทรงคุณวุฒิในการสนทนากลุ่ม จำนวน 9 คน 2) กลุ่มตัวอย่างที่ใช้ในการประเมินผลรูปแบบการพัฒนาสมรรถนะ รวมจำนวน 30 คน และ 3) กลุ่มครูในโรงเรียนขนาดเล็ก จำนวน 30 คน ซึ่งได้มาโดยการเลือกแบบเจาะจง (Purposive Sampling) เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย ได้แก่ แบบสอบถาม แบบสัมภาษณ์แบบมีโครงสร้าง แบบประเมินรูปแบบ และแบบทดสอบสมรรถนะทางคณิตศาสตร์ สถิติที่ใช้ในการวิเคราะห์ข้อมูล ได้แก่ ค่าเฉลี่ย ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน และการทดสอบค่าที (t-test) แบบ dependent

ผลวิจัยพบว่า 1) รูปแบบการพัฒนาสมรรถนะทางคณิตศาสตร์ของครูในโรงเรียนขนาดเล็ก โดยใช้ชุมชนแห่งการเรียนรู้ทางวิชาชีพยุคใหม่ศตวรรษที่ 21 ประกอบด้วย (1) หลักการ (2) วัตถุประสงค์ (3) กระบวนการพัฒนาสมรรถนะทางคณิตศาสตร์ มี 2 ส่วน คือ ส่วนที่ 1 การอบรมเชิงปฏิบัติการ 4 โมดูล ส่วนที่ 2 การสร้างชุมชนแห่งการเรียนรู้ทางวิชาชีพ 5 ขั้นตอนได้แก่ การวางแผนกำหนดเป้าหมาย การลงมือปฏิบัติ การสังเกตชั้นเรียน การสะท้อนผล และการแลกเปลี่ยนเรียนรู้ และ (4) แนวทางการประเมินผล และ 2) ผลการประเมินรูปแบบการพัฒนาสมรรถนะทางคณิตศาสตร์ของครูในโรงเรียนขนาดเล็ก โดยใช้ชุมชนแห่งการเรียนรู้ทางวิชาชีพยุคใหม่ศตวรรษที่ 21 มีความเหมาะสมอยู่ในระดับมากที่สุด ($M = 4.51, SD = 0.51$) และมีความเป็นไปได้อยู่ในระดับมากที่สุด ($M = 4.51, SD = 0.50$) และ 3) ผลการทดสอบสมรรถนะทางคณิตศาสตร์ พบว่า หลังการอบรมครูมีสมรรถนะทางคณิตศาสตร์ สูงวก่อก่อนเข้ารับการอบรม อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05

คำสำคัญ: สมรรถนะทางคณิตศาสตร์, รูปแบบการพัฒนาสมรรถนะครู, ชุมชนแห่งการเรียนรู้ทางวิชาชีพ

Abstract

The purposes of this research were 1) to develop a model for enhancing teacher competency in small schools through professional learning communities tailored for 21st-century teachers, 2) to evaluate the effectiveness of the model for teacher competency development using a professional learning community and 3) to improve mathematics teacher competency through a professional learning community. There were 3 stages of research methods. The first stage was to develop a model. The samples were 9 experts. The second stage was to evaluate the model. The samples were 30 stakeholders. The third stage was to development of mathematics teacher competency using a professional learning community. They were selected by purposive sampling. The research instruments included questionnaires, a structured interview form, a model evaluation form, and a competency test. The statistical methods used for data analysis were mean, standard deviation, and t-tests for dependent samples.

The results of the research were as follows:

1) The developed model consisted of four components; (1) principles, (2) objectives, (3) development process with two parts. The first part was the workshop 4 modules. The second part was the development of the professional learning community (PLC) in five steps which included goal planning, taking action, classroom observation, reflection, and learning exchange, and (4) evaluation guidelines. 2) Model Evaluation, it was found that the model had appropriateness at the highest level ($M = 4.51, SD = 0.51$) and the probability at a high

level ($M = 4.51$, $SD = 0.50$). 3) The results of using the developed model show that the competency of teachers after learning was higher than that of before at the statistically significant level of .05.

Keywords: Mathematical Competency, Teacher Competency Development Model, Professional Learning Community

บทนำ

การเปลี่ยนแปลงทางสังคมที่เกิดขึ้นในศตวรรษที่ 21 ส่งผลต่อวิถีการดำรงชีพของสังคมอย่างทั่วถึง การเตรียมความพร้อมให้กับผู้เรียนจึงเป็นเรื่องสำคัญ ครูต้องมีความตื่นตัวและเตรียมพร้อมในการจัดการเรียนรู้ เพื่อให้ผู้เรียนมีทักษะที่จำเป็นสำหรับการออกไปดำรงชีวิต โดยทักษะที่สำคัญที่สุดคือทักษะการเรียนรู้ ซึ่งการเรียนรู้ในศตวรรษที่ 21 ต้องก้าวข้ามสาระวิชาไปสู่การเรียนรู้ ทักษะเพื่อการดำรงชีวิตในศตวรรษที่ 21 ที่นักเรียนต้องเรียนเอง โดยมีครูเป็นผู้ออกแบบการเรียนรู้ และอำนวยความสะดวกในการเรียนรู้ ให้นักเรียนสามารถเรียนรู้จากการเรียนแบบลงมือทำ แล้วการเรียนรู้ก็จะเกิดจากภายในใจและสมองของตนเอง (วิจารณ์ พานิช, 2555) ปัจจัยที่สำคัญในการพัฒนาผู้เรียนให้มีคุณภาพตามที่ต้องการได้ มีองค์ประกอบที่เกี่ยวข้อง 2 ส่วน ได้แก่ คุณภาพของตัวครู และคุณภาพการจัดการเรียนรู้อะไรและการประเมินผลของครู ซึ่งครูควรมีความรักศรัทธาในอาชีพ เมตตาและเอาใจใส่ลูกศิษย์ เป็นแบบอย่างที่ดีของลูกศิษย์ หมั่นพัฒนาตนเอง มีส่วนร่วมกับผู้ปกครองและชุมชนได้ดี และสิ่งสำคัญที่สุด คือ ต้องมีความสามารถในการจัดการเรียนการสอน ถ่ายทอดความรู้ และต่อยอดความรู้ให้ผู้เรียนได้อย่างมีประสิทธิภาพ (สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน, 2553)

การพัฒนาการศึกษาและคุณภาพของครูจะสำเร็จได้นั้น สมรรถนะของครูเป็นตัวแปรสำคัญที่สามารถชี้วัดผลสำเร็จของการพัฒนาการศึกษาและคุณภาพของครูได้ เนื่องจากสมรรถนะครูบ่งบอกถึงพฤติกรรมซึ่งเกิดจากการรวมความรู้ (Knowledge) ทักษะ (Skill) คุณลักษณะ (Character) ทศนคติ (Attitude) และแรงจูงใจ (Motivation) ของบุคคล และส่งผลต่อความสำเร็จในการปฏิบัติงานตามบทบาทหน้าที่อย่างโดดเด่น (สำนักงานเลขาธิการสภาการศึกษา, 2551) ดังนั้น สมรรถนะครูจึงเป็นสิ่งจำเป็นอย่างยิ่งต่อการปฏิบัติงานวิชาชีพครูให้บรรลุผลอย่างมีประสิทธิภาพ ตามความต้องการขององค์การทางการศึกษายุคปฏิรูปการศึกษา โดยเฉพาะสภาพสังคมที่เปลี่ยนแปลงไปอย่างรวดเร็วในปัจจุบัน ทำให้ครูจำเป็นต้องพัฒนาตนเองให้มีสมรรถนะที่สูงขึ้นอยู่เสมอ (สุภาพรรณ ณะยะธง, 2562)

การพัฒนาสมรรถนะครูในปัจจุบันยังไม่มีรูปแบบการพัฒนาสมรรถนะครูที่ชัดเจน อีกทั้งรูปแบบการพัฒนาอย่างไม่ตรงความต้องการของครู และยังไม่แสดงให้เห็นว่าการที่ครูได้รับการพัฒนาจะส่งผลต่อคุณภาพของผู้เรียนโดยตรง หากมีการคิดหารูปแบบในการพัฒนาสมรรถนะของตนเองและพัฒนาวิชาชีพครู โดยมีการวิเคราะห์ความต้องการ มีการกำหนดวัตถุประสงค์มีการพัฒนารูปแบบ มีการติดตามและประเมินผล จะส่งผลให้ได้ข้อมูลที่เป็นข้อมูลสารสนเทศสำคัญที่นำไปสู่การกำหนดนโยบายและแนวทางในการพัฒนาครูให้มี

ระบบและมีประสิทธิภาพมากขึ้นโดยการดำเนินการดังกล่าวจะต้องอาศัยรูปแบบในการพัฒนาที่เหมาะสม จากเหตุผลและความสำคัญดังกล่าวว่า การพัฒนาสมรรถนะครูจึงมีความจำเป็นอย่างยิ่ง ครูจึงไม่สามารถที่จะหยุดการเรียนรู้ได้ ครูต้องพัฒนาทั้งความรู้และเทคนิควิธีการสอนในรูปแบบใหม่ๆ การพัฒนาสมรรถนะครูจึงถือเป็นปัจจัยหลักในการนำไปสู่คุณภาพของครูผู้สอน (สำนักงานเลขาธิการสภาการศึกษา, 2561) จากการศึกษาโครงการวิจัยและพัฒนากรอบสมรรถนะหลักของผู้เรียนระดับการศึกษาตอนต้นซึ่ง สมรรถนะทางคณิตศาสตร์ (Mathematical Competency) เป็นกระบวนการที่มาจากการผสมผสานความรู้ ทักษะ และคุณลักษณะ ที่ให้สามารถนำมาใช้แก้ปัญหาทั้งการคำนวณคำตอบที่เป็นตัวเลขและการแก้ปัญหาในสถานการณ์ในโลกความจริง ประกอบด้วย การเข้าใจในข้อกำหนดและมโนทัศน์ทางคณิตศาสตร์ มีความสามารถในการสื่อสารทางคณิตศาสตร์ด้วยการเขียนและพูดอย่างเหมาะสม สามารถแก้ปัญหาโดยใช้กระบวนการพิสูจน์ วิเคราะห์และหากลยุทธ์ที่แตกต่างกัน (Niss & Højgaard, 2011; Graf, 2009; OECD, 2009; Jankvist et al., 2010; อลิสร่า ชมชื่น, 2550) โดยองค์ประกอบที่สำคัญของสมรรถนะทางคณิตศาสตร์ตามแนวทางของ สสวท. มีทั้งหมด 4 สมรรถนะหลัก คือ การคิด/แปลงปัญหา (Formulate) การใช้คณิตศาสตร์ (Employ) การตีความและประเมิน (Interpret and Evaluate) และการให้เหตุผลเชิงคณิตศาสตร์ (Mathematical Reasoning) (สถาบันส่งเสริมการสอนวิทยาศาสตร์และเทคโนโลยี, 2563)

จากการศึกษาวิธีการพัฒนาครูของประเทศที่มีผลสัมฤทธิ์ทางการศึกษาสูง เช่น ประเทศที่มีระดับผลคะแนนสอบ PISA สูง มีลักษณะเด่นในการพัฒนาครูที่เรียนรู้ร่วมกัน เน้นการสร้างสมรรถนะสำหรับการจัดการเรียนการสอนในศตวรรษที่ 21 โดยมีครูที่เลี้ยงเป็นต้นแบบในการจัดการเรียนรู้ และปฏิบัติงานปฏิบัติตน มีการวางแผน มีการทดลอง แลกเปลี่ยนเรียนรู้ช่วยเหลือเสนอแนะ และสะท้อนผลอย่างต่อเนื่อง (Office of the Education Council, 2016) สอดคล้องกับรูปแบบ “ชุมชนแห่งการเรียนรู้ทางวิชาชีพ (Professional Learning Community : PLC)” โดยสมาชิกชุมชนวิชาชีพร่วมกันกำหนดวิสัยทัศน์ เป้าหมาย กิจกรรมพัฒนาวิชาชีพ และภารกิจการพัฒนาาร่วมกัน สมาชิกรวมพลังเรียนรู้แบบกัลยาณมิตร ลงมือปฏิบัติมาตรฐานการทำงานจริงที่อิงพื้นที่การปฏิบัติงานมากกว่าการพัฒนาในรูปแบบอื่นที่ได้จากภายนอกห้องเรียน ผลลัพธ์ และผลกระทบที่เกิดจากการพัฒนา โดยมีเป้าหมายหลักคือ เพื่อให้เกิดการปรับปรุงพัฒนาการจัดการเรียนการสอน พัฒนาการเรียนรู้ร่วมกัน และพัฒนาผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนของผู้เรียน (ชูชาติ พ่วงสมจิตร, 2560)

จากความเป็นมาและความสำคัญของปัญหาที่กล่าวมาข้างต้น ทำให้ผู้วิจัยเห็นความสำคัญของการพัฒนาสมรรถนะทางคณิตศาสตร์ของครู ผู้วิจัยจึงมีความสนใจที่จะวิจัยและพัฒนารูปแบบการพัฒนาสมรรถนะทางคณิตศาสตร์ของครูในโรงเรียนขนาดเล็ก โดยใช้ชุมชนแห่งการเรียนรู้ยุคใหม่ศตวรรษที่ 21 เพื่อเป็นแนวทางการพัฒนาสมรรถนะทางคณิตศาสตร์ของครูด้วยการมีส่วนร่วมของบุคลากรทุกส่วน โดยรูปแบบการพัฒนาสมรรถนะทางคณิตศาสตร์ผู้วิจัยจะพัฒนาขึ้นเป็นรูปแบบที่สอดคล้องกับบริบทของครูในโรงเรียนขนาดเล็ก เขตอำเภอเมือง จังหวัดชัยภูมิ ซึ่งผู้วิจัยมีความเชื่อมั่นว่ารูปแบบการพัฒนาดังกล่าวจะทำให้ครูสามารถนำไปใช้ในการพัฒนาตนเองและวิชาชีพได้อย่างมีประสิทธิภาพ

วัตถุประสงค์ของการวิจัย

1. เพื่อสร้างรูปแบบการพัฒนาสมรรถนะทางคณิตศาสตร์ของครูในโรงเรียนขนาดเล็ก โดยใช้ชุมชนแห่งการเรียนรู้ทางวิชาชีพยุคใหม่ศตวรรษที่ 21
2. เพื่อประเมินรูปแบบการพัฒนาสมรรถนะทางคณิตศาสตร์ของครูในโรงเรียนขนาดเล็ก โดยใช้ชุมชนแห่งการเรียนรู้ทางวิชาชีพยุคใหม่ศตวรรษที่ 21
3. เพื่อพัฒนาสมรรถนะสมรรถนะทางคณิตศาสตร์ของครูในโรงเรียนขนาดเล็ก โดยใช้ชุมชนแห่งการเรียนรู้ทางวิชาชีพยุคใหม่ศตวรรษที่ 21

วิธีการวิจัย

ระยะที่ 1 สร้างรูปแบบการพัฒนาสมรรถนะทางคณิตศาสตร์ของครูในโรงเรียนขนาดเล็ก โดยใช้ชุมชนแห่งการเรียนรู้ทางวิชาชีพยุคใหม่ศตวรรษที่ 21

การสร้างรูปแบบการพัฒนาสมรรถนะทางคณิตศาสตร์ของครูในโรงเรียนขนาดเล็ก โดยใช้ชุมชนแห่งการเรียนรู้ทางวิชาชีพยุคใหม่ศตวรรษที่ 21 มีวิธีการดำเนินการ ดังนี้

1) ศึกษาเอกสารที่เกี่ยวข้องกับรูปแบบ การสร้างรูปแบบ การพัฒนาและเสริมสร้างสมรรถนะครู การสร้างชุมชนแห่งการเรียนรู้ทางวิชาชีพ ปัจจัยที่ส่งผลต่อสมรรถนะครูคณิตศาสตร์ในศตวรรษที่ 21 และศึกษา Best Practices ของรูปแบบการพัฒนาสมรรถนะทางคณิตศาสตร์ เพื่อนำมาเป็นข้อมูลในการร่างรูปแบบการพัฒนาสมรรถนะทางคณิตศาสตร์ของครูในโรงเรียนขนาดเล็ก โดยใช้ชุมชนแห่งการเรียนรู้ทางวิชาชีพยุคใหม่ศตวรรษที่ 21

2) ผู้วิจัยนำผลจากขั้นตอน 1) มาจัดทำร่างรูปแบบการพัฒนาสมรรถนะทางคณิตศาสตร์ของครูในโรงเรียนขนาดเล็ก โดยใช้ชุมชนแห่งการเรียนรู้ทางวิชาชีพยุคใหม่ศตวรรษที่ 21 ซึ่งร่างรูปแบบการพัฒนาสมรรถนะทางคณิตศาสตร์ ประกอบด้วย (1) หลักการ (2) วัตถุประสงค์ (3) กระบวนการพัฒนาซึ่งมี 2 ส่วน คือ ส่วนที่ 1 การพัฒนาสมรรถนะของครูคณิตศาสตร์ ส่วนที่ 2 การสร้างชุมชนแห่งการเรียนรู้ทางวิชาชีพ 5 ขั้นตอนได้แก่ การวางแผนกำหนดเป้าหมาย การลงมือปฏิบัติ การสังเกตชั้นเรียน การสะท้อนผล และการแลกเปลี่ยนเรียนรู้ และ

4) แนวทางการประเมินผล

3) ผู้วิจัยนำร่างรูปแบบการพัฒนาสมรรถนะทางคณิตศาสตร์ ให้ผู้ทรงคุณวุฒิในการสนทนากลุ่มจำนวน 9 คน พิจารณาก่อนล่วงหน้า แล้วดำเนินการสนทนากลุ่ม (Focus Group Discussion) เพื่อยืนยันรูปแบบการพัฒนาสมรรถนะทางคณิตศาสตร์ของครูในโรงเรียนขนาดเล็ก โดยใช้ชุมชนแห่งการเรียนรู้ทางวิชาชีพยุคใหม่ศตวรรษที่ 21

4) สร้างรูปแบบการพัฒนาสมรรถนะทางคณิตศาสตร์ของครูในโรงเรียนขนาดเล็ก โดยใช้ชุมชนแห่งการเรียนรู้ทางวิชาชีพยุคใหม่ศตวรรษที่ 21 จากข้อมูลที่ได้จากการสนทนากลุ่ม (Focus Group Discussion)

กลุ่มตัวอย่าง

ผู้วิจัยแบ่งผู้ทรงคุณวุฒิในการสนทนากลุ่ม ออกเป็น 3 กลุ่ม ได้แก่ กลุ่มผู้เชี่ยวชาญ จำนวน 3 คน จากมหาวิทยาลัยราชภัฏชัยภูมิ กลุ่มผู้อำนวยการโรงเรียน จำนวน 3 คน และกลุ่มครูและบุคลากรทางการศึกษาจำนวน 3 คน รวมทั้งสิ้น 9 คน ซึ่งได้มาโดยการเลือกแบบเจาะจง (Purposive Sampling)

เครื่องมือที่ใช้

แบบสนทนากลุ่ม

ผู้วิจัยได้พัฒนาแบบสนทนากลุ่ม จากการศึกษาเอกสารที่เกี่ยวข้องกับการวิจัยเชิงคุณภาพ และการสร้างรูปแบบ แล้วดำเนินการตรวจสอบคุณภาพของแบบสนทนากลุ่มโดยนำเสนอต่อผู้ทรงคุณวุฒิจำนวน 5 ท่าน เพื่อตรวจสอบความตรงเชิงเนื้อหา หาค่าดัชนีความสอดคล้อง (Index of Objective Congruence: IOC) พบว่า มีค่า 0.80 ถึง 1.00

การเก็บรวบรวมข้อมูล

1) ดำเนินการศึกษาเอกสารที่เกี่ยวข้องกับรูปแบบ การสร้างรูปแบบ การพัฒนาและเสริมสร้างสมรรถนะครู การสร้างชุมชนแห่งการเรียนรู้ทางวิชาชีพ ปัจจัยที่ส่งผลต่อสมรรถนะครูคณิตศาสตร์ในศตวรรษที่ 21 และศึกษา Best Practices ของรูปแบบการพัฒนาสมรรถนะทางคณิตศาสตร์ เพื่อนำมาเป็นข้อมูลในการร่างรูปแบบการพัฒนาสมรรถนะทางคณิตศาสตร์ของครูในโรงเรียนขนาดเล็ก โดยใช้ชุมชนแห่งการเรียนรู้ทางวิชาชีพใหม่ศตวรรษที่ 21

2) เก็บรวบรวมข้อมูลจากการสนทนากลุ่ม (Focus Group Discussion) ของผู้ทรงคุณวุฒิในการสนทนากลุ่ม จำนวน 9 คน

การวิเคราะห์ข้อมูล

ผู้วิจัยนำข้อมูลจากการจัดสนทนากลุ่ม (Focus Group Discussion) มาวิเคราะห์ข้อมูล โดยการวิเคราะห์เชิงเนื้อหา (Content Analysis)

ระยะที่ 2 ประเมินผลรูปแบบการพัฒนาสมรรถนะทางคณิตศาสตร์ของครูในโรงเรียนขนาดเล็ก โดยใช้ชุมชนแห่งการเรียนรู้ยุคใหม่ศตวรรษที่ 21

การดำเนินการในระยะนี้เป็นการนำรูปแบบที่ได้จากการศึกษาในระยะที่ 1 มาประเมินความเหมาะสมและเป็นไปได้ในการนำรูปแบบการพัฒนาสมรรถนะทางคณิตศาสตร์ของครูในโรงเรียนขนาดเล็ก โดยใช้ชุมชนแห่งการเรียนรู้ยุคใหม่ศตวรรษที่ 21 ที่สร้างขึ้นไปปฏิบัติ โดยการสอบถามความคิดเห็นของผู้เกี่ยวข้องต่อรูปแบบการพัฒนาสมรรถนะทางคณิตศาสตร์ของครูในโรงเรียนขนาดเล็ก โดยใช้ชุมชนแห่งการเรียนรู้ยุคใหม่ศตวรรษที่ 21

กลุ่มตัวอย่าง

ผู้บริหารจำนวน 10 คน ครู จำนวน 10 คน ศึกษานิเทศก์จำนวน 5 คน นักวิชาการ จำนวน 5 คน รวมจำนวน 30 คน ซึ่งได้มาจากการเลือกแบบเฉพาะเจาะจง ตามคุณสมบัติ ดังนี้

- 1) เป็นผู้บริหารสถานศึกษา มีประสบการณ์ในการบริหาร ไม่น้อยกว่า 2 ปี
- 2) เป็นครูผู้สอนคณิตศาสตร์ มีประสบการณ์ในการสอน ไม่น้อยกว่า 5 ปี
- 3) เป็นศึกษานิเทศก์ มีประสบการณ์ในการทำงาน ไม่น้อยกว่า 2 ปี
- 4) นักวิชาการ มีประสบการณ์ในการทำงาน ไม่น้อยกว่า 5 ปี

เครื่องมือที่ใช้

แบบประเมินความเหมาะสมและความเป็นไปได้ของรูปแบบการพัฒนาสมรรถนะทางคณิตศาสตร์ของครูในโรงเรียนขนาดเล็ก โดยใช้ชุมชนแห่งการเรียนรู้ยุคใหม่ศตวรรษที่ 21 มีข้อคำถาม จำนวน 19 ข้อ เป็นแบบประเมิน

ชนิดมาตราส่วนประมาณค่า 5 ระดับ (Rating Scale) ตามวิธีการวัดแบบลิเคิทสเกล (Likert Scale) โดยมีเกณฑ์การประเมินเป็นคะแนน (บุญชม ศรีสะอาด, 2545) ดังนี้

ค่าเฉลี่ย 4.51-5.00 หมายถึง รูปแบบมีความเหมาะสมและมีความเป็นไปได้ในระดับมากที่สุด

ค่าเฉลี่ย 3.51-4.50 หมายถึง รูปแบบมีความเหมาะสมและมีความเป็นไปได้ในระดับมาก

ค่าเฉลี่ย 2.51-3.50 หมายถึง รูปแบบมีความเหมาะสมและมีความเป็นไปได้ในระดับปานกลาง

ค่าเฉลี่ย 1.51-2.50 หมายถึง รูปแบบมีความเหมาะสมและมีความเป็นไปได้ในระดับน้อย

ค่าเฉลี่ย 1.00-1.50 หมายถึง รูปแบบมีความเหมาะสมและมีความเป็นไปได้ในระดับน้อยที่สุด

โดยแบบประเมินมีค่าดัชนีความสอดคล้อง (IOC) มีค่าตั้งแต่ 0.80-1.00 และค่าความเชื่อมั่น (Reliability) โดยใช้สัมประสิทธิ์ครอนบักอัลฟา (Cronbach's Alpha Coefficient) มีค่าความเชื่อมั่นเท่ากับ 0.96 และทำการวิพากษ์และให้ข้อเสนอแนะในการปรับปรุงและการพัฒนารูปแบบการพัฒนาสมรรถนะทางคณิตศาสตร์ของครูในโรงเรียนขนาดเล็ก โดยใช้ชุมชนแห่งการเรียนรู้ยุคใหม่ศตวรรษที่ 21

การเก็บรวบรวมข้อมูล

1) ผู้วิจัยดำเนินการสอบถามความคิดเห็นของผู้มีส่วนเกี่ยวข้องต่อการนำรูปแบบการพัฒนาสมรรถนะทางคณิตศาสตร์ของครูในโรงเรียนขนาดเล็ก โดยใช้ชุมชนแห่งการเรียนรู้ยุคใหม่ศตวรรษที่ 21 ไปปฏิบัติ

2) ผู้วิจัยนำข้อมูลที่ได้จากแบบประเมินความเหมาะสมและความเป็นไปได้มาวิเคราะห์ข้อมูล

การวิเคราะห์ข้อมูล

วิเคราะห์ข้อมูลที่ได้จากแบบประเมินความเหมาะสมและความเป็นไปได้ของรูปแบบ โดยการคำนวณหาค่าเฉลี่ย (Mean) และส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน (Standard Deviation) ซึ่งพิจารณาจากค่าเฉลี่ยที่มีค่าตั้งแต่ 3.50 ขึ้นไป ซึ่งถือว่าผู้ทรงคุณวุฒิเห็นว่ารูปแบบการพัฒนาสมรรถนะทางคณิตศาสตร์ของครูในโรงเรียนขนาดเล็ก โดยใช้ชุมชนแห่งการเรียนรู้ทางวิชาชีพยุคใหม่ศตวรรษที่ 21 มีความเหมาะสมและมีความเป็นไปได้อยู่ในระดับมากที่สุดถึงมากที่สุด

ระยะที่ 3 พัฒนาสมรรถนะทางคณิตศาสตร์ของครูในโรงเรียนขนาดเล็ก โดยใช้ชุมชนแห่งการเรียนรู้ยุคใหม่ศตวรรษที่ 21

กลุ่มตัวอย่าง

ครูผู้สอนคณิตศาสตร์จากโรงเรียนขนาดเล็ก ในอำเภอเมือง จังหวัดชัยภูมิ จำนวน 30 คน ใช้วิธีเลือกแบบเจาะจง (Purposive Sampling)

เครื่องมือที่ใช้

แบบทดสอบสมรรถนะทางคณิตศาสตร์

เป็นแบบปรนัยชนิดเลือกตอบ 4 ตัวเลือก จำนวน 20 ข้อ ผู้วิจัยได้ดำเนินการสร้างตามลำดับขั้นตอน ดังนี้

1) ศึกษาเอกสารต่างๆ ดังนี้

1.1) เอกสารประกอบการอบรม “การจัดการเรียนรู้ฐานสมรรถนะทางคณิตศาสตร์” ที่จัดทำขึ้นโดยความร่วมมือระหว่าง ฝ่ายบริหารโครงการริเริ่ม สสวท. คณาจารย์มหาวิทยาลัย ครูผู้สอน ศึกษานิเทศก์ และผู้ทรงคุณวุฒิ

1.2) หลักสูตรการศึกษาขั้นพื้นฐานพุทธศักราช 2551 (ปรับปรุง2560) กลุ่มสาระคณิตศาสตร์ รวมทั้งการวัดผลประเมินผล วิธีการสร้างแบบทดสอบวัดผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน

2) วิเคราะห์มาตรฐานการเรียนรู้สาระการเรียนรู้ ผลการเรียนรู้ที่คาดหวัง และการจัดการเรียนรู้ฐานสมรรถนะทางคณิตศาสตร์ เพื่อใช้เป็นแนวทางในการสร้างแบบทดสอบสมรรถนะพื้นฐานการสอนทางคณิตศาสตร์ของครู กำหนดจำนวนข้อสอบให้ครอบคลุมประเด็น 4 ประเด็น คือ (1) หลักการจัดการเรียนรู้และการประเมินฐานสมรรถนะทางคณิตศาสตร์ (2) การพัฒนาเครื่องมือวัดและประเมินสมรรถนะทางคณิตศาสตร์ (3) การพัฒนาเกณฑ์การประเมินสมรรถนะทางคณิตศาสตร์ และ (4) การเชื่อมโยงการประเมินสมรรถนะสู่แนวทางการจัดการเรียนรู้เพื่อส่งเสริมสมรรถนะทางคณิตศาสตร์ในชั้นเรียน

3) สร้างแบบทดสอบสมรรถนะทางคณิตศาสตร์ ประเด็นละ 10 ข้อ รวมทั้งหมด 40 ข้อ

4) นำแบบทดสอบสมรรถนะทางคณิตศาสตร์ เสนอผู้เชี่ยวชาญ 3 ท่าน ได้แก่ (1) นางกัญจณ์วรา โนราชครู ชำนาญการพิเศษ กลุ่มสาระการเรียนรู้วิชาคณิตศาสตร์ (2) นางจิรวรรณ ดวงเงิน ครู ชำนาญการพิเศษ กลุ่มสาระการเรียนรู้วิชาคณิตศาสตร์ (3) ผศ.ดร.สัจจารักษ์ ลาดสูงเนิน อติตอจารย์ประจำสาขาวิชาคณิตศาสตร์ คณะครุศาสตร์ มหาวิทยาลัยราชภัฏชัยภูมิ เพื่อประเมินหาความเที่ยงตรงเชิงเนื้อหาโดยใช้ดัชนีความสอดคล้อง (IOC) ระหว่างข้อคำถามของแบบทดสอบสมรรถนะพื้นฐานการสอนทางคณิตศาสตร์ของครูกับสมรรถนะที่ต้องการวัดพบว่า มีค่าดัชนีความสอดคล้องเท่ากับ 1.00 จากนั้นนำข้อบกพร่องมาแก้ไขและจัดพิมพ์ฉบับสมบูรณ์ นำไปใช้กับกลุ่มตัวอย่าง

การเก็บรวบรวมข้อมูล

1) ทดสอบสมรรถนะก่อนการใช้รูปแบบการพัฒนาสมรรถนะของครูคณิตศาสตร์ในโรงเรียนขนาดเล็ก (Pre-test)

2) นำรูปแบบการพัฒนาสมรรถนะของครูคณิตศาสตร์ในโรงเรียนขนาดเล็กโดยชุมชนแห่งการเรียนรู้ยุคใหม่ศตวรรษที่ 21 อำเภอเมือง จังหวัดชัยภูมิ ไปใช้กับกลุ่มตัวอย่าง โดยแบ่งเป็น 2 ขั้นตอนย่อย ดังนี้

2.1) อบรมเชิงปฏิบัติการ ประกอบด้วย 4 โมดูล มีรายละเอียดดังนี้ โมดูลที่ 1 หลักการจัดการจัดการเรียนรู้และการประเมินฐานสมรรถนะทางคณิตศาสตร์ โมดูลที่ 2 การพัฒนาเครื่องมือวัดและประเมินสมรรถนะทางคณิตศาสตร์ โมดูลที่ 3 การพัฒนาเกณฑ์การประเมินสมรรถนะทางคณิตศาสตร์ โมดูลที่ 4 การเชื่อมโยงการประเมินสมรรถนะสู่แนวทางการจัดการเรียนรู้เพื่อส่งเสริมสมรรถนะทางคณิตศาสตร์ในชั้นเรียน

2.2) หลังจากการอบรมเชิงปฏิบัติการครบทั้ง 4 โมดูลแล้ว ใช้กระบวนการ PLC 5 ขั้นตอน ได้แก่ การวางแผนกำหนดเป้าหมาย การลงมือปฏิบัติ การสังเกตชั้นเรียน การสะท้อนผล และการแลกเปลี่ยนเรียนรู้

3) ทดสอบสมรรถนะหลังการใช้รูปแบบการพัฒนาสมรรถนะของครูคณิตศาสตร์ในโรงเรียนขนาดเล็ก (Post-test)

การวิเคราะห์ข้อมูล

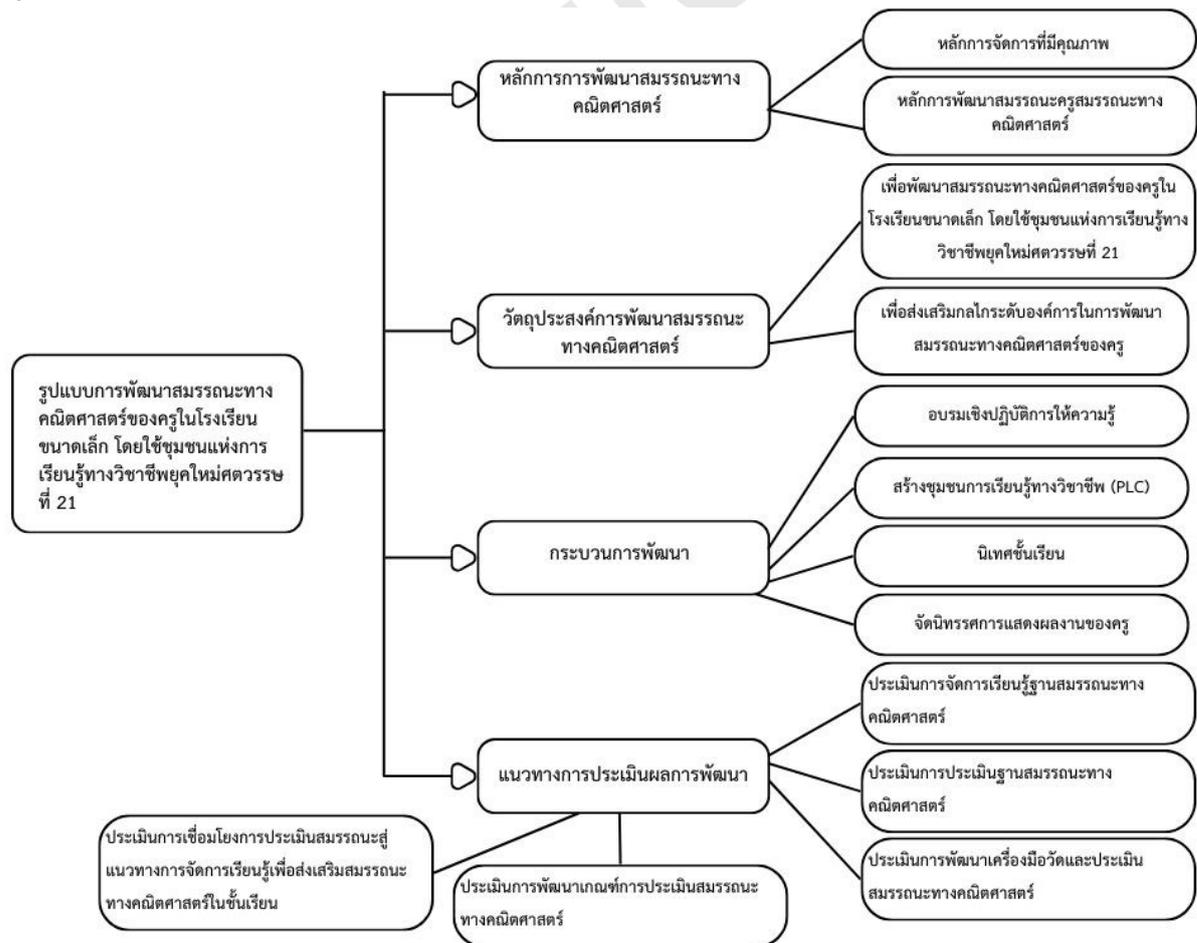
1) วิเคราะห์ข้อมูลคุณลักษณะส่วนบุคคลของกลุ่มตัวอย่างด้วยสถิติเชิงพรรณนา (Descriptive Statistics) ได้แก่ ความถี่ ร้อยละ ค่าเฉลี่ยเลขคณิต และส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน

2) วิเคราะห์ข้อมูลเพื่อเปรียบเทียบค่าเฉลี่ยสมรรถนะของครูคณิตศาสตร์ในโรงเรียนขนาดเล็กทั้งก่อนและหลังการอบรมด้วยการทดสอบค่าที (t-test) แบบ dependent

ผลการวิจัย

ผลการวิจัยระยะที่ 1 สร้างรูปแบบการพัฒนาสมรรถนะทางคณิตศาสตร์ของครูในโรงเรียนขนาดเล็ก โดยใช้ชุมชนแห่งการเรียนรู้ทางวิชาชีพยุคใหม่ศตวรรษที่ 21

รูปแบบการพัฒนาสมรรถนะทางคณิตศาสตร์ของครูในโรงเรียนขนาดเล็ก โดยใช้ชุมชนแห่งการเรียนรู้ทางวิชาชีพยุคใหม่ศตวรรษที่ 21 ประกอบด้วย 1) หลักการ 2) วัตถุประสงค์ 3) กระบวนการพัฒนา มี 2 ส่วน คือ ส่วนที่ 1 การอบรมเชิงปฏิบัติการ 4 โมดูล ส่วนที่ 2 การสร้างชุมชนแห่งการเรียนรู้ทางวิชาชีพ 5 ขั้นตอน ได้แก่ การวางแผนกำหนดเป้าหมาย การลงมือปฏิบัติ การสังเกตชั้นเรียน การสะท้อนผล และการแลกเปลี่ยนเรียนรู้ และ 4) แนวทางการประเมินผล โดยมีรายละเอียด ดังภาพที่ 1

ภาพที่ 1 รายละเอียดรูปแบบการพัฒนาสมรรถนะทางคณิตศาสตร์ของครูในโรงเรียนขนาดเล็ก โดยใช้ชุมชนแห่งการเรียนรู้ทางวิชาชีพยุคใหม่ศตวรรษที่ 21

ผลการวิจัยระยะที่ 2 ประเมินผลรูปแบบการพัฒนาสมรรถนะทางคณิตศาสตร์ของครูในโรงเรียนขนาดเล็ก โดยใช้ชุมชนแห่งการเรียนรู้ทางวิชาชีพยุคใหม่ศตวรรษที่ 21

ตารางที่ 1 ค่าเฉลี่ยและส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐานด้านความเหมาะสมและความเป็นไปได้โดยภาพรวมของรูปแบบการพัฒนาสมรรถนะทางคณิตศาสตร์ของครูในโรงเรียนขนาดเล็ก โดยใช้ชุมชนแห่งการเรียนรู้ทางวิชาชีพยุคใหม่ศตวรรษที่ 21

รายการประเมิน	ระดับคุณภาพ					
	ความเหมาะสม			ความเป็นไปได้		
	M	SD	แปลผล	M	SD	แปลผล
1. หลักการ	4.47	0.51	มากที่สุด	4.60	0.50	มากที่สุด
2. วัตถุประสงค์	4.47	0.51	มากที่สุด	4.57	0.50	มากที่สุด
3. กระบวนการพัฒนา	4.60	0.50	มากที่สุด	4.60	0.50	มากที่สุด
4. แนวทางการประเมินผล	4.50	0.51	มาก	4.57	0.50	มากที่สุด
รวม	4.51	0.51	มากที่สุด	4.59	0.50	มากที่สุด

จากตารางที่ 1 พบว่า รูปแบบการพัฒนาสมรรถนะทางคณิตศาสตร์ของครูในโรงเรียนขนาดเล็ก โดยใช้ชุมชนแห่งการเรียนรู้ทางวิชาชีพยุคใหม่ศตวรรษที่ 21 โดยภาพรวมมีความเหมาะสมอยู่ในระดับมากที่สุด ($M = 4.51$) และความเป็นไปได้ อยู่ในระดับมากที่สุด ($M = 4.59$) เมื่อพิจารณาเป็นรายด้านพบว่าผลการประเมินด้านหลักการการพัฒนา มีความเหมาะสมอยู่ในระดับมากที่สุด ($M = 4.47$) มีความเป็นไปได้อยู่ในระดับมากที่สุด ($M = 4.60$) วัตถุประสงค์การพัฒนามีความเหมาะสมอยู่ในระดับมากที่สุด ($M = 4.47$) มีความเป็นไปได้อยู่ในระดับมากที่สุด ($M = 4.57$) กระบวนการพัฒนามีความเหมาะสมอยู่ในระดับมากที่สุด ($M = 4.60$) มีความเป็นไปได้อยู่ในระดับมากที่สุด ($M = 4.60$) แนวทางการประเมินผลการพัฒนามีความเหมาะสมอยู่ในระดับมาก ($M = 4.50$) มีความเป็นไปได้อยู่ในระดับมากที่สุด ($M = 4.57$)

ผลการวิจัยระยะที่ 3 พัฒนาสมรรถนะทางคณิตศาสตร์ของครูในโรงเรียนขนาดเล็ก โดยใช้ชุมชนแห่งการเรียนรู้ทางวิชาชีพยุคใหม่ศตวรรษที่ 21

ตารางที่ 2 ผลการเปรียบเทียบสมรรถนะทางคณิตศาสตร์ ก่อนและหลังการอบรมของครูในโรงเรียนขนาดเล็ก จำนวน 30 คน

การทดลอง	จำนวนครู	คะแนนเต็ม	M	SD	t	Sig.
ก่อนเรียน	30	20	8.10	1.81	23.73	0.00*
หลังเรียน	30	20	16.83	1.78		

*มีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05

จากตารางที่ 2 ผลการทดสอบสมรรถนะทางคณิตศาสตร์ของครู พบว่า ก่อนการอบรมครูมีคะแนนเฉลี่ย เท่ากับ 8.10 และมีคะแนนเฉลี่ยหลังการอบรม เท่ากับ 16.83 นั่นคือ หลังการอบรมครูมีสมรรถนะทางคณิตศาสตร์ สูงกว่าก่อนเข้ารับการอบรม อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05

อภิปรายผลการวิจัย

รูปแบบการพัฒนาสมรรถนะทางคณิตศาสตร์ของครูในโรงเรียนขนาดเล็ก โดยใช้ชุมชนแห่งการเรียนรู้ทางวิชาชีพยุคใหม่ศตวรรษที่ 21 ประกอบด้วย 1) หลักการ 2) วัตถุประสงค์ 3) กระบวนการพัฒนาสมรรถนะทางคณิตศาสตร์ มี 2 ส่วน คือ ส่วนที่ 1 การอบรมเชิงปฏิบัติการ 4 โมดูล ส่วนที่ 2 การสร้างชุมชนแห่งการเรียนรู้ทางวิชาชีพ 5 ขั้นตอนได้แก่ การวางแผนกำหนดเป้าหมาย การลงมือปฏิบัติ การสังเกตชั้นเรียน การสะท้อนผล และการแลกเปลี่ยนเรียนรู้ และ 4) แนวทางการประเมินผล

ผลการประเมินรูปแบบการพัฒนาสมรรถนะของครูคณิตศาสตร์ในโรงเรียนขนาดเล็กโดยชุมชนแห่งการเรียนรู้ยุคใหม่ศตวรรษที่ 21 อำเภอเมือง จังหวัดชัยภูมิ ที่ประกอบด้วย 1) หลักการ 2) วัตถุประสงค์ 3) กระบวนการพัฒนาสมรรถนะทางคณิตศาสตร์ มี 2 ส่วน คือ ส่วนที่ 1 การอบรมเชิงปฏิบัติการ 4 โมดูล ส่วนที่ 2 การสร้างชุมชนแห่งการเรียนรู้ทางวิชาชีพ 5 ขั้นตอนได้แก่ การวางแผนกำหนดเป้าหมาย การลงมือปฏิบัติ การสังเกตชั้นเรียน การสะท้อนผล และการแลกเปลี่ยนเรียนรู้ และ 4) แนวทางการประเมินผล โดยภาพรวมมีผลการประเมินความเหมาะสมอยู่ในระดับมากที่สุด และความเป็นไปได้อยู่ในระดับมากที่สุด เหตุที่เป็นเช่นนี้เพราะว่าผู้วิจัยได้ศึกษาเอกสารและงานวิจัยที่เกี่ยวข้องรวมถึงอิงหลักการของชุมชนแห่งการเรียนรู้ทางวิชาชีพ (PLC) ซึ่งเป็นแนวทางที่ได้รับการยอมรับว่ามีประสิทธิภาพในการพัฒนาครู มุ่งเน้นการเรียนรู้ร่วมกัน ผ่านกระบวนการที่เป็นระบบและส่งเสริมให้เกิดการพัฒนาที่ยั่งยืน และแนวทางการประเมินผลที่มีประสิทธิภาพ ส่งผลให้ครูสามารถนำไปใช้ในการพัฒนาการสอนได้จริงและเกิดประโยชน์สูงสุดต่อการศึกษาในโรงเรียนขนาดเล็ก จึงส่งผลให้รูปแบบที่พัฒนาขึ้นมา มีความเหมาะสมและความเป็นไปได้เป็นที่น่าพึงพอใจ สอดคล้องกับผลการศึกษาของ ธนภฤต อึ้งน้อย และอนุชา กอนพ่วง (2564) สร้างและประเมินรูปแบบการพัฒนาสมรรถนะครูใหม่ในศตวรรษที่ 21 ตามแนวคิด โรงเรียนเป็นองค์กรแห่งการเรียนรู้ วิธีดำเนินการวิจัย ออกเป็น 3 ขั้นตอน ขั้นตอนที่ 1 การศึกษาสมรรถนะที่จำเป็นของ ครูใหม่ในศตวรรษที่ 21 และแนวทางในการพัฒนาสมรรถนะ ตามแนวคิดโรงเรียนเป็นองค์กรแห่งการเรียนรู้ ผลการประเมินรูปแบบการพัฒนา พบว่า ผลการประเมินรูปแบบการพัฒนาสมรรถนะครูใหม่ในศตวรรษที่ 21 ตามแนวคิดโรงเรียนเป็นองค์กรแห่ง การเรียนรู้ ผู้อำนวยการโรงเรียน สังกัดสำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน มีความเห็นว่าการนำรูปแบบไป ใช้มีความเป็นไปได้ และมีความเป็นประโยชน์อยู่ในระดับมากที่สุด และสอดคล้องกับ กษพร มั่งประเสริฐ และคณะ (2565) ได้ประเมินรูปแบบการพัฒนาสมรรถนะครูยุคประเทศไทย 4.0 สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษาเพชรบุรี รูปแบบการพัฒนาสมรรถนะครูยุคประเทศไทย 4.0 สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษาเพชรบุรี ประกอบด้วย 1) การบริหารแบบ 7s McKinsey คือ 7 ปัจจัยของการพึ่งพาซึ่งกันและกัน 2) กระบวนการพัฒนาเชิงปฏิบัติการ (PAOR) 3) ครูเกิดความรู้ ความเข้าใจในสมรรถนะ 4) ครูนำไปปฏิบัติทำให้เกิดสมรรถนะ โดยใช้ทักษะความสามารถและเจตคติที่บูรณาการกันเพื่อให้เกิด

ประสิทธิภาพและประสิทธิผล 5) สมรรถนะครูยุค Thailand 4.0 ผลการประเมินพบว่า ด้านความเป็นประโยชน์ในภาพรวม อยู่ในระดับมากที่สุด และด้านความเป็นไปได้ พบว่า ในภาพรวมอยู่ในระดับมากที่สุด

ผลการพัฒนาสมรรถนะทางคณิตศาสตร์ของครูในโรงเรียนขนาดเล็ก โดยใช้ชุมชนแห่งการเรียนรู้ทางวิชาชีพยุคใหม่ศตวรรษที่ 21 พบว่า หลังการอบรมครูมีสมรรถนะทางคณิตศาสตร์ สูงกว่าก่อนเข้ารับการอบรม อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 อาจเนื่องมาจากกระบวนการของรูปแบบฯ มีเนื้อหา กิจกรรมและวิธีการพัฒนาที่มุ่งเน้นความรู้ ความเข้าใจ และฝึกปฏิบัติ เน้นการพัฒนางานด้วยกระบวนการ PLC ที่มีการแลกเปลี่ยนเรียนรู้ร่วมกัน การใช้เทคโนโลยีสนับสนุน การฝึกปฏิบัติจริง และนอกจากนี้ กระบวนการ PLC ยังช่วยสนับสนุนแนวคิดการพัฒนาครูให้เป็นผู้เรียนรู้ตลอดชีวิต ทำให้ครูมีโอกาสฝึกฝนทักษะและปรับตัวให้เข้ากับการเปลี่ยนแปลงของการศึกษายุคใหม่ ซึ่งช่วยให้ครูสามารถถ่ายทอดองค์ความรู้ด้านคณิตศาสตร์ได้อย่างมีประสิทธิภาพมากขึ้น โดยมีการนิเทศติดตามจำนวน 3 ครั้ง และนำเสนอผลงานแล้วถอดบทเรียน จะเห็นได้ว่า กระบวนการเหล่านี้ส่งเสริมและสอดคล้องกันดีเป็นอย่างดี สอดคล้องกับการศึกษาของ อนุชา กอนพวง (2562) ได้ทำการพัฒนารูปแบบการจัดการชุมชนแห่งการเรียนรู้ทางวิชาชีพของครูระดับการศึกษาขั้นพื้นฐานเพื่อส่งเสริมการจัดการเรียนรู้แบบ STEM Education และได้ทดลองใช้รูปแบบ พบว่า ครูและผู้บริหารโรงเรียนมีความรู้ความเข้าใจและมีทักษะการสร้างชุมชนแห่งการเรียนรู้ทางวิชาชีพและทักษะการจัดการเรียนรู้แบบ STEM Education หลังการใช้รูปแบบสูงกว่าก่อนใช้รูปแบบ อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 นอกจากนี้ ยังสอดคล้องกับ ธนัฐ มาตขร (2565) ได้ประเมินสมรรถนะครูของตนเองตามรูปแบบการพัฒนาสมรรถนะครูในสถานศึกษาโดยใช้ชุมชนแห่งการเรียนรู้ทางวิชาชีพ ผลการประเมินสมรรถนะครูของตนเองตามรูปแบบการพัฒนาสมรรถนะครูในสถานศึกษา พบว่า ครูระดับมัธยมศึกษาตอนปลายและระดับมัธยมศึกษาตอนต้น มีสมรรถนะหลังการพัฒนาสูงกว่าก่อนการพัฒนา อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05

ข้อเสนอแนะ

1. ข้อเสนอแนะในการนำผลการวิจัยไปใช้

จากผลการวิจัย พบว่า รูปแบบการพัฒนาสมรรถนะของครูโรงเรียนขนาดเล็กด้านการจัดการเรียนรู้ที่ส่งเสริมสมรรถนะทางคณิตศาสตร์ โดยชุมชนแห่งการเรียนรู้ยุคใหม่ศตวรรษที่ 21 อำเภอเมือง จังหวัดชัยภูมิ มีความเหมาะสมและความเป็นไปได้อยู่ในระดับมากที่สุด ดังนั้น ผู้อำนวยการโรงเรียนควรนำแนวทางดังกล่าวไปใช้ในการพัฒนาครูในโรงเรียนให้มีสมรรถนะทางคณิตศาสตร์ โดยชุมชนแห่งการเรียนรู้ที่มุ่งเน้นและส่งเสริมกระบวนการเรียนรู้อย่างเป็นองค์รวม ซึ่งส่งผลเชิงบวกต่อการพัฒนาการเรียนรู้ของผู้เรียนได้อย่างมีประสิทธิภาพ

2. ข้อเสนอแนะในการวิจัยครั้งต่อไป

2.1 การวิจัยในครั้งนี้นำในขอบเขตของการพัฒนาสมรรถนะครูของโรงเรียนขนาดเล็ก ดังนั้นการวิจัยครั้งต่อไปควรศึกษาในบริบทของกลุ่มโรงเรียนหรือระดับอื่น ๆ เพื่อศึกษาผลของการนำกระบวนการ PLC ไปใช้เพื่อพัฒนาสมรรถนะครู

2.2 ควรนำรูปแบบชุมชนแห่งการเรียนรู้ทางวิชาชีพอื่น ๆ มาใช้บูรณาการ เพื่อส่งเสริมการจัดการเรียนรู้ของครูที่มีความหลากหลายมากขึ้น

2.3 ควรมีการวิจัยและพัฒนาเครื่องมือวัดสมรรถนะของครู

เอกสารอ้างอิง

กชพร มั่งประเสริฐ, สิทธิพร ประวัตินุ่งเรือง, และขวัญหญิง ศรีประเสริฐภาพ. (2565). รูปแบบการพัฒนาสมรรถนะครูยุค Thailand 4.0 สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษาเพชรบุรี. **วารสาร มจร พุทธปัญญาปริทรรศน์**, 7(1), 78 – 88.

ชูชาติ พ่วงสมจิตร. (2560). ชุมชนการเรียนรู้ทางวิชาชีพและแนวทางการนำมาใช้ในสถานศึกษา.

วารสารศึกษาศาสตร์ มสธ., 10(1), 34-41.

ชนกฤต อึ้งน้อย และ อนุชา กอนพ่วง. (2564). รูปแบบการพัฒนาสมรรถนะครูใหม่ในศตวรรษที่ 21 ตามแนวคิดโรงเรียนเป็นองค์กรแห่งการเรียนรู้. **วารสารศึกษาศาสตร์ มหาวิทยาลัยนเรศวร**, 23(2), 169 – 180.

ธนัฐ มาตชรา. (2565). ผลการใช้รูปแบบการพัฒนาสมรรถนะครูในสถานศึกษาโดยใช้ชุมชนแห่งการเรียนรู้ทางวิชาชีพ สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 24. **วารสาร “ศึกษาศาสตร์ มมร” คณะศึกษาศาสตร์ มหาวิทยาลัยมหามกุฏราชวิทยาลัย**, 10(1), 173 – 189.

บุญชม ศรีสะอาด. (2545). **การวิจัยเบื้องต้น** (พิมพ์ครั้งที่ 7 ฉบับปรับปรุง). สุวีริยาสาส์น จำกัด.

วิจารณ์ พานิช. (2555). **วิถีสร้างการเรียนรู้เพื่อศิษย์ในศตวรรษที่ 21**. มูนิธิสิดศรี-สฤทธิวงศ์.

สถาบันส่งเสริมการสอนวิทยาศาสตร์และเทคโนโลยี. (2563). **การจัดการเรียนรู้ฐานสมรรถนะทางคณิตศาสตร์**. <https://www.ipst.ac.th/>

สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน. (2553). **คู่มือการประเมินสมรรถนะครู สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน พ.ศ. 2553**. สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน.

สำนักงานเลขาธิการสภาการศึกษา. (2551). **กรอบทิศทางการพัฒนาการศึกษา ในช่วงแผนพัฒนาเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติฉบับที่ 10 (พ.ศ. 2550-2554) ที่สอดคล้องกับแผนการศึกษาแห่งชาติ (พ.ศ. 2545-2559) ฉบับสรุป**. โรงพิมพ์แห่งจุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย.

สำนักงานเลขาธิการสภาการศึกษา. (2561). **สภาวะการศึกษาไทย ปี 2559/2560 แนวทางการปฏิรูปการศึกษาไทยเพื่อก้าวสู่ยุค Thailand 4.0**. พรักหวานกราฟฟิค.

สุภาพรรณ ณะยะจง. (2562). **การศึกษาสมรรถนะของครูในสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาเชียงราย เขต 2**. [วิทยานิพนธ์ปริญญาโทมหาบัณฑิต]. มหาวิทยาลัยพะเยา.

อนุชา กอนพ่วง. (2562). **การวิจัยและพัฒนารูปแบบการจัดการชุมชนแห่งการเรียนรู้ทางวิชาชีพของครูระดับการศึกษาขั้นพื้นฐาน เพื่อส่งเสริมการจัดการเรียนรู้แบบ STEM Education**. **สัททอง : วารสารมนุษยศาสตร์และสังคมศาสตร์ (สทมส.)**, 25(1), 26 – 40.

- อลิสรา ชมชื่น. (2550). การพัฒนากระบวนการเรียนการสอนโดยการบูรณาการทฤษฎีการพัฒนาความเข้าใจ ทางคณิตศาสตร์ การสื่อสาร และการให้เหตุผล เพื่อเสริมสร้างสมรรถภาพทางคณิตศาสตร์ของนักเรียนมัธยมศึกษาตอนต้น. [วิทยานิพนธ์ปริญญาตรีบัณฑิต]. จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย.
- Graf, E.A. (2009). Defining mathematics competency in the service of cognitively based assessment for grades 6 through 8. *ETS Research Report Series, 2009* (2), i-46. <https://doi.org/10.1002/j.2333-8504.2009.tb02199.x>
- Jankvist, U. T., Mosvold, R., & Clark, K. M. (2016). Mathematical Knowledge for Teaching Teachers: The case of history in mathematics education. In *History and Pedagogy of Mathematics 2016* (pp. 441-452). Montpellier, France.
- Niss, M., & Højgaard, T. (Eds.) (2011). *Competencies and mathematical learning: ideas and inspiration for the development of mathematics teaching and learning in Denmark*. IMFUFA, Roskilde university. Tekster fra IMFUFA No. 485 <http://nyfaglighed.emu.dk/kom/>
- OECD (2008), *The Impact of Culture on Tourism*. OECD Publishing. <https://doi.org/10.1787/9789264040731-en>

ความสัมพันธ์ระหว่างภาวะผู้นำกับประสิทธิผลการบริหารงานวิชาการ
ของผู้บริหารสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตสายไหม กรุงเทพมหานคร

THE RELATIONSHIP BETWEEN LEADERSHIP AND EFFECTIVENESS IN ACADEMIC
ADMINISTRATION OF SCHOOL ADMINISTRATORS UNDER THE SAI MAI DISTRICT OFFICE,
BANGKOK METROPOLITAN

อภิสิทธิ์ นิมิตหมื่นไวย¹, และ สมนึก การีเวท²

Apisit Nimitmuenwai¹, and Somnuk Kareevate²

^{1,2}คณะศึกษาศาสตร์ มหาวิทยาลัยนอร์ทกรุงเทพ

^{1,2}Faculty of Education, North Bangkok University

e-mail : Apisit.nimi@northbkk.ac.th

Received: February 2, 2025 Reviewed: February 27, 2025 Revised: March 11, 2025 Accepted: March 13, 2025

บทคัดย่อ

การวิจัยครั้งนี้มีวัตถุประสงค์ 1) เพื่อศึกษาภาวะผู้นำของผู้บริหารสถานศึกษา 2) เพื่อศึกษาประสิทธิผลการบริหารงานวิชาการของผู้บริหารสถานศึกษา และ 3) เพื่อศึกษาความสัมพันธ์ระหว่างภาวะผู้นำกับประสิทธิผลการบริหารงานวิชาการของผู้บริหารสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตสายไหม กรุงเทพมหานคร กลุ่มตัวอย่างที่ใช้ในการวิจัย คือ ผู้บริหารสถานศึกษาและครู ปีการศึกษา 2567 กำหนดขนาดกลุ่มตัวอย่างโดยใช้ตารางเครจซี่และมอร์แกน (Krejcie & Morgan, 1970, p. 608) จำนวน 240 คน จากนั้นใช้การสุ่มแบบชั้นภูมิ (Proportional Stratified Random Sampling) และใช้การสุ่มอย่างง่าย (Simple Random Sampling) ได้กลุ่มตัวอย่างเป็นผู้บริหารสถานศึกษา จำนวน 13 คน และครู จำนวน 227 คน รวมทั้งสิ้น 240 คน เครื่องมือที่ใช้ในการเก็บรวบรวมข้อมูล เป็นแบบสอบถามมาตราส่วนประมาณค่า 5 ระดับ มีความเชื่อมั่นของแบบสอบถามทั้งฉบับ 0.985 สถิติที่ใช้ในการวิเคราะห์ข้อมูล ได้แก่ การแจกแจงความถี่ ร้อยละ ค่าเฉลี่ย ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน และค่าสัมประสิทธิ์สหสัมพันธ์ของเพียร์สัน

ผลการวิจัย พบว่า

1. ภาวะผู้นำของผู้บริหารสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตสายไหม กรุงเทพมหานคร โดยภาพรวมอยู่ในระดับมาก เมื่อพิจารณาเป็นรายด้าน พบว่า อยู่ในระดับมากทุกด้าน โดยเรียงค่าเฉลี่ยจากสูงที่สุดไปต่ำสุด คือ ภาวะผู้นำแบบมุ่งความสำเร็จ รองลงมา คือ ภาวะผู้นำแบบให้มีส่วนร่วม ภาวะผู้นำแบบสนับสนุน และต่ำสุดคือ ภาวะผู้นำแบบสั่งการ ตามลำดับ
2. ประสิทธิผลการบริหารงานวิชาการของผู้บริหารสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตสายไหม กรุงเทพมหานคร โดยภาพรวมอยู่ในระดับมาก เมื่อพิจารณาเป็นรายด้าน พบว่า อยู่ในระดับมากทุกด้าน

ด้านที่มีค่าเฉลี่ยสูงสุด คือ ด้านการพัฒนาหลักสูตรสถานศึกษา รองลงมา คือ ด้านการนิเทศการศึกษา ส่วนด้านที่มีค่าเฉลี่ยต่ำสุด คือ ด้านการวิจัยเพื่อพัฒนาคุณภาพการศึกษาในสถานศึกษา

3. ความสัมพันธ์ระหว่างภาวะผู้นำกับประสิทธิผลการบริหารงานวิชาการของผู้บริหารสถานศึกษาสังกัดสำนักงานเขตสายไหม กรุงเทพมหานคร โดยภาพรวม มีความสัมพันธ์เชิงบวกอยู่ในระดับปานกลาง โดยภาวะผู้นำแบบมุ่งความสำเร็จมีความสัมพันธ์กับประสิทธิผลของการบริหารงานวิชาการของผู้บริหารสถานศึกษาสูงสุด รองลงมา คือ ภาวะผู้นำแบบให้มีส่วนร่วม ส่วนภาวะผู้นำที่มีความสัมพันธ์ต่ำสุดคือ ภาวะผู้นำแบบสั่งการ อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01

คำสำคัญ: ภาวะผู้นำ, ประสิทธิผลการบริหารงานวิชาการ, ผู้บริหารสถานศึกษา

Abstract

This research objectives were 1) to study the school administrators' leadership, 2) to study the effectiveness in academic administration of school administrators, and 3) to study the relationship between leadership and effectiveness in academic administration of school administrators in schools under the Sai Mai District Office, Bangkok Metropolitan. The sample group consisted of school administrators and teachers in the academic year 2024. The sample size was determined by using the Krejcie and Morgan table (Krejcie & Morgan, 1970, p. 608), totaling of 240 people, and then using proportional stratified random sampling and simple random sampling, the sample group consisted of 13 school administrators and 227 teachers, totaling 240 people. The research instrument was a 5-rating scale questionnaire with a reliability value of 0.985 for the entire questionnaire. Statistics used for data analysis included frequency, percentage, mean, standard deviation and Pearson's Product Moment Correlation.

The results revealed that:

1. The leadership of school administrators under the Sai Mai District Office, Bangkok Metropolitan was at a high level overall. When considering in each aspect, it was found that all aspects were at high levels. The highest to lowest mean values were achievement oriented leadership, participative leadership, supportive leadership and the lowest was directive leadership respectively.

2. The effectiveness in school administration of school administrators under the Sai Mai District Office, Bangkok Metropolitan was at a high level overall. When considering in each aspect, it was found that all aspects were at high levels. The aspect with the highest mean value was the aspect of school curriculum development, followed by the aspect of educational supervision. The aspect with the lowest mean value was the aspect of research

to develop the quality of education in schools.

3. The relationship between leadership and effectiveness in academic administration of school administrators under the Sai Mai District Office, Bangkok Metropolitan, as a whole, had a positive relationship at a moderate level, where achievement-oriented leadership had the highest relationship with the effectiveness of academic administration of school administrators, followed by participative leadership, and the leadership with the lowest relationship was directive leadership with statistical significance at the .01 level.

Keywords: Leadership, Effectiveness in academic administration, School – administrators

บทนำ

การบริหารสถานศึกษาเป็นภารกิจหลักของผู้บริหารสถานศึกษาที่จะต้องกำหนดแบบแผน วิธีการ และขั้นตอนในการปฏิบัติงานอย่างเป็นระบบ ผู้บริหารสถานศึกษามีบทบาทสำคัญอย่างยิ่งในฐานะผู้นำหลัก มีหน้าที่ คือ เป็นผู้นำทางการศึกษา มีบทบาทในการบริหารจัดการ ส่งเสริม สนับสนุน อำนวยความสะดวก ให้คำปรึกษา โดยจะต้องเป็นผู้นำทุกขั้นตอนของการดำเนินการในสถานศึกษา ต้องมีความรู้ ความเข้าใจ มีวิสัยทัศน์ เห็นความสำคัญ และมีเจตคติที่ดีต่อการพัฒนาคุณภาพการศึกษา เพื่อให้การจัดการศึกษามีคุณภาพ และประสิทธิผล ผู้บริหารสถานศึกษาจะต้องมีภาวะผู้นำที่มีคุณภาพในการบริหารสถานศึกษา ภาวะผู้นำ เป็นกระบวนการที่บุคคลมีอิทธิพลเหนือผู้อื่นในสมาชิกในกลุ่ม เป็นผู้ที่มีความสามารถในการจูงใจ มีความสามารถในการสร้างปฏิสัมพันธ์ระหว่างสมาชิกในกลุ่ม มีความรับผิดชอบในหน้าที่ ช่วยเหลือ ส่งเสริม เห็นอกเห็นใจ ผู้ร่วมงาน กล้าตัดสินใจ สามารถปรับเปลี่ยน แก้ไข เปลี่ยนแปลงสถานการณ์ นำไปสู่ความสำเร็จของเป้าหมายที่ตั้งไว้ได้ (วรจ วรตล, 2563, น. 19) ภาวะผู้นำของผู้บริหารสถานศึกษาจะสะท้อนผลการจัดการศึกษา ของสถานศึกษา ภาวะผู้นำเป็นสิ่งสำคัญที่ทำให้องค์กรประสบผลสำเร็จ (จรัส รัชชอารยะธรรม, 2563, น. 29) ภาวะผู้นำมีความสำคัญ และมีความจำเป็นอย่างยิ่งสำหรับผู้บริหารทุกระดับในการบริหาร ผู้บริหารทางการศึกษา หรือผู้บริหารสถานศึกษาที่ประสบความสำเร็จในการบริหารสถานศึกษาในยุคของการแข่งขัน จำเป็นอย่างยิ่งต้องมี ภาวะผู้นำ เพื่อให้องค์กรบรรลุเป้าหมาย (เพ็ญนภา ศรีแปลก, 2563, น. 17)

การบริหารงานวิชาการเป็นภารกิจที่สำคัญของการบริหารโรงเรียนตามที่พระราชบัญญัติการศึกษา แห่งชาติ พ.ศ. 2542 และที่แก้ไขเพิ่มเติม (ฉบับที่ 2) พ.ศ. 2545 เป็นงานที่มีความสำคัญที่สุด ผู้บริหารสถานศึกษา คณะครู และผู้มีส่วนเกี่ยวข้องทุกฝ่าย ต้องมีความรู้ความเข้าใจ ให้ความสำคัญและมีส่วนร่วมในการวางแผน กำหนดแนวทางปฏิบัติ การประเมินผล และการปรับปรุงแก้ไขอย่างเป็นระบบและต่อเนื่อง เป็นหัวใจ ของสถานศึกษา ส่วนงานด้านอื่น ๆ เป็นองค์ประกอบที่จะทำให้สถานศึกษาดำเนินไปด้วยความราบรื่น ผู้บริหาร สถานศึกษาทุกคนต้องเป็นผู้นำของครูด้านงานวิชาการเป็นอันดับแรก เนื่องจากงานวิชาการเป็นการจัดกิจกรรม ต่าง ๆ ที่เกี่ยวข้องกับการเรียนรู้ และการพัฒนาการเรียนรู้ของผู้เรียน ประกอบด้วย การพัฒนาหลักสูตร การจัด กิจกรรมการเรียนรู้ การวัดประเมินผล การใช้สื่อเทคโนโลยีและแหล่งเรียนรู้ การวิจัยเพื่อพัฒนาการเรียนรู้ เพื่อพัฒนาผู้เรียนให้มีคุณภาพตามจุดมุ่งหมายของการจัดการศึกษา (ชนกานต์ เอี่ยมสะอาด, 2564, น. 24)

สถานศึกษาจะประสบผลสำเร็จได้นั้นขึ้นอยู่กับการบริหารวิชาการ และยังเป็นเครื่องมือชี้วัดความสำเร็จ ความรู้ ความเข้าใจ ความสามารถของผู้บริหารสถานศึกษาในฐานะผู้นำองค์กรด้วย (ศิวพร ละครเพชร, 2562, น. 13) มาตรฐานและคุณภาพของสถานศึกษาจะพิจารณาจากผลงานทางวิชาการเป็นหลัก ในสถานศึกษาผู้บริหารสถานศึกษาไม่สามารถทำทุกอย่างให้สำเร็จได้โดยลำพัง จำเป็นต้องอาศัยเพื่อนร่วมงาน กระบวนการ และการเป็นผู้นำ ผู้บริหารสถานศึกษาจึงจำเป็นต้องมีภาวะผู้นำในกระบวนการสร้างและพัฒนาการทำงานของคนในองค์กร มีทักษะในการนำคนและจูงใจให้ผู้ร่วมงานทุกคนร่วมมือร่วมใจกันปฏิบัติภารกิจที่รับผิดชอบให้สำเร็จลุล่วง ตามภารกิจของสถานศึกษา

ในการทดสอบผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนจากการทดสอบทางการศึกษาระดับชาตินิยมขั้นพื้นฐาน (O-NET) ของนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 6 โรงเรียนสังกัดกรุงเทพมหานคร พบว่าคะแนนเฉลี่ย 5 ปีซ้อนหลัง ใน 4 วิชา ได้แก่ ภาษาไทย คณิตศาสตร์ วิทยาศาสตร์ และภาษาอังกฤษ เมื่อพิจารณาเป็นรายวิชาพบว่า มีคะแนนเฉลี่ยวิชาภาษาไทย สูงกว่าระดับประเทศทุกปีการศึกษา แสดงให้เห็นถึงพื้นฐานที่ดีในวิชาภาษาไทย สำหรับวิชาคณิตศาสตร์ และวิชาวิทยาศาสตร์ พบว่า มีคะแนนเฉลี่ยใกล้เคียงกับระดับประเทศทุกปี โดยไม่แสดงให้เห็นถึงแนวโน้มที่สูงหรือต่ำกว่าระดับประเทศอย่างชัดเจน จึงเป็นวิชาที่ควรส่งเสริมให้มีการพัฒนาอย่างต่อเนื่อง ส่วนวิชาภาษาอังกฤษ มีคะแนนเฉลี่ยสูงกว่าระดับประเทศทุกปี จึงเป็นวิชาที่ควรรักษาสภาพไว้ และควรส่งเสริมให้มีการพัฒนาต่อไป มีสำนักงานเขตที่ได้คะแนนเฉลี่ยสูงกว่าระดับประเทศทุกวิชา จำนวน 14 สำนักงานเขต ทั้งนี้มีสำนักงานเขตที่มีคะแนนเฉลี่ยระดับต่ำกว่าประเทศทุกวิชา ซึ่งจำเป็นต้องได้รับการพัฒนาอย่างเร่งด่วน 6 สำนักงานเขต ได้แก่ สำนักงานเขตคลองเตย สำนักงานเขตคลองสาน สำนักงานเขตยานนาวา สำนักงานเขตวังทองหลาง สำนักงานเขตหนองแขม (สำนักการศึกษา, 2566, น. 16-18)

จากการศึกษาข้อมูลข้างต้น จะเห็นได้ว่าการจัดการศึกษาที่ดีและมีคุณภาพนั้น ผู้บริหารสถานศึกษาต้องเป็นผู้ที่มีความรู้ความสามารถในการบริหารจัดการโดยเฉพาะการบริหารงานวิชาการซึ่งเป็นหัวใจของการบริหารสถานศึกษา และอีกประการหนึ่งคือภาวะผู้นำของผู้บริหารสถานศึกษาที่ต้องนำมาเป็นแนวทางในการบริหารสถานศึกษา เพื่อประสิทธิผลของการบริหารงานวิชาการไปในทิศทางบวก ดังนั้นผู้วิจัยในฐานะผู้ปฏิบัติงานในสังกัด สำนักงานเขตสายไหม กรุงเทพมหานคร จึงให้ความสนใจที่จะศึกษาความสัมพันธ์ระหว่างภาวะผู้นำกับประสิทธิผลการบริหารงานวิชาการของผู้บริหารสถานศึกษา โดยศึกษาตามกรอบทฤษฎีภาวะผู้นำตามสถานการณ์แบบวิถีทาง-เป้าหมาย (Path-Goal Theory) ของเฮ้าส์ (House, 1971, pp. 321-328) ซึ่งมีแบบของภาวะผู้นำ 4 แบบคือ 1) ภาวะผู้นำแบบสั่งการ 2) ภาวะผู้นำแบบมุ่งความสำเร็จ 3) ภาวะผู้นำแบบสนับสนุน และ 4) ภาวะผู้นำแบบมีส่วนร่วม นำมาวิเคราะห์หาความสัมพันธ์กับประสิทธิผลการบริหารงานวิชาการโรงเรียน 7 ด้าน ซึ่งได้มาจากการทบทวนวรรณกรรมแล้วนำมาสังเคราะห์ความถี่สรุปเป็นขอบข่ายการบริหารงานวิชาการ ได้แก่ 1) ด้านการพัฒนาหลักสูตรของสถานศึกษา 2) ด้านการพัฒนากระบวนการเรียนรู้ 3) ด้านการวัดผลประเมินผล และดำเนินการเทียบโอนผลการเรียน 4) ด้านการวิจัยเพื่อพัฒนาคุณภาพการศึกษาในสถานศึกษา 5) ด้านการนิเทศการศึกษา 6) ด้านการพัฒนาระบบประกันคุณภาพภายใน และมาตรฐานการศึกษา 7) ด้านการพัฒนาและใช้สื่อเทคโนโลยีเพื่อการศึกษา โดยเลือกศึกษาจากสถานศึกษาในสังกัดสำนักงานเขตสายไหม

กรุงเทพมหานคร เพื่อนำข้อมูลมาใช้เป็นแนวทางในการพัฒนา ปรับปรุงคุณลักษณะความเป็นผู้นำทางการศึกษา
ของผู้บริหารสถานศึกษา เพื่อเพิ่มประสิทธิภาพในการบริหารสถานศึกษาอย่างมีประสิทธิภาพต่อไป

วัตถุประสงค์ของการวิจัย

1. เพื่อศึกษาภาวะผู้นำของผู้บริหารสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตสายไหม กรุงเทพมหานคร
2. เพื่อศึกษาประสิทธิผลการบริหารงานวิชาการของผู้บริหารสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตสายไหม กรุงเทพมหานคร
3. เพื่อศึกษาความสัมพันธ์ระหว่างภาวะผู้นำกับประสิทธิผลการบริหารงานวิชาการของผู้บริหารสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตสายไหม กรุงเทพมหานคร

สมมุติฐานการวิจัย

ภาวะผู้นำมีความสัมพันธ์เชิงบวกกับประสิทธิผลการบริหารงานวิชาการของผู้บริหารสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตสายไหม กรุงเทพมหานคร

วิธีการวิจัย

1. ประชากรและกลุ่มตัวอย่าง

1.1 ประชากรที่ใช้ในการวิจัย ได้แก่ ผู้บริหารสถานศึกษาและครู สังกัดสำนักงานเขตสายไหม กรุงเทพมหานคร ปีการศึกษา 2567 ประกอบไปด้วย ผู้บริหารสถานศึกษา จำนวน 30 คน และครู จำนวน 606 คน รวมทั้งสิ้น 636 คน

1.2 กลุ่มตัวอย่างที่ใช้ในการวิจัย ได้แก่ ผู้บริหารสถานศึกษาและครู สังกัดสำนักงานเขตสายไหม กรุงเทพมหานคร ปีการศึกษา 2567 ประกอบไปด้วย ผู้บริหารสถานศึกษาและครู กำหนดขนาดกลุ่มตัวอย่าง โดยการใช้ตารางเครจซี่และมอร์แกน (Krejcie & Morgan, 1970, p. 608) จำนวน 240 คน จากนั้นใช้การสุ่มแบบชั้นภูมิ (Proportional Stratified Random Sampling) และใช้การสุ่มอย่างง่าย (Simple Random Sampling) ได้กลุ่มตัวอย่างเป็นผู้บริหารสถานศึกษา จำนวน 13 คน และครู จำนวน 227 คน รวมทั้งสิ้น 240 คน

2. ตัวแปรที่ศึกษา

2.1 ภาวะผู้นำของผู้บริหารสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตสายไหม กรุงเทพมหานคร โดยใช้กรอบทฤษฎีภาวะผู้นำตามสถานการณ์ แบบวิถีทาง-เป้าหมาย (Path-Goal Theory) ของเฮ้าส์ (House) มี 4 แบบ

- 2.1.1 ภาวะผู้นำแบบสั่งการ
- 2.1.2 ภาวะผู้นำแบบมุ่งความสำเร็จ
- 2.1.3 ภาวะผู้นำแบบสนับสนุน
- 2.1.4 ภาวะผู้นำแบบให้มีส่วนร่วม

2.2 ประสิทธิภาพการบริหารงานวิชาการของผู้บริหารสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตสายไหม กรุงเทพมหานคร ประกอบด้วย 7 ด้าน

- 2.2.1 ด้านการพัฒนาหลักสูตรของสถานศึกษา
- 2.2.2 ด้านการพัฒนากระบวนการเรียนรู้
- 2.2.3 ด้านการวัดผล ประเมินผล และดำเนินการเทียบโอนผลการเรียน
- 2.2.4 ด้านการวิจัยเพื่อพัฒนาคุณภาพการศึกษาในสถานศึกษา
- 2.2.5 ด้านการนิเทศการศึกษา
- 2.2.6 ด้านการพัฒนาระบบประกันคุณภาพภายใน และมาตรฐานการศึกษา
- 2.2.7 ด้านการพัฒนา และใช้สื่อเทคโนโลยีเพื่อการศึกษา

3. เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย

เครื่องมือที่ใช้ในการเก็บรวบรวมข้อมูล เป็นแบบสอบถามความคิดเห็นของผู้บริหารสถานศึกษา และครูเกี่ยวกับภาวะผู้นำของผู้บริหารสถานศึกษา และแบบสอบถามความคิดเห็นของผู้บริหารสถานศึกษา และครูเกี่ยวกับประสิทธิภาพของการบริหารงานวิชาการของผู้บริหารสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตสายไหม กรุงเทพมหานคร แบ่งออกเป็น 3 ตอน ดังนี้

ตอนที่ 1 แบบสอบถามเกี่ยวกับข้อมูลทั่วไปของผู้ตอบแบบสอบถาม มีลักษณะเป็นแบบตรวจสอบรายการ (Check List) ประกอบด้วย เพศ ระดับการศึกษา ประสบการณ์ในการทำงาน และตำแหน่ง ณ สถานศึกษาซึ่งปฏิบัติหน้าที่ในปัจจุบัน

ตอนที่ 2 แบบสอบถามความคิดเห็นของผู้บริหารสถานศึกษาและครู ที่มีต่อพฤติกรรมของผู้บริหารสถานศึกษา ตามกรอบแนวคิดทฤษฎีภาวะผู้นำตามสถานการณ์ แบบวิถีทาง-เป้าหมาย (Path-Goal Theory of Leadership) ของเฮ้าส์ (House) ประกอบด้วย ข้อคำถามจำนวน 22 ข้อ เป็นแบบมาตราส่วนประมาณค่า (Rating Scale) 5 ระดับ

ตอนที่ 3 แบบสอบถามความคิดเห็นของผู้บริหารสถานศึกษาและครู เกี่ยวกับประสิทธิภาพการบริหารงานวิชาการของผู้บริหารสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตสายไหม กรุงเทพมหานคร โดยพิจารณาจากการดำเนินงานหรือผลสำเร็จในการดำเนินงานครอบคลุมขอบข่ายงานวิชาการ 7 ด้าน ประกอบด้วย ข้อคำถาม 35 ข้อ เป็นแบบมาตราส่วนประมาณค่า (Rating Scale) 5 ระดับ

หาคุณภาพเครื่องมือโดยผู้เชี่ยวชาญจำนวน 5 ท่าน พิจารณาตรวจสอบความครบถ้วน และความสอดคล้องของเนื้อหา ซึ่งข้อคำถามแต่ละข้อมีค่าดัชนีความสอดคล้อง (IOC) ระหว่าง 0.80-1.00 และทดลองใช้ (Try out) กับกลุ่มที่มีคุณสมบัติคล้ายกับกลุ่มตัวอย่าง จำนวน 30 คน โดยนำมาวิเคราะห์หาค่าความเชื่อมั่นของแบบสอบถามโดยการหาค่าสัมประสิทธิ์แอลฟา (Alpha Coefficient) ของครอนบาค (Cronbach) ตอนที่ 2 มีค่าความเชื่อมั่น เท่ากับ 0.962 ตอนที่ 3 มีค่าความเชื่อมั่น เท่ากับ 0.984 และมีค่าความเชื่อมั่นของแบบสอบถามทั้งฉบับ เท่ากับ 0.985

4. การเก็บรวบรวมข้อมูล

ผู้วิจัยได้ดำเนินการจัดเก็บข้อมูลโดยดำเนินการตามขั้นตอน ดังนี้

4.1 ผู้วิจัยขอหนังสือจากคณะศึกษาศาสตร์ มหาวิทยาลัยนอร์ทกรุงเทพ ถึงโรงเรียนในสังกัดสำนักงานเขตสายไหม กรุงเทพมหานคร เพื่อขอความอนุเคราะห์ในการเก็บรวบรวมข้อมูล

4.2 ผู้วิจัยส่งแบบสอบถามพร้อมกับหนังสือขอความอนุเคราะห์เก็บรวบรวมข้อมูลถึงโรงเรียนสังกัดสำนักงานเขตสายไหม กรุงเทพมหานคร

4.3 ผู้วิจัยตรวจสอบความสมบูรณ์ของแบบสอบถาม เมื่อได้รับแบบสอบถามมาแล้ว เป้าหมายในการเก็บข้อมูล จำนวน 240 ฉบับ ได้รับคืนจำนวน 240 ฉบับ คิดเป็นร้อยละ 100

5. การวิเคราะห์ข้อมูล

ผู้วิจัยนำข้อมูลจากแบบสอบถามมาวิเคราะห์โดยใช้โปรแกรมสำเร็จรูป ดังนี้

5.1 วิเคราะห์ข้อมูลเกี่ยวกับสถานภาพของผู้ตอบแบบสอบถาม โดยใช้สถิติพื้นฐานด้วยการแจกแจงความถี่ (Frequency) และหาค่าร้อยละ (Percentage)

5.2 วิเคราะห์ภาวะผู้นำของผู้บริหารสถานศึกษา สังกัดสำนักงานสายไหม กรุงเทพมหานคร ในภาพรวม รายด้าน และรายข้อโดยใช้สถิติพื้นฐานวิเคราะห์หาค่าเฉลี่ย (M) และส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน (SD) และแปลความหมายของคะแนน (บุญชม ศรีสะอาด, 2553, น. 121) ดังนี้

ค่าเฉลี่ย	ภาวะผู้นำของผู้บริหารสถานศึกษา
4.51-5.00	ภาวะผู้นำของผู้บริหารสถานศึกษาอยู่ในระดับมากที่สุด
3.51-4.50	ภาวะผู้นำของผู้บริหารสถานศึกษาอยู่ในระดับมาก
2.51-3.50	ภาวะผู้นำของผู้บริหารสถานศึกษาอยู่ในระดับปานกลาง
1.51-2.50	ภาวะผู้นำของผู้บริหารสถานศึกษาอยู่ในระดับน้อย
1.00-1.50	ภาวะผู้นำของผู้บริหารสถานศึกษาอยู่ในระดับน้อยที่สุด

5.3 วิเคราะห์ประสิทธิผลการบริหารงานวิชาการของผู้บริหารสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตสายไหม กรุงเทพมหานคร ในภาพรวม รายด้าน และรายข้อ โดยใช้สถิติพื้นฐานวิเคราะห์หาค่าเฉลี่ย (M) และค่าส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน (SD) และแปลความหมายของคะแนน (บุญชม ศรีสะอาด, 2553, น. 121) ดังนี้

ค่าเฉลี่ย	การบริหารงานวิชาการของผู้บริหารสถานศึกษา
4.51-5.00	การบริหารงานวิชาการของผู้บริหารสถานศึกษาอยู่ในระดับมากที่สุด
3.51-4.50	การบริหารงานวิชาการของผู้บริหารสถานศึกษาอยู่ในระดับมาก
2.51-3.50	การบริหารงานวิชาการของผู้บริหารสถานศึกษาอยู่ในระดับปานกลาง
1.51-2.50	การบริหารงานวิชาการของผู้บริหารสถานศึกษาอยู่ในระดับน้อย
1.00-1.50	การบริหารงานวิชาการของผู้บริหารสถานศึกษาอยู่ในระดับน้อยที่สุด

5.4 วิเคราะห์ความสัมพันธ์ระหว่างภาวะผู้นำกับประสิทธิผลการบริหารงานวิชาการของผู้บริหารสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตสายไหม กรุงเทพมหานคร โดยการหาค่าสัมประสิทธิ์สหสัมพันธ์ของเพียร์สัน

(Pearson's Product-Moment Correlation Coefficient) ใช้เกณฑ์ในการแปลความหมายของค่าสัมประสิทธิ์สหสัมพันธ์ (r_{xy}) (ชูศรี วงศ์รัตน์, 2553, น. 316) ดังนี้

ค่าสัมประสิทธิ์สหสัมพันธ์	ความสัมพันธ์ระหว่างภาวะผู้นำกับประสิทธิผลการบริหารงานวิชาการ
0.71-1.00	ความสัมพันธ์อยู่ในระดับสูง
0.31-0.70	ความสัมพันธ์อยู่ในระดับปานกลาง
0.01-0.30	ความสัมพันธ์อยู่ในระดับต่ำ
มีค่าไม่เกิน 0.00	ไม่มีความสัมพันธ์กัน

6. สถิติที่ใช้ในการวิเคราะห์ข้อมูล

6.1 สถิติพื้นฐาน ได้แก่ การแจกแจงความถี่ (Frequency) ร้อยละ (Percentage) ค่าเฉลี่ย (Mean : M) ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน (Standard Deviation : SD)

6.2 สถิติทดสอบสมมติฐาน ได้แก่ ค่าสัมประสิทธิ์สหสัมพันธ์ของเพียร์สัน (Pearson Product Moment Correlation Coefficient)

ผลการวิจัย

1. ผลการวิเคราะห์ข้อมูลเกี่ยวกับแบบภาวะผู้นำของผู้บริหารสถานศึกษาของผู้บริหารสถานศึกษาสังกัดสำนักงานเขตสายไหม กรุงเทพมหานคร ปรากฏผล ดังนี้

ตารางที่ 1 ค่าเฉลี่ย ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน ระดับ และอันดับ ภาวะผู้นำของผู้บริหารสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตสายไหม กรุงเทพมหานคร โดยภาพรวม และจำแนกรายด้าน

แบบภาวะผู้นำของผู้บริหารสถานศึกษา	M	SD	ระดับ	อันดับ
1. ภาวะผู้นำแบบสั่งการ (X_1)	4.19	0.73	มาก	4
2. ภาวะผู้นำแบบมุ่งความสำเร็จ (X_2)	4.49	0.51	มาก	1
3. ภาวะผู้นำแบบสนับสนุน (X_3)	4.31	0.65	มาก	3
4. ภาวะผู้นำแบบให้มีส่วนร่วม (X_4)	4.43	0.56	มาก	2
รวม	4.35	0.50	มาก	-

จากตารางที่ 1 พบว่า ภาวะผู้นำของผู้บริหารสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตสายไหม กรุงเทพมหานคร โดยภาพรวมอยู่ในระดับมาก ($M = 4.35$, $SD = 0.50$)

เมื่อพิจารณาเป็นรายด้าน พบว่า ภาวะผู้นำของผู้บริหารสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตสายไหม กรุงเทพมหานคร อยู่ในระดับมากทุกด้าน โดยเรียงค่าเฉลี่ยจากสูงสุดไปต่ำสุด คือ ภาวะผู้นำแบบมุ่งความสำเร็จ ($M = 4.49$, $SD = 0.51$) รองลงมา คือ ภาวะผู้นำแบบให้มีส่วนร่วม ($M = 4.43$, $SD = 0.56$) ภาวะผู้นำแบบสนับสนุน ($M = 4.31$, $SD = 0.65$) และต่ำสุด คือ ภาวะผู้นำแบบสั่งการ ($M = 4.19$, $SD = 0.73$) ตามลำดับ

2. ผลการวิเคราะห์ข้อมูลเกี่ยวกับประสิทธิผลการบริหารงานวิชาการของผู้บริหารสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตสายไหม กรุงเทพมหานคร ปรากฏผล ดังนี้

ตารางที่ 2 ค่าเฉลี่ย ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน ระดับ และอันดับ ประสิทธิผลการบริหารงานวิชาการของผู้บริหารสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตสายไหม กรุงเทพมหานคร โดยภาพรวม และจำแนกรายด้าน

ประสิทธิผลการบริหารงานวิชาการของผู้บริหารสถานศึกษา	<i>M</i>	<i>SD</i>	ระดับ	อันดับ
1. ด้านการพัฒนาหลักสูตรสถานศึกษา (Y_1)	4.48	0.69	มาก	1
2. ด้านการพัฒนากระบวนการเรียนรู้ (Y_2)	4.45	0.70	มาก	4
3. ด้านการวัดผล ประเมินผล และดำเนินการเทียบโอนผลการเรียน (Y_3)	4.44	0.69	มาก	5
4. ด้านการวิจัยเพื่อพัฒนาคุณภาพการศึกษาในสถานศึกษา (Y_4)	4.41	0.75	มาก	7
5. ด้านการนิเทศการศึกษา (Y_5)	4.48	0.71	มาก	2
6. ด้านการพัฒนาระบบการประกันคุณภาพภายในของสถานศึกษา (Y_6)	4.47	0.70	มาก	3
7. ด้านการพัฒนาสื่อ นวัตกรรม และเทคโนโลยีทางการศึกษา (Y_7)	4.43	0.72	มาก	6
รวม	4.45	0.67	มาก	-

จากตารางที่ 2 พบว่า ประสิทธิผลการบริหารงานวิชาการของผู้บริหารสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตสายไหม กรุงเทพมหานคร โดยภาพรวมอยู่ในระดับมาก ($M = 4.45$, $SD = 0.67$)

เมื่อพิจารณาเป็นรายด้าน พบว่า ประสิทธิผลการบริหารงานวิชาการของผู้บริหารสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตสายไหม กรุงเทพมหานคร อยู่ในระดับมากทุกด้าน ด้านที่มีค่าเฉลี่ยสูงสุด คือ ด้านการพัฒนาหลักสูตรสถานศึกษา ($M = 4.48$, $SD = 0.69$) รองลงมา คือ ด้านการนิเทศการศึกษา ($M = 4.48$, $SD = 0.71$) ส่วนด้านที่มีค่าเฉลี่ยต่ำสุด คือ ด้านการวิจัยเพื่อพัฒนาคุณภาพการศึกษาในสถานศึกษา ($M = 4.41$, $SD = 0.75$)

3. ผลการวิเคราะห์ความสัมพันธ์ระหว่างแบบภาวะผู้นำกับประสิทธิผลการบริหารงานวิชาการของผู้บริหารสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตสายไหม กรุงเทพมหานคร ปรากฏผล ดังนี้

ตารางที่ 3 ค่าสัมประสิทธิ์สหสัมพันธ์ของเพียร์สัน ระหว่างภาวะผู้นำกับประสิทธิผลการบริหารงานวิชาการ
ของผู้บริหารสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตสายไหม กรุงเทพมหานคร

ภาวะผู้นำ (X)	ประสิทธิผลของการบริหารงานวิชาการ (Y)							
	Y ₁	Y ₂	Y ₃	Y ₄	Y ₅	Y ₆	Y ₇	Y _{รวม}
X ₁	.252**	.258**	.352**	.275**	.333**	.317**	.354**	.324**
X ₂	.407**	.389**	.346**	.354**	.411**	.409**	.398**	.411**
X ₃	.331**	.298**	.275**	.331**	.306**	.327**	.346**	.336**
X ₄	.371**	.387**	.321**	.372**	.394**	.352**	.376**	.390**
X _{รวม}	.409**	.400**	.397**	.404**	.437**	.426**	.450**	.443**

** มีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01

จากตารางที่ 3 พบว่า ค่าสัมประสิทธิ์สหสัมพันธ์ของเพียร์สัน ระหว่างภาวะผู้นำกับประสิทธิผลของการบริหารงานวิชาการของผู้บริหารสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตสายไหม กรุงเทพมหานคร โดยภาพรวม มีความสัมพันธ์เชิงบวกอยู่ในระดับปานกลาง ($r = .443$) โดยภาวะผู้นำแบบมุ่งความสำเร็จ มีความสัมพันธ์กับประสิทธิผลของการบริหารงานวิชาการของผู้บริหารสถานศึกษาสูงสุด ($r = .411$) รองลงมา คือ ภาวะผู้นำแบบให้มีส่วนร่วม ($r = .390$) ส่วนภาวะผู้นำที่มีความสัมพันธ์ต่ำสุด คือ ภาวะผู้นำแบบสั่งการ ($r = .324$) อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01

อภิปรายผลการวิจัย

ผลการวิจัยเรื่องความสัมพันธ์ระหว่างภาวะผู้นำกับประสิทธิผลการบริหารงานวิชาการของผู้บริหารสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตสายไหม สามารถนำมาอภิปรายผลตามวัตถุประสงค์ ดังนี้

1. เพื่อศึกษาภาวะผู้นำของผู้บริหารสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตสายไหม กรุงเทพมหานคร ผลการวิจัย ภาวะผู้นำของผู้บริหารสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตสายไหม กรุงเทพมหานคร โดยภาพรวมอยู่ในระดับมาก ซึ่งสอดคล้องกับงานวิจัยของ จรัส รักษาอารยะธรรม (2563) ที่ได้ศึกษาความสัมพันธ์ระหว่างภาวะผู้นำกับการบริหารงานวิชาการของผู้บริหารสถานศึกษาในสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การประถมศึกษาอุทัยธานี เขต 2 ผลการวิจัยพบว่า ระดับภาวะผู้นำของผู้บริหารสถานศึกษาในภาพรวมอยู่ในระดับมาก โดยเรียงลำดับจากค่าเฉลี่ยสูงสุดไปต่ำสุด ได้แก่ ภาวะผู้นำแบบมุ่งความสำเร็จ ภาวะผู้นำแบบให้มีส่วนร่วม ภาวะผู้นำแบบสนับสนุน และภาวะผู้นำแบบสั่งการ ตามลำดับ และสอดคล้องกับงานวิจัยของ วรุจ วรดล (2563) ที่ได้ศึกษาความสัมพันธ์ระหว่างภาวะผู้นำวิถีทางเป้าหมายของผู้บริหารสถานศึกษากับประสิทธิผลการบริหารงานโรงเรียนสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาสกลนคร เขต 1

ผลการวิจัยพบว่า ภาวะผู้นำวิถีทางเป้าหมายของผู้บริหารสถานศึกษาตามความคิดเห็นของผู้บริหารสถานศึกษาและครูผู้สอน โดยภาพรวมอยู่ในระดับมาก ผู้บริหารสถานศึกษาคือนักพัฒนา และเป็นผู้ที่มีการพัฒนาตนเองอยู่ตลอดเวลา มีความรู้ความสามารถในการบริหารสถานศึกษา ทำให้ผู้บริหารสถานศึกษามีภาวะผู้นำในการบริหารงาน และเมื่อพิจารณาภาวะผู้นำของผู้บริหารสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตสายไหมกรุงเทพมหานครเป็นรายด้าน พบว่า อยู่ในระดับมากทุกด้าน โดยเรียงลำดับค่าเฉลี่ยจากสูงสุดไปต่ำสุด คือ ภาวะผู้นำแบบมุ่งความสำเร็จ มีค่าเฉลี่ยสูงสุด รองลงมา คือ ภาวะผู้นำแบบให้มีส่วนร่วม ภาวะผู้นำแบบสนับสนุน และต่ำสุด คือ ภาวะผู้นำแบบสั่งการ ตามลำดับ ทั้งนี้อาจเป็นเพราะผู้บริหารสถานศึกษามีการใช้ภาวะผู้นำหลายแบบในการบริหารงาน มีอิทธิพล สามารถใช้ความรู้ความสามารถในการออกคำสั่ง กระตุ้น ชี้นำ ผลักดัน โน้มน้าว จูงใจ ปรับพฤติกรรม สร้างความน่าเชื่อถือ สร้างแรงบันดาลใจ และให้คำปรึกษาให้กับครูในการปฏิบัติงานหรือภารกิจ เพื่อให้สำเร็จบรรลุตามวัตถุประสงค์ที่วางไว้ สอดคล้องกับทฤษฎีภาวะผู้นำตามสถานการณ์แบบวิถีทาง-เป้าหมาย (Path-Goal Theory) ของเฮ้าส์ (House, 1971) ที่ได้อธิบายถึงบทบาทของผู้นำในการช่วยเหลือ และสนับสนุนผู้ตามให้สามารถบรรลุเป้าหมาย เพื่อเพิ่มแรงจูงใจและประสิทธิภาพในการทำงานของผู้ตาม โดยผู้นำจะต้องปรับพฤติกรรมของตนเอง และลักษณะของผู้ตามให้สอดคล้องกับสถานการณ์

2. เพื่อศึกษาประสิทธิผลการบริหารงานวิชาการของผู้บริหารสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตสายไหม กรุงเทพมหานคร

ผลการศึกษาประสิทธิผลการบริหารงานวิชาการของผู้บริหารสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตสายไหม กรุงเทพมหานคร โดยภาพรวมอยู่ในระดับมาก แสดงให้เห็นว่าผู้บริหารสถานศึกษาให้ความสำคัญกับการบริหารงานวิชาการ ซึ่งถือเป็นงานที่มีความสำคัญที่สุดและเป็นหัวใจของการบริหารสถานศึกษา มีการดำเนินงานตามขอบข่ายงานวิชาการทั้ง 7 ด้าน ทั้งนี้เพราะจุดมุ่งหมายของสถานศึกษา คือการจัดการศึกษาให้มีประสิทธิภาพและประสิทธิผลตามความมุ่งหมาย และหลักการของการจัดการศึกษาที่ต้องเป็นไปเพื่อพัฒนาคนไทยให้เป็นมนุษย์ที่สมบูรณ์ ทั้งร่างกาย จิตใจ สติปัญญา ความรู้ และคุณธรรม มีจริยธรรม และวัฒนธรรมในการดำรงชีวิต สามารถอยู่ร่วมกับผู้อื่นได้อย่างมีความสุข (ศุภชัย บุญนาง, 2565, น. 17) สอดคล้องกับงานวิจัยของ จรัส รัชชอารยะธรรม (2563) ผลการวิจัยพบว่า ผู้บริหารสถานศึกษามีการบริหารงานวิชาการโดยภาพรวมระดับมาก แสดงให้เห็นว่าผู้บริหารสถานศึกษามีความรู้ความเข้าใจในการบริหารงานวิชาการ มีการดำเนินงานตามขอบข่ายการบริหารงานวิชาการ เพื่อทำให้เกิดการพัฒนาการจัดการศึกษาอย่างมีคุณภาพ สอดคล้องกับงานวิจัยของ ชนกานต์ เอี่ยมสะอาด (2564) ที่ได้ศึกษาปัจจัยที่ส่งผลต่อประสิทธิภาพการบริหารงานวิชาการโรงเรียนมัธยมศึกษา จังหวัดพิษณุโลก ผลการวิจัยพบว่า ประสิทธิภาพการบริหารงานวิชาการของโรงเรียนมัธยมศึกษา จังหวัดพิษณุโลก ในภาพรวมอยู่ในระดับมาก เนื่องมาจากนโยบายกระทรวงศึกษาธิการและสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษาเขต 39 ให้ความสำคัญกับการบริหารงานวิชาการเพื่อพัฒนาคุณภาพผู้เรียน ประกอบกับสถานการณ์ที่เปลี่ยนแปลงไปในปัจจุบันทำให้สถานศึกษาต้องพัฒนาตนเองอยู่เสมอ และสอดคล้องกับงานวิจัยของ กิตติชัย อัจหาญ (2565) ซึ่งได้ศึกษาปัจจัยที่ส่งผลต่อประสิทธิผลการบริหารงานวิชาการในโรงเรียน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษา

ประณตศึกษามุกดาหาร ตามความคิดเห็นของผู้บริหารสถานศึกษาและครูผู้สอน ผลการวิจัยพบว่า ประสิทธิภาพการดำเนินงานวิชาการในโรงเรียนสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษา มุกดาหาร โดยรวมอยู่ในระดับมาก

3. เพื่อศึกษาความสัมพันธ์ระหว่างภาวะผู้นำกับประสิทธิผลการดำเนินงานวิชาการของผู้บริหารสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตสายไหม กรุงเทพมหานคร

ผลการวิเคราะห์ข้อมูลระดับความสัมพันธ์ระหว่างแบบภาวะผู้นำของผู้บริหารกับประสิทธิผลการดำเนินงานวิชาการของผู้บริหารสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตสายไหม กรุงเทพมหานคร ค่าสัมประสิทธิ์สหสัมพันธ์ของเพียร์สัน โดยภาพรวมมีความสัมพันธ์เชิงบวกอยู่ในระดับปานกลาง อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01 สอดคล้องกับผลงานวิจัยของ ธาราทิพย์ ชลสมณี (2560) ซึ่งได้ศึกษาความสัมพันธ์ระหว่างภาวะผู้นำกับการดำเนินงานวิชาการของผู้บริหารศูนย์การศึกษานอกระบบ และการศึกษาตามอัธยาศัยจังหวัดระยอง สังกัดสำนักงานปลัดกระทรวงศึกษาธิการ ผลการวิจัยพบว่า ภาวะผู้นำของผู้บริหารมีความสัมพันธ์เชิงบวกกับการดำเนินงานวิชาการของผู้บริหารศูนย์การศึกษานอกระบบ และการศึกษาตามอัธยาศัยจังหวัดระยอง สังกัดสำนักงานปลัดกระทรวงศึกษาธิการ โดยรวมอยู่ในระดับปานกลาง อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 และสอดคล้องกับงานวิจัยของ วรุจ วรดล (2563) ผลการวิจัย พบว่า ความสัมพันธ์ระหว่างภาวะผู้นำวิถีทางเป้าหมายของผู้บริหารสถานศึกษากับประสิทธิผลการดำเนินงานวิชาการ โดยภาพรวมมีความสัมพันธ์กันเชิงบวกอยู่ในระดับปานกลาง และเมื่อพิจารณาความสัมพันธ์ระหว่างภาวะผู้นำกับประสิทธิผลการดำเนินงานวิชาการของผู้บริหารสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตสายไหม กรุงเทพมหานคร เป็นรายด้าน พบว่า ภาวะผู้นำแบบมุ่งความสำเร็จมีความสัมพันธ์กับประสิทธิผลการดำเนินงานวิชาการของผู้บริหารสถานศึกษาสูงสุด รองลงมา คือ ภาวะผู้นำแบบให้มีส่วนร่วม ส่วนภาวะผู้นำที่มีความสัมพันธ์ต่ำสุด คือ ภาวะผู้นำแบบสั่งการ อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01 ทั้งนี้อาจเป็นเพราะการแสดงออกซึ่งภาวะผู้นำของผู้บริหารสถานศึกษาส่งผลต่อการปฏิบัติงานของครูในสถานศึกษาโดยตรง ถึงแม้ว่าจะมีความสัมพันธ์ในระดับปานกลางก็ตาม ดังนั้นการขับเคลื่อนการดำเนินงานวิชาการให้มีประสิทธิผล ผู้บริหารจะต้องแสดงให้เห็นถึงภาวะผู้นำที่เด่นชัดในเรื่องการทำงานเพื่อให้บรรลุผลสำเร็จตามวัตถุประสงค์ที่วางไว้อย่างมีประสิทธิภาพ โดยอาศัยความร่วมมือระหว่างกัน และการสร้างสัมพันธ์ที่ดีระหว่างผู้บริหารสถานศึกษากับครู

ข้อเสนอแนะ

ข้อเสนอแนะในการนำผลการวิจัยไปใช้

จากผลการวิจัย ความสัมพันธ์ระหว่างภาวะผู้นำกับประสิทธิผลการดำเนินงานวิชาการของผู้บริหารสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตสายไหม กรุงเทพมหานคร ผู้วิจัยมีข้อเสนอแนะที่ควรให้ความสนใจในแต่ละประเด็น เพื่อเป็นแนวทางให้กับผู้บริหารสถานศึกษา นำไปใช้เป็นแนวทางในการพัฒนาปรับปรุงภาวะผู้นำ และการวางแผนการดำเนินงานวิชาการให้มีประสิทธิผลมากยิ่งขึ้น ดังนี้

1. ผู้บริหารสถานศึกษาควรเปิดโอกาสให้ครูมีส่วนร่วมในการตัดสินใจ มีการอธิบายหรือแจ้งให้ทราบถึงความคาดหวังของสถานศึกษา พร้อมทั้งกำหนดบทบาทและหน้าที่ของครูอย่างชัดเจน และให้ความเชื่อมั่น ให้ความไว้วางใจ มีความมั่นใจในความสามารถของครูในการปฏิบัติงาน แสดงออกถึงความเป็นมิตรในการทำงานร่วมกับครู เพื่อให้บรรลุเป้าหมายของสถานศึกษาอย่างมีประสิทธิภาพและประสิทธิผล
2. ผู้บริหารสถานศึกษาควรส่งเสริมสนับสนุนให้ครูมีความรู้เกี่ยวกับกระบวนการวิจัย เห็นความสำคัญของการวิจัย ส่งเสริมสนับสนุนให้ครูพัฒนาการศึกษาด้วยกระบวนการวิจัย สนับสนุนให้มีการเผยแพร่ผลงานการวิจัยในรูปแบบต่าง ๆ และนำผลการวิจัยมาใช้ปรับปรุงและพัฒนา เพื่อพัฒนาคุณภาพสถานศึกษาอย่างต่อเนื่อง
3. ผู้บริหารสถานศึกษาควรหลีกเลี่ยงภาวะผู้นำแบบสั่งการ โดยใช้ภาวะผู้นำแบบอื่น ๆ ให้เหมาะสมกับสถานการณ์ และปฏิบัติตนเป็นผู้นำที่ดี เป็นแบบอย่างที่ดี หลีกเลี่ยงการใช้อำนาจ สร้างศรัทธา สร้างแรงบันดาลใจ ให้ความไว้วางใจแก่ครู เพื่อเพิ่มระดับการโน้มน้าวใจ จูงใจ ให้ครูปฏิบัติงานหรือภารกิจให้สำเร็จตามวัตถุประสงค์ที่วางไว้อย่างมีประสิทธิภาพและประสิทธิผล

ข้อเสนอแนะเพื่อการวิจัยครั้งต่อไป

1. ควรมีการศึกษารูปแบบภาวะผู้นำอื่น ๆ ของผู้บริหารสถานศึกษา ที่ส่งผลต่อประสิทธิผลการบริหารงานวิชาการของผู้บริหารสถานศึกษา
2. ควรมีการศึกษาเกี่ยวกับแนวทางการพัฒนาภาวะผู้นำ และประสิทธิผลการบริหารงานวิชาการของผู้บริหารสถานศึกษา
3. ควรมีการศึกษาถึงบทบาทของสถานศึกษาหรือหน่วยงานต้นสังกัด เกี่ยวกับการสร้างเสริมการพัฒนาภาวะผู้นำ และการบริหารงานวิชาการของผู้บริหารสถานศึกษาให้มีประสิทธิภาพมากยิ่งขึ้น

เอกสารอ้างอิง

- กิตติชัย อัจหาญ. (2565). ปัจจัยการบริหารที่ส่งผลต่อประสิทธิผลการบริหารงานวิชาการในโรงเรียนสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาชุมพร. [วิทยานิพนธ์ปริญญาโทมหาบัณฑิต]. มหาวิทยาลัยราชภัฏสุราษฎร์ธานี.
- จรัส รัชชอารยะธรรม. (2563). การศึกษาความสัมพันธ์ระหว่างภาวะผู้นำกับการบริหารงานวิชาการของผู้บริหารสถานศึกษาในสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษา อุทัยธานี เขต 2. [วิทยานิพนธ์ปริญญาโทมหาบัณฑิต]. มหาวิทยาลัยราชภัฏนครสวรรค์.
- ชูศรี วงศ์รัตน์. (2553). เทคนิคการใช้สถิติเพื่อการวิจัย. (พิมพ์ครั้งที่ 10). ไทเนรมิตกิจ อินเทอร์เน็ตโปรดักส์.
- ชนกานต์ เอี่ยมสะอาด. (2564). ปัจจัยที่ส่งผลต่อประสิทธิผลการบริหารงานวิชาการของโรงเรียนมัธยมศึกษา จังหวัดพิษณุโลก. [วิทยานิพนธ์ปริญญาโทมหาบัณฑิต]. มหาวิทยาลัยนเรศวร.
- ธราทิพย์ ชลสมณี. (2560). ความสัมพันธ์ระหว่างภาวะผู้นำกับการบริหารงานวิชาการของผู้บริหารศูนย์การศึกษานอกระบบ และการศึกษาตามอัธยาศัยจังหวัดระยอง สังกัดสำนักงานปลัดกระทรวงศึกษาธิการ. [วิทยานิพนธ์ปริญญาโทมหาบัณฑิต]. มหาวิทยาลัยบูรพา.

- บุญชม ศรีสะอาด. (2553). การวิจัยเบื้องต้น (พิมพ์ครั้งที่ 8). สุวีริยาสาส์น.
- เพ็ญนภา ศรีแปลก. (2563). การศึกษาภาวะผู้นำของผู้บริหารสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาสระแก้ว. [วิทยานิพนธ์ปริญญาโทมหาบัณฑิต]. มหาวิทยาลัยราชภัฏรำไพพรรณี.
- วรุจ วรดล. (2563). ความสัมพันธ์ระหว่างภาวะผู้นำวิถีทางเป้าหมายของผู้บริหารสถานศึกษากับประสิทธิผลการบริหารงานโรงเรียนสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาสกลนคร เขต 1. [วิทยานิพนธ์ปริญญาโทมหาบัณฑิต]. มหาวิทยาลัยราชภัฏสกลนคร.
- ศิวพร ละหารเพชร. (2562). ประสิทธิภาพการบริหารงานวิชาการสถานศึกษาขนาดเล็กตามความคิดเห็นของครู สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาสุราษฎร์ธานี เขต 2. [วิทยานิพนธ์ปริญญาโทมหาบัณฑิต]. มหาวิทยาลัยราชภัฏสุราษฎร์ธานี.
- ศุภชัย บุญนาง. (2565). การบริหารงานวิชาการกับประสิทธิผลของสถานศึกษาสังกัด กรุงเทพมหานคร กลุ่มกรุงธนเหนือ. [วิทยานิพนธ์ปริญญาโทมหาบัณฑิต]. มหาวิทยาลัยศิลปากร.
- สำนักงานการศึกษา กรุงเทพมหานคร. (2566). แผนปฏิบัติการประจำปี พ.ศ. 2566 สำนักงานการศึกษา. ส่วนนโยบายและแผนการศึกษา สำนักงานยุทธศาสตร์การศึกษา.
- Krejcie, R. V., & Morgan, D. W. (1970). Determining Sample Size for Research Activities. *Educational and Psychological Measurement*, 30(3), 607-610.
<https://doi.org/10.1177/001316447003000308>
- House, R. J. (1971). A Path Goal Theory of Leader Effectiveness. *Administrative Science Quarterly*, 16, 321-339. <https://doi.org/10.2307/2391905>

ความสัมพันธ์ระหว่างภาวะผู้นำดิจิทัลของผู้บริหารสถานศึกษากับ
ประสิทธิผลของโรงเรียน สังกัดกรุงเทพมหานคร

THE RELATIONSHIP BETWEEN DIGITAL LEADERSHIP AND SCHOOL
EFFECTIVENESS UNDER THE BANGKOK METROPOLITAN ADMINISTRATION

ธีรพล พิศาลโกศล¹ และกัลยมน อินทุสุต²

Teerapon Pisarnkoson¹ and Kanyamon Indusuta²

^{1,2} คณะศึกษาศาสตร์ มหาวิทยาลัยรามคำแหง

^{1,2}Faculty of Education, Ramkhamhaeng University

e-mail : 6612470014@rumail.ru.ac.th

Received: January 29, 2025 Reviewed: February 21, 2025 Revised: April 3, 2025 Accepted: April 4, 2025

บทคัดย่อ

การวิจัยครั้งนี้ มีวัตถุประสงค์เพื่อ (1) ศึกษาระดับภาวะผู้นำดิจิทัลของผู้บริหารสถานศึกษา สังกัด กรุงเทพมหานคร (2) ศึกษาประสิทธิผลของโรงเรียน สังกัดกรุงเทพมหานคร และ (3) ศึกษาความสัมพันธ์ระหว่างภาวะผู้นำดิจิทัลของผู้บริหารสถานศึกษากับประสิทธิผลของโรงเรียน สังกัดกรุงเทพมหานคร เป็นการวิจัยเชิงสำรวจ กลุ่มตัวอย่าง คือ ครูที่ปฏิบัติหน้าที่ในโรงเรียนสังกัดกรุงเทพมหานคร ปีการศึกษา 2566 จำนวน 370 คน จากการกำหนดกลุ่มตัวอย่างโดยใช้ตารางสำเร็จรูปของ Cohen แล้วทำการสุ่มแบบชั้นภูมิ เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัยเป็นแบบสอบถามชนิดมาตราส่วนประมาณค่า 5 ระดับ ที่ผู้วิจัยศึกษาสร้างขึ้น มีความเชื่อมั่นเท่ากับ 0.96 สถิติที่ใช้ในการวิเคราะห์ข้อมูล ได้แก่ ค่าร้อยละ ค่าเฉลี่ย ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน และการวิเคราะห์หาความสัมพันธ์โดยใช้ค่าสัมประสิทธิ์สหสัมพันธ์แบบเพียร์สัน

ผลการวิจัย พบว่า

1. ภาวะผู้นำดิจิทัลของผู้บริหารสถานศึกษา สังกัดกรุงเทพมหานคร โดยภาพรวมอยู่ในระดับมาก
2. ประสิทธิผลของโรงเรียน สังกัดกรุงเทพมหานคร โดยภาพรวมอยู่ในระดับมาก
3. ความสัมพันธ์ระหว่างภาวะผู้นำดิจิทัลของผู้บริหารสถานศึกษากับประสิทธิผลของโรงเรียน สังกัดกรุงเทพมหานคร มีความสัมพันธ์ในระดับสูงอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01

คำสำคัญ: ภาวะผู้นำดิจิทัล, ประสิทธิผลของโรงเรียน, โรงเรียนสังกัดกรุงเทพมหานคร

Abstract

The current research endeavor aimed to study the digital leadership levels of educational administrators in Bangkok, the effectiveness of schools in Bangkok, and the relationship between the two. A survey was distributed to a sample group consisting of 370

teachers working in schools in Bangkok in the academic year 2023. The sample group was determined using the Cohen's table and then conducted by the stratified random sampling method. The research instrument used was a 5-point Likert scale questionnaire created by the researcher with a reliability value of 0.96. The statistics employed in data analysis were percentage, mean, standard deviation and correlation analysis using Pearson's product moment correlation coefficient.

The research results were as follows:

1. The overall digital leadership of educational administrators in Bangkok was at a high level.
2. The overall effectiveness of schools in Bangkok was at a high level.
3. The relationship between digital leadership of school administrators and school effectiveness in Bangkok had a high level of statistical significance at the .01 level.

Keywords: digital leadership, effectiveness of schools, schools in Bangkok

บทนำ

โลกยุคปัจจุบันมีการเปลี่ยนแปลงทางเทคโนโลยีดิจิทัลอย่างรวดเร็ว ส่งผลกระทบต่อสภาพเศรษฐกิจและสังคมของประเทศทั่วโลก ทำให้องค์กรทุกองค์กรต้องปรับตัวในทุก ๆ ด้าน สำนักงานคณะกรรมการพัฒนาเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติจึงได้จัดทำแผนพัฒนาเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ ฉบับที่ 13 (พ.ศ. 2566-2570) ได้กำหนดหมุดหมายที่ 13 ที่เน้นให้ไทยมีภาครัฐที่ทันสมัย มีประสิทธิภาพ และตอบโจทย์ประชาชน (สำนักงานสภาพัฒนาการเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ สำนักนายกรัฐมนตรี, 2565, น. 132) ซึ่งสอดคล้องกับแผนการศึกษาแห่งชาติ พ.ศ. 2560-2579 ที่กำหนดยุทธศาสตร์ด้านการจัดการศึกษา ยุทธศาสตร์ที่ 4 เป้าหมายที่ 2 การเพิ่มโอกาสทางการศึกษาผ่านเทคโนโลยีดิจิทัลเพื่อการศึกษาสำหรับคนทุกช่วงวัย และสอดคล้องกับสำนักการศึกษากรุงเทพมหานคร จัดทำแผนพัฒนาการศึกษาขั้นพื้นฐานกรุงเทพมหานคร ฉบับที่ 3 (พ.ศ. 2564-2569) ได้กำหนดยุทธศาสตร์ในข้อที่ 4 พัฒนาประสิทธิภาพการจัดการศึกษาดิจิทัลเพื่อการศึกษาเชิงรุก มีเป้าหมายสำคัญในการวางแผนทางการศึกษา ในการดำเนินการจัดการศึกษาขั้นพื้นฐานของกรุงเทพมหานครให้สอดคล้องกับการพัฒนาประเทศ และการพัฒนากรุงเทพมหานคร (แผนพัฒนาการศึกษาขั้นพื้นฐานกรุงเทพมหานคร ฉบับที่ 3 (2564-2569) ดังนั้น การบริหารจัดการสถานศึกษาในยุคดิจิทัลผู้บริหารสถานศึกษาจำเป็นต้องมีความรู้ความเข้าใจเกี่ยวกับเทคโนโลยี เพื่อสามารถที่จะเลือกใช้กับการบริหารสถานศึกษาได้อย่างเหมาะสม คุ่มค่า และเพียงพอต่อการใช้งานเพื่อที่จะจัดสภาพแวดล้อมต่าง ๆ ของสถานศึกษาให้มีความทันสมัยเหมาะสมกับความเปลี่ยนแปลงที่เกิดขึ้น และยิ่งจะทำให้สถานศึกษาเป็นที่ไว้วางใจของชุมชนในการจัดการศึกษาที่มีคุณภาพได้อย่างยั่งยืน (จิณฉวีตร ปะโคทัง, 2561 น.238) นอกจากนี้ภาวะผู้นำดิจิทัลเป็นคุณลักษณะของผู้บริหารที่จะต้องมีความรู้ความเข้าใจทักษะในการใช้เครื่องมือ

เทคโนโลยีดิจิทัลอย่างเหมาะสม และต้องส่งเสริมบุคลากรให้ใช้เทคโนโลยีแพลตฟอร์มที่หลากหลายเพื่อการจัดการเรียนรู้ให้เกิดประสิทธิผลและประสิทธิภาพมากขึ้น (จิตติมา วรณศรี, 2564, น. 121)

ส่วนนโยบายและแผนการศึกษา สำนักยุทธศาสตร์การศึกษา สำนักการศึกษา กรุงเทพมหานครมีผลการทดสอบทางการศึกษาระดับชาตินี้พื้นฐาน (O-NET) พบว่าโรงเรียนในสังกัดกรุงเทพมหานครมีผลการทดสอบทางการศึกษาระดับชาตินี้พื้นฐาน (O-NET) ยังมีคะแนนเฉลี่ยต่ำกว่าระดับประเทศหลายวิชา ซึ่งจะเห็นว่าผลการสอบของโรงเรียนสังกัดกรุงเทพมหานครมีปัญหาด้านผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนยังคงไม่เป็นตามเป้าหมายยังต้องได้รับการพัฒนาและต้องดำเนินการเพื่อยกระดับผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนต่อไป (สำนักการศึกษา กรุงเทพมหานคร, 2564, น. 47)

ดังนั้น ผู้วิจัยในฐานะบุคลากรทางการศึกษา สังกัดกรุงเทพมหานคร จึงมีความสนใจที่จะศึกษาความสัมพันธ์ระหว่างภาวะผู้นำดิจิทัลของผู้บริหารสถานศึกษากับประสิทธิผลของโรงเรียน สังกัดกรุงเทพมหานคร เพื่อใช้เป็นข้อมูล แนวทาง ในการใช้พัฒนาสถานศึกษาให้มีความทันสมัยสามารถปรับตัวเข้ากับบริบทสังคมของดิจิทัลที่มีการเปลี่ยนแปลงอยู่ตลอดเวลา เพื่อให้สถานศึกษาบรรลุตามเป้าหมายที่วางไว้ และเกิดประโยชน์กับผู้เรียนสูงสุด

วัตถุประสงค์ของการวิจัย

1. เพื่อศึกษาระดับภาวะผู้นำดิจิทัลของผู้บริหารสถานศึกษา สังกัดกรุงเทพมหานคร
2. เพื่อศึกษาระดับประสิทธิผลของโรงเรียน สังกัดกรุงเทพมหานคร
3. เพื่อศึกษาความสัมพันธ์ระหว่างภาวะผู้นำดิจิทัลของผู้บริหารสถานศึกษากับประสิทธิผลของโรงเรียน สังกัดกรุงเทพมหานคร

สมมติฐานการวิจัย

ความสัมพันธ์ระหว่างภาวะผู้นำดิจิทัลของผู้บริหารสถานศึกษากับประสิทธิผลของโรงเรียน สังกัดกรุงเทพมหานคร มีความสัมพันธ์กันทางบวก

วิธีการวิจัย

การวิจัยครั้งนี้ ผู้วิจัยมีวัตถุประสงค์เพื่อศึกษาความสัมพันธ์ระหว่างภาวะผู้นำดิจิทัลของผู้บริหารสถานศึกษากับประสิทธิผลของโรงเรียน สังกัดกรุงเทพมหานคร โดยจำแนกเป็นกลุ่มเขตในกรุงเทพมหานคร เป็นการวิจัยเชิงสำรวจ (survey research) ผู้วิจัยได้ดำเนินการศึกษาโดยมีขั้นตอนการดำเนินการวิจัย ตามลำดับขั้นตอน ดังนี้

ประชากรและตัวอย่าง

1. ประชากรที่ใช้ในครั้งนี้ คือ ครูสังกัดกรุงเทพมหานคร ปีการศึกษา 2566 จำนวน 12,654 คน จากจำนวนสถานศึกษาทั้งหมด 437 แห่ง (สำนักการศึกษากรุงเทพมหานคร, 2566, น. 83)

2. กลุ่มตัวอย่างที่ใช้ในครั้งนี้ คือ ครูสังกัดกรุงเทพมหานคร ปีการศึกษา 2566 จำนวน 12,654 คน ใช้กลุ่มตัวอย่างจากตารางสำเร็จรูปของ Cohen et al. (2018, p. 206) ในการกำหนดกลุ่มตัวอย่างที่ระดับความเชื่อมั่น 95% ได้กลุ่มตัวอย่าง จำนวน 370 คน และเลือกกลุ่มตัวอย่างโดยวิธีการสุ่มแบบชั้นภูมิ (Stratified Random sampling) ทั้งหมดจำนวน 6 กลุ่มเขต ได้แก่ 1) กรุงเทพมหานคร 2) กรุงเทพฯใต้ 3) กรุงเทพฯเหนือ 4) กรุงเทพฯตะวันออก 5) กรุงเทพมหานคร 6) กรุงเทพมหานคร แสดงในตารางที่ 1

ตารางที่ 1 จำนวนประชากรและกลุ่มตัวอย่าง จำแนกตามกลุ่มเขต

กลุ่มเขต	ประชากร	กลุ่มตัวอย่าง
กรุงเทพมหานคร	881	25
กรุงเทพฯใต้	1,291	37
กรุงเทพฯเหนือ	2,068	60
กรุงเทพฯตะวันออก	4,053	120
กลุ่มกรุงเทพมหานคร	1,602	48
กลุ่มกรุงเทพมหานคร	2,759	80
รวม	12,654	370

เครื่องมือวิจัย

เครื่องมือที่ใช้ในการเก็บรวบรวมข้อมูลครั้งนี้เป็นแบบสอบถามเกี่ยวกับความสัมพันธ์ระหว่างภาวะผู้นำดิจิทัลของผู้บริหารสถานศึกษากับประสิทธิผลของโรงเรียน สังกัดกรุงเทพมหานครซึ่งแบ่งออกเป็น 2 ตอน ประกอบด้วย

ตอนที่ 1 แบบสอบถามเกี่ยวกับภาวะผู้นำดิจิทัลของผู้บริหารสถานศึกษามีลักษณะเป็นแบบสอบถามมาตราส่วนประมาณค่า (Rating scale) 5 ระดับ คือ มากที่สุด มาก ปานกลาง น้อย และน้อยที่สุด แบ่งออกเป็น 4 ด้าน ซึ่งข้อคำถามเกี่ยวกับภาวะผู้นำดิจิทัล ประกอบด้วย 4 องค์ประกอบ ได้แก่ การสื่อสารเชิงดิจิทัล การสร้างวิถีการเรียนรู้เชิงดิจิทัล การพัฒนาสู่ความเป็นมืออาชีพ และการสร้างวัฒนธรรมเชิงดิจิทัล

ตอนที่ 2 แบบสอบถามเกี่ยวกับประสิทธิผลของโรงเรียนมีลักษณะเป็นแบบสอบถามมาตราส่วนประมาณค่า (Rating scale) 5 ระดับ คือ มากที่สุด มาก ปานกลาง น้อย และน้อยที่สุด แบ่งออกเป็น 3 ด้าน ได้แก่ คุณภาพของผู้เรียน ระบบบริหารจัดการในโรงเรียน และกระบวนการจัดการเรียนรู้

การวิเคราะห์ข้อมูล

1. การวิเคราะห์ข้อมูลค่าระดับความคิดเห็นเกี่ยวกับภาวะผู้นำดิจิทัลของผู้บริหารสถานศึกษากับประสิทธิผลของโรงเรียนแบบมาตราส่วน 5 ระดับ วิเคราะห์ข้อมูลหาค่าเฉลี่ย (mean-M) และส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน (Standard Deviation--SD) แล้วแปลผลตามเกณฑ์

2. การวิเคราะห์หาความสัมพันธ์ระหว่างภาวะผู้นำดิจิทัลของผู้บริหารสถานศึกษา ประสิทธิภาพของโรงเรียนสังกัดกรุงเทพมหานคร โดยวิธีการหาค่าสัมประสิทธิ์สหสัมพันธ์แบบเพียร์สัน (Pearson's product-moment correlation coefficient)

ผลการวิจัย

ตอนที่ 1 ผลการวิเคราะห์ระดับความคิดเห็นของครูต่อภาวะผู้นำดิจิทัลของผู้บริหารสถานศึกษา สังกัดกรุงเทพมหานคร พบว่าด้านการสร้างวัฒนธรรมเชิงดิจิทัลมีค่าเฉลี่ยสูงสุด เป็นเพราะผู้บริหารสถานศึกษามีความผู้นำการเปลี่ยนแปลงและสามารถในการบริหารสื่อเทคโนโลยีมีให้ครูและบุคลากรมีส่วนร่วมในการกำหนดกลยุทธ์ วิสัยทัศน์เชิงเทคโนโลยีดิจิทัล เพื่อสามารถสร้างวัฒนธรรมเชิงดิจิทัลให้เป็นไปตามเป้าหมายได้ แสดงในตารางที่ 2

ตารางที่ 2 ค่าเฉลี่ยและส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐานของภาวะผู้นำดิจิทัลของผู้บริหารสถานศึกษา สังกัดกรุงเทพมหานคร โดยภาพรวม

ภาวะผู้นำดิจิทัลของผู้บริหารสถานศึกษา	ระดับความคิดเห็น			
	<i>M</i>	<i>SD</i>	ระดับ	อันดับ
1. การสื่อสารเชิงดิจิทัล	4.41	0.34	มาก	3
2. การสร้างวิธีการเรียนรู้เชิงดิจิทัล	4.39	0.35	มาก	4
3. การพัฒนาสู่ความเป็นมืออาชีพ	4.42	0.42	มาก	2
4. การสร้างวัฒนธรรมเชิงดิจิทัล	4.45	0.46	มาก	1
รวม	4.42	0.46	มาก	

จากตาราง 2 พบว่า ภาวะผู้นำดิจิทัลของผู้บริหารสถานศึกษา สังกัดกรุงเทพมหานคร โดยรวมและรายด้านมีค่าเฉลี่ยอยู่ในระดับมาก ($M = 4.42$) รายด้านเรียงอันดับค่าเฉลี่ยจากมากไปหาน้อย ได้แก่ การสร้างวัฒนธรรมเชิงดิจิทัล ($M = 4.45$) การพัฒนาสู่ความเป็นมืออาชีพ ($M = 4.42$) การสื่อสารเชิงดิจิทัล ($M = 4.41$) และการสร้างวิธีการเรียนรู้เชิงดิจิทัล ($M = 4.39$)

ตอนที่ 2 ผลการวิเคราะห์ระดับประสิทธิผลของโรงเรียนสังกัดกรุงเทพมหานคร พบว่าด้านกระบวนการจัดการเรียนรู้มีค่าเฉลี่ยสูงสุด เป็นเพราะผู้บริหารสถานศึกษามีการส่งเสริมครูให้มีความเป็นผู้นำทางวิชาการ สามารถเป็นแกนนำในการพัฒนาหลักสูตรจัดการเรียนการสอนที่เหมาะสมและผู้บริหารสถานศึกษามีการจัดสภาพแวดล้อมแหล่งการเรียนรู้สื่ออุปกรณ์เทคโนโลยีดิจิทัลที่เหมาะสมกับผู้เรียน แสดงในตารางที่ 3

ตารางที่ 3 ค่าเฉลี่ย ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน ประสิทธิภาพของโรงเรียนสังกัดกรุงเทพมหานคร โดยรวมและรายด้าน

ประสิทธิภาพของโรงเรียน สังกัดกรุงเทพมหานคร	ระดับความคิดเห็น			
	<i>M</i>	<i>SD</i>	ระดับ	อันดับ
1. คุณภาพของผู้เรียน	4.43	0.45	มาก	2
2. ระบบบริหารจัดการในโรงเรียน	4.38	0.36	มาก	3
3. กระบวนการจัดการเรียนรู้	4.45	0.36	มาก	1
รวม	4.42	0.34	มาก	

จากตาราง 3 พบว่า ประสิทธิภาพของโรงเรียนสังกัดกรุงเทพมหานคร โดยรวมมีค่าเฉลี่ยอยู่ในระดับมาก ($M = 4.42$) รายด้านเรียงอันดับค่าเฉลี่ยจากมากไปหาน้อย ได้แก่ กระบวนการจัดการเรียนรู้ ($M = 4.45$) คุณภาพของผู้เรียน ($M = 4.43$) ระบบบริหารจัดการในโรงเรียน ($M = 4.38$)

ตอนที่ 3 ผลการวิเคราะห์ความสัมพันธ์ระหว่างภาวะผู้นำดิจิทัลของผู้บริหารกับประสิทธิภาพของสถานศึกษาในสังกัดกรุงเทพมหานคร พบว่า ภาวะผู้นำดิจิทัลของผู้บริหารสถานศึกษากับประสิทธิภาพของโรงเรียนสังกัดกรุงเทพมหานครด้านการสร้างวิถีการเรียนรู้เชิงดิจิทัลกับระบบบริหารจัดการในโรงเรียนมีความสัมพันธ์กันทางบวกมากที่สุด เป็นเพราะผู้บริหารสถานศึกษาส่งเสริมให้ครูนำเทคโนโลยีดิจิทัล มาใช้ในการออกแบบการจัดการเรียนรู้ของผู้เรียนการพัฒนาหลักสูตร และสามารถจัดสภาพแวดล้อมบรรยากาศที่เหมาะสมส่งเสริมให้ผู้เรียนสามารถเรียนรู้ได้อย่างมีความสุข แสดงในตารางที่ 4

ตารางที่ 4 ผลการวิเคราะห์ความสัมพันธ์ระหว่างภาวะผู้นำดิจิทัลของผู้บริหารสถานศึกษากับประสิทธิภาพของโรงเรียนสังกัดกรุงเทพมหานคร

ภาวะผู้นำดิจิทัล ของผู้บริหาร	ประสิทธิภาพของโรงเรียนสังกัดกรุงเทพมหานคร			
	Y_1	Y_2	Y_3	Y_{tot}
X_1	0.482**	0.729**	0.605**	0.674**
X_2	0.426**	0.786**	0.663**	0.689**
X_3	0.660**	0.691**	0.626**	0.745**
X_4	0.660**	0.731**	0.693**	0.783**
X_{tot}	0.641**	0.780**	0.719**	0.800**

**มีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0 .01

จากตาราง 4 พบว่า ภาวะผู้นำดิจิทัลของผู้บริหารสถานศึกษากับประสิทธิภาพของโรงเรียนสังกัดกรุงเทพมหานคร โดยรวมมีความสัมพันธ์กันทางบวกในระดับสูง ($r_{xy} = 0.800$) อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01

อภิปรายผลการวิจัย

1. ภาวะผู้นำดิจิทัลของผู้บริหารสถานศึกษา สังกัดกรุงเทพมหานคร โดยภาพรวม อยู่ในระดับมาก ทั้งนี้อาจเพราะผู้บริหารสถานศึกษามีความรู้ความสามารถในการนำเทคโนโลยีดิจิทัลมาปรับใช้ในการบริหารจัดการจัดการโรงเรียนส่งเสริมการจัดการเรียนรู้รวมถึงเป็นผู้นำในการพัฒนาครูในการนำเทคโนโลยีดิจิทัลมาบูรณาการใช้กับการจัดการศึกษาและสร้างแรงจูงใจให้ครูมีความคิดสร้างสรรค์กล้าคิดกล้าทำให้ความสำคัญกับการปรับปรุงเปลี่ยนแปลงนวัตกรรมใหม่ ๆ รวมถึงผู้บริหารสถานศึกษาสามารถเป็นแบบอย่างให้ครูเห็นถึงความสำคัญของเทคโนโลยีดิจิทัลทำให้ครูมีทักษะกระบวนการและวิธีการต่างๆที่จะนำเทคโนโลยีดิจิทัลมาใช้จัดการเรียนรู้พัฒนาการเรียนการสอนสามารถปรับตัวให้สอดคล้องกับบริบทและความต้องการของผู้เรียนที่มีความต้องการที่หลากหลาย สอดคล้องกับแนวคิดของดาวรรณ ฤวิการ (2564, น. 135) กล่าวว่า ภาวะผู้นำดิจิทัล หมายถึง ความสามารถของผู้บริหารในการใช้เทคโนโลยีเพื่อส่งเสริมการจัดการเรียนรู้และการจัดการในสถานศึกษา โดยมีวิสัยทัศน์และเป็นผู้ดำเนินการส่งเสริมให้ครูและบุคลากรที่เกี่ยวข้องนำเทคโนโลยีมาบูรณาการใช้ในการจัดการศึกษาและการทำงานภายในสถานศึกษาได้อย่างสอดคล้องกับบริบทและความต้องการของผู้เรียนมีความรอบรู้และรู้เท่าทันสื่อโดยคำนึงถึงหลักจริยธรรมในการใช้สื่อและเทคโนโลยีอย่างเหมาะสม สอดคล้องกับแนวคิดของสุกัญญา แซ่มซ้อย 2562, น. 120) กล่าวว่าผู้บริหารสถานศึกษาต้องมีความรู้ความเข้าใจในการใช้เทคโนโลยีเพื่อส่งเสริมการจัดการเรียนรู้และการจัดการในสถานศึกษา โดยมีวิสัยทัศน์เป็นผู้ดำเนินการส่งเสริมครูและบุคลากรให้สามารถนำเทคโนโลยีมาบูรณาการในการจัดการศึกษาได้อย่างสอดคล้องกับบริบทและความต้องการของผู้เรียน และยังสอดคล้องกับงานวิจัยของสินารณ์ บุญเลิศฤทธิ์ (2566) ศึกษาเรื่อง การศึกษาความสัมพันธ์ระหว่างภาวะผู้นำยุคดิจิทัลของผู้บริหารสถานศึกษากับประสิทธิผลของโรงเรียน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาพิษณุโลก เขต 2 ผลวิจัยพบว่า ภาวะผู้นำยุคดิจิทัลของผู้บริหารสถานศึกษา มีค่าเฉลี่ยโดยภาพรวมอยู่ในระดับมากเช่นกัน

2. ประสิทธิภาพของโรงเรียน สังกัดกรุงเทพมหานคร โดยภาพรวม อยู่ในระดับมาก ทั้งนี้อาจเป็นเพราะผู้บริหารสถานศึกษามีแนวทางในการบริหารจัดการสถานศึกษาให้บรรลุเป้าหมายโดยมีการวางแผนกำหนดกลยุทธ์นโยบายจัดโครงสร้างการบริหารจัดการได้อย่างมีประสิทธิภาพโดยการนำเทคโนโลยีดิจิทัลมาปรับใช้ในการบริหารจัดการสถานศึกษาอย่างเกิดประสิทธิภาพสูงสุดโดยสามารถพิจารณาได้จากความสามารถในการผลิตนักเรียนให้นักเรียนมีผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนที่สูงขึ้นตามมาตรฐานที่สถานศึกษากำหนดมีการจัดกระบวนการเรียนรู้ที่มีประสิทธิภาพและหลากหลายรวมถึงสามารถปรับตัวในการบริหารจัดการโรงเรียนให้เข้ากับบริบทของสิ่งแวดล้อมที่มีการเปลี่ยนแปลงอยู่เสมอ สอดคล้องกับแนวคิดของ Thaitae (2016, p.87) ได้กล่าวว่า ผู้บริหารต้องรู้จักปรับตัว สร้างกลยุทธ์ในการบริหารจัดการความเปลี่ยนแปลงที่เกิดขึ้นในองค์กร สามารถที่จะโน้มน้าวให้บุคลากรเห็นถึงความสำคัญและยอมรับกับการเปลี่ยนแปลงที่เกิดขึ้นได้ รวมถึงสร้างวัฒนธรรมการเรียนรู้ในทุกๆ ด้าน เพื่อเพิ่มความสามารถในการแข่งขัน และสามารถอยู่รอดได้ท่ามกลางความเปลี่ยนแปลงที่เกิดขึ้น สอดคล้องกับแนวคิดของวรรณภา ไทยประยูร (2564, น. 40) ได้กล่าวว่า ประสิทธิภาพของโรงเรียน หมายถึง ผลสำเร็จของสถานศึกษาที่เกิดขึ้นจากการดำเนินงานตามที่องค์กรได้กำหนดเป้าหมายไว้ โดยผู้บริหารโน้มน้าวจิตใจส่งเสริม สนับสนุนให้ผู้ใต้บังคับบัญชา

ให้ปฏิบัติงานพร้อมทั้งปรับตัวเข้ากับสิ่งแวดล้อมที่เปลี่ยนแปลงอยู่เสมอ พัฒนาตนเองใช้ความรู้ความสามารถ เพื่อให้สถานศึกษามีประสิทธิภาพบรรลุประสงค์ตามที่ตั้งไว้ และยังสอดคล้องกับงานวิจัยของ วนิดา หนูราช และชัชจรีญา ไบลี (2563) ศึกษาเรื่อง ภาวะผู้นำเชิงกลยุทธ์ยุคดิจิทัลที่ส่งผลต่อประสิทธิผลของโรงเรียน ประถมศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาอุดรธานี ผลวิจัยพบว่า ประสิทธิภาพของโรงเรียน มีค่าเฉลี่ยโดยภาพรวมอยู่ในระดับมากเช่นกัน

3. ความสัมพันธ์ระหว่างภาวะผู้นำดิจิทัลของผู้บริหารสถานศึกษากับประสิทธิผลของโรงเรียน สังกัด กรุงเทพมหานคร โดยภาพรวมมีความสัมพันธ์กันในระดับสูง ซึ่งสอดคล้องตามสมมติฐานของผู้วิจัยที่ตั้งไว้ เนื่องจากจากผู้บริหารสถานศึกษามีภาวะผู้นำดิจิทัล สามารถทำให้โรงเรียนมีประสิทธิผลเพิ่มขึ้น ทั้งนี้อาจเกิดจากผู้บริหารสถานศึกษาสังกัดกรุงเทพมหานครได้รับนโยบายด้านการนำดิจิทัล มาปรับใช้ในการบริหาร สถานศึกษาเพื่อปรับปรุงเปลี่ยนแปลงองค์กรให้เหมาะสมกับบริบทของสถานศึกษาและผู้บริหารสถานศึกษา เป็นแบบอย่างในการนำเทคโนโลยีดิจิทัลมาใช้กับสถานศึกษาส่งเสริมให้ครูสร้างสรรค์นวัตกรรมในการ จัดการเรียนการสอนที่มีความหลากหลายและผู้บริหารสถานศึกษาเป็นผู้สนับสนุนสื่ออุปกรณ์เทคโนโลยีดิจิทัล ในการใช้การบริหารจัดการการศึกษาสร้างสภาพแวดล้อมบรรยากาศทั้งภายในและภายนอกห้องเรียนเพื่อให้ เหมาะสมกับผู้เรียนทำให้นักเรียนมีผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนที่สูงขึ้นตามมาตรฐานของสถานศึกษา ซึ่งสอดคล้อง กับงานวิจัยของสุภาวช เขาวนัณเกษม และคณะ (2563) ศึกษาเรื่อง ความสัมพันธ์ระหว่างผู้นำยุคดิจิทัลของ ผู้บริหารสถานศึกษากับประสิทธิผลของโรงเรียนสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 1 พบว่า ความสัมพันธ์ระหว่างภาวะผู้นำในยุคดิจิทัลกับประสิทธิผลของโรงเรียน มีความสัมพันธ์เชิงบวกอย่างมี นัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01 สอดคล้องกับงานวิจัยของลลิตา สมใจ และธรรารัตน์ มาลัยเถาว์ (2565) ศึกษา เรื่อง ความสัมพันธ์ระหว่างภาวะผู้นำดิจิทัลของผู้บริหารสถานศึกษากับประสิทธิผลของสถานศึกษาสังกัด สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาเชียงรายเขต 1 พบว่า ความสัมพันธ์ระหว่างภาวะผู้นำในยุคดิจิทัล กับประสิทธิผลของสถานศึกษาสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาเชียงราย เขต 1 โดยรวมพบว่า มีความสัมพันธ์เชิงบวกอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01 สอดคล้องกับงานวิจัยของวุฒิชัย เนียมเทศ และภัทรารณณ์ บุญชู (2565) ศึกษาเรื่องความสัมพันธ์ระหว่างภาวะผู้นำดิจิทัลของผู้บริหารสถานศึกษากับ ประสิทธิภาพของโรงเรียนสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาปัตตานี เขต 1 ในช่วงภาวะวิกฤติ COVID-19 พบว่าในภาพรวม มีความสัมพันธ์ทางบวกในระดับค่อนข้างสูง อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ .01 และ สอดคล้องกับงานวิจัยของวชิรวิทย์ บุญสงค์ (2567) ศึกษาเรื่องความสัมพันธ์ระหว่างภาวะผู้นำดิจิทัลของ ผู้บริหารสถานศึกษากับประสิทธิผลของสถานศึกษาสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษา นครราชสีมา เขต 6 พบว่า ความสัมพันธ์ระหว่างภาวะผู้นำดิจิทัลของผู้บริหารสถานศึกษากับประสิทธิผลของ โรงเรียน มีความสัมพันธ์ระดับมากในทิศทางบวกอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01 เช่นกัน

ข้อเสนอแนะ

ข้อเสนอแนะเพื่อการปฏิบัติ

1. ภาวะผู้นำดิจิทัลของผู้บริหารสถานศึกษา สังกัดกรุงเทพมหานคร มีข้อเสนอแนะ ดังนี้

1.1 ด้านการสื่อสารเชิงดิจิทัล ผู้บริหารจะต้องสนับสนุนให้ครูมีการใช้สื่อเทคโนโลยีดิจิทัลในการปฏิบัติงานต่าง ๆ รวมถึงสร้างเครือข่ายร่วมมือกับหน่วยงานภายนอกและพัฒนาส่งเสริมครู

1.2 ด้านการสร้างวิถีการเรียนรู้เชิงดิจิทัล ผู้บริหารต้องสร้างแนวทางในการส่งเสริมให้ครูนำเทคโนโลยีดิจิทัล มาใช้ในการออกแบบการจัดการเรียนรู้ของผู้เรียนและนำเทคโนโลยีดิจิทัลมาวิเคราะห์ผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนของผู้เรียน

1.3 ด้านการพัฒนาสู่ความเป็นมืออาชีพ ผู้บริหารต้องส่งเสริมครูให้เกิดการแลกเปลี่ยนเรียนรู้ด้านเทคโนโลยีดิจิทัลโดยมีการศึกษาคูงานเข้าร่วมกิจกรรมทางวิชาการ และสนับสนุนจัดสรรงบประมาณด้านการพัฒนาอุปกรณ์เทคโนโลยีดิจิทัลในการพัฒนาครูให้มีความรู้ความสามารถในการใช้เทคโนโลยีดิจิทัล

1.4 ด้านการสร้างวัฒนธรรมเชิงดิจิทัล ผู้บริหารต้องเป็นผู้นำการเปลี่ยนแปลงและมีความสามารถในการบริหารสื่อเทคโนโลยีมีและให้ครูและบุคลากรมีส่วนร่วมในการกำหนดกลยุทธ์ วัฒนธรรมเชิงเทคโนโลยีดิจิทัล เพื่อสามารถสร้างวัฒนธรรมเชิงดิจิทัลให้เป็นไปตามเป้าหมายได้

2. ประสิทธิภาพของโรงเรียน สังกัดกรุงเทพมหานคร มีข้อเสนอแนะ ดังนี้

2.1 ด้านคุณภาพของผู้เรียน ผู้บริหารสถานศึกษาควรส่งเสริมสร้างความสำเร็จของการพัฒนาคุณภาพผู้เรียนให้เป็นไปตามมาตรฐานสถานศึกษาโดยการเสริมสร้างทักษะในการคิดวิเคราะห์และส่งเสริมความสามารถในการสร้างนวัตกรรมอย่างสร้างสรรค์และปลูกฝังผู้เรียนให้มีคุณธรรมมีคุณลักษณะที่พึงประสงค์มีเจตคติที่ดี

2.2 ด้านการบริหารจัดการโรงเรียน ผู้บริหารสถานศึกษาต้องปรับเปลี่ยนพัฒนาการบริหารจัดการให้มีคุณภาพให้สอดคล้องกับการเปลี่ยนแปลงในสังคมและเทคโนโลยี และผู้บริหารสถานศึกษาจะต้องสามารถแนะนำครูในการพัฒนาหลักสูตรออกแบบกิจกรรมการเรียนรู้ที่เหมาะสมและสามารถจัดสภาพแวดล้อมบรรยากาศที่เหมาะสมส่งเสริมให้ผู้เรียนสามารถเรียนรู้ได้อย่างมีความสุข

2.3 ด้านกระบวนการจัดการเรียนรู้ ผู้บริหารสถานศึกษาควรส่งเสริมครูให้มีความเป็นผู้นำทางวิชาการ สามารถเป็นแกนนำในการพัฒนาหลักสูตรจัดการเรียนการสอนอย่างต่อเนื่องในรูปแบบที่เหมาะสมและผู้บริหารสถานศึกษาสามารถจัดสภาพแวดล้อมมีแหล่งการเรียนรู้สื่ออุปกรณ์เทคโนโลยีดิจิทัลที่เหมาะสมกับผู้เรียน

3. ด้านความสัมพันธ์ระหว่างภาวะผู้นำดิจิทัลของผู้บริหารสถานศึกษากับประสิทธิภาพของโรงเรียน สังกัดกรุงเทพมหานคร ผู้บริหารต้องมีภาวะผู้นำดิจิทัลส่งเสริมให้ครูสามารถใช้เทคโนโลยีดิจิทัลเพื่อใช้ในการออกแบบกระบวนการการเรียนรู้ ส่งเสริมให้ครูสามารถผลิตสื่อวัตกรรมการเรียนรู้อย่างสร้างสรรค์และสร้างบรรยากาศในการเรียนรู้ที่ดึงดูดผู้เรียนเป็นสำคัญมีแหล่งเรียนรู้ที่ผู้เรียนสามารถเข้าถึงได้ง่ายผู้บริหารต้องใช้เทคโนโลยีดิจิทัลในการวิเคราะห์ผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนของผู้เรียนอย่างมีประสิทธิภาพก็จะส่งผลให้คุณภาพของผู้เรียนในด้านต่าง ๆ ข้อเสนอแนะเพื่อการทำวิจัยต่อไป

1. ควรมีการศึกษาเชิงคุณภาพ โดยการศึกษาแนวทางการพัฒนาภาวะผู้นำดิจิทัลของผู้บริหารสถานศึกษากับประสิทธิภาพของโรงเรียน สังกัดกรุงเทพมหานคร

2. ควรมีศึกษาเปรียบเทียบเกี่ยวกับความสัมพันธ์ระหว่างของภาวะผู้นำดิจิทัลผู้บริหารสถานศึกษากับประสิทธิผลของโรงเรียน ในสังกัดสำนักงานหรือเขตพื้นที่การศึกษาอื่น
3. ควรมีการศึกษาปัจจัยอื่นที่สัมพันธ์กับภาวะผู้นำดิจิทัล เช่น สมรรถนะของครู การใช้เทคโนโลยีของครู เพื่อให้ได้ข้อค้นพบเพิ่มเติมที่เป็นประโยชน์

เอกสารอ้างอิง

- จินณวัตร ปะโคทัง. (2561). ภาวะผู้นำดิจิทัล สำหรับผู้บริหารสถานศึกษามีอาชีพ. ศิริธรรมออฟเซต.
- จิตติมา วรณศรี. (2564). การบริหารจัดการศึกษายุคดิจิทัล. โรงพิมพ์รัตนสุวรรณาการพิมพ์ 3.
- ดาวรรณ ถวิลการ. (2564). ภาวะผู้นำดิจิทัล. โรงพิมพ์มหาวิทยาลัยขอนแก่น.
- ลลิตา สมใจ และ ชารารัตน์ มาลัยเกาว์. (2565). ความสัมพันธ์ระหว่างภาวะผู้นำดิจิทัลของผู้บริหารสถานศึกษากับประสิทธิผลของสถานศึกษาสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาเชียงราย เขต 1. **วารสารบัณฑิตศึกษามหาวิทยาลัยราชภัฏเชียงราย**, 15(3), 13-25.
- วชิรวิทย์ บุญสงค์, เพียงแข ภูผายาง, และ เพ็ญภา สุขเสริม. (2567). ความสัมพันธ์ระหว่างภาวะผู้นำดิจิทัลของผู้บริหารสถานศึกษากับประสิทธิผลของสถานศึกษาสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษา นครราชสีมา เขต 6. **วารสารการบริหารและนิเทศการศึกษา**, 15(2), 37-47.
- วุฒิชัย เนียมเทศ และ ภัทรภรณ์ บุญชู. (2565). ความสัมพันธ์ระหว่างภาวะผู้นำดิจิทัลของผู้บริหารสถานศึกษากับประสิทธิผลของโรงเรียนสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาปัตตานี เขต 1 ในช่วงภาวะวิกฤติ COVID-19. **วารสารมหาจุฬานาครทรรศน์**, 9(9), 258-269.
- วนิดา หนูราช และ ชัชจรีญา ไบลี. (2563). ภาวะผู้นำเชิงกลยุทธ์ยุคดิจิทัลที่ส่งผลต่อประสิทธิผลของโรงเรียนประถมศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาอุดรธานี. **วารสารการบริหารและนิเทศการศึกษา มหาวิทยาลัยมหาสารคาม**, 11(3), 76-87.
- วรรณภา ไทยประยูร. (2564). ภาวะผู้นำของผู้บริหารที่ส่งผลต่อประสิทธิผลของสถานศึกษาสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาสระบุรี. [วิทยานิพนธ์ปริญญาโทมหาบัณฑิต]. มหาวิทยาลัยเทคโนโลยีราชมงคลธัญบุรี.
- สุกัญญา แซ่มซ้อย. (2562). การบริหารสถานศึกษาในยุคดิจิทัล (พิมพ์ครั้งที่ 2). สำนักพิมพ์จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย.
- สินภรณ์ บุญเลิศฤทธิ์ และ นิคม นาคอ้าย. (2566). การศึกษาความสัมพันธ์ระหว่างภาวะผู้นำยุคดิจิทัลของผู้บริหารสถานศึกษากับประสิทธิผลของโรงเรียนสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษา พิษณุโลก เขต 2. **วารสารราชพฤกษ์**, 21(2), 175-189.
- สุภาวช์ เขาวนเกษม, วิสุทธิ์ วิจิตรพัชรภรณ์, และ สุदारัตน์ สารสว่าง. (2563). ความสัมพันธ์ระหว่างภาวะผู้นำดิจิทัลของผู้บริหารสถานศึกษากับประสิทธิผลของโรงเรียนสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษา มัธยมศึกษา เขต 1. **วารสารการบริหารและนวัตกรรมการศึกษา**, 3(3), 85-92.

- สำนักงานการศึกษากรุงเทพมหานคร. (2566). รายงานสถิติการศึกษา ปีการศึกษา 2566 โรงเรียนสังกัด กรุงเทพมหานคร. สำนักงานการศึกษากรุงเทพมหานคร.
- สำนักงานการศึกษากรุงเทพมหานคร. (2564). แผนพัฒนาการศึกษาขั้นพื้นฐานกรุงเทพมหานคร ฉบับที่ 3 พ.ศ. 2564-2569. สำนักงานการศึกษากรุงเทพมหานคร.
- สำนักงานเลขาธิการสภาการศึกษา. (2560). แผนการศึกษาแห่งชาติ พ.ศ.2560 – 2579. พริกหวานกราฟฟิค.
- สำนักงานสภาพัฒนาการเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ สำนักงานนายกรัฐมนตรี. (2565). แผนพัฒนาเศรษฐกิจ และสังคมแห่งชาติ ฉบับที่ 13 (พ.ศ. 2566—2570). ราชกิจจานุเบกษา.
- Cohen, L., Manion, L., & Morrison, K. (2018, p.206). *Research methods in* (7th Ed.). Routledge.
- Thaitae,S. (2016). *A Causal Model of Teacher Leadership and Authentic Leadership of Administrators, with Organizational Culture as Mediator, Affecting Effectiveness of Nursing Education Institutions*. Faculty of Education, Kasetsart University.

ภาวะผู้นำเชิงกลยุทธ์ของผู้บริหารสถานศึกษาที่ส่งผลต่อการดำเนินงานระบบดูแลช่วยเหลือ
นักเรียนในสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษานครพนม เขต 2

STRATEGIC LEADERSHIP OF SCHOOL ADMINISTRATORS AFFECTING THE
IMPLEMENTATION OF THE STUDENT CARE AND SUPPORT SYSTEM IN SCHOOLS
UNDER NAKHON PHANOM PRIMARY EDUCATIONAL SERVICE AREA OFFICE 2

ปริศรา สุภา¹, อัครวัฒน์ บุปผาทวีศักดิ์², และ นาวิ อุดร³
Parissara Supha¹, Akkharawat Buppataweesak², and Naweew Udorn³
^{1,2,3} คณะครุศาสตร์ มหาวิทยาลัยนครพนม
^{1,2,3} Faculty of Education, Nakhon Phanom University
E-mail: parissara9@gmail.com

Received: February 4, 2025 Reviewed: February 17, 2025 Revised: March 10, 2025 Accepted: March 14, 2025

บทคัดย่อ

การวิจัยครั้งนี้มีวัตถุประสงค์เพื่อ (1) ศึกษาและเปรียบเทียบภาวะผู้นำเชิงกลยุทธ์ของผู้บริหารสถานศึกษา จำแนกตามสถานภาพและขนาดของสถานศึกษา (2) ศึกษาและเปรียบเทียบการดำเนินงานระบบดูแลช่วยเหลือนักเรียนในสถานศึกษา จำแนกตามสถานภาพและขนาดของสถานศึกษา (3) ศึกษาความสัมพันธ์ระหว่างภาวะผู้นำเชิงกลยุทธ์ของผู้บริหารสถานศึกษากับการดำเนินงานระบบดูแลช่วยเหลือนักเรียนในสถานศึกษา (4) ศึกษาอำนาจพยากรณ์ของภาวะผู้นำเชิงกลยุทธ์ของผู้บริหารสถานศึกษาที่ส่งผลต่อการดำเนินงานระบบดูแลช่วยเหลือนักเรียนในสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษานครพนม เขต 2 กลุ่มตัวอย่าง ได้แก่ ผู้บริหารสถานศึกษาจำนวน 139 คน และครู จำนวน 208 คน รวมทั้งสิ้น 347 คน กำหนดขนาดกลุ่มตัวอย่างโดยใช้เกณฑ์ร้อยละได้มาโดยการสุ่มแบบแบ่งชั้น เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัยเป็นแบบสอบถามมาตราส่วนประมาณค่า 5 ระดับ จำแนกเป็น 2 ฉบับ คือ (1) แบบสอบถามภาวะผู้นำเชิงกลยุทธ์ของผู้บริหารสถานศึกษา มีค่าดัชนีความสอดคล้องเนื้อหา 1.00 ค่าอำนาจจำแนกรายข้อระหว่าง .32 - .72 ค่าความเชื่อมั่นทั้งฉบับเท่ากับ .96 (2) แบบสอบถามการดำเนินงานระบบดูแลช่วยเหลือนักเรียนในสถานศึกษา มีค่าดัชนีความสอดคล้องเนื้อหา 1.00 ค่าอำนาจจำแนกรายข้อระหว่าง .34- .65 ค่าความเชื่อมั่นทั้งฉบับเท่ากับ .93 สถิติที่ใช้ในการวิเคราะห์ข้อมูล ได้แก่ ร้อยละ ค่าเฉลี่ย ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน ทดสอบสมมติฐานโดยใช้สถิติทดสอบที การวิเคราะห์ความแปรปรวนแบบทางเดียว การวิเคราะห์ความสัมพันธ์แบบเพียร์สัน และการวิเคราะห์ การถดถอยพหุคูณแบบขั้นตอน

ผลการวิจัย พบว่า (1) ภาวะผู้นำเชิงกลยุทธ์ของผู้บริหารสถานศึกษา โดยภาพรวมอยู่ในระดับมาก (2) การดำเนินงานระบบดูแลช่วยเหลือนักเรียนในสถานศึกษาโดยภาพรวมอยู่ในระดับมากที่สุด (3) ภาวะผู้นำเชิงกลยุทธ์ของผู้บริหารสถานศึกษากับการดำเนินงานระบบดูแลช่วยเหลือนักเรียนในสถานศึกษามีความสัมพันธ์

กันทางบวกในระดับค่อนข้างสูงอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ.01 (4) ตัวแปรภาวะผู้นำเชิงกลยุทธ์ของผู้บริหารสถานศึกษาที่ส่งผลต่อการดำเนินงานระบบดูแลช่วยเหลือนักเรียนในสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษานครพนมเขต 2 มี 4 ตัวแปรได้แก่ ด้านการบริหารทรัพยากรองค์กร (X_4) ด้านการวางแผนกลยุทธ์(X_2) ด้านการสร้างวัฒนธรรมองค์กร (X_5) ด้านการกำหนดทิศทางองค์กร (X_1) โดยรวมกันพยากรณ์ได้ร้อยละ 70 โดยมีค่าความคลาดเคลื่อนของการพยากรณ์ .21 สามารถเขียนสมการได้ดังนี้

สมการพยากรณ์ในรูปคะแนนดิบ

$$Y' = .98 + .32X_4 + .21 X_2 + .15X_5 + .10 X_1$$

สมการพยากรณ์ในรูปคะแนนมาตรฐาน

$$Zy' = .39 Z_4 + .26Z_2 + .18 Z_5 + .14 Z_1$$

คำสำคัญ: ภาวะผู้นำเชิงกลยุทธ์ , การดำเนินงานระบบดูแลช่วยเหลือนักเรียน, ผู้บริหารสถานศึกษา

Abstract

The purposes of this research were to (1) study and compare strategic leadership of school administrators classified by school status and size (2) study and compare the implementation student care and support system in schools classified by status and school size, (3) to study the relationship between strategic leadership of school administrators and academic administration in schools, and (4) to study the predictive power for strategic leadership of school administrators affecting to the implementation student care and support system in schools under Nakhon Phanom Primary Educational Service Area Office 2. There were 347 samples including 139 school administrators and 208 teachers followed the percent criterion in sample size specification, and they were selected by Stratified Random Sampling.

The instruments used were 2 aspects of five-rating scale questionnaires: (1) a questionnaire about strategic leadership of school administrators with the Index of Item Congruence (IC) 1.00, the discrimination between .32- .72, and the reliability of .96; and (2) a questionnaire about the implementation student care and support system in schools with the Index of Item Congruence (IC) 1.00, the discrimination between .34- .65, and the reliability of .93. The statistics employed were percentage, mean, standard deviation, t-test (Independent Samples), One-way analysis of variance, Pearson's correlation coefficient, and multiple regression stepwise analysis.

The results revealed that (1) the overall strategic leadership of school administrators was at the high level. (2) The overall the implementation student care and support system in schools was at the high level. (3) The strategic leadership of school administrators and the implementation student care and support system in schools revealed a fairly high level

positive correlation at the .01 level of statistical significance. (4) There were 4 variables of strategic leadership of school administrators that affected the implementation student care and support system in schools under Nakhon Phanom Primary Educational Service Area Office 2: effectively managing the firm is resource portfolio (X_4), strategy planning(X_2), sustaining an effective organizational culture (X_5) and strategic direction setting (X_1). They aspects mentioned could be predicted at 70 percent with the standard error of estimate of .21. The equation could be written as follows

Forecasting equation in raw scores

$$Y' = .98 + .32X_4 + .21X_2 + .15X_5 + .10X_1$$

Forecasting equation in standard scores

$$Zy' = .39Z_4 + .26Z_2 + .18Z_5 + .14Z_1$$

Keywords: Strategic Leadership, The implementation Student Care and Support System, School Administrators

บทนำ

ปัจจุบันเยาวชนคนไทยจำนวนมากได้รับผลกระทบจากสภาพสังคมที่เปลี่ยนแปลงไป ทั้งด้านการสื่อสาร เทคโนโลยีต่างๆ ส่งผลกระทบต่อผู้คนที่ทั้งในเชิงบวกและเชิงลบ ปัญหาที่ตามมา คือ ปัญหาเศรษฐกิจการระบาดของสารเสพติด การแข่งขันในรูปแบบ ต่างๆ ปัญหาครอบครัวซึ่งก่อให้เกิดความทุกข์ ความวิตก กังวล ความเครียด การปรับตัวไม่เหมาะสมหรืออื่นๆ ที่เป็นผลเสียต่อสุขภาพจิตและสุขภาพกายของทุกคนที่เกี่ยวข้อง ปัญหาต่างๆ มีผลกระทบต่อสังคมเป็นอย่างมาก โดยเฉพาะอย่างยิ่งปัญหาเกี่ยวกับเด็กวัยรุ่นที่อยู่ในวัยเรียน เช่น แต่งกาย ผิดระเบียบ กิริยามารยาทและพูดจาไม่สุภาพหน้าโรงเรียน เทียบเตรกลางคืน มั่วสุม ทะเลาะวิวาท จนถึงปัญหาในระดับที่ก่ออาชญากรรมและติดยาเสพติด (อภิสิทธิ์ รอดบำเรอ, 2559) สิ่งเหล่านี้ อาจส่งผลเสียต่อสุขภาพกายและสุขภาพจิตของทุกคนที่เกี่ยวข้อง การพัฒนานักเรียนให้เป็นบุคคลที่มีคุณภาพ ทั้งร่างกาย จิตใจ สติปัญญา ความสามารถ มีคุณธรรม จริยธรรม และความสุข ตามที่สังคมคาดหวัง โดยผ่านกระบวนการศึกษานั้น นอกจากการส่งเสริมและสนับสนุนนักเรียนแล้ว การป้องกันและช่วยเหลือในการแก้ไขปัญหาต่างๆ ที่เกิดขึ้นกับนักเรียนก็ถือเป็นส่วนสำคัญในการพัฒนาของพวกเขาตั้งนั้น ภาพความสำเร็จที่เกิดจากการพัฒนานักเรียนให้เป็นไปตามความมุ่งหวังนั้น จึงต้องอาศัยความร่วมมือจากผู้ที่มีส่วนเกี่ยวข้องทุกฝ่ายทุกคน โดยเฉพาะครูและบุคลากรทางการศึกษาทุกคนในโรงเรียน (นพรดา บุญหล่อวัฒนา, 2561)

ระบบดูแลช่วยเหลือนักเรียนเป็นแนวทางการศึกษาภายในโรงเรียนที่มุ่งเน้นในการส่งเสริมกลยุทธ์การป้องกันและแก้ไขปัญหา โดยมุ่งเน้นที่การทำให้แน่ใจว่านักเรียนทุกคนได้รับผลลัพธ์ที่มีคุณภาพตามความแตกต่างของแต่ละบุคคล ขณะเดียวกันก็ค้นพบและบ่มเพาะศักยภาพของตนเอง ระบบนี้เน้นที่การได้มาซึ่งทักษะชีวิต วุฒิภาวะทางอารมณ์ ศีลธรรม จริยธรรม การคิดวิเคราะห์ ความสามารถในการตัดสินใจ และความสามารถในการใช้ชีวิตอย่างมีความสุขในสังคม การนำระบบดูแลนักเรียนมาใช้ถือเป็นความรับผิดชอบที่สำคัญของ

สถาบันการศึกษา ซึ่งต้องมีการกำหนดนโยบายที่ชัดเจน กระบวนการปฏิบัติงานที่เป็นระบบ และความร่วมมือระหว่างครู เจ้าหน้าที่การศึกษา และผู้มีส่วนได้ส่วนเสียอื่นๆ เพื่อปรับปรุงการแก้ไขปัญหาและปรับปรุงคุณภาพชีวิตโดยรวมของนักเรียน ซึ่งครอบคลุมถึงมิติทางกายภาพ จิตใจ สติปัญญา ความรู้ ความสามารถ และศีลธรรม ครูประจำชั้นต้องมีความเข้าใจนักเรียนอย่างลึกซึ้ง เนื่องจากความรู้ดังกล่าวจะช่วยให้สะท้อนความเป็นจริงของนักเรียนได้อย่างถูกต้องและครอบคลุมในแง่มุมต่างๆ โดยใช้วิธีการและเครื่องมือที่เชื่อถือได้และตรวจสอบได้ หลากหลาย ความเข้าใจนี้จะช่วยให้ผู้บริหาร ครูประจำชั้น และฝ่ายอื่นๆ ที่เกี่ยวข้องสนับสนุนพัฒนาการของนักเรียนแต่ละคนในลักษณะที่สอดคล้องกับศักยภาพเฉพาะตัวของพวกเขา (นพรดา บุญหล่อวัฒนา, 2561)

สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษานครพนมเขต 2 ให้ความสำคัญกับภาวะผู้นำของผู้บริหารสถานศึกษามีความตระหนักถึงความสำคัญในการพัฒนาคุณภาพชีวิตของนักเรียนให้มีความสมบูรณ์พร้อมอย่างเป็นองค์รวม ทั้งด้านร่างกาย สติปัญญา ความรู้ความสามารถ คุณธรรมจริยธรรม ตลอดจนให้มีทักษะในการดำรงชีวิต ทุกโรงเรียนในฐานะหน่วยงานที่มีหน้าที่ในการพัฒนาคุณภาพชีวิตของนักเรียนและแก้ไขปัญหาสังคม ระบบดูแลช่วยเหลือนักเรียนจะต้องได้รับการปรับแต่งและพัฒนาให้เหมาะสมกับบริบทเฉพาะของแต่ละโรงเรียน ผู้บริหารโรงเรียนจึงมีบทบาทสำคัญในการนำนโยบายนี้ไปปฏิบัติเพื่อขับเคลื่อนนโยบายดังกล่าวให้ก้าวหน้าต่อไป ภาวะผู้นำเชิงกลยุทธ์ เป็นกระบวนการของผู้นำที่แสดงออกในการพัฒนาองค์การในเชิงกลยุทธ์มีการคาดการณ์ และมีมุมมองระยะยาว เพื่อกำหนดทิศทางขององค์กรได้อย่างชัดเจน สามารถประเมินและปรับเปลี่ยนกลยุทธ์ได้ สอดคล้อง กับการเปลี่ยนแปลงของสภาพสิ่งแวดล้อม รวมทั้งเป็นผู้นำ ที่สามารถสร้างแรงจูงใจให้บุคลากร ปฏิบัติงานเพื่อให้องค์กรสามารถพัฒนาอย่างมีทิศทางและเป้าหมายที่ชัดเจน ประกอบด้วย การกำหนดวัตถุประสงค์ระยะยาวและการจัดลำดับความสำคัญ การประเมินจุดอ่อนจุดแข็ง วิสัยทัศน์ สื่อย่อย (2564) ดังนั้น จึงมีความจำเป็นที่ผู้บริหารเหล่านี้จะต้องแสดงความเป็นผู้นำเชิงกลยุทธ์เพื่อให้แน่ใจว่าระบบดูแลช่วยเหลือนักเรียนจะบรรลุผลสำเร็จภายในโรงเรียน การจัดการระบบดูแลช่วยเหลือนักเรียนอย่างมีประสิทธิภาพ และประสิทธิผลนั้นต้องอาศัยคุณสมบัติความเป็นผู้นำของผู้บริหารโรงเรียน ผู้ที่มีทักษะความเป็นผู้นำหรือการจัดการที่เหมาะสมซึ่งสอดคล้องกับความรับผิดชอบของผู้บริหารที่มีประสิทธิภาพจะมีอิทธิพลอย่างมากต่อความสำเร็จของระบบการดูแลช่วยเหลือนักเรียน เนื่องจากผู้นำที่มีความสามารถสามารถกระตุ้นครู สร้างความตระหนักให้กับครูเกี่ยวกับการมีส่วนร่วมสนับสนุนต่อความสำเร็จของบทบาทของตน ส่งเสริมการทำงานร่วมกัน และปรับปรุงการทำงานเป็นทีมในการปฏิบัติงานที่ได้รับมอบหมายเพื่อให้บรรลุวัตถุประสงค์ขององค์กร ขณะเดียวกันก็ส่งเสริมการพัฒนาอย่างต่อเนื่องในทุกด้าน (ทองอินทร์ อุบลชัย, 2556)

จากความสำคัญและความเป็นมาดังกล่าวผู้วิจัยจึงสนใจศึกษาภาวะผู้นำเชิงกลยุทธ์ของผู้บริหารสถานศึกษาที่ส่งผลต่อประสิทธิภาพการดำเนินงานระบบการดูแลช่วยเหลือนักเรียนในสถานศึกษาสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษานครพนม เขต 2 เพื่อให้ผู้บริหาร และครูนำข้อมูลสารสนเทศวิจัยไปใช้ในการปรับปรุงและพัฒนาการดำเนินงานระบบการดูแลช่วยเหลือนักเรียนในสถานศึกษาสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษานครพนมเขต 2 และสามารถนำไปใช้ในการกำหนดนโยบายในการพัฒนาการบริหารจัดการระบบการดูแลช่วยเหลือนักเรียนให้มีประสิทธิภาพมากยิ่งขึ้น

วัตถุประสงค์ของการวิจัย

- 1) เพื่อศึกษาภาวะผู้นำเชิงกลยุทธ์ของผู้บริหารสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษา ประถมศึกษานครพนม เขต 2
- 2) เพื่อศึกษาการดำเนินงานระบบดูแลช่วยเหลือนักเรียนในสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่ การศึกษาประถมศึกษานครพนม เขต 2
- 3) เพื่อศึกษาความสัมพันธ์ระหว่างภาวะผู้นำเชิงกลยุทธ์ของผู้บริหารสถานศึกษากับการดำเนินงาน ระบบดูแลช่วยเหลือนักเรียนในสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษานครพนม เขต 2
- 4) เพื่อศึกษาอำนาจพยากรณ์ของภาวะผู้นำเชิงกลยุทธ์ของผู้บริหารสถานศึกษาที่ส่งผลต่อการ ดำเนินงานระบบดูแลช่วยเหลือนักเรียนในสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษานครพนม เขต 2

สมมุติฐานการวิจัย

1. ภาวะผู้นำเชิงกลยุทธ์ของผู้บริหารสถานศึกษามีความสัมพันธ์เชิงบวกกับการดำเนินงานระบบดูแล ช่วยเหลือนักเรียนในสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษานครพนม เขต 2
2. ภาวะผู้นำเชิงกลยุทธ์ของผู้บริหารสถานศึกษา อย่างน้อย 1 ด้านสามารถพยากรณ์การดำเนินงาน ระบบดูแลช่วยเหลือนักเรียนในสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษานครพนม เขต 2 ได้

วิธีการวิจัย

ประชากรและกลุ่มตัวอย่าง

1. ประชากรที่ใช้ในการวิจัยครั้งนี้ ได้แก่ ผู้บริหารสถานศึกษาและครูในสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขต พื้นที่การศึกษาประถมศึกษานครพนม เขต 2 ปีการศึกษา 2567 จาก 181 สถานศึกษา จำนวน 2,313คน จำแนกเป็นผู้บริหารสถานศึกษา จำนวน 181 คน ครู จำนวน 2,132คน (ข้อมูลสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่ การศึกษาประถมศึกษานครพนม เขต 2 วันที่ 10 มิถุนายน 2567)
2. กลุ่มตัวอย่างที่ใช้ในการวิจัยครั้งนี้ ประกอบด้วย ผู้บริหารสถานศึกษาและครูในสถานศึกษา สังกัด สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษานครพนม เขต 2 ปี การศึกษา 2567 จาก 181 โรงเรียน จำนวน 347 คน จำแนกเป็นผู้บริหารสถานศึกษาจำนวน 139 คน และครู จำนวน 208 คน กำหนด ขนาดกลุ่มตัวอย่างโดยใช้ เภณฑลร้อยละ ได้มาโดยการสุ่มแบบแบ่งชั้น (Stratified Random Sampling) (บุญชม ศรีสะอาด, 2560, น. 42-50)

เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย

เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัยเป็นแบบสอบถามมาตราส่วนประมาณค่า 5 ระดับ จำแนกเป็น 2 ฉบับ คือ (1) แบบสอบถามภาวะผู้นำเชิงกลยุทธ์ของผู้บริหารสถานศึกษา มีค่าดัชนีความสอดคล้องเนื้อหา 1.00 ค่าอำนาจ จำแนกรายข้อระหว่าง .32- .72 ค่าความเชื่อมั่นทั้งฉบับเท่ากับ .96 (2) แบบสอบถามการดำเนินงานระบบดูแล

ช่วยเหลือนักเรียนในสถานศึกษา มีค่าดัชนีความสอดคล้องเนื้อหา 1.00 ค่าอำนาจจำแนกรายข้อระหว่าง .34-.65 ค่าความเชื่อมั่นทั้งฉบับเท่ากับ .93

การเก็บรวบรวมข้อมูล

1 ขอหนังสือจากงานบัณฑิตศึกษา คณะครุศาสตร์ มหาวิทยาลัยนครพนมเพื่อขอความอนุเคราะห์และความร่วมมือในการตอบแบบสอบถามไปยังผู้บริหารสถานศึกษาและครูที่เป็นกลุ่มตัวอย่างตอบแบบสอบถาม

2 นำหนังสือจากคณะครุศาสตร์ มหาวิทยาลัยนครพนม พร้อมด้วยแบบสอบถามส่งถึงโรงเรียนที่เป็นกลุ่มตัวอย่าง สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษานครพนม เขต 2 เพื่อขอความร่วมมือในการตอบแบบสอบถาม โดยจัดส่งแบบสอบถามทางออนไลน์ (Google Forms) ไปให้สถานศึกษาที่เป็นกลุ่มตัวอย่างทั้งหมด

3 เก็บรวบรวมแบบสอบถามกลับคืนมาจากกลุ่มตัวอย่างโดยผู้วิจัยเป็นผู้ดำเนินการเก็บทางออนไลน์ พร้อมทั้งสำรวจความสมบูรณ์ครบถ้วนของเนื้อหาในแบบสอบถาม

ผลการวิจัย

ตารางที่ 1 ผลการวิเคราะห์ระดับภาวะผู้นำเชิงกลยุทธ์ของผู้บริหารสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษานครพนม เขต 2

ภาวะผู้นำเชิงกลยุทธ์ของผู้บริหารสถานศึกษา	ระดับภาวะผู้นำเชิงกลยุทธ์		
	<i>M</i>	<i>SD</i>	แปลผล
1. ด้านการกำหนดทิศทางขององค์กร	4.32	.50	มาก
2 ด้านการวางแผนกลยุทธ์	4.33	.47	มาก
3 ด้านการนำกลยุทธ์ไปปฏิบัติ	4.35	.47	มาก
4 ด้านการบริหารจัดการทรัพยากรองค์กร	4.29	.46	มาก
5 ด้านการสร้างวัฒนธรรมองค์กร	4.41	.45	มาก
6 ด้านการควบคุมและประเมินกลยุทธ์	4.37	.45	มาก
รวม	4.35	.40	มาก

จากตารางที่ 1 ผลการวิเคราะห์ระดับภาวะผู้นำเชิงกลยุทธ์ของผู้บริหารสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษานครพนม เขต 2 ตามความคิดเห็นของผู้บริหารและครู พบว่า โดยภาพรวมอยู่ในระดับมาก เมื่อพิจารณา เป็นรายด้าน พบว่าอยู่ในระดับมากทุกด้าน

ตารางที่ 2 ผลการวิเคราะห์ระดับพฤติกรรมการดำเนินงานระบบดูแลช่วยเหลือนักเรียนในสถานศึกษา สังกัด
สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาขอนแก่นเขต 2

การดำเนินงานระบบดูแลช่วยเหลือนักเรียนในสถานศึกษา	ระดับการดำเนินงาน		
	M	SD	แปลผล
1. ด้านการรู้จักนักเรียนเป็นรายบุคคล	4.55	.44	มากที่สุด
2 ด้านการคัดกรองนักเรียน	4.55	.47	มากที่สุด
3 ด้านการส่งเสริมและพัฒนา นักเรียน	4.54	.48	มากที่สุด
4 ด้านการป้องกันและการแก้ไขปัญหา นักเรียน	4.54	.48	มากที่สุด
5 ด้านการส่งต่อนักเรียน	4.58	.45	มากที่สุด
รวม	4.55	.41	มากที่สุด

จากตารางที่ 1 ผลการวิเคราะห์ระดับการดำเนินงานระบบดูแลช่วยเหลือนักเรียนในสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาขอนแก่นเขต 2 พบว่า โดยภาพรวมอยู่ในระดับมากที่สุด เมื่อพิจารณาเป็นรายด้าน พบว่า อยู่ในระดับมากที่สุดทุกด้าน

ตารางที่ 3 ความสัมพันธ์ระหว่างภาวะผู้นำเชิงกลยุทธ์ของผู้บริหารสถานศึกษา กับการดำเนินงานระบบดูแล
ช่วยเหลือนักเรียนในสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาขอนแก่น เขต 2

ตัวแปร	X ₁	X ₂	X ₃	X ₄	X ₅	X ₆	X	Y ₁	Y ₂	Y ₃	Y ₄	Y ₅	Y
X ₁	1	.74**	.61**	.61**	.60**	.67**	.84**	.67**	.56**	.60**	.60**	.58**	.59**
X ₂		1	.69**	.64**	.64**	.69**	.87**	.67**	.57**	.65**	.54**	.55**	.57**
X ₃			1	.66**	.64**	.66**	.84**	.62**	.64**	.62**	.61**	.66**	.67**
X ₄				1	.66**	.68**	.83**	.64**	.59**	.59**	.65**	.56**	.63**
X ₅					1	.75**	.84**	.63**	.56**	.62**	.54**	.59**	.61**
X ₆						1	.87**	.57**	.58**	.55**	.65**	.61**	.63**
X							1	.70**	.72**	.71**	.71**	.74**	.70**
Y ₁								1	.72**	.69**	.67**	.70**	.69**
Y ₂									1	.63**	.75**	.66**	.70**
Y ₃										1	.61**	.63**	.64**
Y ₄											1	.72**	.70**
Y ₅												1	.78**

จากตารางที่ 3 พบว่า ความสัมพันธ์ระหว่างภาวะผู้นำเชิงกลยุทธ์ของผู้บริหารสถานศึกษา กับการดำเนินงานระบบดูแลช่วยเหลือนักเรียนในสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาขอนแก่น

เขต 2 พบว่า โดยภาพรวมภาวะผู้นำเชิงกลยุทธ์ของผู้บริหารสถานศึกษา มีความสัมพันธ์ทางบวก อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01 ($r_{xy} = .70$) กับการดำเนินงานระบบดูแลช่วยเหลือนักเรียนในสถานศึกษาในระดับค่อนข้างสูง

ตารางที่ 4 ค่าอำนาจพยากรณ์ภาวะผู้นำเชิงกลยุทธ์ของผู้บริหารสถานศึกษา กับการดำเนินงานระบบดูแลช่วยเหลือนักเรียนในสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษานครพนม เขต 2

ตัวแปร	B	SEb	Beta	t	Sig
ด้านการบริหารทรัพยากรองค์กร(X_4)	.32	.04	.39	7.97	.00
ด้านการวางแผนกลยุทธ์(X_2)	.21	.04	.26	4.71	.00
ด้านการสร้างวัฒนธรรมองค์กร(X_5)	.15	.04	.18	3.75	.00
การกำหนดทิศทางการองค์กร(X_1)	.10	.04	.14	2.59	.01

$R = .84$ $R^2 = .70$ $R_{adj} = .70$ $SE_{est} = .21$ $F = 155.29$ $a = .98$

จากตารางที่ 4 ผลการวิเคราะห์การถดถอยพหุคูณแบบขั้นตอน (Stepwise Multiple Regression Analysis) ของภาวะผู้นำเชิงกลยุทธ์ของผู้บริหารสถานศึกษาที่นำมาวิเคราะห์จำนวน 6 ด้าน พบว่า มีจำนวน 4 ด้าน ที่สามารถพยากรณ์การดำเนินงานระบบดูแลช่วยเหลือนักเรียนในสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษานครพนม เขต 2 สามารถเรียงลำดับจากตัวแปรพยากรณ์ที่มีค่า B สูงไปต่ำได้ ดังนี้ ด้านการบริหารทรัพยากรองค์กร(X_4) ด้านการวางแผนกลยุทธ์(X_2) ด้านการสร้างวัฒนธรรมองค์กร(X_5) ด้านการกำหนดทิศทางการองค์กร(X_1) สามารถพยากรณ์ได้อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01 โดยตัวแปร พยากรณ์ทั้ง 4 ด้าน ร่วมกันพยากรณ์ได้ร้อยละ 70 ($R^2 = .70$) และสามารถเขียนสมการพยากรณ์ ในรูปคะแนนดิบ และคะแนนมาตรฐานได้ดังนี้

สมการพยากรณ์ในรูปคะแนนดิบ

$$Y' = .98 + .32X_4 + .21X_2 + .15X_5 + .10X_1$$

สมการพยากรณ์ในรูปคะแนนมาตรฐาน

$$Zy' = .39Z_4 + .26Z_2 + .18Z_5 + .14Z_1$$

สรุปผลการวิจัย

1. ผลการวิจัยและเปรียบเทียบภาวะผู้นำเชิงกลยุทธ์ของผู้บริหารสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษานครพนม เขต 2 โดยภาพรวมอยู่ในระดับมาก เมื่อพิจารณาเป็นรายด้าน พบว่า อยู่ในระดับมากทุกด้าน ด้านที่มีค่าเฉลี่ยสูงสุด คือ ด้านการสร้างวัฒนธรรมองค์กรและด้านที่มีค่าเฉลี่ยต่ำสุด คือ ด้านการบริหารจัดการทรัพยากรองค์กร

2. ผลการวิจัยและเปรียบเทียบการดำเนินงานระบบดูแลช่วยเหลือนักเรียนในสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษานครพนม เขต 2 โดยภาพรวมอยู่ในระดับมากที่สุด เมื่อพิจารณาเป็นรายด้าน พบว่า อยู่ในระดับมากที่สุดทุกด้าน ด้านที่มีค่าเฉลี่ยสูงสุด คือ ด้านการส่งต่อและด้านที่มีค่าเฉลี่ยต่ำสุด คือ ด้านการส่งเสริมและพัฒนานักเรียนและ ด้านการป้องกันและการแก้ไขปัญหา นักเรียน

3. ผลการวิเคราะห์ความสัมพันธ์ระหว่างภาวะผู้นำเชิงกลยุทธ์ของผู้บริหารสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษานครพนม เขต 2 พบว่า โดยภาพรวม ภาวะผู้นำเชิงกลยุทธ์ของผู้บริหารสถานศึกษา มีความสัมพันธ์ทางบวก อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01 ($r_{xy} = .70$) กับการดำเนินงานระบบดูแลช่วยเหลือนักเรียนในสถานศึกษา ในระดับค่อนข้างสูง

4. ผลการวิเคราะห์อำนาจพยากรณ์ของภาวะผู้นำเชิงกลยุทธ์ของผู้บริหารสถานศึกษาที่ส่งผลต่อการดำเนินงานระบบดูแลช่วยเหลือนักเรียนในสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษานครพนม เขต 2 พบว่า มีจำนวน 4 ด้าน ที่สามารถพยากรณ์การดำเนินงานระบบดูแลช่วยเหลือนักเรียนในสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษานครพนม เขต 2 สามารถเรียงลำดับจากตัวแปรพยากรณ์ที่มีค่า B สูงไปต่ำได้ ดังนี้ ด้านการบริหารทรัพยากรองค์กร(X_4) ด้านการวางแผนกลยุทธ์(X_2) ด้านการสร้างวัฒนธรรมองค์กร(X_5) ด้านการกำหนดทิศทางองค์กร(X_1) สามารถพยากรณ์ได้อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01 โดยตัวแปร พยากรณ์ทั้ง 4 ด้าน ร่วมกันพยากรณ์ได้ร้อยละ 70 ($R^2 = .70$) และสามารถเขียนสมการพยากรณ์ ในรูปคะแนนดิบ และคะแนนมาตรฐานได้ดังนี้

สมการพยากรณ์ในรูปคะแนนดิบ

$$Y' = .98 + .32X_4 + .21 X_2 + .15X_5 + .10 X_1$$

สมการพยากรณ์ในรูปคะแนนมาตรฐาน

$$Zy' = .39 Z_4 + .26Z_2 + .18 Z_5 + .14 Z_1$$

อภิปรายผลการวิจัย

1. ผลการศึกษาภาวะผู้นำเชิงกลยุทธ์ของผู้บริหารสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษานครพนม เขต 2 โดยภาพรวมอยู่ในระดับมาก เมื่อพิจารณาเป็นรายด้าน พบว่า อยู่ในระดับ มากทุกด้าน ทั้งนี้อาจเนื่องมาจาก ผู้บริหารที่มีภาวะผู้นำกลยุทธ์จะสามารถวางแผนกลยุทธ์ได้อย่างมีประสิทธิภาพ มีกลยุทธ์ในการสร้างแรงจูงใจและสร้างมนุษยสัมพันธ์เพื่อให้บุคลากรปฏิบัติหน้าที่เต็มกำลังความสามารถ รวมถึงมีความสามารถในการแก้ปัญหาและการตัดสินใจ เน้นการมีส่วนร่วมวางแผนปรับปรุง อย่างต่อเนื่องอันเป็นพื้นฐานสำคัญ ในการพัฒนาสถานศึกษา ปฏิรูปสถานศึกษา เปลี่ยนแปลง และพัฒนาสถานศึกษาให้มีประสิทธิภาพยิ่งขึ้น (วรรณฤติ มณฑลจรัส และคณะ, 2560) ซึ่งสอดคล้องกับ วิรัตน์รัตน์ เสือจอย (2564) ได้ทำการวิจัย เรื่อง ภาวะผู้นำเชิงกลยุทธ์ของผู้บริหารสถานศึกษาที่ส่งผลกระทบต่อคุณภาพผู้เรียนของโรงเรียน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษา มัธยมศึกษาสิงห์บุรีอ่างทองผลการวิจัยพบว่า ภาวะผู้นำเชิงกลยุทธ์ของผู้บริหารสถานศึกษาโดยภาพรวม อยู่ในระดับมาก และสอดคล้องกับ สุทธิพงษ์ อันทรบุตร (2563) ได้ทำการวิจัย เรื่อง ภาวะผู้นำเชิงกลยุทธ์ของผู้บริหารสถานศึกษาที่ส่งผลกระทบต่อประสิทธิผลของสถานศึกษา สังกัดสำนักงาน

คณะกรรมการ การอาชีวศึกษาในจังหวัดร้อยเอ็ด ผลการวิจัยพบว่า ภาวะผู้นำเชิงกลยุทธ์ของผู้บริหารสถานศึกษา โดยรวมอยู่ในระดับมาก

2. ผลการศึกษาคำเนินงานระบบดูแลช่วยเหลือในสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษา ประถมศึกษานครพนม เขต 2 โดยภาพรวมอยู่ในระดับมากที่สุด เมื่อพิจารณาเป็นรายด้าน พบว่า อยู่ในระดับมากที่สุดทุกด้าน ทั้งนี้อาจเนื่องมาจากนโยบาย ยุทธศาสตร์ มาตรการและจุดเน้นในการพัฒนาการดำเนินงานระบบดูแลช่วยเหลือนักเรียน โดยมอบหมายให้ศูนย์เฉพาะกิจคุ้มครองและช่วยเหลือนักเรียนดำเนินการขับเคลื่อนการดำเนินงานโดยคำนึงถึงสิทธิของนักเรียนให้ได้รับโอกาสทางการศึกษาด้วยรูปแบบที่เหมาะสม พัฒนาบุคลากรของสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษา และสถานศึกษาให้มีความรู้ความสามารถในการดำเนินงานระบบดูแลช่วยเหลือนักเรียน ซึ่งระบบการดูแลช่วยเหลือนักเรียนเป็นกระบวนการหนึ่งในเชิงการบริหารที่สำคัญสถานศึกษาทุกแห่งต้องดำเนินงานอย่างเป็นระบบ และต่อเนื่อง (สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน, 2565) ส่งผลให้การดำเนินงานระบบการดูแลช่วยเหลือนักเรียนในสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษา ประถมศึกษานครพนม เขต 2 โดยรวมอยู่ในระดับมากที่สุด ซึ่งสอดคล้องกับ จันทิมา นกอยู่ (2566) ได้ศึกษาภาวะผู้นำการเปลี่ยนแปลงของผู้บริหารสถานศึกษาที่ส่งผลต่อการดำเนินงานระบบดูแลช่วยเหลือนักเรียนในสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษาสระแก้ว ผลการวิจัยพบว่าสภาพการดำเนินงานระบบดูแลช่วยเหลือนักเรียนในสถานศึกษาโดยรวมอยู่ในระดับมากที่สุด

3. ผลการวิจัยความสัมพันธ์ระหว่างภาวะผู้นำเชิงกลยุทธ์ของผู้บริหารสถานศึกษากับการดำเนินงานระบบดูแลช่วยเหลือในสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษา ประถมศึกษานครพนม เขต 2 โดยภาพรวม ภาวะผู้นำเชิงกลยุทธ์ของผู้บริหารสถานศึกษา มีความสัมพันธ์ทางบวก อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01 ($r_{xy} = .70$) กับการดำเนินงานระบบดูแลช่วยเหลือนักเรียนในสถานศึกษา ในระดับค่อนข้างสูง ซึ่งสอดคล้องกับสมมติฐานที่ตั้งไว้ ทั้งนี้เนื่องจาก ภาวะผู้นำเชิงกลยุทธ์ของผู้บริหารสถานศึกษาเป็นปัจจัยสำคัญในการดำเนินงานระบบการดูแลและช่วยเหลือนักเรียน ความสามารถของผู้นำในการตัดสินใจมีบทบาทสำคัญในการสร้างโอกาสให้กับองค์กรเพื่อให้ประสบความสำเร็จในระยะยาว แนวทางการเป็นผู้นำที่แตกต่างกันส่งผลต่อวิสัยทัศน์และทิศทางการเติบโต รวมถึงความสำเร็จขององค์กรด้วย การบริหารจัดการความเปลี่ยนแปลงจะประสบความสำเร็จได้เมื่อผู้นำมีทักษะและเครื่องมือในการกำหนดกลยุทธ์และการดำเนินงาน นอกจากนี้ ผู้นำยังต้องมีความสามารถในการคาดการณ์ทิศทางขององค์กรและบริหารจัดการระบบงานภายใน เพื่อให้การดำเนินงานเป็นไปตามวิสัยทัศน์ที่ตั้งไว้อย่างมีประสิทธิภาพ (วรวรรษ เทียมสุวรรณ และคณะ, 2562) ซึ่งสอดคล้องกับงานวิจัยของศุภกรเกษม ประมูล (2560) ได้ศึกษา เรื่อง ความสัมพันธ์ระหว่างภาวะผู้นำของผู้บริหารโรงเรียนกับการดำเนินงานระบบดูแลช่วยเหลือนักเรียน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 17 ผลการวิจัยพบว่า ความสัมพันธ์ระหว่างภาวะผู้นำของผู้บริหารโรงเรียนกับการดำเนินงานระบบดูแลช่วยเหลือนักเรียน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 17 ตามความคิดเห็นของครูผู้สอน โดยรวมมีความสัมพันธ์ทางบวกในระดับสูงมาก อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01

4. ผลการวิเคราะห์อำนาจพยากรณ์ของภาวะผู้นำเชิงกลยุทธ์ของผู้บริหารสถานศึกษาที่ส่งผลต่อการดำเนินงานระบบดูแลช่วยเหลือในสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษา ประถมศึกษานครพนม เขต 2

พบว่า มี 4 ด้าน ที่สามารถพยากรณ์การดำเนินงานระบบดูแลช่วยเหลือในสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษานครพนม เขต 2 โดยมีนัยสำคัญทางสถิติ ที่ระดับ .01 โดยลำดับจากมากไปน้อย คือ ด้านการบริหารทรัพยากรองค์กร ด้านการวางแผนกลยุทธ์ ด้านการสร้างวัฒนธรรมองค์กรและด้านการกำหนดทิศทางองค์กร สามารถเขียนสมการพยากรณ์ ในรูปคะแนนดิบ และคะแนนมาตรฐานได้ดังนี้

$$\text{สมการพยากรณ์ในรูปคะแนนดิบ } Y' = .98 + .32X_4 + .21X_2 + .15X_5 + .10X_1$$

$$\text{สมการพยากรณ์ในรูปคะแนนมาตรฐาน } Zy' = .39Z_4 + .26Z_2 + .18Z_5 + .14Z_1$$

ทั้งนี้อาจเนื่องมาจาก ภาวะผู้นำกลยุทธ์มีความสำคัญช่วยให้องค์กรสามารถดำเนินงาน และใช้ทรัพยากรในการแข่งขันอย่างมีประสิทธิภาพและได้ผลสำเร็จดีกว่าการบริหารงาน ตามปกติเนื่องจากการดำเนินงานเชิงกลยุทธ์จะมีการศึกษา วิเคราะห์และจัดระบบความสัมพันธ์ เชิงกลยุทธ์ขององค์การอย่างรัดกุมและชัดเจน ทำให้การดำเนินงานและการจัดสรรทรัพยากร เป็นไปอย่างมีระบบและมีประสิทธิภาพ สามารถวางแผนการเปลี่ยนแปลงให้สอดคล้องกับบริบท ของสังคม มีเทคนิคหรือกลยุทธ์การดำเนินงานให้ประสบผลสำเร็จ โดยเฉพาะการแก้ปัญหา และการตัดสินใจและดูแลผู้รับบริการอย่างใกล้ชิด (Gill, 2006) ส่งผลให้การดำเนินงานระบบดูแลช่วยเหลือนักเรียน ในสถานศึกษา มีประสิทธิภาพสูงสุด สามารถแก้ไขปัญหาให้กับนักเรียนได้มีคุณภาพชีวิตที่ดี ซึ่งสอดคล้อง Williams and Johnson (2013) ได้ทำการวิจัย เรื่อง ภาวะผู้นำเชิงกลยุทธ์ภายในโรงเรียน ผลการวิจัยพบว่า ภาวะผู้นำเชิงกลยุทธ์สร้างขึ้นจากคุณลักษณะและการกระทำที่ครอบคลุมการดำเนินการตามรูปแบบการเป็นผู้นำที่ประสบความสำเร็จทั้งหมดในโลกที่มีการเปลี่ยนแปลงอย่างรวดเร็วความเป็นผู้นำเชิงกลยุทธ์ในโรงเรียนจะชี้นำผู้นำโรงเรียนผ่านกระบวนการปรับปรุงอย่างต่อเนื่อง โดยคาดการณ์แนวโน้มในอนาคตและวางแผนสำหรับพวกเขาและสังเกตว่า แผนจะต้องยืดหยุ่นเพื่อตอบสนองต่อการเปลี่ยนแปลงกระบวนการวางแผนและการเปลี่ยนแปลง ทั้งหมดต้องได้รับคำแนะนำ จากวิสัยทัศน์ที่เข้มแข็งของโรงเรียน เพื่อกำหนดว่าครูในโรงเรียนรับรู้ ความเป็นผู้นำเชิงกลยุทธ์อย่างไรการสำรวจได้ดำเนินการกับผู้สมัคร 30คน ในการบริหารโรงเรียน จากการวิเคราะห์ข้อมูล สามารถสรุปได้ว่าโรงเรียนของเราจำเป็นต้องทำงานมากขึ้นเพื่อสื่อสารวัตถุประสงค์ของแผนกลยุทธ์อย่างมีประสิทธิภาพ

ข้อเสนอแนะ

1. ข้อเสนอแนะเพื่อนำผลการวิจัยไปใช้

1. ผลจากการวิจัยภาวะผู้นำเชิงกลยุทธ์ของผู้บริหารสถานศึกษาที่ส่งผลต่อการดำเนินงานระบบดูแลช่วยเหลือในสถานศึกษาที่ส่งผลต่อการดำเนินงานระบบดูแลช่วยเหลือในสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษานครพนม เขต 2 พบว่า ด้านที่มีค่าเฉลี่ยต่ำสุด คือ ด้านการบริหารจัดการทรัพยากรองค์กร ผู้บริหารสถานศึกษาควรมีการจัดทำแผนงานการจัดการทรัพยากรขององค์การอย่างเป็นระบบ ตั้งแต่งานด้านทรัพยากรภายในโรงเรียน งานด้านบุคลากรของโรงเรียน ระบบงานด้านบัญชีและการเงินเพื่อช่วยให้การวางแผนและการบริหารทรัพยากรในองค์กรมีประสิทธิภาพมากยิ่งขึ้น

2. ผลจากการศึกษาการดำเนินงานระบบดูแลช่วยเหลือในสถานศึกษาสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาขอนแก่น เขต 2 พบว่า ด้านการส่งเสริมและพัฒนานักเรียนและด้านการป้องกันและการแก้ไขปัญหาที่นักเรียนอยู่ในอันดับต่ำสุด จึงเสนอแนะให้ ผู้บริหารสถานศึกษาควรให้ความสำคัญของการส่งเสริมและพัฒนานักเรียน การป้องกันและการแก้ไขปัญหาที่นักเรียน มีการกำหนดนโยบายให้ครูที่ปรึกษาประชุมกลุ่มเพื่อปรึกษาปัญหาของนักเรียนเป็นรายกรณี มีการจัดกิจกรรมพัฒนาผู้เรียนเพื่อป้องกันแก้ไขปัญหาของนักเรียน และมีการติดตามดูแลช่วยเหลือนักเรียนกลุ่มเสี่ยงและกลุ่มมีปัญหาอย่างใกล้ชิดต่อเนื่องให้ความช่วยเหลือโดยยึดหลักเมตตาธรรมและใช้จิตวิทยา

2. ข้อเสนอแนะเพื่อการวิจัยครั้งต่อไป

1. ควรมีการวิจัยภาวะผู้นำเชิงกลยุทธ์ของผู้บริหารสถานศึกษา ที่ส่งผลต่อการบริหารงานด้านต่าง ๆ ในสถานศึกษาเพื่อพัฒนาและเพิ่มศักยภาพในการบริหารงานของผู้บริหารสถานศึกษา ได้อย่างมีประสิทธิภาพต่อไป
2. ควรมีการวิจัยสภาพปัจจุบัน สภาพที่พึงประสงค์และแนวทางพัฒนาภาวะผู้นำเชิงกลยุทธ์ของผู้บริหารสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาขอนแก่น เขต 2 และเขตอื่น ๆ เพื่อเป็นแนวทางในการพัฒนาภาวะผู้นำเชิงกลยุทธ์ของผู้บริหารสถานศึกษาและเพิ่มประสิทธิภาพของการบริหารสถานศึกษาต่อไป
3. ควรศึกษาเกี่ยวกับการดำเนินงานระบบดูแลช่วยเหลือนักเรียนในสถานศึกษากับปัจจัยอื่นๆ ปรับประยุกต์ให้เหมาะกับสถานศึกษาแต่ละแห่งและเขตพื้นที่การศึกษาที่มีความแตกต่างกัน เพื่อให้การดำเนินงานระบบดูแลช่วยเหลือนักเรียนมีประสิทธิภาพมากยิ่งขึ้น

เอกสารอ้างอิง

จันทิมา นกอยู่. (2566). ภาวะผู้นำการเปลี่ยนแปลงของผู้บริหารสถานศึกษาที่ส่งผลต่อการดำเนินงานระบบดูแลช่วยเหลือนักเรียนในสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษาสระแก้ว.

[วิทยานิพนธ์ปริญญาโทมหาบัณฑิต]. มหาวิทยาลัยราชภัฏรำไพพรรณี

ทองอินทร์ อุบลชัย. (2556). ความสัมพันธ์ระหว่างภาวะผู้นำแบบผู้รับใช้ของผู้บริหารสถานศึกษากับการดำเนินงานระบบดูแลช่วยเหลือนักเรียนของโรงเรียน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาเลย เขต 1 . [วิทยานิพนธ์ปริญญาโทมหาบัณฑิต]. มหาวิทยาลัยราชภัฏเลย.

นพรดา บุญหล่อวัฒนา.(2561). พฤติกรรมการบริหารของผู้บริหารที่ส่งผลต่อการดำเนินการระบบดูแลช่วยเหลือนักเรียนในสถานศึกษาสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาปทุมธานี เขต 2.

[วิทยานิพนธ์ปริญญาโทมหาบัณฑิต]. มหาวิทยาลัยเทคโนโลยีราชมงคลธัญบุรี.

บุญชม ศรีสะอาด. (2560). การวิจัยเบื้องต้น ฉบับปรับปรุงใหม่ (พิมพ์ครั้งที่10). สุวีริยาสาส์น .

วรรณฤดี มณฑลจรัส และอนุสรรา สุวรรณวงศ์. (2560). ภาวะผู้นำเชิงกลยุทธ์ของผู้บริหารสถานศึกษา ในโครงการโรงเรียนประชารัฐ กรณีศึกษาจังหวัดพัทลุง,วารสารสถาบันวิจัยญาณสังวร, 10 (2),245-260.

วรวรรษ เทียมสุวรรณ, วัชรพล วิบูลยศรีน, ศิโรจน์ ผลพันธิน และเหม ทองชัย. (2562). ภาวะผู้นำเชิงกลยุทธ์ในศตวรรษที่ 21 Strategic Leadership in the 21st Century. **บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยสวนดุสิต**, 15(2), 211 – 222.

วิรัตน์รัตน์ เสือจอย. (2564). ภาวะผู้นำเชิงกลยุทธ์ของผู้บริหารสถานศึกษาที่ส่งผลต่อคุณภาพผู้เรียนของโรงเรียน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษาสิงห์บุรีอ่างทอง. [วิทยานิพนธ์ปริญญามหาบัณฑิต]. มหาวิทยาลัยศิลปากร.

ศุภรเกษม ประมูล. (2560). ความสัมพันธ์ระหว่างภาวะผู้นำของผู้บริหารสถานศึกษากับการดำเนินงานระบบดูแลช่วยเหลือนักเรียน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษาเขต 17. [วิทยานิพนธ์ปริญญามหาบัณฑิต]. มหาวิทยาลัยราชภัฏรำไพพรรณี.

สมนึก ภัททิยธนี. (2565). การวัดผลการศึกษา ฉบับปรับปรุง (พิมพ์ครั้งที่13). ประสานการพิมพ์.

สุทธิพงษ์ อันทรบุตร. (2563). ภาวะผู้นำเชิงกลยุทธ์ของผู้บริหารสถานศึกษาที่ส่งผลต่อประสิทธิผลของสถานศึกษา สังกัดสำนักงานคณะกรรมการการอาชีวศึกษาในจังหวัดร้อยเอ็ด. [วิทยานิพนธ์ปริญญามหาบัณฑิต]. มหาวิทยาลัยราชภัฏร้อยเอ็ด.

อภิสิทธิ์ รอดบำเรอ. (2559). รูปแบบการบริหารระบบดูแลช่วยเหลือนักเรียนในสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 6. **วารสารวิจัยทางการศึกษา คณะศึกษาศาสตร์ มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ**, 10(2). 222-233.

Gill, R. (2006). *Theory and practice of leadership*. Sage.

Shirey, M. R. (2011). Addressing Strategy execution challenger to lead sustainable change.

Journal of Nursing Administration, 41(1), 1-4.

<https://doi.org/10.1097/NNA.0b013e318200288a>

Williams, H. S., & Johnson, T. L. (2013). Strategic Leadership in Schools. *Education*, 133(3), 350-355.

การให้บริการทางเทคโนโลยีสารสนเทศในระบบใบกำกับภาษีอิเล็กทรอนิกส์ที่มีผลต่อ
ประสิทธิภาพการปฏิบัติงานของผู้ทำบัญชีในเขตกรุงเทพมหานคร และปริมณฑล
INFORMATION TECHNOLOGY SERVICE IN ELECTRONIC TAX INVOICE THAT
AFFECTING THE PERFORMANCE OF ACCOUNTANTS IN THE BANGKOK
METROPOLITAN REGION

เกสร คงสำเภา¹, ณัฐธยาน์ อธิรัฐจิรัชัย², ณฐา ธรเจริญกุล³, และ อੰณพสา สายทอง⁴
Gesorn Kongsumpao¹, Nattaya Atiratjirachai², Natha Thornjareankul³, and Annapa Saithong⁴
^{1,2,3,4}มหาวิทยาลัยเซาท์อีสต์บางกอก
^{1,2,3,4}Southeast Bangkok University
e-mail: kesorn@southeast.ac.th

Received: November 20, 2024 Reviewed: February 21, 2025 Revised: March 15, 2025 Accepted: March 28, 2025

บทคัดย่อ

การวิจัยครั้งนี้มีวัตถุประสงค์เพื่อศึกษาการให้บริการทางเทคโนโลยีสารสนเทศในระบบใบกำกับภาษีอิเล็กทรอนิกส์ที่มีผลต่อประสิทธิภาพในการปฏิบัติงานของผู้ทำบัญชีในกรุงเทพและปริมณฑล โดยใช้แบบสอบถามเป็นเครื่องมือในการเก็บรวบรวมข้อมูล กลุ่มตัวอย่าง คือ ผู้ทำบัญชีในเขตกรุงเทพมหานคร และปริมณฑล ซึ่งใช้งานในระบบใบกำกับภาษีอิเล็กทรอนิกส์ จำนวน 400 ราย ทดสอบสมมติฐานด้วยการวิเคราะห์ค่าสัมประสิทธิ์การถดถอยพหุคูณ (Multiple Regression Analysis) โดยวิธี Stepwise Regression Analysis ผลการศึกษา พบว่า การให้บริการทางเทคโนโลยีสารสนเทศในระบบใบกำกับภาษีอิเล็กทรอนิกส์ ประกอบด้วย การบริการหลัก(X_1) การบริการที่อำนวยความสะดวก(X_2) และการให้ความช่วยเหลือสนับสนุน(X_3) มีผลเชิงบวกต่อประสิทธิภาพการปฏิบัติงานของผู้ทำบัญชีในเขตกรุงเทพมหานคร และปริมณฑล โดยการให้บริการทางเทคโนโลยีสารสนเทศในระบบใบกำกับภาษีอิเล็กทรอนิกส์มีผลเชิงบวกต่อความทันเวลา ความถูกต้องครบถ้วน และการประหยัดเวลาและค่าใช้จ่าย โดยมีค่าสัมประสิทธิ์สหสัมพันธ์พหุคูณ (R) เท่ากับ .862 สัมประสิทธิ์สหสัมพันธ์พหุคูณกำลังสอง (R^2) เท่ากับ .744 สัมประสิทธิ์การพยากรณ์ (R^2_{adj}) เท่ากับ .743 อย่างมีนัยสำคัญที่ .05 และสามารถเขียนสมการพยากรณ์ในรูปแบบคะแนนดิบและคะแนนมาตรฐานได้ ดังนี้

สมการพยากรณ์ในรูปคะแนนดิบ

$$Y = 1.058 + 0.413X_1 + 0.364X_2 + 0.358X_3$$

สมการพยากรณ์ในรูปคะแนนมาตรฐาน

$$Z_Y = .555Z_{x1} + .376Z_{x2} + .366Z_{x3}$$

คำสำคัญ: การให้บริการทางเทคโนโลยีสารสนเทศ, ระบบใบกำกับภาษีอิเล็กทรอนิกส์, ผู้ทำบัญชี

Abstract

This research aims to study the impact of information technology services in the electronic tax invoice system on the performance efficiency of accountants in The Bangkok Metropolitan Region. A questionnaire was used as the data collection tool. The sample group consisted of 400 accountants in The Bangkok Metropolitan Region who utilize the electronic tax invoice system. hypotheses were tested using multiple regression analysis with the stepwise regression method. The study found that the information technology services in the electronic tax invoice system, including core services (X_1), convenience services (X_2), and support assistance (X_3), positively affect the performance efficiency of accountants in Bangkok Metropolitan Region. Specifically, the information technology services in the electronic tax invoice system positively influence timeliness, accuracy, and the ability to save time and costs. The Multiple Regression (R) is equal to .862, prediction coefficient of (R^2) is equal to .744, The coefficient of Determinations (R^2_{adj}) is equal to .743 with statistically significant at the level of .05. The forecast equation can be written in the form of raw and standard scores are as follows:

Forecast equation in the form of unstandardized

$$Y = 1.058 + 0.413X_1 + 0.364X_2 + 0.358X_3$$

Forecast equation in the form of standardized

$$Z_Y = .555Z_{x_1} + .376Z_{x_2} + .366Z_{x_3}$$

Keywords: Information Technology, Electronic tax invoice, Accountant

บทนำ

ตั้งแต่ปี พ.ศ. 2562 ทุกคนทั่วโลกต้องเผชิญกับเชื้อไวรัสโคโรนาที่แพร่ระบาด สถานการณ์เป็นไปอย่างวิกฤติโดยมีการแพร่ระบาดกระจายไปทั่วโลก หลังจากเหตุการณ์เริ่มคลี่คลายก่อให้เกิดสังคมยุคใหม่ขึ้นมาที่เรียกว่า New Normal หรือความปกติใหม่ อีกทั้งยังเป็นปัจจัยสำคัญที่กระตุ้นให้เกิดการเปลี่ยนแปลงทุกภาคส่วน มีการนำเทคโนโลยีเข้ามาช่วยในการทำงาน (ศรุตตานนท์ ขอบประดิษฐ์, 2563) ประเทศเวียดนามซึ่งเป็นบ้านใกล้เรือนเคียงของประเทศไทยก็ได้มีการเปลี่ยนแปลงทางดิจิทัลเช่นกัน เช่น การควบคุมดูแลระบบภายในกิจการ ผลิตภัณฑ์ และการให้บริการ มีการปรับปรุงและพัฒนากระบวนการทางธุรกิจโดยนำระบบการจัดการดิจิทัล ภาชีออนไลน์ ประกันสังคมออนไลน์มาใช้ อีกทั้งส่วนธุรกิจ 60 เปอร์เซ็นต์มีการนำซอฟต์แวร์ทางการบัญชี และใบแจ้งหนี้ อิเล็กทรอนิกส์มาใช้ (Chuc & Anh, 2023) ซึ่งเทคโนโลยีดิจิทัลที่ถือว่ามีประโยชน์ และอำนวยความสะดวกให้แก่ นักบัญชีอย่างมากคือ ระบบใบแจ้งหนี้/ใบกำกับภาษี/ใบรับเงิน อิเล็กทรอนิกส์ซึ่งช่วยให้ฝ่ายบริหารดำเนินการตรวจสอบข้อมูลทางการเงินได้ง่ายขึ้น (Miurin, 2019) เนื่องจากทุกประเทศต้องพบกับปัญหาในการหลีกเลี่ยงภาษีมูลค่าเพิ่ม การฟอกเงิน ข้อผิดพลาดทางบัญชี การกระทบยอดที่ยุ่งยาก และไม่น่าเชื่อถือ การรวบรวมข้อมูล

และการวิเคราะห์ข้อมูลที่ยุ่งยาก ขาดการเปรียบเทียบระหว่างงบการเงินของบริษัทที่อยู่ในประเทศต่าง ๆ (Mosteanu & Faccia, 2019) การบริการระบบของกรมสรรพากรผ่านช่องทางออนไลน์จึงเป็นช่องทางสำคัญที่ช่วยเพิ่มความโปร่งใสทางภาษีและการเข้าถึงข้อมูลในเรื่องต่าง ๆ เช่น ระเบียบ ข้อกำหนด และแบบฟอร์มที่จำเป็น (Valenti, 2011)

ประเทศไทยเป็นอีกหนึ่งประเทศที่กรมสรรพากรได้พัฒนาระบบบริการจัดทำ และนำส่งข้อมูลใบกำกับภาษีอิเล็กทรอนิกส์ และใบรับอิเล็กทรอนิกส์ขึ้น โดยปรับปรุงรูปแบบข้อมูลอิเล็กทรอนิกส์ให้เป็นมาตรฐานสากลตามข้อเสนอแนะของสำนักงานพัฒนาธุรกรรมทางอิเล็กทรอนิกส์ (องค์การมหาชน) กระทรวงดิจิทัลเพื่อเศรษฐกิจและสังคม (วินัย ปณิธานรักษ์ชัย และประเวศ เพ็ญภูมิกุล, 2563) เริ่มต้นจากกรมสรรพากรได้จัดทำยุทธศาสตร์ DRIVE (Digital Transformation, Data Analytics, Revenue Collection, Innovation, Values, Efficiency) เพื่อยกระดับประสิทธิภาพการจัดเก็บภาษีให้ทันสมัย รวดเร็ว เป็นธรรม และการให้บริการประชาชนที่ทันสมัยเพื่อให้บรรลุเป้าหมายการเป็นกรมสรรพากรดิจิทัล เริ่มต้นจากการปรับเปลี่ยนกระบวนการ (D – Digital Transformation) เพื่อนำไปสู่การเป็นองค์กรดิจิทัลโดยจะเน้นที่การปรับปรุงบริการของกรมสรรพากรที่ยึดผู้เสียภาษีเป็นศูนย์กลาง และสอดคล้องกับพลวัตของเทคโนโลยี (Taxpayer Centric Solutions) รวมถึงมีการเพิ่มประสิทธิภาพการวิเคราะห์ข้อมูล (D-Data Analytics) โดยนำข้อมูลทั้งภายในและภายนอกมาวิเคราะห์เพื่อออกแบบนโยบายภาษี และสามารถแยกผู้เสียภาษีกลุ่มดีและไม่ดีเพื่อนำข้อมูลไปบริหารจัดการต่อได้ อีกทั้งยังมีการเพิ่มประสิทธิภาพในการเก็บภาษี (R-Revenue Collection) ให้มีความถูกต้อง เป็นธรรม ผ่านกระบวนการวิเคราะห์ปัจจัยที่มีผลกระทบต่อการจัดเก็บภาษี โดยการนำนวัตกรรม (I-Innovation) เข้ามาช่วยขับเคลื่อนกระบวนการทำงานต่างๆ ให้รวดเร็วและทั่วถึงผู้เสียภาษีทุกกลุ่ม การพัฒนากกรมสรรพากรให้เป็นองค์กรที่มีคุณธรรม และสร้างอัตลักษณ์ (V-Values) ที่ดีในการทำงานด้วยความซื่อสัตย์ โปร่งใส มีความรับผิดชอบ ต่อหน้าที่ และการยกระดับคน และงานให้มีประสิทธิภาพ (E-Efficiency) ให้บริการผู้เสียภาษีอย่างเต็มความสามารถ โดยการนำเทคโนโลยีมาใช้ในการทำงาน เพื่อช่วยลดระยะเวลา และเพิ่มความถูกต้อง (กรมสรรพากร, 2565)

จากยุทธศาสตร์ของกรมสรรพากรก่อให้เกิดการให้บริการทางดิจิทัลของกรมสรรพากรที่ครอบคลุมความต้องการของผู้เสียภาษี ได้แก่ การยื่นแบบแสดงรายการภาษี เช่น การนำระบบ e-Tax Invoice และ e-Receipt มาใช้เพื่อความสะดวกรวดเร็วในการดำเนินการออกใบกำกับภาษีอิเล็กทรอนิกส์หรือใบรับอิเล็กทรอนิกส์ และช่วยยกระดับขีดความสามารถในการแข่งขันของประเทศ มีการพัฒนาหน้าเว็บไซต์ (RD smart Tax Application) เพื่อช่วยค้นหาข้อมูล เมนูรายการ และข่าวสารต่างๆ ให้ง่าย สะดวก และตรงใจผู้เสียภาษีมากยิ่งขึ้น อีกทั้งยังลดความยุ่งยากให้แก่ผู้เสียภาษี โดยนำเทคโนโลยี Open AI เข้ามาใช้เพื่อเชื่อมโยงข้อมูลทำให้การยื่นแบบแสดงรายการภาษี การชำระภาษี และการขอคืนภาษีสะดวกมากขึ้น อีกทั้งยังมีการบริการเพื่อสนับสนุนผู้เสียภาษี โดยการพัฒนา Chatbot ที่เรียกว่า “น้องอารี” ที่ได้รับการออกแบบให้สามารถประมวลผลและโต้ตอบกับผู้ใช้งานในเรื่องนั้นๆ ได้อัตโนมัติ (Artificial Intelligence Virtual Assistant) และยังมีการจัดเตรียมเจ้าหน้าที่คอยให้บริการทางภาษีสำหรับผู้เสียภาษีที่สะดวกมารับบริการด้วยตนเองที่สำนักงานสรรพากรอีกด้วย (กรมสรรพากร, 2565)

แต่จากผลการวิจัยของ ศักดิ์นรินทร์ อินภิรมย์ และคณะ (2564) ยังพบว่าผู้ใช้งานระบบใบกำกับภาษีอิเล็กทรอนิกส์ยังคงมีจำนวนน้อยเมื่อเทียบกับสัดส่วนของธุรกิจที่มีอยู่ในปัจจุบัน งานวิจัยนี้จึงต้องการศึกษาการให้บริการทางเทคโนโลยีสารสนเทศในระบบใบกำกับภาษีอิเล็กทรอนิกส์ที่มีผลต่อประสิทธิภาพการปฏิบัติงานของผู้ทำบัญชีในเขตกรุงเทพมหานครและปริมณฑล เพื่อให้ทราบถึงการให้บริการทางเทคโนโลยีสารสนเทศในระบบใบกำกับภาษีอิเล็กทรอนิกส์ที่มีผลต่อประสิทธิภาพการปฏิบัติงานของผู้ทำบัญชี เพื่อกระตุ้นให้ผู้ทำบัญชีตระหนักรู้ถึงประโยชน์ของการนำเทคโนโลยีสารสนเทศในเรื่องใบกำกับภาษีอิเล็กทรอนิกส์มาใช้เป็นเครื่องมือช่วยในการทำงานเพื่อการปฏิบัติงานมีประสิทธิภาพมากขึ้น ซึ่งสิ่งที่จะสามารถบอกได้ว่าการดำเนินงานนั้นมีประสิทธิภาพหรือไม่สามารถสรุปได้ 3 มิติ คือ มิติด้านความทันเวลา การดำเนินงานที่เหมาะสมตามลักษณะงาน มีความรวดเร็วในเวลาหรือตามมาตรฐานที่กำหนด สามารถสร้างความพึงพอใจของประชาชนที่ใช้บริการ มิติด้านความถูกต้อง ครบถ้วน มีวิธีการทำงานที่ถูกต้อง ได้มาตรฐาน รวดเร็ว และมีเทคนิคที่ทำให้เกิดความสะดวกรวดเร็วกว่าเดิม เพื่อให้ผู้ใช้ได้ประโยชน์คุ้มค่าและมีความพึงพอใจ และมีมิติด้านการประหยัดเวลา และค่าใช้จ่าย การใช้ทรัพยากรด้านการเงิน คน เวลา วัสดุ และเทคโนโลยีที่มีอยู่อย่างประหยัด คุ้มค่า และเกิดการสูญเสียน้อยที่สุด (Peterson & Plowman, 1953)

วัตถุประสงค์ของการวิจัย

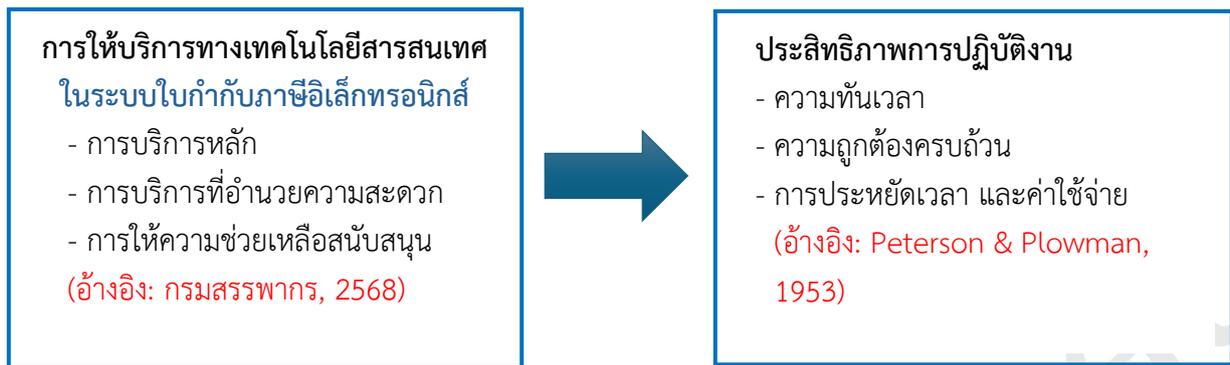
เพื่อศึกษาการให้บริการทางเทคโนโลยีสารสนเทศในระบบใบกำกับภาษีอิเล็กทรอนิกส์ที่มีผลต่อประสิทธิภาพในการปฏิบัติงานของผู้ทำบัญชีในเขตกรุงเทพมหานครและปริมณฑล

สมมติฐานการวิจัย

การให้บริการทางเทคโนโลยีสารสนเทศในระบบใบกำกับภาษีอิเล็กทรอนิกส์ ส่งผลต่อประสิทธิภาพในการปฏิบัติงานของผู้ทำบัญชีในเขตกรุงเทพมหานครและปริมณฑล

กรอบแนวคิดในการวิจัย

ผู้วิจัยศึกษา การให้บริการทางเทคโนโลยีสารสนเทศในระบบใบกำกับภาษีอิเล็กทรอนิกส์ ที่มีผลต่อประสิทธิภาพในการปฏิบัติงานของผู้ทำบัญชีในเขตกรุงเทพมหานครและปริมณฑล โดยศึกษายุทธศาสตร์ของกรมสรรพากรในการขับเคลื่อนประเทศไทยเข้าสู่ Thailand 4.0 รวมถึงการจัดทำยุทธศาสตร์ของกรมสรรพากรที่ชื่อว่า DRIVE (Digital Transformation, Data Analytics, Revenue Collection, Innovation, Values, Efficiency) รวมถึง แนวคิดของการบริการดิจิทัลของกรมสรรพากรในการยื่นแบบแสดงรายการภาษีในระบบ Digital การใช้งานระบบโดยกรมสรรพากรได้ร่วมมือกับภาคเอกชนในการให้บริการ Open AI เชื่อมโยงข้อมูลกับระบบ e-filing ของกรมสรรพากรเพื่อเพิ่มทางเลือกให้กับผู้เสียภาษี และเพิ่มประสิทธิภาพในการใช้งานระบบ (กรมสรรพากร, 2565) มาพัฒนากรอบแนวคิด

ภาพ 1 กรอบแนวคิดการวิจัย

วิธีการวิจัย

ประชากรและกลุ่มตัวอย่าง

ประชากรที่ใช้ในการวิจัยครั้งนี้ คือ ผู้ทำบัญชีที่ทำงานอยู่ในเขตกรุงเทพมหานคร และปริมณฑล จำนวน 33,471 คน (กรมพัฒนาธุรกิจการค้า, 2565) ทำการสุ่มตัวอย่างเพื่อความเป็นตัวแทนของประชากร การวิจัย โดยการเปิดตารางของ Taro Yamane (Yamane, 1967) ที่ระดับความเชื่อมั่นร้อยละ 95 และ ยอมรับความคลาดเคลื่อนไม่เกินร้อยละ 5 จำนวน 397 ราย เพื่อให้ได้กลุ่มตัวอย่างที่สมบูรณ์จึงใช้กลุ่มตัวอย่าง จำนวน 400 ราย สุ่มตัวอย่างโดยไม่ใช้ความน่าจะเป็น (Nonprobability sampling) และใช้วิธีการสุ่มตัวอย่าง แบบการเลือกกลุ่มตัวอย่างแบบโควตา (Quota sampling) ของผู้ทำบัญชีจากสถานประกอบการในเขตพื้นที่ 6 พื้นที่ คือ 1) กรุงเทพมหานคร จำนวน 70 ราย 2) จังหวัดนครปฐม จำนวน 66 ราย 3) จังหวัดนนทบุรี จำนวน 66 ราย 4) จังหวัดปทุมธานี จำนวน 66 ราย 5) จังหวัดสมุทรปราการ จำนวน 66 ราย และ 6) จังหวัดสมุทรปราการ จำนวน 66 ราย ขั้นที่ 2 เลือกตัวอย่างตามความสะดวก (Convenience Sampling) จาก รายชื่อสถานประกอบการตามจำนวนของแต่ละพื้นที่ในขั้นตอนที่ 1

เครื่องมือที่ใช้ในงานวิจัย

เครื่องมือที่ใช้ในการศึกษาครั้งนี้ คือ แบบสอบถามโดยประกอบด้วย 4 ส่วน คือ

ส่วนที่ 1 ข้อมูลทั่วไปของผู้ตอบแบบสอบถาม

ส่วนที่ 2 คำถามเกี่ยวกับความคิดเห็นเกี่ยวกับการให้บริการทางเทคโนโลยีสารสนเทศในระบบ ใบกำกับภาษีอิเล็กทรอนิกส์ เป็นแบบสอบถามมาตราส่วนประมาณค่าของลิเคิร์ต (Likert, 1961)

ส่วนที่ 3 คำถามเกี่ยวกับความคิดเห็นเกี่ยวกับประสิทธิภาพการปฏิบัติงาน เป็นแบบสอบถามมาตรา ส่วนประมาณค่าของลิเคิร์ต (Likert, 1961)

ส่วนที่ 4 ข้อเสนอแนะของผู้ตอบแบบสอบถาม เป็นคำถามปลายเปิด

การตรวจสอบคุณภาพของเครื่องมือ

1. การหาความเที่ยงตรง ผู้วิจัยนำแบบสอบถามที่ได้สร้างขึ้นมาแล้วนั้น ให้ผู้ทรงคุณวุฒิ จำนวน 3 ท่าน โดยท่านที่ 1 เป็นผู้เชี่ยวชาญด้านการวิจัย ท่านที่ 2 เชี่ยวชาญด้านภาษีอากร และท่านที่ 3 เชี่ยวชาญด้านการ

บัญญัติ เป็นผู้ตรวจสอบว่าแบบสอบถามสามารถวัดได้ตรงตามวัตถุประสงค์ของการศึกษาจากนั้นนำแบบสอบถามมาตรวจสอบความเที่ยงตรงเชิงเนื้อหาโดยใช้ดัชนีความสอดคล้องโดยใช้สูตรของ โรวินลลี และ แฮมเบิลตัน (Hambleton et al., 1978; สุรพงษ์ คงสัตย์ และธีรชาติ ธรรมวงศ์, 2551) ได้ค่า IOC เท่ากับ 0.9 โดยเลือกข้อคำถามที่มีค่า IOC มากกว่าหรือเท่ากับ 0.6 ขึ้นไป

2. การทดสอบความเชื่อมั่นและค่าอำนาจจำแนก

1) การทดสอบความเชื่อมั่น นำแบบสอบถามที่ผ่านผู้เชี่ยวชาญและปรับแก้ไขตามข้อเสนอแนะ นำไปทดลองใช้ (Try Out) กับประชากรที่มีลักษณะเหมือนกลุ่มตัวอย่าง จำนวน 30 คน จากนั้นนำข้อมูลที่ได้จากแบบสอบถาม เพื่อหาความเชื่อมั่น โดยใช้เครื่องมือที่วัดค่าตัวแปรที่อยู่ในรูปแบบวัดแบบเรียงอันดับ พิจารณาจากค่า Cronbach Alpha ได้ค่าสัมประสิทธิ์แอลฟา 0.911 ซึ่งค่าที่ได้มากกว่า 0.7 จึงจะมีความเชื่อถือได้ (Hair et al., 2010)

2) การหาค่าอำนาจจำแนก (Discrimination) โดยใช้วิธีสหสัมพันธ์อย่างง่ายแบบเพียร์สัน โดยหาค่าความสัมพันธ์ระหว่างคะแนนรายข้อกับคะแนนรวม (Item Total Correlation) และเลือกข้อคำถามที่มีค่าอำนาจจำแนกตั้งแต่ 0.3 ขึ้นไป (Pallant, 2016) ได้ผลข้อคำถามผ่านเกณฑ์ทุกข้อ มีค่าอำนาจจำแนกระหว่าง .671-.715

การเก็บรวบรวมข้อมูล

การวิจัยครั้งนี้เก็บรวบรวมข้อมูลผ่านแบบสอบถามที่ได้รับการตรวจสอบความถูกต้อง (Validity) และความเชื่อถือได้ (Reliability) เป็นที่เรียบร้อยแล้ว โดยจัดเก็บข้อมูลจากแบบสอบถามที่เก็บรวบรวมข้อมูลระหว่างเดือนธันวาคม พ.ศ. 2565 ถึงเดือนมีนาคม พ.ศ. 2566 ทำการแจกแบบสอบถาม และได้รับแบบสอบถามที่ตรวจสอบแล้วว่าครบสมบูรณ์ 400 ฉบับ

การวิเคราะห์ข้อมูล

ในการวิเคราะห์ข้อมูล ผู้วิจัยจะใช้สถิติดังต่อไปนี้

1) การวิเคราะห์ปัจจัยส่วนบุคคลของผู้ตอบแบบสอบถาม ได้แก่ อายุ ระดับการศึกษา ประสบการณ์ด้านการจัดทำบัญชี รายได้เฉลี่ยต่อเดือน และประสบการณ์ในการยื่นแบบแสดงรายการภาษีอื่น ๆ โดยการหาค่าร้อยละ

2) การวิเคราะห์สถิติเชิงอนุมานด้วยการวิเคราะห์การถดถอยพหุคูณ (Multiple Regression Analysis) เพื่อทำการทดสอบสมมติฐาน (Hypothesis Testing) โดยศึกษาความสัมพันธ์ระหว่างตัวแปรหรือคุณลักษณะของข้อมูล 2 ประเภท และนำผลของความสัมพันธ์ที่ได้จากการวิเคราะห์ไปพยากรณ์ค่าตัวแปรหรือลักษณะของข้อมูล

ผลการวิจัย

1. ผลการวิเคราะห์ข้อมูลทั่วไปของผู้ตอบแบบสอบถาม

ตารางที่ 1 ข้อมูลทั่วไปของผู้ตอบแบบสอบถาม

ข้อมูลส่วนบุคคล	จำนวน	ร้อยละ
1. อายุ		
น้อยกว่า 30 ปี	150	37.5
30-40 ปี	138	34.5
41-50 ปี	105	26.3
มากกว่า 50 ปี	7	1.8
2. ระดับการศึกษา		
ปริญญาตรีทางการบัญชีหรือเทียบเท่า	322	80.5
สูงกว่าปริญญาตรี สาขาวิชาการบัญชี	78	19.5
3. ประสบการณ์ด้านการจัดทำบัญชี		
น้อยกว่า 5 ปี	130	32.5
5-10 ปี	150	37.5
11-15 ปี	44	11
มากกว่า 15 ปี	76	19
4. รายได้เฉลี่ยต่อเดือน		
ต่ำกว่า 50,000 บาท	321	80.3
50,000 – 100,000 บาท	67	16.8
100,001 – 900,000 บาท	4	1.0
มากกว่า 900,000 บาท	8	2.0
5. ประสบการณ์ในการยื่นแบบแสดงรายการภาษีอื่นๆ		
น้อยกว่า 1 ปี	92	23.0
1 ปี	70	17.5
2 ปี	32	8.0
3 ปี ขึ้นไป	206	51.5

ตารางที่ 1 พบว่าผู้ตอบแบบสอบถามส่วนใหญ่มีอายุน้อยกว่า 30 ปีร้อยละ 37.50 จบการศึกษาในระดับปริญญาตรีทางการบัญชีหรือเทียบเท่าร้อยละ 80.50 มีประสบการณ์ด้านการจัดทำบัญชี 5-10 ปีร้อยละ 37.50 มีรายได้เฉลี่ยต่ำกว่า 50,000 บาทร้อยละ 80.30 และมีประสบการณ์ในการยื่นแบบแสดงรายการภาษีอื่น ๆ 3 ปีขึ้นไป ร้อยละ 51.50

2. ผลการวิเคราะห์ระดับความคิดเห็นการให้บริการทางเทคโนโลยีในระบบใบกำกับภาษีอิเล็กทรอนิกส์ด้วยค่าเฉลี่ย และส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน ปรากฏผลดังตารางที่ 2

ตารางที่ 2 ผลการวิเคราะห์ระดับความคิดเห็นด้านการให้บริการทางเทคโนโลยีสารสนเทศในระบบใบกำกับภาษีอิเล็กทรอนิกส์

การให้บริการทางเทคโนโลยีสารสนเทศในระบบ ใบกำกับภาษีอิเล็กทรอนิกส์	ค่าเฉลี่ย	ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน	ระดับ
1. ด้านการบริการหลัก	4.251	.701	มากที่สุด
2. ด้านการบริการที่อำนวยความสะดวก	4.349	.528	มากที่สุด
3. ด้านการให้ความช่วยเหลือ สนับสนุน	4.113	.702	มาก
รวม	4.238	.581	มากที่สุด

จากตารางที่ 2 เป็นการสรุประดับความคิดเห็นด้านการให้บริการทางเทคโนโลยีสารสนเทศในระบบใบกำกับภาษีอิเล็กทรอนิกส์ ในภาพรวม อยู่ในระดับมากที่สุด ($M = 4.238, SD = .581$) เมื่อพิจารณาเป็นรายด้าน โดยเรียงลำดับตามค่าเฉลี่ยจากมากไปหาน้อย พบว่า ด้านที่มีค่าเฉลี่ยสูงที่สุดได้แก่ ด้านการบริการที่อำนวยความสะดวก ($M = 4.349, SD = .528$) อยู่ในระดับมากที่สุด รองลงมาได้แก่ ด้านการบริการหลัก ($M = 4.251, SD = .701$) อยู่ในระดับมากที่สุด และด้านการให้ความช่วยเหลือสนับสนุน ($M = 4.113, SD = .702$) อยู่ในระดับมาก

3. ผลการวิเคราะห์ระดับความคิดเห็นด้านประสิทธิภาพการปฏิบัติงานด้วยค่าเฉลี่ยและส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน ปรากฏผลดังตารางที่ 3

ตารางที่ 3 ผลการวิเคราะห์ระดับความคิดเห็นด้านประสิทธิภาพการปฏิบัติงานของผู้ทำบัญชี

ประสิทธิภาพในการปฏิบัติงาน	ค่าเฉลี่ย	ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน	ระดับ
1. ด้านความทันเวลา	4.430	.582	มากที่สุด
2. ด้านความถูกต้องครบถ้วน	4.280	.639	มากที่สุด
3. ด้านความประหยัดเวลาและค่าใช้จ่าย	4.493	.496	มากที่สุด
รวม	4.401	.512	มากที่สุด

จากตารางที่ 3 เป็นการสรุประดับความคิดเห็นเกี่ยวกับประสิทธิภาพการปฏิบัติงาน ในภาพรวม อยู่ในระดับมากที่สุด ($M = 4.401, SD = .512$) เมื่อพิจารณาเป็นรายด้าน โดยเรียงลำดับตามค่าเฉลี่ยจากมาก

ไปหาน้อย พบว่า ด้านที่มีค่าเฉลี่ยสูงที่สุดได้แก่ ด้านความประหยัดเวลาและค่าใช้จ่าย ($M = 4.493, SD = .496$) รองลงมาได้แก่ ด้านความทันเวลา ($M = 4.430, SD = .582$) และด้านความถูกต้องครบถ้วน ($M = 4.280, SD = .639$) ซึ่งทั้งหมดอยู่ในระดับมากที่สุด

4. ผลการวิเคราะห์การให้บริการทางเทคโนโลยีสารสนเทศในระบบใบกำกับภาษีอิเล็กทรอนิกส์ที่มีผลต่อประสิทธิภาพในการปฏิบัติงานของผู้ทำบัญชีในเขตกรุงเทพมหานครและปริมณฑล

ตารางที่ 4 การวิเคราะห์การถดถอยเชิงพหุคูณเกี่ยวกับการให้บริการทางเทคโนโลยีสารสนเทศในระบบใบกำกับภาษีอิเล็กทรอนิกส์ที่มีผลต่อประสิทธิภาพในการปฏิบัติงานของผู้ทำบัญชีในเขตกรุงเทพมหานครและปริมณฑล

ตัวแปร	Unstandardized		standardized		TOL.	VIF	t	P-Value
	Coefficients		Coefficients					
	B	S.E	Beta					
ค่าคงที่	1.058	.108					9.767	.000*
1. ด้านการบริการหลัก (X_1)	.413	.027	.555	.502	1.994	15.459	.000*	
2. ด้านการบริการที่อำนวยความสะดวก(X_2)	.364	.035	.376	.593	1.686	10.463	.000*	
3. ด้านการให้ความช่วยเหลือ สนับสนุน(X_3)	.358	.038	.366	.611	1.642	10.313	.000*	

R = .862, R Square = .744, Adjusted R Square = .743, SEE = .258, F = 574.947

*มีนัยสำคัญที่ระดับ 0.05

จากตารางที่ 4 พบว่า การให้บริการทางเทคโนโลยีสารสนเทศในระบบใบกำกับภาษีอิเล็กทรอนิกส์ที่ด้านการบริการหลัก(X_1) การบริการที่อำนวยความสะดวก(X_2) และด้านการให้ความช่วยเหลือ สนับสนุน(X_3) มีผลต่อประสิทธิภาพในการปฏิบัติงานของผู้ทำบัญชีในเขตกรุงเทพมหานครและปริมณฑลในภาพรวมในระดับจากมากไปน้อยเรียงตามลำดับ และมีความสัมพันธ์ในเชิงบวกอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 ($F= 574.947, Sig\ of\ F= .000$) และตัวแปรอิสระทั้ง 3 ตัว สามารถอธิบายการเปลี่ยนแปลงต่อประสิทธิภาพการปฏิบัติงานฯ ในภาพรวมได้ร้อยละ 74.30

สามารถเขียนสมการพยากรณ์ในรูปคะแนนดิบและคะแนนมาตรฐานได้ ดังนี้
สมการพยากรณ์ในรูปคะแนนดิบ

$$Y = 1.058 + 0.413X_1 + 0.364X_2 + 0.358X_3$$

สมการพยากรณ์ในรูปคะแนนมาตรฐาน

$$Z_Y = .555Z_{x1} + .376Z_{x2} + .366Z_{x3}$$

อภิปรายผลการวิจัย

การให้บริการทางเทคโนโลยีสารสนเทศในระบบใบกำกับภาษีอิเล็กทรอนิกส์ ประกอบด้วย การบริการหลัก การบริการที่อำนวยความสะดวก และการให้ความช่วยเหลือสนับสนุน ผลการศึกษาพบว่า ในแต่ละด้านส่งผลเชิงบวกต่อประสิทธิภาพการปฏิบัติงานของผู้ทำบัญชีในเขตกรุงเทพมหานครและปริมณฑล อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ .05 สอดคล้องกับ ศักดิ์รินทร์ อินทิมย์ และคณะ (2564) ที่กล่าวว่า การเข้าถึงระบบฯ จะต้องสะดวกมีหลายช่องทาง รวมทั้งมีผู้ให้คำแนะนำเกี่ยวกับระบบฯ และขั้นตอนการทำงานทำให้ผู้ทำบัญชีสามารถปฏิบัติงานในระบบใบกำกับภาษีฯ ได้อย่างมีประสิทธิภาพในด้านความทันเวลา ทำให้ยื่นแบบแสดงรายการภาษีฯ ได้ทุกที่ทุกเวลา ไม่เว้นวันหยุดราชการ รับ-ส่งเอกสารได้รวดเร็วกว่าระบบเดิม ด้านข้อมูลถูกต้องครบถ้วน เป็นระบบที่น่าเชื่อถือ ตรวจสอบความถูกต้องได้ในขณะที่ใช้งาน มีคำแนะนำการใช้งาน ระบบสร้างความมั่นใจในเรื่องความปลอดภัยของข้อมูล รวมถึงด้านความประหยัดเวลา และค่าใช้จ่าย ในการสมัครใช้งานระบบฯ ไม่มีค่าใช้จ่าย และยังประหยัดพลังงาน เวลา ค่าใช้จ่ายในการจัดทำ และจัดส่งเอกสาร และลดเวลาในการรอเอกสาร โดยสามารถตรวจสอบและดาวน์โหลดเอกสารจากระบบของกรมสรรพากรได้เลย สอดคล้องกับ Saptono et al. (2023) ที่กล่าวว่า คุณภาพการบริการของระบบภาษีอิเล็กทรอนิกส์ช่วยลดต้นทุนในการปฏิบัติงาน โดย Kanaan et al. (2023) กล่าวว่า ระบบที่ใช้ต้องการ คือระบบที่ใช้งานง่าย ตรงเวลา มีอินเทอร์เน็ตที่เข้าถึงได้ ประหยัดเวลาและต้นทุน โดย Al-Mawali et al. (2022) ศึกษาการยอมรับการใช้ระบบภาษีอิเล็กทรอนิกส์ของผู้เสียภาษีในประเทศจอร์แดน พบว่า การให้คำแนะนำที่เป็นประโยชน์ต่อการใช้งานระบบ e-service ส่งผลต่อการใช้บริการระบบ e-service ของผู้เสียภาษีในประเทศจอร์แดน การยอมรับการใช้งานระบบ e-service อาจเพิ่มขึ้นหากมีการเน้นถึงประโยชน์ที่จะได้รับของ e-service เช่น การเพิ่มความเท่าเทียมในการเข้าถึง, ประสิทธิภาพ, คุณภาพชีวิต และการจำกัดผลกระทบด้านลบต่อสิ่งแวดล้อม และกฤติน หนูเจริญกุล และปริญญ์ จิตราภรณ์ (2566) ศึกษาปัจจัยที่ส่งผลต่อความสำเร็จของระบบบริการจัดทำและนำส่งข้อมูลใบกำกับภาษีอิเล็กทรอนิกส์และใบรับอิเล็กทรอนิกส์ของกรมสรรพากร พบว่า ปัจจัยด้านคุณภาพของระบบส่งผลทางตรงอย่างมีนัยสำคัญต่อความสำเร็จของระบบบริการจัดทำและนำส่งข้อมูลใบกำกับภาษีอิเล็กทรอนิกส์และใบรับอิเล็กทรอนิกส์ของกรมสรรพากร อีกทั้งการให้ความช่วยเหลือสนับสนุน กรณีเกิดปัญหาจากการใช้งาน การแจ้งผลการยื่นแบบแสดงรายการภาษีผ่านทาง SMS ส่งผลต่อประสิทธิภาพในการปฏิบัติงานของผู้ทำบัญชีในเขตกรุงเทพมหานคร และปริมณฑลซึ่งอาจเพราะผู้ใช้ระบบต้องการความมั่นใจในการใช้ระบบเมื่อเกิดข้อผิดพลาดจะได้รับการช่วยเหลือให้ใช้งานได้เสร็จสมบูรณ์ และเมื่อเสร็จสมบูรณ์แล้วนั้นก็ต้องการรับรองจากกรมสรรพากรว่าได้รับข้อมูลถูกต้องครบถ้วนแล้ว

ข้อเสนอแนะ

1) สถานประกอบการควรให้ความสำคัญในการนำระบบใบกำกับภาษีอิเล็กทรอนิกส์ฯ มาใช้เพื่อเพิ่มประสิทธิภาพในการปฏิบัติงาน อีกทั้งยังเป็นการเสริมสร้างทักษะ ศักยภาพให้แก่ผู้ทำบัญชีด้วย

2) กรมสรรพากรควรส่งเสริม ประชาสัมพันธ์ให้ผู้ประกอบการได้ตระหนักเห็นความสำคัญ ประโยชน์ของการใช้ระบบใบกำกับภาษีอิเล็กทรอนิกส์ฯ เพื่อประสิทธิภาพในการทำงานมากกว่าเดิม เพื่อเพิ่มจำนวนผู้ใช้ระบบใบกำกับภาษี และใบรับอิเล็กทรอนิกส์ให้เพิ่มมากขึ้นโดยอาจลดในส่วนของค่าธรรมเนียมที่เกี่ยวข้องเพื่อจูงใจให้ผู้ประกอบการสนใจเข้าใช้งานมากขึ้น

ข้อเสนอแนะด้านการวิจัยครั้งต่อไป

1) เพื่อให้เกิดความครอบคลุมความคิดเห็นในด้านต่าง ๆ เพิ่มเติมควรศึกษาปัจจัยอื่น ๆ ที่มีอิทธิพลต่อประสิทธิภาพการปฏิบัติงานในระบบใบกำกับภาษีอิเล็กทรอนิกส์เพิ่มเติม

2) ควรมีการศึกษาหาเหตุผลหรือข้อจำกัด สำหรับสถานประกอบการที่ยังไม่นำระบบใบกำกับภาษีอิเล็กทรอนิกส์เข้ามาใช้ เพื่อหาแนวทางในส่งเสริมและผลักดันให้มาใช้ระบบมากขึ้น

เอกสารอ้างอิง

กรมพัฒนาธุรกิจการค้า. (2565). รายชื่อผู้ประกอบการที่ได้รับอนุมัติให้จัดทำ ส่งมอบ และเก็บรักษาใบกำกับภาษีอิเล็กทรอนิกส์ และใบรับอิเล็กทรอนิกส์. <https://efiling.rd.go.th/rd-questionnaire-web/etax-invoice>

กรมสรรพากร. (2568, 2 กุมภาพันธ์). ยุทธศาสตร์ กรมสรรพากร. <https://www.rd.go.th/325.html>

กฤติน หนูเจริญกุล และ ปรีณภา จิตราภรณ์. (2566). ปัจจัยที่ส่งผลต่อความสำเร็จของระบบบริการจัดทำและส่งข้อมูลใบกำกับภาษีอิเล็กทรอนิกส์ และใบรับอิเล็กทรอนิกส์ของกรมสรรพากร. *วารสารสังคมศาสตร์ปัญญาพัฒนา*, 5(2), 207-222.

วินัย ปณิธานรักษ์ชัย และประเวศ เพ็ญวุฒิกุล. (2563). ปัจจัยที่ส่งผลต่อประสิทธิภาพการปฏิบัติงานในระบบใบกำกับภาษีอิเล็กทรอนิกส์ทางอีเมลล์ของผู้ทำบัญชีในเขตกรุงเทพมหานครและปริมณฑล. *วารสารวิชาการมหาวิทยาลัยการจัดการและเทคโนโลยีอีสเทิร์น*, 17(1), 513-519.

ศุภตานนท์ ซอบประดิษฐ์. (2563). วิฤตโควิด 19 ส่งผลกระทบต่อการเปลี่ยนแปลงทางสังคมอย่างไร. *วารสารชัยภูมิปริทรรศน์*, 3(2), 1-14.

ศักดิ์นรินทร์ อินภิรมย์ สมบัติ อารังสินถาวร ศรีธัญญา แสงล้อมสุวรรณ และसानนท์ อนันตานนท์. (2564). การศึกษาการยอมรับการใช้งานระบบใบกำกับภาษีอิเล็กทรอนิกส์และใบรับอิเล็กทรอนิกส์. *วารสารวิชาการ มทร.สุวรรณภูมิ (มนุษยศาสตร์และสังคมศาสตร์)*, 6(2), 212-227.

สุรพงษ์ คงสัตย์ และ ชีรชาติ ธรรมวงศ์. (2558, 25 พฤศจิกายน). การหาค่าความเที่ยงตรงของแบบสอบถาม (IOC). มหาวิทยาลัยมหาจุฬาลงกรณราชวิทยาลัย. <https://www.mcu.ac.th/article/detail/14329>

Al-Mawali, H., Al Natour, A. R., Zaidan, H., Shishan, F., & Rumman, G. A. (2022). Examining the Factors Influencing E-Tax Declaration Usage among Academics' Taxpayers in Jordan. *Informatics*, 9(4), 92. <https://doi.org/10.3390/informatics9040092>

- Chuc, N. D., & Anh, D. T. (2023). Digital Transformation in Vietnam. **Journal of Southeast Asian Economies**, 40(1), 127-144.
- Hair, J .F., Black, W. C., Babin, B. J., Anderson, R.E., & Tatham, R.L. (2010). **Multivariate Data Analysis** (7th ed.). Pearson.
- Kanaan, A., AL-Hawamleh, A., Abulfaraj, A., Al-Kaseasbeh, H., & Alorfi, A. (2023). The effect of quality, security and privacy factors on trust and intention to use e-government services. **International Journal of Data and Network Science**, 7(1), 185-198.
- Likert, R. (1961). **New Patterns of Management**. McGraw–Hill.
- Miurin J. (2019). **The B2B electronic invoicing, between the European system transition and anti-fraud mechanisms of value added tax and a momentum for accounting operational performance improvements** [Electronic Version]. Università Ca' Foscari Venezia: 189-191.
- Mosteanu, N. R. & Faccia, A. (2019). Digital System and New Challenges of Financial Management – FinTech, XBRL, Blockchain and Crypto currencies. **Journal of Management Systems - Quality Access to Success**, 21(174), 158-166.
- Pallant, J. (2016). **SPSS survival manual: A step by step guide to data analysis using IBM SPSS** (6th Ed.). McGraw – Hill Education.
- Peterson, E., & Plowman, E. G. (1953). **Business organization and management**. Richard D. Irwin.
- Saptono, P. B., Hodžić, S., Khozen, I., Mahmud, G., Pratiwi, I., Purwanto, D., ... & Khodijah, S. (2023, February). Quality of e-tax system and tax compliance intention: The mediating role of user satisfaction. In **Informatics**, 10(1), 22.
<https://doi.org/10.3390/informatics10010022>
- Valenti, P. (2011). E-Government and Competitiveness in Latin America: The Case of the Electronic Invoice. In D. Piaggese, K. Sund, & W. Castelnovo (Eds.), **Global Strategy and Practice of E-Governance: Examples from Around the World** (pp.380-396). IGI Global Scientific Publishing. <https://doi.org/10.4018/978-1-60960-489-9.ch021>
- Yamane, T. (1967). **Taro Statistic: An Introductory Analysis** (2nd Ed.). Harper & row.

แนวทางการพัฒนาการจัดการหมู่บ้านท่องเที่ยวเชิงวัฒนธรรมบ้านนาเงิน หมู่ที่ 1
ตำบลคอนสาร อำเภอคอนสาร จังหวัดชัยภูมิ

GUIDELINES FOR THE DEVELOPMENT OF CULTURAL TOURISM VILLAGE
MANAGEMENT OF BAN NA KHERN, MOO 1, KHON SAN SUBDISTRICT,
KHON SAN DISTRICT, CHAIYAPHUM PROVINCE

มยุรินทร์ พันสนธิ¹, และ สุนทร ปัญญาพงษ์²

Mayurin Phansanit¹, and Soonthorn Panyapong²

^{1,2}คณะศิลปศาสตร์และวิทยาศาสตร์ มหาวิทยาลัยราชภัฏชัยภูมิ

^{1,2}Faculty of Arts and Sciences, Chaiyaphum Rajabhat University

e-mail: phansanitmayurin@gmail.com

Received: May 27, 2024   Reviewed: June 14, 2024   Revised: January 10, 2025   Accepted: January 16, 2025

บทความวิจัยนี้มีวัตถุประสงค์เพื่อศึกษาปัญหาการจัดการหมู่บ้านท่องเที่ยวเชิงวัฒนธรรมบ้านนาเงิน และศึกษาแนวทางการพัฒนาการจัดการหมู่บ้านท่องเที่ยวเชิงวัฒนธรรมบ้านนาเงิน การวิจัยครั้งนี้เป็นรูปแบบการวิจัยเพื่อพัฒนาโดยใช้เทคนิคการวิจัยเชิงปริมาณและการวิจัยเชิงคุณภาพ จำแนกการศึกษาเป็น 2 ระยะ คือ ระยะที่ 1 การวิจัยเชิงปริมาณ เครื่องมือที่ใช้คือ แบบสอบถาม โดยผ่านการตรวจสอบคุณภาพด้วยการวิเคราะห์ความเที่ยงและความตรง มีความน่าเชื่อถือในระดับสูง (ค่าความเที่ยง $\alpha = 0.87$) ประชากรได้แก่ ประชาชนที่อาศัยอยู่ในบ้านนาเงิน จำนวน 754 คน กลุ่มตัวอย่าง จำนวน 260 คน) โดยกำหนดขนาดกลุ่มตัวอย่างตามตารางของเครจซี่และมอร์แกน ใช้วิธีการสุ่มแบบชั้นภูมิ สถิติที่ใช้คือ ค่าความถี่ ค่าร้อยละ ค่าเฉลี่ย และส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน ระยะที่ 2 การวิจัยเชิงคุณภาพ โดยเลือกกลุ่มเป้าหมายแบบเจาะจง จำนวน 12 คน เครื่องมือที่ใช้คือแบบสนทนากลุ่ม วิเคราะห์ข้อมูลเชิงเนื้อหา

ผลการวิจัยพบว่า ปัญหาการจัดการหมู่บ้านท่องเที่ยวเชิงวัฒนธรรมบ้านนาเงิน อยู่ในระดับปานกลาง ประกอบด้วย ด้านภาวะการเป็นผู้นำ ด้านการมีส่วนร่วม ด้านการวางแผน ด้านการเรียนรู้ ด้านการจัดการองค์กร และด้านการควบคุม ส่วนแนวทางการพัฒนาการจัดการหมู่บ้านท่องเที่ยวเชิงวัฒนธรรมบ้านนาเงิน ประกอบด้วย 1) ด้านบริบทชุมชนเกี่ยวกับการท่องเที่ยว ควรนำบริบทชุมชนที่โดดเด่นมาจัดการเป็นกิจกรรมที่ดึงดูดนักท่องเที่ยวโดยเฉพาะด้าน Soft Power ได้แก่ อาหารและบุญประเพณี 2) ด้านการวางแผน ควรมีกำหนดแผนยุทธศาสตร์การท่องเที่ยวของชุมชนเพื่อเป็นเข็มทิศในการดำเนินงาน และบูรณาการแผนให้เกิดการปฏิบัติ 3) ด้านการจัดการองค์กร ควรกำหนดโครงสร้างคณะกรรมการและมอบหมายบทบาทหน้าที่ให้ชัดเจน 4) ด้านภาวะการเป็นผู้นำ ควรมีผู้นำที่มีความคิดริเริ่มสร้างสรรค์ที่สามารถกำหนดรูปแบบหรือกิจกรรมการท่องเที่ยวที่น่าสนใจและเกิดความต่อเนื่อง 5) ด้านการควบคุม ควรส่งเสริมการเข้าสู่มาตรฐานการท่องเที่ยวโดยชุมชน เพื่อเป็นการควบคุมการดำเนินงานให้มีคุณภาพ และสร้างความเชื่อมั่นแก่นักท่องเที่ยว 6) ด้านการมีส่วนร่วม ประชาชนในหมู่บ้านควรมีส่วนร่วมในทุกกระบวนการ 7) ด้านการเรียนรู้ ชุมชนควรมี

การเรียนรู้เทคนิควิธีการสมัยใหม่และนำเทคโนโลยี ด้านการท่องเที่ยวมาปรับใช้ในการจัดการองค์กรให้เป็นระบบมากยิ่งขึ้น

คำสำคัญ: การท่องเที่ยวเชิงวัฒนธรรม, แนวทางการพัฒนา, หมู่บ้านท่องเที่ยว

Abstract

This research aimed to examine the management problems faced by Ban Na Khern, a cultural tourism village, and to explore the development guidelines for its management. The study employed a mixed-methods approach, combining both quantitative and qualitative research techniques. The study was conducted in two stages. Stage 1 focused on quantitative research, using a questionnaire as the data collection instrument. The questionnaire underwent quality checks for reliability and validity, yielding a high reliability score ($\alpha = 0.87$). The population consisted of 754 residents of Ban Na Khern, and the sample size was 260 participants, determined by Krejcie and Morgan's table. Stratified random sampling method was employed to select the samples. The statistical methods used included frequency, percentage, mean, and standard deviation. Stage 2 involved qualitative research, where 12 participants were selected. Focus group discussions were employed as the data collection instruments. Data were analyzed by content analysis.

The research findings revealed that the cultural tourism village management problems at Ban Na Khern were at a moderate level, encompassing areas such as leadership, community participation, planning, learning, organizational management, and control.

The development guidelines for cultural tourism village management of Ban Na Khern can be presented as follows. 1) **Community context in tourism:** The community's unique characteristics should be used to design activities that attract tourists, focusing on soft power elements such as local cuisine and traditions. 2) **Planning:** The community tourism strategies that serve as the guiding framework for operations should be determined and integrated into practice. 3) **Organizational management:** A clear committee structure with well-defined roles and responsibilities should be established. 4) **Leadership:** The leaders with creative vision who can design engaging and sustainable tourism activities that appeal to visitors should be appointed. 5) **Control:** Community tourism standards should be promoted to maintain quality operations and build trust and confidence among tourists. 6) **Participation:** The villagers should participate in every process. 7) **Learning:** The community should adopt modern techniques and tourism technologies to enhance the organizational management process to be more systematic.

Keywords: Cultural tourism, Development guidelines, Tourism village

บทนำ

ประเทศไทยเป็นหนึ่งในหลายประเทศที่มีความอุดมสมบูรณ์ทางวัฒนธรรมและประเพณีมีประวัติศาสตร์ความเป็นมาที่ยาวนาน มีการเปิดกว้างสำหรับการนับถือศาสนา มีความหลากหลายทางชาติพันธุ์ศิลปวัฒนธรรมประจำชาติที่เป็นเอกลักษณ์ เฉพาะในแต่ละท้องถิ่น ทั้งยังมีการผสมผสานระหว่างความต่างทางวัฒนธรรมในแต่ละท้องถิ่น ซึ่งสะท้อนให้เห็นถึงความรุ่งเรืองทางอารยธรรมไทย (Ko & Stewart, 2002) เมื่อมีกระแสในการพัฒนาประเทศด้วยนโยบายเศรษฐกิจสร้างสรรค์ (Creative economy) การท่องเที่ยวได้รับการนำมากำหนดเป็นวิสัยทัศน์ของการพัฒนาประเทศไปพร้อมกัน จึงถือเป็นโอกาสที่อุตสาหกรรมท่องเที่ยวเชิงสร้างสรรค์ในท้องถิ่นจะได้นำต้นทุนวัฒนธรรมที่มีอยู่มาเผยแพร่ให้เป็นที่รู้จักต่อสายตาอารยประเทศในรูปแบบของการท่องเที่ยวเชิงวัฒนธรรมอย่างสร้างสรรค์ (Richards, 2009)

ยุทธศาสตร์ชาติ 20 ปี (พ.ศ.2560-2579) มีกรอบแนวคิดด้านการสร้างความสามารถในการแข่งขันที่มุ่งเน้นการพัฒนาภาคการผลิตและบริการให้สามารถแข่งขันได้ เกิดความยั่งยืน ประชาชน มีคุณภาพชีวิต และมีรายได้ที่ดีขึ้น พันธกิจกระทรวงมหาดไทย ข้อ 4 เสริมสร้างความเข้มแข็งของชุมชนและเศรษฐกิจฐานราก โดยการมีส่วนร่วมของทุกภาคส่วนภายใต้หลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียง ตลอดจนภารกิจอำนาจหน้าที่ของกรมการพัฒนาชุมชน ในการส่งเสริมกระบวนการเรียนรู้และการมีส่วนร่วมของประชาชน ส่งเสริมและพัฒนาเศรษฐกิจชุมชนฐานรากให้มีความมั่นคงและมีเสถียรภาพ รวมทั้งเสริมสร้างความสามารถและความเข้มแข็งของชุมชน (กรมการพัฒนาชุมชน, 2561)

กรมการพัฒนาชุมชน มีภารกิจในการส่งเสริมและพัฒนาเศรษฐกิจฐานรากให้มีความมั่นคง โดยขับเคลื่อนการดำเนินงานโครงการหนึ่งตำบล หนึ่งผลิตภัณฑ์ (One Tambon One Product - OTOP) ซึ่งได้ส่งเสริมกระบวนการเรียนรู้ การพัฒนาอาชีพ พัฒนาผลิตภัณฑ์ การมีส่วนร่วมของประชาชนในการสร้างงานสร้างรายได้ให้แก่ชุมชน และการพัฒนาคุณภาพมาตรฐานผลิตภัณฑ์ OTOP ให้มีความสามารถในการแข่งขัน ทั้งตลาดภายในและต่างประเทศได้ จากเดิมส่งเสริมให้ผู้ประกอบการ OTOP นำสินค้าและผลิตภัณฑ์ไปจำหน่ายในงานต่าง ๆ ทั่วประเทศ ซึ่งมีจำนวนผู้ประกอบการที่มีศักยภาพนำสินค้าไปจำหน่ายน้อย และผู้ประกอบการ OTOP จำนวนมากที่ไม่สามารถนำสินค้าไปจำหน่ายได้ กรมการพัฒนาชุมชน จึงได้มีนโยบายส่งเสริมให้ทุกจังหวัดมีการดำเนินงานส่งเสริมการพัฒนาผลิตภัณฑ์ OTOP มุ่งเน้นการส่งเสริมการท่องเที่ยวในชุมชน โดยขับเคลื่อนและสนับสนุนให้หมู่บ้านมีความพร้อมในการพัฒนา 5 ด้าน (5 P) ได้แก่ 1) Product – การพัฒนาด้านผลิตภัณฑ์ OTOP และผลิตภัณฑ์ชุมชนให้มีอัตลักษณ์โดดเด่นเป็นสินค้าที่ระลึก 2) Place – การพัฒนาด้านสถานที่ท่องเที่ยวของพื้นที่ให้เป็นแหล่งท่องเที่ยวที่ดึงดูดใจ 3) Preserve – การพัฒนาด้านการอนุรักษ์ทรัพยากรธรรมชาติสิ่งแวดล้อมและศิลปวัฒนธรรมประเพณี 4) People – การพัฒนาด้านผู้นำชุมชนให้มีวิสัยทัศน์ ประชาชนมีความรักและความสามัคคี 5) Public Relations /Promotion – การพัฒนาด้านการประชาสัมพันธ์และส่งเสริมช่องทางการตลาด (กรมการพัฒนาชุมชน, 2561)

บ้านนาเงิน หมู่ที่ 1 ตำบลคอนสาร อำเภอคอนสาร จังหวัดชัยภูมิ เป็นหมู่บ้านที่มีอัตลักษณ์ที่โดดเด่นในเชิงวัฒนธรรมที่เป็นเอกลักษณ์แตกต่างจากอำเภออื่นในจังหวัดชัยภูมิ จึงได้รับคัดเลือกเป็น 1 ใน 4 หมู่บ้าน

ของจังหวัดชัยภูมิ เพื่อขับเคลื่อนการดำเนินงานหมู่บ้านท่องเที่ยวเชิงวัฒนธรรม ในปี 2562 จุดเด่นของบ้านนาเงินด้านการท่องเที่ยวในพื้นที่นี้สะท้อนถึงการอนุรักษ์และพัฒนาเอกลักษณ์ชุมชนที่ผสมผสานความเก่าแก่และความร่วมสมัยได้อย่างลงตัว เช่น 1) งานประเพณีและวัฒนธรรมท้องถิ่น การจัดงานบุญเดือนสี่ไทคอนสารของบ้านนาเงิน ไม่เพียงแต่ดึงดูดนักท่องเที่ยวให้มาสัมผัสกับประเพณีดั้งเดิม แต่ยังเป็นเวทีสำหรับชาวบ้านในการแสดงออกถึงความภาคภูมิใจในวัฒนธรรมของตนเอง (กระทรวงวัฒนธรรม, 2563) 2) ความร่วมมือในชุมชน ในการพัฒนาการท่องเที่ยวในบ้านนาเงินมีความร่วมมือระหว่างชุมชนและหน่วยงานท้องถิ่น ชาวบ้านร่วมกันดูแลทรัพยากรทางวัฒนธรรมและสิ่งแวดล้อม ส่งผลให้นักท่องเที่ยวสามารถเรียนรู้และสัมผัสวัฒนธรรมในลักษณะมีส่วนร่วม (สำนักงานวัฒนธรรมจังหวัดชัยภูมิ, 2562)

จากผลการดำเนินงานที่ผ่านมา พบว่า หมู่บ้านท่องเที่ยวเชิงวัฒนธรรมบ้านนาเงิน หมู่ที่ 1 ตำบลคอนสาร อำเภอคอนสาร จังหวัดชัยภูมิ มีการประชาคมประชาชนในหมู่บ้านเพื่อคัดเลือกคณะกรรมการหมู่บ้านท่องเที่ยวเชิงวัฒนธรรมบ้านนาเงิน และได้มีการจัดทำคำสั่งแต่งตั้ง พร้อมมอบหมายหน้าที่รับผิดชอบการดำเนินงานในด้านต่าง ๆ ได้แก่ ด้านอำนวยความสะดวก ด้านอาหาร ด้านบริการการท่องเที่ยว ด้านมัคคุเทศก์ ด้านยานพาหนะ ด้านที่พักโฮมสเตย์ และด้านสินค้าผลิตภัณฑ์ของฝากของที่ระลึก โดยได้ร่วมกันพัฒนาการท่องเที่ยวให้บริการ และต้อนรับนักท่องเที่ยวที่เข้ามาท่องเที่ยวในหมู่บ้าน ส่งผลให้จำนวนนักท่องเที่ยวเข้ามาในหมู่บ้านเพิ่มมากขึ้น จากเดิมเฉลี่ยเดือนละ 100 คน เพิ่มขึ้นเป็นเฉลี่ยเดือนละ 576 คน หมู่บ้านมีรายได้เข้าหมู่บ้านเฉลี่ยเดือนละ 99,175 บาท ทำให้ประชาชนมีรายได้เพิ่มขึ้นเฉลี่ยเดือนละ 500 – 10,000 บาทต่อราย (สำนักงานพัฒนาชุมชนอำเภอคอนสาร, 2562) แต่ในขณะเดียวกันการดำเนินการทั้ง 5 ด้าน (5 P) ที่หมู่บ้านได้รับการพัฒนานั้น ก็ยังประสบปัญหาในเรื่องของการจัดการให้มีประสิทธิภาพ จะเห็นได้จากการที่ผู้ศึกษาเป็นพัฒนาการผู้ประสานงานประจำตำบลคอนสาร และรับผิดชอบในการส่งเสริมสนับสนุนการขับเคลื่อนการพัฒนาหมู่บ้านท่องเที่ยวเชิงวัฒนธรรมบ้านนาเงิน หมู่ที่ 1 ตำบลคอนสาร อำเภอคอนสาร จังหวัดชัยภูมิ พร้อมทั้งได้เข้าประชุมสรุปผลการดำเนินงานการพัฒนาหมู่บ้านท่องเที่ยวเชิงวัฒนธรรมบ้านนาเงิน หมู่ที่ 1 บ้านนาเงิน ตำบลคอนสาร อำเภอคอนสาร จังหวัดชัยภูมิ ร่วมกับคณะกรรมการหมู่บ้านท่องเที่ยวเชิงวัฒนธรรมบ้านนาเงิน ที่ประชุมได้แสดงความคิดเห็น วิเคราะห์ศักยภาพการดำเนินงาน และร่วมประเมินผลการพัฒนาหมู่บ้านท่องเที่ยวตามเกณฑ์การประเมินผลการพัฒนาการท่องเที่ยวโดยชุมชน โดยกรมการพัฒนาชุมชน ซึ่งมีหลักเกณฑ์ในการประเมิน 3 หมวด 14 ข้อชี้วัด แสดงให้เห็นผลการประเมิน ดังนี้

หมวดที่ 1 ด้านความพร้อมในการบริหารจัดการชุมชน 30 คะแนน พบว่า หมู่บ้านมีคะแนนประเมิน 16.50 คะแนน แสดงให้เห็นว่ายังขาดความเข้มแข็งในหลายด้าน ได้แก่ ความรับผิดชอบต่อปฏิบัติหน้าที่ของคณะกรรมการ ขาดการมีส่วนร่วมของประชาชน ไม่มีการจัดทำแผนการท่องเที่ยวชุมชนเป็นลายลักษณ์อักษร และการเชื่อมโยงแผนร่วมกับหน่วยงานภาครัฐ ภาคเอกชน ไม่มีการจัดสรรผลประโยชน์ส่วนรวม

หมวดที่ 2 ความพร้อมด้านสถานที่และภูมิทัศน์ของชุมชน 30 คะแนน หมู่บ้านมีคะแนนประเมิน 21 คะแนน แต่ยังมีจุดด้อย ได้แก่ ไม่มีการกำหนดขีดความสามารถและแผนป้องกันผลกระทบด้านลบในการ

รองรับนักท่องเที่ยวที่จะไม่ส่งผลเสียหายต่อชุมชน สิ่งอำนวยความสะดวกและบริการนักท่องเที่ยวไม่ได้มาตรฐาน ขาดป้ายบอกทาง ป้ายคำเตือน และยังไม่มีการกำหนดมาตรการป้องกันความปลอดภัยในการท่องเที่ยว

หมวดที่ 3 ความพร้อมด้านการตลาด 40 คะแนน ชุมชนมีคะแนนประเมิน 40 คะแนน คือมีการดำเนินงานทุกกิจกรรม แต่ยังคงขาดในรายละเอียดการดำเนินงานให้ชัดเจน ต่อเนื่อง เป็นรูปธรรม ได้แก่ การเรียนรู้ร่วมกันของคนในชุมชน การประชาสัมพันธ์ การพัฒนาผลิตภัณฑ์ให้มีมาตรฐานเป็นที่ต้องการของตลาด

จากข้อมูลดังกล่าวข้างต้น ผู้วิจัยจึงเห็นความสำคัญของท่องเที่ยวเชิงวัฒนธรรมบ้านนาเงินที่มีการดำเนินการ แต่ยังคงขาดการจัดการที่ดี ไม่มีความเป็นระบบ (นายวศิณ ภูมิคอนสาร, การสื่อสารส่วนบุคคล, 25 พฤษภาคม 2565) ประกอบกับสถานการณ์การเปลี่ยนแปลงทางสังคมที่ค่อนข้างรวดเร็ว อันเป็นผลกระทบจากสภาพสังคม วัฒนธรรม วิถีชีวิตความเป็นอยู่ การแพร่ระบาดของเชื้อโรค ความก้าวหน้าทางนวัตกรรม เทคโนโลยี ส่งผลให้มีปรับเปลี่ยนพฤติกรรมมนุษย์ตามสภาพสังคม (New Normal) ซึ่งสิ่งเหล่านี้ล้วนแล้วแต่อาจก่อให้เกิดปัญหาการดำเนินงานที่ไม่เข้มแข็ง ชุมชนอาจจะขาดโอกาสในการพัฒนาศักยภาพ การดำเนินงานที่ช่วยก่อให้เกิดอาชีพ และรายได้แก่ประชาชนไม่มากนักน้อย ซึ่งการมีแนวทางการพัฒนาการจัดการที่ดี จะช่วยให้คณะกรรมการหมู่บ้านท่องเที่ยวเชิงวัฒนธรรมบ้านนาเงิน สามารถดำเนินงานหมู่บ้านท่องเที่ยวเชิงวัฒนธรรมบ้านนาเงิน หมู่ที่ 1 ตำบลคอนสาร อำเภอคอนสาร จังหวัดชัยภูมิ ให้มีประสิทธิภาพมากยิ่งขึ้น ตลอดจนนำไปใช้ในการปฏิบัติและขับเคลื่อนการดำเนินงานให้เกิดความต่อเนื่อง และเกิดความยั่งยืนต่อไปได้ ด้วยเหตุนี้ ผู้ศึกษา จึงมีความสนใจที่จะศึกษาแนวทางการพัฒนาการจัดการหมู่บ้านท่องเที่ยวเชิงวัฒนธรรมบ้านนาเงิน หมู่ที่ 1 ตำบลคอนสาร อำเภอคอนสาร จังหวัดชัยภูมิ

วัตถุประสงค์

1. เพื่อศึกษาปัญหาการจัดการหมู่บ้านท่องเที่ยวเชิงวัฒนธรรมบ้านนาเงิน
2. เพื่อศึกษาแนวทางการพัฒนาการจัดการหมู่บ้านท่องเที่ยวเชิงวัฒนธรรมบ้านนาเงิน

วิธีการวิจัย

การศึกษา เรื่อง แนวทางการพัฒนาการจัดการหมู่บ้านท่องเที่ยวเชิงวัฒนธรรมบ้านนาเงิน หมู่ที่ 1 ตำบลคอนสาร อำเภอคอนสาร จังหวัดชัยภูมิ เป็นรูปแบบการวิจัยเพื่อพัฒนา (Research for development) ใช้เทคนิควิจัยแบบผสมวิธี (Mixed methodologies research) ระหว่างการวิจัยเชิงปริมาณ (Quantitative research) และเชิงคุณภาพ (Qualitative research) โดยศึกษาแนวคิดทฤษฎีและงานวิจัยที่เกี่ยวข้องได้นำมาวิเคราะห์ สังเคราะห์ ประเด็นที่เกี่ยวข้องเพื่อใช้เป็นข้อมูลสำหรับสร้างเครื่องมือที่ถูกต้องเหมาะสมกับเนื้อหาและกลุ่มเป้าหมายในการเก็บข้อมูลในการศึกษา โดยแบ่งเป็น 2 ระยะ ดังนี้

ระยะที่ 1 ศึกษาปัญหาการจัดการหมู่บ้านท่องเที่ยวเชิงวัฒนธรรมบ้านนาเงิน หมู่ที่ 1 ตำบลคอนสาร อำเภอคอนสาร จังหวัดชัยภูมิ ประชากร ได้แก่ ประชากรตามสำมะโนประชากรของบ้านนาเงิน หมู่ที่ 1 ตำบลคอนสาร อำเภอคอนสาร จังหวัดชัยภูมิ จำนวน 754 คน กลุ่มตัวอย่าง จำนวน 260 คน โดยกำหนดขนาดของกลุ่มตัวอย่างตามตารางของเครจซี่และมอร์แกน (Krejcie & Morgan) ใช้วิธีการสุ่มแบบชั้นภูมิ (Stratified Random Sampling) เครื่องมือที่ใช้ คือ แบบสอบถาม 3 ตอน จำนวน 53 ข้อ สถิติที่ใช้ในการวิเคราะห์ข้อมูล

ประกอบด้วย ค่าความถี่ ค่าร้อยละ ค่าเฉลี่ย และส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน การหาคุณภาพของแบบสอบถาม และผลการหาคุณภาพ สำหรับเกณฑ์ในการแปลผลปัญหาการจัดการหมู่บ้านท่องเที่ยวเชิงวัฒนธรรมบ้านนาเงิน หมู่ที่ 1 ตำบลคอนสาร อำเภอคอนสาร จังหวัดชัยภูมิ ดังนี้ (บุญชม ศรีสะอาด, 2545) แบบสอบถามแบบมาตรา ประเมินค่า 5 ระดับ ได้แก่

ค่าเฉลี่ยระหว่าง 4.51 – 5.00 หมายถึง มีปัญหามากที่สุด

ค่าเฉลี่ยระหว่าง 3.51 – 4.50 หมายถึง มีปัญหามาก

ค่าเฉลี่ยระหว่าง 2.51 – 3.50 หมายถึง มีปัญหาปานกลาง

ค่าเฉลี่ยระหว่าง 1.51 – 2.50 หมายถึง มีปัญหาน้อย

ค่าเฉลี่ยระหว่าง 1.00 – 1.50 หมายถึง มีปัญหาน้อยที่สุด

ระยะที่ 2 ศึกษาแนวทางการจัดการหมู่บ้านท่องเที่ยวเชิงวัฒนธรรมบ้านนาเงิน หมู่ที่ 1 ตำบลคอนสาร อำเภอคอนสาร จังหวัดชัยภูมิ ใช้การวิจัยเชิงคุณภาพ กลุ่มเป้าหมายคือผู้ที่เกี่ยวข้องในการจัดการท่องเที่ยวเชิงวัฒนธรรมบ้านนาเงิน โดยใช้วิธีการเลือกแบบเจาะจง จากกลุ่มประชากร คือ ผู้อาวุโส จำนวน 1 คน ผู้รู้หรือ ประชาชนชุมชน จำนวน 1 คน สมาชิกของกลุ่ม/องค์กรที่มีอยู่ในหมู่บ้าน จำนวน 1 คน ผู้ประกอบการชุมชน D-HOPE (Champ) ผู้ประกอบการจำหน่ายสินค้า ผลิตภัณฑ์ชุมชนในหมู่บ้าน จำนวน 2 คน กลุ่มผู้นำชุมชน คือ ผู้ใหญ่บ้าน หรือคณะกรรมการหมู่บ้าน (กม.) จำนวน 2 คน คณะกรรมการหมู่บ้านท่องเที่ยวเชิงวัฒนธรรม บ้านนาเงิน จำนวน 2 คน ประธานหรือคณะกรรมการกลุ่ม/องค์กรที่มีอยู่ในหมู่บ้าน จำนวน 1 คน และกลุ่มภาคีพัฒนา ได้แก่ พัฒนาการอำเภอคอนสาร และผู้อำนวยการกองการศึกษา ศาสนา และวัฒนธรรม เทศบาลตำบลคอนสาร จำนวน 2 คน รวมจำนวนทั้งสิ้น 12 คน เครื่องมือที่ใช้ คือ แบบสนทนากลุ่ม และใช้ การวิเคราะห์ข้อมูลเชิงเนื้อหา (Content analysis)

ผลการวิจัย

1. ปัญหาการจัดการหมู่บ้านท่องเที่ยวเชิงวัฒนธรรมบ้านนาเงิน หมู่ที่ 1 ตำบลคอนสาร อำเภอคอนสาร จังหวัดชัยภูมิ มีรายละเอียด ดังนี้

1.1 ข้อมูลพื้นฐานของผู้ตอบแบบสอบถามส่วนใหญ่เป็นเพศหญิง จำนวน 158 คน คิดเป็นร้อยละ 60.8 มีอายุระหว่าง 41 – 50 ปี จำนวน 85 คน คิดเป็นร้อยละ 32.7 รองลงมาอยู่ในช่วงอายุ 51 – 60 ปี จำนวน 68 คน คิดเป็นร้อยละ 26.2 การศึกษาอยู่ระดับประถมศึกษา จำนวน 94 คน คิดเป็นร้อยละ 36.2 รองลงมา ระดับมัธยมศึกษาตอนต้น หรือเทียบเท่า จำนวน 65 คน คิดเป็นร้อยละ 25 สถานภาพสมรส จำนวน 174 คน คิดเป็นร้อยละ 66.9 ประกอบอาชีพเกษตรกรกรรม จำนวน 165 คน คิดเป็นร้อยละ 63.5 รองลงมา ประกอบอาชีพข้าราชการ/พนักงานของรัฐ จำนวน 49 คน คิดเป็นร้อยละ 18.8 รายได้เฉลี่ยต่อเดือน 10,001 – 20,000 บาท จำนวน 157 คน คิดเป็นร้อยละ 60.4 และรายได้เฉลี่ยต่อเดือน 20,001 – 30,000 บาท จำนวน 55 คน คิดเป็นร้อยละ 21.2

1.2 ปัญหาการจัดการหมู่บ้านท่องเที่ยวเชิงวัฒนธรรมบ้านนาเงิน โดยภาพรวม พบว่า อยู่ในระดับ ปานกลาง ($M = 2.94$) เมื่อพิจารณาเป็นรายด้าน พบว่าอยู่ในระดับปานกลาง เรียงตามลำดับ ดังนี้

ด้านภาวะการเป็นผู้นำ (L-Leading) ($M = 3.06$) ด้านการมีส่วนร่วม (P-Participation) ($M = 3.00$) ด้านการวางแผน (P-Planning) ($M = 2.98$) ด้านการเรียนรู้ (L-Learning) ($M = 2.93$) ด้านการจัดการองค์กร (O-Organization) ($M = 2.90$) และ ด้านการควบคุม (C-Controlling) ($M = 2.75$) ได้แก่

1.2.1 ปัญหาการจัดการหมู่บ้านท่องเที่ยวเชิงวัฒนธรรมบ้านนาเขิน ด้านภาวะการเป็นผู้นำ (L-Leading) พบว่า อยู่ในระดับปานกลาง ($M = 3.06$) เมื่อพิจารณาเป็นรายข้อ พบว่าอยู่ในระดับปานกลาง และน้อย เรียงสามลำดับ ดังนี้ ผู้นำมีทักษะในการตัดสินใจเพื่อแก้ปัญหาการท่องเที่ยว ($M = 3.89$) ผู้นำมีความคิดริเริ่มสร้างสรรค์ในการจัดการท่องเที่ยว ($M = 3.80$) ผู้นำมีความสามารถสร้างแรงจูงใจในการทำงาน การส่งเสริมการท่องเที่ยว ($M = 3.68$) ข้อที่มีค่าเฉลี่ยต่ำที่สุด คือ ผู้นำได้รับการยอมรับจากชุมชน ($M = 1.75$)

1.2.2 ปัญหาการจัดการหมู่บ้านท่องเที่ยวเชิงวัฒนธรรมบ้านนาเขิน ด้านการมีส่วนร่วม (P-Participation) พบว่า อยู่ในระดับปานกลาง ($M = 3.00$) เมื่อพิจารณาเป็นรายข้อ พบว่าอยู่ในระดับปานกลาง เรียงสามลำดับ ดังนี้ ประชาชนมีส่วนร่วมในการวางแผน ($M = 3.03$) ประชาชนมีส่วนร่วมในการคิดริเริ่ม การดำเนินงาน ($M = 3.02$) ประชาชนมีส่วนร่วมในการตัดสินใจ ($M = 3.02$) ประชาชนมีส่วนร่วมในการ ดำเนินการ ($M = 3.02$) ประชาชนมีส่วนร่วมรับผลประโยชน์ ($M = 3.02$) ข้อที่มีค่าเฉลี่ยต่ำที่สุด คือ ประชาชน มีส่วนร่วมในการดูแลทรัพยากรการท่องเที่ยวเชิงวัฒนธรรมในหมู่บ้าน ($M = 2.92$)

1.2.3 ปัญหาการจัดการหมู่บ้านท่องเที่ยวเชิงวัฒนธรรมบ้านนาเขิน ด้านการวางแผน (P-Planning) พบว่า อยู่ในระดับปานกลาง ($M = 2.98$) เมื่อพิจารณาเป็นรายข้อ พบว่าอยู่ในระดับปานกลาง และน้อย เรียงสามลำดับ ดังนี้ การแสดงความคิดเห็นในการวางแผนพัฒนาการท่องเที่ยวของประชาชน ในหมู่บ้าน ($M = 3.28$) การประสานบูรณาการแผนการท่องเที่ยวร่วมกับหน่วยงานที่เกี่ยวข้อง ($M = 3.23$) การขับเคลื่อนแผนการท่องเที่ยวสู่การดำเนินการปฏิบัติจริง ($M = 3.22$) การทบทวนแผนพัฒนาการท่องเที่ยว ของหมู่บ้าน ($M = 3.22$) ข้อที่มีค่าเฉลี่ยต่ำที่สุด คือ หน่วยงานที่เกี่ยวข้องให้การสนับสนุนการดำเนินงานตาม แผนการพัฒนาการท่องเที่ยวของหมู่บ้าน ($M = 2.43$)

1.2.4 ปัญหาการจัดการหมู่บ้านท่องเที่ยวเชิงวัฒนธรรมบ้านนาเขิน ด้านการเรียนรู้ (L-Learning) พบว่า อยู่ในระดับปานกลาง ($M = 2.93$) เมื่อพิจารณาเป็นรายข้อ พบว่าอยู่ในระดับปานกลางและ น้อย เรียงสามลำดับ ดังนี้ ประชาชนมีการเรียนรู้ และแลกเปลี่ยนความรู้ใหม่ ($M = 3.62$) หมู่บ้านมีการใช้ เทคโนโลยี ($M = 3.13$) หมู่บ้านมีบุคคล/ปราชญ์ที่มีภูมิปัญญาสู่การจัดการองค์ความรู้ ($M = 2.98$) ข้อที่มี ค่าเฉลี่ยต่ำที่สุด คือ มีการเผยแพร่องค์ความรู้ ($M = 2.47$)

1.2.5 ปัญหาการจัดการหมู่บ้านท่องเที่ยวเชิงวัฒนธรรมบ้านนาเขิน ด้านการจัดการองค์กร (O-Organization) พบว่า อยู่ในระดับปานกลาง ($M = 2.90$) เมื่อพิจารณาเป็นรายข้อ พบว่า อยู่ในระดับปานกลางและน้อย เรียงสามลำดับ ดังนี้ มีการจัดตั้งองค์กรขับเคลื่อนการท่องเที่ยว เชิงวัฒนธรรมในหมู่บ้าน ($M = 3.21$) กระบวนการดำเนินการจัดการท่องเที่ยว เช่น กิจกรรมการท่องเที่ยว การให้บริการนักท่องเที่ยว การประชาสัมพันธ์ ($M = 3.08$) ทรัพยากรในการจัดการองค์กร เช่น คน วัสดุอุปกรณ์

เงิน การบริหารจัดการ) ($M = 3.07$) ข้อที่มีค่าเฉลี่ยต่ำที่สุด คือ มีโครงสร้างการดำเนินงานขององค์กร ($M = 2.50$)

1.2.6 ปัญหาการจัดการหมู่บ้านท่องเที่ยวเชิงวัฒนธรรมบ้านนาเงิน ด้านการควบคุม (C-Controlling) พบว่า อยู่ในระดับปานกลาง ($M = 2.75$) เมื่อพิจารณาเป็นรายข้อ พบว่าอยู่ในระดับปานกลางและน้อย เรียงสามลำดับ ดังนี้ ระบบการท่องเที่ยวเชิงวัฒนธรรมมีมาตรฐาน ($M = 3.23$) มีระบบการควบคุมคุณภาพการท่องเที่ยวเชิงวัฒนธรรม ($M = 3.23$) การติดตามประเมินผลการท่องเที่ยวเชิงวัฒนธรรม ($M = 2.82$) ข้อที่มีค่าเฉลี่ยต่ำที่สุด คือ มีการควบคุมการใช้ทรัพยากรการท่องเที่ยวเชิงวัฒนธรรมให้เกิดประโยชน์สูงสุดและคุ้มค่า ($M = 2.25$)

2. แนวทางการจัดการหมู่บ้านท่องเที่ยวเชิงวัฒนธรรมบ้านนาเงิน หมู่ที่ 1 ตำบลคอนสาร อำเภอกอนสาร จังหวัดชัยภูมิ มีรายละเอียด ดังนี้

2.1 แนวทางการจัดการหมู่บ้านท่องเที่ยวเชิงวัฒนธรรม ด้านภาวะการเป็นผู้นำ (L-Leading) ควรมีผู้นำที่มีความคิดริเริ่มสร้างสรรค์ที่สามารถกำหนดรูปแบบ/กิจกรรมการท่องเที่ยวที่น่าสนใจ เพื่อเป็นแกนนำในการขับเคลื่อนกิจกรรมการท่องเที่ยวให้เกิดขึ้นอย่างต่อเนื่อง และผู้นำควรมีทักษะในการตัดสินใจที่ดี เพื่อแก้ไขปัญหาเฉพาะหน้าที่เกิดขึ้นระหว่างการดำเนินงาน และสามารถสร้างแรงบันดาลใจ หรือแรงจูงใจแก่ผู้ร่วมงาน/สมาชิก ตลอดจนสร้างความเชื่อมั่นและความประทับใจแก่นักท่องเที่ยว

2.2 แนวทางการจัดการหมู่บ้านท่องเที่ยวเชิงวัฒนธรรม ด้านการมีส่วนร่วม (P-Participation) ประชาชนในหมู่บ้านควรมีส่วนร่วมในทุกกระบวนการ ตั้งแต่ร่วมวางแผนการดำเนินงาน ร่วมคิดริเริ่มกิจกรรมที่จะดำเนินงาน ร่วมตัดสินใจ ร่วมดำเนินงาน ร่วมรับผลประโยชน์ ร่วมติดตามประเมินผล และร่วมดูแลทรัพยากรให้เกิดความยั่งยืนและคงอยู่ต่อไป โดยเฉพาะการจัดการท่องเที่ยวโดยชุมชน ควรเป็นการจัดการที่เกิดจากความต้องการของชุมชน ดำเนินการโดยชุมชน และเพื่อคนในชุมชน ทุกคนในชุมชนควรมีบทบาทในการจัดการดูแล และรับผลประโยชน์จากการท่องเที่ยวร่วมกัน

2.3 แนวทางการจัดการหมู่บ้านท่องเที่ยวเชิงวัฒนธรรม ด้านการวางแผน (P-Planning) ควรมีการรับฟังความคิดเห็นของทุกภาคส่วน โดยเฉพาะประชาชนในหมู่บ้าน เพื่อนำมาจัดทำแผนส่งเสริมการท่องเที่ยว เชิงวัฒนธรรมบ้านนาเงิน และขับเคลื่อนการประสานบูรณาการแผนร่วมกับหน่วยงานที่เกี่ยวข้องให้เกิดการปฏิบัติจริงอย่างต่อเนื่อง สม่่าเสมอ และเก็บข้อมูลผลการดำเนินงานเพื่อทบทวนแผนและปรับปรุงแก้ไขทั้งระยะสั้น และระยะยาว

2.4 แนวทางการจัดการหมู่บ้านท่องเที่ยวเชิงวัฒนธรรม ด้านการเรียนรู้ (L-Learning) ประชาชนในหมู่บ้านรวมถึงคณะกรรมการชุมชนท่องเที่ยวเชิงวัฒนธรรมบ้านนาเงิน ควรมีการแลกเปลี่ยนเรียนรู้ความรู้ เทคนิค วิธีการสมัยใหม่ โดยเฉพาะอย่างยิ่งการใช้เทคโนโลยี เพื่อนำมาปรับใช้ในการจัดการท่องเที่ยวของชุมชน ตลอดจนควรมีการสืบสาน รักษา ต่อยอดมรดกภูมิปัญญาถ่ายทอดจากรุ่นสู่รุ่น เผยแพร่สร้างการรับรู้ เพื่อให้คงอยู่คู่ชุมชนสืบไป

2.5 แนวทางการจัดการหมู่บ้านท่องเที่ยวเชิงวัฒนธรรม ด้านการจัดการองค์กร (O-Organization) องค์กรที่เป็นแกนนำหลักในการขับเคลื่อนการท่องเที่ยวเชิงวัฒนธรรมในหมู่บ้านควรถูกกำหนดยุทธศาสตร์ การกิจ และเป้าหมายขององค์กรให้ชัดเจน กำหนดโครงสร้างคณะกรรมการและมอบหมายหน้าที่การ ปฏิบัติงานให้ชัดเจน โดยเฉพาะหน้าที่เกี่ยวกับกระบวนการจัดการท่องเที่ยว ควรจัดกิจกรรมอย่างต่อเนื่องเพื่อ สร้างการรับรู้ เช่น กิจกรรมการท่องเที่ยว การให้บริการนักท่องเที่ยว และการประชาสัมพันธ์ และปัจจัย ความสำเร็จที่จะช่วยให้องค์กรขับเคลื่อนไปได้อย่างเข้มแข็ง คือ ทรัพยากรในการบริหารจัดการในองค์กร ได้แก่ คน วัสดุอุปกรณ์ เงิน และรูปแบบแนวทางการบริหารที่ชัดเจน ทุกคนในองค์กรเข้าใจ และยอมรับ

2.6 แนวทางการจัดการหมู่บ้านท่องเที่ยวเชิงวัฒนธรรม ด้านการควบคุม (C-Controlling) ชุมชนควรมีการยกระดับการท่องเที่ยวให้ได้มาตรฐาน เช่น มาตรฐานการท่องเที่ยว มาตรฐานโฮมสเตย์ หรือ สินค้า/ผลิตภัณฑ์ชุมชน ที่จำหน่ายแก่นักท่องเที่ยวก็ควรได้รับมาตรฐาน และควรมีการติดตามประเมินผล การดำเนินงาน เพื่อควบคุมระบบการบริหารจัดการและคุณภาพการจัดการท่องเที่ยวเชิงวัฒนธรรมให้มี ประสิทธิภาพ

อภิปรายผล

จากผลการวิจัย พบว่า ปัญหาการจัดการหมู่บ้านท่องเที่ยวเชิงวัฒนธรรมบ้านนาเงิน โดยภาพรวม พบว่า มีปัญหาอยู่ในระดับปานกลาง เรียงตามลำดับ ดังนี้ ด้านภาวะการเป็นผู้นำ (L-Leading) ด้านการมีส่วนร่วม (P-Participation) ด้านการวางแผน (P-Planning) ด้านการเรียนรู้ (L-Learning) ด้านการจัดการองค์กร (O-Organization) และด้านการควบคุม (C-Controlling) ทั้งนี้ อาจจะเป็นเพราะว่าหมู่บ้านท่องเที่ยว เชิงวัฒนธรรมบ้านนาเงิน ได้มีการส่งเสริมสนับสนุนการขับเคลื่อนการท่องเที่ยวอย่างต่อเนื่อง และมี หน่วยงานที่เกี่ยวข้องสนับสนุนการดำเนินงาน แต่โดยภาพรวม นักท่องเที่ยวที่เดินทางมามีจำนวนจำกัด ทำให้ ชุมชนไม่ได้แสดงศักยภาพหรือฝึกทักษะการจัดการการท่องเที่ยวอย่างเต็มรูปแบบ จึงพบว่ามีปัญหาการจัดการ หมู่บ้านท่องเที่ยวอยู่ระดับปานกลาง ทำให้เห็นว่าชุมชนมีการจัดการได้ตามศักยภาพของชุมชน โดยมีจุดเน้นให้มี การพัฒนาและยกระดับองค์กรท่องเที่ยวโดยชุมชน โดยมุ่งเน้นที่ผู้นำชุมชน การมีผู้นำที่มีความคิดริเริ่ม สร้างสรรค์ ที่สามารถกำหนดรูปแบบ/กิจกรรมการท่องเที่ยวที่น่าสนใจ เป็นที่ยอมรับของคนในชุมชน เปิดโอกาส ให้คนในชุมชนได้มีส่วนร่วมในการจัดการชุมชนท่องเที่ยว โดยเน้นการระดมความคิดเห็นจากประชาชนในพื้นที่ หน่วยงานราชการที่เกี่ยวข้อง ร่วมกันกำหนดแผนการท่องเที่ยวของชุมชน ส่งเสริมการจัดกิจกรรมที่ดึงดูด นักท่องเที่ยว ตลอดจนส่งเสริมการเรียนรู้ของคนในชุมชน โดยการพัฒนาศักยภาพชุมชน คณะกรรมการ แกนนำชุมชนในการกำหนดรูปแบบการจัดการกิจกรรมการท่องเที่ยว จัดให้ประชาชนในพื้นที่ให้เกิดการ แลกเปลี่ยนเรียนรู้การเป็นชุมชนท่องเที่ยวเชิงวัฒนธรรม การใช้เทคโนโลยี และการจัดการองค์กรให้เข้าสู่ มาตรฐานการท่องเที่ยวต่าง ๆ เพื่อให้เกิดการใช้ทรัพยากรที่มีอยู่ให้เกิดความคุ้มค่าสูงสุด และมีการควบคุมการ ดำเนินงานที่มีประสิทธิภาพ ในประเด็นนี้ สอดคล้องกับ Allen (1958) ที่ปรึกษาด้านการจัดการชาวอเมริกัน ที่เขียนหนังสือ Management and Organization ขึ้นในปี ค.ศ.1958 กำเนิดทฤษฎีการจัดการสมัยใหม่ POLC เป็นทฤษฎีการจัดการที่ใส่ใจกระบวนการตั้งแต่เริ่มต้นจนจบ เริ่มตั้งแต่การวางแผน การปฏิบัติการ

ไปจนถึงการประเมินผล จุดเด่นก็คือการให้ความสำคัญกับภาวะการเป็นผู้นำซึ่งนี่ถือเป็นตัวแปรสำคัญในการบริหารจัดการการทำงานให้มีประสิทธิภาพ เช่นเดียวกับ HREX.asia (2562) ที่ได้กำหนดกรอบปฏิบัติการของ POLC (POLC Framework) ไว้ว่า 1) ครอบกระบวนการ : มีการใส่ใจกระบวนการตั้งแต่ต้นจนจบ ตั้งแต่การวางวิสัยทัศน์ พันธกิจ เป้าหมาย ไปจนถึงการปฏิบัติการ และสรุปสุดท้ายด้วยการประเมินผลปฏิบัติการ 2) สร้างกลยุทธ์: กลยุทธ์ในการปฏิบัติการถือเป็นหัวใจสำคัญของชั้นการวางแผนเพื่อนำไปปฏิบัติการ กลยุทธ์นั้นจะทำให้การปฏิบัติการเฉียบคมขึ้นได้ โดดเด่น และมีโอกาสสัมฤทธิ์ผลได้สูง ซึ่งจุดนี้เองที่สร้างความแตกต่างในการปฏิบัติการของทฤษฎีนี้ทำให้แตกต่างจากการปฏิบัติการปกติที่ไม่เน้นการวางกลยุทธ์ 3) ฐภาวะผู้นำ: ให้ความสำคัญกับภาวะการเป็นผู้นำ (Leadership) ซึ่งเป็นปัจจัยสำคัญในการบริหารจัดการทุกอย่างให้เป็นไปตามแผนที่วางไว้ได้อย่างมีประสิทธิภาพ เพราะบางครั้งหากแผนการดีแค่ไหนก็ตาม แต่ขาดการบริหารจัดการที่ดีก็อาจทำให้ไม่ประสบความสำเร็จได้ 4) ใส่ใจภาวะผู้ตาม: ใส่ใจภาวะผู้นำที่ดีคือต้องมีการสื่อสารและประสานงานกับผู้ใต้บังคับบัญชาที่ชัดเจน สร้างความเข้าใจอันดี และบริหารการทำงานอย่างมีประสิทธิภาพ ขณะเดียวกันก็ต้องรู้จักวิธีสร้างแรงจูงใจในการทำงานให้เกิดขึ้นด้วย 5) จัดการโครงสร้างองค์กรให้เป็นระเบียบ: เน้นย้ำเรื่องการจัดการองค์กรซึ่งเป็นการวางโครงสร้างที่สำคัญ ตั้งแต่การวางโครงสร้างตำแหน่งไปจนถึงการมอบหมายงานที่ไม่ทับซ้อน 6) มาตรฐานชัดเจน: เน้นตรวจสอบการปฏิบัติการอย่างสม่ำเสมอตรงตามมาตรฐานที่วางไว้ ตลอดจนตรงตามแผนการทำงานที่กำหนดไว้หรือไม่ ถ้าไม่ได้มาตรฐานหรือไม่ตรงให้รีบปรับแก้ไขให้เป็นไปตามที่กำหนด เพื่อให้เกิดการทำงานอย่างราบรื่นและมีประสิทธิภาพ เมื่อนำมาผสมกับการมีส่วนร่วม กับการเรียนไม่มีวันสุดแล้ว จะทำให้การจัดการหมู่บ้านท่องเที่ยวเชิงวัฒนธรรมเกิดประสิทธิภาพมากยิ่งขึ้น

สำหรับแนวทางการจัดการหมู่บ้านท่องเที่ยวเชิงวัฒนธรรมบ้านนาเงิน หมู่ที่ 1 ตำบลคอนสาร อำเภอกอนสาร จังหวัดชัยภูมิ รายละเอียด ดังนี้

1) ด้านการวางแผน (P-Planning) ควรมีการรับฟังความคิดเห็นของทุกภาคส่วน โดยเฉพาะประชาชนในหมู่บ้าน เพื่อนำมาจัดทำแผนส่งเสริมการท่องเที่ยว เชิงวัฒนธรรมบ้านนาเงิน และขับเคลื่อนการประสานบูรณาการแผนร่วมกับหน่วยงานที่เกี่ยวข้อง ให้เกิดการปฏิบัติจริงอย่างต่อเนื่อง สม่ำเสมอ และเก็บข้อมูลผลการดำเนินงานเพื่อทบทวนแผนและปรับปรุงแก้ไขทั้งระยะสั้น และระยะยาว สอดคล้องกับงานวิจัยของพระอุดมสิทธินายก (2564) ที่พบว่าการบริหารจัดการและพัฒนาการท่องเที่ยวเชิงวัฒนธรรมและประเพณีในจังหวัดพระนครศรีอยุธยาประสบความสำเร็จเมื่อมีการวางแผนที่รวมความคิดเห็นของชุมชนและหน่วยงานที่เกี่ยวข้อง

2) ด้านการจัดการองค์กร (O-Organization) องค์กรที่เป็นแกนนำหลักในการขับเคลื่อนการท่องเที่ยวเชิงวัฒนธรรมในหมู่บ้านควรกำหนดยุทธศาสตร์ ภารกิจ และเป้าหมายขององค์กรให้ชัดเจน กำหนดโครงสร้างคณะกรรมการและมอบหมายหน้าที่การปฏิบัติงานให้ชัดเจน โดยเฉพาะหน้าที่เกี่ยวกับกระบวนการจัดการท่องเที่ยว ควรจัดกิจกรรมอย่างต่อเนื่องเพื่อสร้างการรับรู้ เช่น กิจกรรมการท่องเที่ยว การให้บริการนักท่องเที่ยว และการประชาสัมพันธ์ และปัจจัยความสำเร็จที่จะช่วยให้องค์กรขับเคลื่อนไปได้อย่างเข้มแข็ง

คือ ทรัพยากรในการบริหารจัดการในองค์กร ได้แก่ คน วัสดุอุปกรณ์ เงิน และรูปแบบแนวทางการบริหารที่ชัดเจน ทุกคนในองค์กรเข้าใจ และยอมรับ สอดคล้องกับผลการศึกษาของ กนกพร ฉิมพลี (2559) ที่พบว่าการพัฒนาหมู่บ้านท่องเที่ยวเชิงวัฒนธรรมในชุมชนบ้านตะคุ จังหวัดนครราชสีมา ประสบความสำเร็จเมื่อมีการจัดการองค์กรที่มีประสิทธิภาพและการมีส่วนร่วมของชุมชน

3) ด้านภาวะการเป็นผู้นำ (L-Leading) ควรเป็นผู้ที่มีความคิดริเริ่มสร้างสรรค์ที่สามารถกำหนดรูปแบบ/กิจกรรมการท่องเที่ยวที่น่าสนใจ เพื่อเป็นแกนนำในการขับเคลื่อนกิจกรรมการท่องเที่ยวให้เกิดขึ้นอย่างต่อเนื่อง และผู้นำควรมีทักษะในการตัดสินใจที่ดี เพื่อแก้ไขปัญหาเฉพาะหน้าที่เกิดขึ้นระหว่างการดำเนินงาน และสามารถสร้างแรงบันดาลใจ หรือแรงจูงใจแก่ผู้ร่วมงาน/สมาชิก ตลอดจนสร้างความเชื่อมั่นและความประทับใจแก่นักท่องเที่ยว สอดคล้องกับ ณิชาดา วิเศษการ (2561) ที่ชี้ให้เห็นว่าการจัดการการท่องเที่ยวเชิงวัฒนธรรมอย่างยั่งยืนในบ้านนาต้นจัน จังหวัดสุโขทัย ต้องการผู้นำที่มีวิสัยทัศน์และสามารถนำพาชุมชนในการพัฒนาการท่องเที่ยว

4) ด้านการควบคุม (C-Controlling) คือ การยกระดับการท่องเที่ยวให้ได้มาตรฐาน เช่น มาตรฐานการท่องเที่ยว มาตรฐานโฮมสเตย์ หรือสินค้า/ผลิตภัณฑ์ชุมชน ที่จำหน่ายแก่นักท่องเที่ยวก็ควรได้รับมาตรฐาน และควรมีการติดตามประเมินผลการดำเนินงาน เพื่อควบคุมระบบการบริหารจัดการและคุณภาพการจัดการท่องเที่ยวเชิงวัฒนธรรมให้มีประสิทธิภาพ สอดคล้องกับผลการศึกษาของ จักรพันธ์ ลิ้มมังกร และทัศนีย์ บุญมาภิ (2564) ที่พบว่าการจัดการท่องเที่ยวเชิงวัฒนธรรมโดยชุมชนในเทศบาลเมืองลำพูนประสบความสำเร็จเมื่อมีการควบคุมคุณภาพและมาตรฐานของการท่องเที่ยว

5) ด้านการมีส่วนร่วม (P-Participation) ประชาชนในหมู่บ้านควรมีส่วนร่วมในทุกกระบวนการ ตั้งแต่ร่วมวางแผนการดำเนินงาน ร่วมคิดริเริ่มกิจกรรมที่จะดำเนินงาน ร่วมตัดสินใจ ร่วมดำเนินงาน ร่วมรับผลประโยชน์ ร่วมติดตามประเมินผล และร่วมดูแลทรัพยากรให้เกิดความยั่งยืน และคงอยู่ต่อไป โดยเฉพาะการจัดการท่องเที่ยวโดยชุมชน ควรเป็นการจัดการที่เกิดจากความต้องการของชุมชน ดำเนินการโดยชุมชน และเพื่อคนในชุมชน ทุกคนในชุมชนควรมีบทบาทในการจัดการดูแล และรับผลประโยชน์จากการท่องเที่ยวร่วมกัน สอดคล้องกับปรีดา เจริญวารกุล (2550) กล่าวถึง การมีส่วนร่วมของประชาชน (People Participation) เป็นการให้คนในชุมชนได้เข้ามาศึกษา ร่วมคิด ร่วมวิเคราะห์ ร่วมวางแผน ร่วมปฏิบัติงาน ร่วมประเมินผลและร่วมรับผลประโยชน์ที่เกิดขึ้น ซึ่งอาจกล่าวได้ว่าการพัฒนาชุมชนนั้นเป็นของประชาชน โดยประชาชน และเพื่อประชาชน เช่นเดียวกับผลการศึกษาของ กนกพร ฉิมพลี (2559) ที่พบว่าการพัฒนาหมู่บ้านท่องเที่ยวเชิงวัฒนธรรมในชุมชนบ้านตะคุ จังหวัดนครราชสีมา ประสบความสำเร็จเมื่อประชาชนมีส่วนร่วมในกระบวนการพัฒนาและการจัดการท่องเที่ยว

6) ด้านการเรียนรู้ (L-Learning) ประชาชนในหมู่บ้านรวมถึงคณะกรรมการชุมชนท่องเที่ยวเชิงวัฒนธรรมบ้านนาเงิน ควรมีการแลกเปลี่ยนเรียนรู้ความรู้ เทคนิค วิธีการสมัยใหม่ โดยเฉพาะอย่างยิ่งการใช้เทคโนโลยี เพื่อนำมาปรับใช้ในการจัดการท่องเที่ยวของชุมชน ตลอดจนควรมีการสืบสาน รักษา ต่อยอดมรดกภูมิปัญญาถ่ายทอดจากรุ่นสู่รุ่น เผยแพร่สร้างการรับรู้ เพื่อให้คงอยู่คู่ชุมชนสืบไป สอดคล้องกับ Marquardt and Reynolds (1994) กล่าวว่า องค์กรแห่งการเรียนรู้ หมายถึง องค์กรซึ่งมีบรรยากาศของการ

เรียนรู้รายบุคคลและกลุ่ม มีวิธีการเรียนรู้ที่เป็นพลวัต มีการสอนคนของตนเองให้มีกระบวนการคิดวิเคราะห์ เพื่อช่วยให้เข้าใจในสรรพสิ่ง สามารถเรียนรู้ จัดการ และใช้ความรู้เป็นเครื่องมือไปสู่ความสำเร็จควบคู่ไปกับการใช้เทคโนโลยีที่ทันสมัย และสอดคล้องกับวรพจน์ วรพันธ์ (2561) กล่าวถึงการส่งเสริมให้บุคลากรในองค์กรเกิดการเรียนรู้อยู่ตลอดเวลา มีการพัฒนาทั้งด้านความคิด และจิตใจ มีการถ่ายทอดความรู้สู่บุคคลให้แกกัน อย่างทั่วถึง และมีการทำงานร่วมกันเป็นทีม มีการแก้ปัญหาการปฏิบัติอย่างสร้างสรรค์รวมถึงเทคโนโลยีมาใช้ในการเรียนรู้ และเพิ่มผลผลิต และพัฒนางานอย่างต่อเนื่องสู่เป้าหมายร่วมกันขององค์กร และมีการปรับตัวให้ทันต่อการเปลี่ยนแปลงที่เกิดขึ้นตลอดเวลา

ข้อเสนอแนะ

ข้อเสนอแนะสำหรับการนำผลวิจัยไปใช้

1) การพัฒนาแผนการจัดการท่องเที่ยวที่เน้นการมีส่วนร่วมของชุมชน โดยเปิดโอกาสให้ประชาชนในหมู่บ้านมีส่วนร่วมตั้งแต่ขั้นตอนการวางแผน การดำเนินการ ไปจนถึงการติดตามและประเมินผล โดยการจัดเวทีสาธารณะหรือการประชุมกลุ่มย่อยเพื่อรวบรวมความคิดเห็นจะช่วยให้แผนที่พัฒนา มีความเหมาะสมและตรงกับความต้องการของชุมชนมากที่สุด

2) การเสริมสร้างศักยภาพขององค์กรในชุมชน โดยองค์กรที่รับผิดชอบการจัดการท่องเที่ยวในชุมชนสามารถนำผลการวิจัยไปใช้ในการจัดการโครงสร้างองค์กรให้มีความชัดเจน พร้อมทั้งพัฒนาศักยภาพบุคลากร เช่น การอบรมผู้นำชุมชน การพัฒนาทักษะการบริหารจัดการ และการสร้างเครือข่ายความร่วมมือกับหน่วยงานภายนอก ซึ่งจะช่วยเพิ่มความเข้มแข็งขององค์กรและสร้างความยั่งยืนในระยะยาว

3) การพัฒนากิจกรรมและมาตรฐานการท่องเที่ยว สามารถนำผลวิจัยไปปรับปรุงและพัฒนา กิจกรรมการท่องเที่ยวให้หลากหลายและน่าสนใจยิ่งขึ้น เช่น การส่งเสริมกิจกรรมเชิงสร้างสรรค์ที่สะท้อนวัฒนธรรมท้องถิ่น และการพัฒนามาตรฐานการท่องเที่ยว เช่น โฮมสเตย์ ผลิตภัณฑ์ชุมชน และการบริการนักท่องเที่ยวให้สอดคล้องกับมาตรฐานสากล เพื่อเพิ่มความพึงพอใจและดึงดูดนักท่องเที่ยวทั้งในและต่างประเทศ

ข้อเสนอแนะสำหรับการวิจัยครั้งต่อไป

1) ควรศึกษาเกี่ยวกับรูปแบบการจัดการกิจกรรมการท่องเที่ยวที่เหมาะสมกับหมู่บ้านท่องเที่ยวเชิงวัฒนธรรมบ้านนาเงิน หมู่ที่ 1 ตำบลคอนสาร อำเภอคอนสาร จังหวัดชัยภูมิ

2) ควรศึกษาเกี่ยวกับการจัดทำแผนยุทธศาสตร์การท่องเที่ยวอำเภอคอนสาร จังหวัดชัยภูมิ เพื่อเชื่อมโยงการท่องเที่ยวในพื้นที่อำเภอคอนสาร และพื้นที่ใกล้เคียง

เอกสารอ้างอิง

กนกพร ฉิมพลี. (2559). แนวทางการพัฒนาหมู่บ้านท่องเที่ยวเชิงวัฒนธรรมในชุมชนบ้านตะคุ ตำบลตะคุ อำเภอปักธงชัย จังหวัดนครราชสีมา. *วารสารชุมชนวิจัย*, 10(1), 7-19.

- กรมการพัฒนาชุมชน. (2561). **การประชุมเชิงปฏิบัติการเพิ่มประสิทธิภาพการบริหารจัดการหมู่บ้าน OTOP เพื่อการท่องเที่ยวในการดำเนินกิจกรรมส่งเสริมการท่องเที่ยวโดยชุมชน**. เอกสารประกอบการจัดประชุมเชิงปฏิบัติการเพิ่ม ประสิทธิภาพการบริหารจัดการหมู่บ้าน OTOP เพื่อการท่องเที่ยวในการดำเนินกิจกรรมส่งเสริมการท่องเที่ยวโดยชุมชน ปีงบประมาณ พ.ศ. 2562. กรมการพัฒนาชุมชน.
- กระทรวงวัฒนธรรม. (2563, 17 กันยายน). **บุญเดือนสี่ประเพณีไทคอนสาร**. <https://shorturl.at/drYCr>
- จักรพันธ์ ลิ้มมังกร และ ทศนีย์ บุญมาภิ. (2564). การจัดการท่องเที่ยวเชิงวัฒนธรรมโดยชุมชน 5 ชุมชนเทศบาลเมืองลำพูน อำเภอเมือง จังหวัดลำพูน. **วารสาร มจร ล้านนาวิชาการ**, 10(1), 77-87.
- ณิชาดา วิเศษการ. (2561). **การจัดการการท่องเที่ยวเชิงวัฒนธรรมอย่างยั่งยืน กรณีศึกษาบ้านนาต้นจั่น ตำบลบ้านตึก อำเภอศรีสัชนาลัย จังหวัดสุโขทัย**. [วิทยานิพนธ์ปริญญาโทมหาบัณฑิต]. มหาวิทยาลัยพะเยา.
- บุญชม ศรีสะอาด. (2545). **การวิจัยเบื้องต้น** (พิมพ์ครั้งที่ 7). สุวีริยาสาส์น.
- ปรีดา เจษฎารางกุล. (2550). **การมีส่วนร่วมของกรรมการชุมชนในการพัฒนาชุมชนในเขตเทศบาลเมืองคูคต อำเภอลำลูกกา จังหวัดปทุมธานี**. [การศึกษาระดับปริญญาโทมหาบัณฑิต]. วิทยาลัยการปกครองท้องถิ่น มหาวิทยาลัยขอนแก่น.
- พระอุดมสิทธินายก (กำพล คุณงุโร). (2564) **การบริหารจัดการและพัฒนการท่องเที่ยวเชิงวัฒนธรรมและประเพณี จังหวัดพระนครศรีอยุธยา**. **วารสาร มจร สังคมศาสตร์ปริทรรศน์**, 10(1), 257-266.
- วรพล วรพันธ์. (2561, 20 กันยายน). **แนวทางการสร้างองค์กรแห่งการเรียนรู้ (The Set Up of Learning Organization)**. SCRIBD. <https://n9.cl/c7nj0>
- สำนักงานพัฒนาชุมชนอำเภอคอนสาร. (2562). **การดำเนินงานหมู่บ้านสารสนเทศต้นแบบเพื่อการพัฒนาคุณภาพชีวิตประชาชนบ้านนาเงิน หมู่ที่ 1 ตำบลคอนสาร อำเภอคอนสาร จังหวัดชัยภูมิ**. เอกสารประกวดหมู่บ้านสารสนเทศต้นแบบ ประจำปีงบประมาณ พ.ศ. 2562. สำนักงานพัฒนาชุมชนอำเภอคอนสาร.
- สำนักงานวัฒนธรรมจังหวัดชัยภูมิ. (2563). **ชุมชนคุณธรรมบ้านนาเงิน**. <https://moral.m-culture.go.th>
- Allen, L. A. (1958). **Management and organization**. McGraw-Hill.
- HREX.asia. (2562, 20 มิถุนายน). **POLC – ทฤษฎีการจัดการที่สร้างประสิทธิภาพให้กับองค์กร**. <https://th.hnote.asia/orgdevelopment/190619-polc-management-concept/>
- Ko, D. W., & Stewart, W. P. (2002). A Structural Equation Model of Residents' Attitudes for Tourism Development. **Tourism Management**, 23(5), 521-530. [http://dx.doi.org/10.1016/S0261-5177\(02\)00006-7](http://dx.doi.org/10.1016/S0261-5177(02)00006-7)
- Marquardt, M., & Reynolds, A. (1994). **The global learning organization**. Burr Ridge.
- Richards, G. W. (2009). Creative tourism and local development. In R. Wurzbarger, A. Pattakos, & S. Pratt (Eds.), **Creative tourism: A global conversation** (pp. 78-90). Sunstone Press.
- Tourism Western Australia. (2008). **Five a's of tourism**. <http://www.tourism.wa.gov.au/>

หลักเกณฑ์และคำแนะนำสำหรับผู้นิพนธ์บทความวิชาการและบทความวิจัย วารสารสถาบันวิจัยและพัฒนา มหาวิทยาลัยราชภัฏชัยภูมิ

วารสารวิจัยสถาบันวิจัยและพัฒนา มหาวิทยาลัยราชภัฏชัยภูมิ จัดพิมพ์เพื่อเป็นสื่อกลางในการเผยแพร่ความรู้และวิทยาการด้านต่าง ๆ เป็นการแลกเปลี่ยนความรู้ระหว่างคณาจารย์ บุคลากร นักวิชาการ และนักศึกษาของมหาวิทยาลัยราชภัฏชัยภูมิและสถาบันหรือหน่วยงานอื่น ๆ ซึ่งจัดพิมพ์เป็นราย 4 เดือน (ปีละ 3 ฉบับ)

ฉบับที่ 1 ตีพิมพ์เผยแพร่ (เดือนมกราคม - เมษายน)

ฉบับที่ 2 ตีพิมพ์เผยแพร่ (เดือนพฤษภาคม - สิงหาคม)

ฉบับที่ 3 ตีพิมพ์เผยแพร่ (เดือนกันยายน - ธันวาคม)

บทความที่ส่งมาตีพิมพ์ต้องไม่เคยเผยแพร่ในวารสาร หรือสิ่งพิมพ์ใดมาก่อน และไม่อยู่ในระหว่างพิจารณาของวารสารหรือสิ่งพิมพ์อื่น ๆ

ประเภทของผลงานที่ตีพิมพ์ ได้แก่ บทความวิจัย (Research article) บทความวิชาการ (Academic article) และ บทความปริทัศน์ (Review article) ในสาขามนุษยศาสตร์และสังคมศาสตร์ ที่ครอบคลุมสาขาวิชาดังต่อไปนี้

- สาขาการศึกษา
- สาขาภาษาศาสตร์
- สาขาบริหารธุรกิจ และการจัดการ
- สาขาเศรษฐศาสตร์
- สาขาสหวิทยาการด้านมนุษยศาสตร์และสังคมศาสตร์
- สาขารัฐศาสตร์
- สาขารัฐประศาสนศาสตร์
- สาขานิติศาสตร์
- สาขาจิตวิทยา

การส่งต้นฉบับ

1. ภาษา พิมพ์ต้นฉบับเป็นภาษาไทยหรือภาษาอังกฤษก็ได้ การใช้ ภาษาไทยให้ ยึดหลักการ ใช้คำศัพท์ และการเขียนทับศัพท์ ภาษาอังกฤษตามหลักของราชบัณฑิตยสถาน ภาษาอังกฤษให้ ใช้ตัวเล็กทั้งหมด ยกเว้นชื่อเฉพาะ ถ้าต้นฉบับเป็นภาษาอังกฤษควรได้รับการตรวจสอบความถูกต้องด้านการใช้ภาษาจากผู้เชี่ยวชาญด้านภาษาอังกฤษก่อน และการเขียนผลการวิจัยวารสารกำหนดให้ใช้ค่าทางสถิติ ค่าเฉลี่ยด้วยสัญลักษณ์เป็นตัว "M" และค่าส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน "SD"

2. รูปแบบต้นฉบับ ใช้กระดาษ A4 พิมพ์ห่างจากขอบกระดาษบน ล่าง ซ้าย ขวา 2.54 เซนติเมตร จัดรูปแบบ 1 คอลัมน์

3. ชนิดและขนาดตัวอักษร ทั้งภาษาไทยและภาษาอังกฤษให้ ใช้ตัวอักษร THSarabunPSK ซึ่งขนาด ตัวอักษร มีดังนี้

ชื่อเรื่อง ใช้ ตัวอักษรขนาด 18pt.ตัวหนา

ชื่อ-สกุลผู้นิพนธ์ ใช้ ตัวอักษรขนาด 14pt.ตัวปกติ

หัวข้อหลักใช้ตัวอักษรขนาด16pt. ตัวหนาหัวข้อรอง ตัวอักษรขนาด 16 pt. ตัวหนา

เนื้อเรื่องในหัวข้อหลักและหัวข้อรองใช้ ตัวอักษรขนาด 16pt. ตัวปกติ

เชิงอรรถหน้าแรกที่เป็นชื่อ-สกุลตำแหน่งทางวิชาการหน่วยงานตนและสังกัดของผู้นิพนธ์ใช้
ตัวอักษรขนาด 12 pt. ตัวปกติ

4. จำนวนหน้า ความยาวของบทความไม่ควรเกิน 15 หน้า รวมตาราง ภาพประกอบ รูปภาพ และเอกสารอ้างอิง ทั้งนี้ ภาพประกอบ ควรมีความชัดเจน มีคำบรรยายใต้ภาพประกอบ ภาพขั้นตอน ภาพ กรอบแนวคิด ควรเป็นภาพที่วาดขึ้นใหม่ ห้ามคัดลอก/ตัด วางที่หน้าบทความ การนำเสนอตาราง ต้องมีชื่อ ตารางด้านบนในทุกตาราง

5. การส่ง ส่งfile ที่ วารสารสถาบันวิจัยและพัฒนา มหาวิทยาลัยราชภัฏชัยภูมิ
<https://so10.tci-thaijo.org/index.php/rdicpru>

บทความวิจัยและบทความวิทยานิพนธ์ ประกอบด้วยหัวข้อและจัดเรียงลำดับดังนี้

1. ชื่อเรื่องภาษาไทยและภาษาอังกฤษ
2. ชื่อ-สกุลผู้นิพนธ์ สังกัด ทุกคนภาษาไทยและภาษาอังกฤษ
3. จดหมายอิเล็กทรอนิกส์ (e-mail)
4. บทคัดย่อภาษาไทย (บทคัดย่อมีความยาวไม่ควรเกิน 350 คำ)
5. คำสำคัญภาษาไทย
6. บทคัดย่อภาษาอังกฤษ (บทคัดย่อมีความยาวไม่ควรเกิน 350 คำ)
7. คำสำคัญภาษาอังกฤษ (Keyword)
8. บทนำ
9. วัตถุประสงค์การวิจัย
10. สมมุติฐานการวิจัย (ถ้ามี)
11. วิธีการวิจัย (ประชากรและกลุ่มตัวอย่าง ตัวแปร เครื่องมือการดำเนินการวิจัย หรือการทดลอง การวิเคราะห์ข้อมูล)
12. ผลการวิจัย
13. อภิปรายผลการวิจัย
14. ข้อเสนอแนะ
15. เอกสารอ้างอิง

บทความทั่วไป ประกอบด้วยหัวข้อและจัดเรียงลำดับดังนี้

1. ชื่อเรื่องภาษาไทยและภาษาอังกฤษ
2. ชื่อ-สกุลผู้นิพนธ์ สังกัด ทุกคนภาษาไทยและภาษาอังกฤษ
3. จดหมายอิเล็กทรอนิกส์ (e-mail)
4. บทคัดย่อภาษาไทย (บทคัดย่อมีความยาวไม่ควรเกิน 350 คำ)
5. คำสำคัญภาษาไทย
6. บทคัดย่อภาษาอังกฤษ (บทคัดย่อมีความยาวไม่ควรเกิน 350 คำ)
7. คำสำคัญภาษาอังกฤษ (Keyword)
8. บทนำ
9. เนื้อหา
10. บทสรุป
11. เอกสารอ้างอิง

ลิขสิทธิ์ในบทความที่ตีพิมพ์ในวารสาร:

บทความที่ได้ลงตีพิมพ์ในวารสารเป็นลิขสิทธิ์ของ มหาวิทยาลัยราชภัฏชัยภูมิ

หมายเหตุ : 1. ผู้เขียนบทความ ต้องดำเนินการตามขั้นตอนการส่งบทความให้ครบถ้วนเรียบร้อย กองบรรณาธิการจึงจะตรวจสอบความถูกต้องเบื้องต้นและแจ้งให้ชำระค่าธรรมเนียม จึงจะนำบทความเสนอผู้ทรงคุณวุฒิพิจารณาต่อไป หากตรวจสอบแล้วพบว่าไม่เป็นไปตามที่กำหนด วารสารฯ จะไม่รับบทความเข้าสู่กระบวนการต่อไป

2. บทความแต่ละเรื่องให้เวลาในการพิจารณาประมาณ 2 เดือนขึ้นไป (ทั้งนี้ขึ้นอยู่กับจำนวนและสาขาวิชาของบทความที่เสนอขอลงตีพิมพ์)

3. หากมีการเปลี่ยนแปลงข้อมูลการติดต่อ ต้องแจ้งให้กองบรรณาธิการวารสารสถาบันวิจัยและพัฒนาทราบเพื่อปรับปรุงข้อมูล

4. วารสารสถาบันวิจัยและพัฒนา มหาวิทยาลัยราชภัฏชัยภูมิ ขอสงวนสิทธิ์ในการพิจารณาตีพิมพ์ หากเกิดปัญหาบรรณาธิการหรือผู้ที่ได้รับมอบหมายมีสิทธิ์ในการยกเลิกตีพิมพ์บทความได้ทันที

การชำระค่าธรรมเนียมการส่งต้นฉบับ

ประกาศมหาวิทยาลัยราชภัฏชัยภูมิ ที่ 1357/2566 ณ วันที่ 4 ธันวาคม พ.ศ.2566 เรื่อง การเรียกเก็บค่าธรรมเนียมการตีพิมพ์ และการจ่ายค่าตอบแทนผู้ทรงคุณวุฒิ ของวารสารสถาบันวิจัยและพัฒนา มหาวิทยาลัยราชภัฏชัยภูมิ พ.ศ. 2566 แจ้งค่าธรรมเนียมการส่งต้นฉบับบทความ ดังนี้

ค่าธรรมเนียมการส่งต้นฉบับบทความเข้าสู่ระบบกระบวนการพิจารณาและตีพิมพ์บทความ

1. บทความภาษาไทย	บทความละ 4,000 บาท
2. บทความภาษาอังกฤษ	บทความละ 4,500 บาท

โดยชำระเงินผ่านธนาคารกรุงไทย จำกัด (มหาชน) ชื่อบัญชี วารสารสถาบันวิจัยและพัฒนา สถาบันวิจัยและพัฒนา มหาวิทยาลัยราชภัฏชัยภูมิ ประเภทออมทรัพย์ สาขาชัยภูมิ เลขที่บัญชี 307-3-30076-7
ไม่สามารถคืนเงินทุกกรณี

รูปแบบและการเขียนเอกสารอ้างอิง

การอ้างอิงแบบแทรกในเนื้อหา

การอ้างอิงแบบแทรกในเนื้อหาเป็นระบบนาม-ปี ให้ข้อมูลผู้แต่ง ปีพิมพ์และ เลขหน้าที่มีข้อความที่อ้างถึง
*กรณีที่ไม่ปรากฏเลขหน้า ให้ลงแค่ชื่อผู้แต่งกับปีพิมพ์ไว้ในวงเล็บเดียวกัน

รูปแบบการอ้างอิงแบบแทรกในเนื้อหา มี 3 รูปแบบ ดังนี้

1. (ผู้แต่ง, ปีพิมพ์, เลขหน้า) ไว้ท้ายข้อความที่อ้างถึง

ตัวอย่าง

(สุนทร ปัญญาพงษ์, 2562, น. 27 – 37)

2. ผู้แต่ง (ปีพิมพ์, เลขหน้า) กรณีมีการระบุชื่อผู้แต่งในเนื้อหาแล้ว ไม่ต้องระบุไว้ในวงเล็บท้ายข้อความที่อ้างถึง

ตัวอย่าง

สุนทร ปัญญาพงษ์ (2562, น. 27 – 37)

3. ปีพิมพ์ ผู้แต่ง (เลขหน้า) กรณีมีการระบุปีพิมพ์และผู้แต่งในเนื้อหาแล้ว (ปีพิมพ์และผู้แต่งสามารถสลับที่กันได้)
ให้ระบุเฉพาะเลขหน้าที่อ้างถึงในวงเล็บเท่านั้น

ตัวอย่าง

ในปี 2562 สุนทร ปัญญาพงษ์ ได้ให้แนวทางแก้ไขการบริหารจัดการกองทุนหมู่บ้านว่าควรมี
การศึกษาการประเมินผลต่อการบริหารจัดการกองทุนหมู่บ้าน การมีส่วนร่วมของสมาชิกและการสร้างความ
ความเป็นผู้นำของสมาชิกกองทุนโดยเน้นหลักธรรมาภิบาลต่อกองทุน (น. 35)

หลักเกณฑ์ในการลงรายการผู้แต่ง

1. ผู้แต่งชาวไทย

ให้ใส่ชื่อตามด้วยชื่อสกุล โดยไม่ต้องมีเครื่องหมายใด ๆ คั่น ไม่ว่าจะงานเขียนจะเป็นภาษาไทย หรือ
ภาษาต่างประเทศ กรณีผู้แต่งใส่ทั้งชื่อสกุลของตัวเองและสามี ก็ให้ลงรายการตามที่ปรากฏ

2. ผู้แต่งชาวต่างประเทศ

ให้ใส่ชื่อสกุลเท่านั้น ไม่ว่าจะงานเขียนจะเป็นภาษาต่างประเทศหรือภาษาไทย

3. การอ้างอิงเอกสารที่มีผู้แต่ง 1 คน

สำหรับผู้แต่งชาวต่างประเทศลงเฉพาะชื่อสกุล กรณีผู้แต่งชาวไทยลงชื่อตามด้วยชื่อสกุล แม้จะ
เขียนเป็นภาษาอังกฤษก็ตาม

4. การอ้างอิงเอกสารหนึ่งเรื่องที่มีผู้แต่งหลายคน

4.1 ผู้แต่ง 2 คน

กรณีที่เป็นชาวไทย ใช้ และ คั่นระหว่างชื่อ

กรณีเป็นชาวต่างประเทศ ใช้ and ถ้าชื่อผู้แต่งอยู่ในวงเล็บให้ใช้เครื่องหมาย & แทนคำว่า and

4.2 ผู้แต่ง 3 คนขึ้นไป

กรณีที่มีผู้แต่ง 3 คนหรือมากกว่า 3 คนขึ้นไปลงเฉพาะผู้แต่งคนแรกตามด้วยคำว่า et al. หรือและคณะสำหรับผู้แต่งชาวไทย

4.3 การอ้างเอกสารมากกว่าหนึ่งเรื่องของผู้แต่งต่างกัน เรียงลำดับตามอักษรชื่อผู้แต่งคั่นด้วยเครื่องหมายอัฒภาค (;) กรณีที่งานทั้งภาษาไทยและภาษาต่างประเทศถูกอ้างพร้อมกัน ให้เริ่มเอกสารอ้างอิงภาษาไทยก่อน

4.4 การอ้างการสื่อสารระหว่างบุคคล/การสัมภาษณ์ การสื่อสารระหว่างบุคคลอาจเป็นจดหมายโต้ตอบส่วนบุคคล บันทึกรับ อีเมล กลุ่มสนทนาหรือกระดานข่าวอิเล็กทรอนิกส์ การสัมภาษณ์หรือสนทนาทางโทรศัพท์ โดยระบุชื่อผู้ที่ถูกสัมภาษณ์ ประเภทของการสื่อสาร และเดือน วันที่, ปี ค.ศ. สำหรับการอ้างอิงที่เป็นภาษาต่างประเทศ ถ้าเป็นการอ้างอิงที่เป็นภาษาไทย ให้ลงชื่อผู้ที่ถูกสัมภาษณ์ ประเภทของการสื่อสาร และวันที่ เดือน ปี พ.ศ. โดยไม่ต้องมีเครื่องหมายใด ๆ คั่น

กรณีไม่มีการเผยแพร่เป็นสาธารณะ ให้เขียนอ้างอิงในเนื้อหาเท่านั้น โดยไม่ต้องใส่เป็นรายการอ้างอิงท้ายเล่ม

ตัวอย่าง

สุภารัตน์ ปราบคะเชนทร์ (การสื่อสารส่วนบุคคล, 15 มิถุนายน 2565)

C. Yankowski (personal communication, January 23, 2022)

รายการอ้างอิง

1. รายการผู้แต่ง

1.1 ผู้แต่ง 1 คน ให้ลงชื่อตามที่ปรากฏ (หากไม่มีชื่อผู้แต่งให้ลงชื่อเรื่อง และจัดเรียงตามลำดับอักษรชื่อผู้แต่งหรือชื่อเรื่อง) กรณีชื่อผู้แต่งชาวต่างประเทศมีชื่อย่อกลาง ให้ใส่ชื่อสกุล อักษรย่อชื่อต้น และอักษรย่อชื่อย่อกลาง โดยใส่เครื่องหมายจุลภาค (,) และเว้นวรรค 1 ระยะระหว่างชื่อสกุล และอักษรชื่อต้น

ผู้แต่ง 1 คน

ประมุข ศรีชัยวงษ์

Mayer, R. E.

1.2 ผู้แต่ง 2 คน ให้ลงชื่อผู้แต่งตามที่ปรากฏ ตามด้วยคำว่า “และ” สำหรับงานเขียนภาษาไทย ในงานเขียนภาษาต่างประเทศให้ใส่เครื่องหมายจุลภาค ตามด้วย & นำหน้าชื่อผู้แต่งคนที่สอง

อมตา จงมีสุข และ จุลดิศ คัญทัพ

Pollack, I., & Sunderman, C.

1.3 ผู้แต่ง 3-20 คน ให้ลงชื่อผู้แต่งทุกคน ใส่เครื่องหมายจุลภาคตามด้วย คำว่า “และ” นำหน้าชื่อผู้แต่งคนสุดท้าย สำหรับงานเขียนภาษาไทย หรือ & กรณีที่เป็นงานเขียนภาษาต่างประเทศ

Austin, J., Stevenson, H., & Wei-Skillern, J.

สมจินตนา คำพินิจ, จริยาวัตร คมพยัคฆ์, และ วนิดา ดุรงค์ฤทธิชัย

1.4 ผู้แต่ง 21 คน ขึ้นไป ให้ลงชื่อผู้แต่งคนที่ 1-19 ตามด้วยเครื่องหมายจุลภาคและมหัพภาค 3 จุด (. . .) โดยหน้าและหลังแต่ละจุดต้องเว้นวรรค 1 ระยะ ตามด้วยชื่อผู้แต่งคนสุดท้าย

หนังสือ

ชื่อผู้แต่ง. (ปีที่พิมพ์). **ชื่อเรื่อง**. สำนักพิมพ์.

จุมพจน์ วนิชกุล. (2549). **สารสนเทศเพื่อการเรียนรู้**. สมาคมส่งเสริมเทคโนโลยี (ไทย-ญี่ปุ่น).

การลงสำนักพิมพ์ให้ใส่โดยใช้รูปแบบสั้น ๆ โดยละคำที่ไม่จำเป็นออก เช่น สำนักพิมพ์ บริษัท Publishers, Co., Inc. และให้คงคำว่า โรงพิมพ์ Press และ Books ไว้

วารสาร

ผู้เขียนบทความ. (ปีที่พิมพ์). ชื่อบทความ. **ชื่อวารสาร**, ปีที่(ฉบับที่), เลขหน้า.

นิสดารค์ เวชยานนท์. (2546). กลยุทธ์ในการบริหารทรัพยากรมนุษย์. **รัฐประศาสนศาสตร์**, 2(1), 9-39.

บทความในหนังสือพิมพ์

ผู้เขียนบทความ. (วันที่ เดือน ปี). “ชื่อบทความ”. **ชื่อหนังสือพิมพ์**. เลขหน้า.

คึกฤทธิ์ ปราโมช, ม.ร.ว. (12 มกราคม 2537). “ข่าวไกลนา”. **สยามรัฐ**. หน้า 3.

ในกรณีไม่ทราบชื่อผู้เขียนบทความ ให้ลงรายการดังนี้

ชื่อบทความ. (วันที่ เดือน ปี). **ชื่อหนังสือพิมพ์**. เลขหน้า.

ริมฝั่งแม่น้ำมูล ความขัดแย้งที่ยังไม่จบสิ้น. (22 พฤษภาคม 2537). **มติชน**. หน้า 21.

วิทยานิพนธ์

ผู้เขียนวิทยานิพนธ์. (ปีที่พิมพ์). **ชื่อวิทยานิพนธ์**. [วิทยานิพนธ์ปริญญาตรีบัณฑิต หรือ วิทยานิพนธ์ปริญญา
มหาบัณฑิต]. มหาวิทยาลัย.

กนกวรรณ ภิบาลสุข. (2534). **ปัจจัยที่มีผลต่อความเต็มใจที่จะจ่ายค่าบริการบำบัดน้ำเสียของประชาชนใน
กรุงเทพมหานคร**. [วิทยานิพนธ์ปริญญามหาบัณฑิต]. มหาวิทยาลัยมหิดล.

แหล่งข้อมูลอิเล็กทรอนิกส์

ชื่อผู้แต่ง. (ปี, วัน เดือนที่เผยแพร่). **ชื่อเรื่อง**. ชื่อเว็บไซต์. URL

(กรณีที่มิใช่เฉพาะปี พ.ศ. หรือ ค.ศ. ให้ใส่เฉพาะปี เท่านั้น)

(กรณีที่ผู้แต่งและชื่อเว็บไซต์เป็นชื่อเดียวกัน ให้ตัดชื่อเว็บไซต์ออก

ไม่ต้องมีขีดเส้นใต้ URL หรือเว็บไซต์ และไม่ต้องใส่เครื่องหมายมหัพภาค (.) หลัง URL หรือเว็บไซต์

กรณีที่ไม่มีปรากฏปีที่เผยแพร่ ให้ลงวันที่ค้นข้อมูลแทน

ผู้แต่ง.\(ม.ป.ป).\ชื่อเรื่อง.\ชื่อเว็บไซต์.\สืบค้นเมื่อวันที่.\จาก\URL

กรมพัฒนาธุรกิจการค้า. (2552). **ธุรกิจภัตตาคาร/ร้านอาหาร**.

https://www.dbd.go.th/download/document_file/Statistic

World Health Organization. (2014). **Global status report on alcohol and health 2014**.

http://www.who.int/iris/bitstream/10665/112736/1/9789240692763_eng.pdf

จริยธรรมในการตีพิมพ์ผลงานวิจัยในวารสารทางวิชาการ (Publication Ethics)

บทบาทและหน้าที่ของผู้นิพนธ์ (Duties of authors)

1. การส่งบทความผู้นิพนธ์ต้องเป็นผู้รับรองผลงานว่าเป็นผลงานใหม่ ไม่เคยนำเสนอในรูปแบบ proceeding และตีพิมพ์จากที่ไหนมาก่อน
2. บทความที่ส่งตีพิมพ์ ผู้นิพนธ์จะต้องนำเสนอรายงานข้อมูลที่เป็นจริงที่เกิดจากการทำวิจัยโดยไม่บิดเบือนข้อมูลหรือให้ข้อมูลที่เท็จ
3. หากมีการนำผลงานของผู้อื่นมาใช้ในผลงานของผู้นิพนธ์ จะต้องอ้างอิงผลงานของผู้นั้นและปรากฏอยู่ในรายการอ้างอิงท้ายบทความ
4. บทความที่ส่งตีพิมพ์จะต้องเป็นไปตามรูปแบบที่กำหนด ในคำแนะนำของการส่งนิพนธ์ต้นฉบับของวารสาร มิฉะนั้นทางบรรณาธิการจะไม่รับพิจารณาบทความนั้น ๆ
5. บทความที่มีชื่อผู้นิพนธ์ปรากฏอยู่จะต้องเป็นผู้ที่มีส่วนในการดำเนินการวิจัยจริง โดยกองบรรณาธิการจะพิจารณาความเป็นไปได้จากบทความ
6. บทความจะต้องระบุแหล่งทุนที่สนับสนุนในการทำวิจัยนี้ ในกิตติกรรมประกาศ
7. ผู้นิพนธ์จะต้องมีการระบุผลประโยชน์ทับซ้อน (หากมี)
8. ผู้นิพนธ์จะต้องคำนึงถึงจริยธรรมการวิจัย คือต้องไม่ละเมิดหรือคัดลอกผลงานของผู้อื่นมาเป็นของตนเอง ทางซึ่งวารสารได้กำหนดความซ้ำของผลงาน ด้วยโปรแกรม CopyCatch ในเว็บ Thaijo โดยทางวารสารได้กำหนดค่าไว้ในระดับไม่เกิน 25%

บทบาทและหน้าที่ของบรรณาธิการวารสาร (Duties of editors)

1. บรรณาธิการวารสารมีหน้าที่ในการพิจารณารูปแบบ ความครบถ้วนสมบูรณ์และคุณภาพก่อนเริ่มกระบวนการประเมินโดยผู้ทรงคุณวุฒิ เพื่อการตีพิมพ์เผยแพร่ในวารสารที่รับผิดชอบ
2. บรรณาธิการจะไม่เปิดเผยข้อมูลใด ๆ ในระหว่างช่วงระยะเวลาการประเมินบทความและการตีพิมพ์วารสารฉบับนั้น ๆ แก่บุคคลอื่นที่ไม่เกี่ยวข้อง ไม่ว่าจะเป็นข้อมูลของผู้นิพนธ์หรือผู้ประเมินบทความ
3. บรรณาธิการจะเป็นผู้ประเมินเบื้องต้นในการตัดสินใจคัดเลือกบทความเข้าสู่กระบวนการตีพิมพ์ และพิจารณาตีพิมพ์บทความที่ผ่านกระบวนการประเมินบทความแล้ว โดยพิจารณาจากผลการประเมินของผู้ทรงคุณวุฒิ จากความสำคัญ ความใหม่ ความชัดเจน และความสอดคล้องของเนื้อหา กับนโยบายของวารสารเป็นสำคัญ
4. บรรณาธิการจะไม่ตีพิมพ์บทความที่เคยตีพิมพ์เผยแพร่จากที่อื่นมาแล้วทั้งในรูปแบบของวารสาร หรือ บทความหลังการนำเสนอในที่ประชุมวิชาการฉบับเต็ม (Proceeding)
5. บรรณาธิการจะไม่ปฏิเสธการตีพิมพ์บทความ ที่ไม่เป็นไปตามข้อกำหนดจนกว่าจะมีหลักฐานพิสูจน์ข้อสงสัยเหล่านั้น
6. บรรณาธิการจะไม่มีผลประโยชน์ทับซ้อนใด ๆ กับผู้นิพนธ์ ผู้ประเมินและทีมผู้บริหาร
7. บรรณาธิการจะตรวจสอบการคัดลอกผลงานของผู้อื่น (Plagiarism) ในบทความโดยใช้โปรแกรมที่น่าเชื่อถือได้ และหากมีหลักฐานหรือข้อยืนยันที่ชัดเจนว่ามีการคัดลอกผลงานของผู้อื่น บรรณาธิการจะติดต่อผู้นิพนธ์หลักเพื่อขอคำชี้แจงและหากไม่มีข้อชี้แจงตามหลักทางวิชาการบรรณาธิการจะปฏิเสธ การตีพิมพ์บทความนั้น ๆ

บทบาทและหน้าที่ของผู้ประเมินบทความ (Duties of reviewers)

1. ผู้ประเมินบทความจะไม่เปิดเผยข้อมูลต่าง ๆ ของบทความและผู้นิพนธ์ แต่บุคคลอื่น ๆ ที่ไม่เกี่ยวข้อง ตลอดระยะเวลาของการประเมิน (Confidentiality)
2. ผู้ประเมินบทความจะต้องไม่มีผลประโยชน์ทับซ้อนกับผู้นิพนธ์ เช่น เป็นผู้นิพนธ์ร่วม ๆ หรืออื่น ๆ ที่จะทำให้ผู้ประเมินไม่สามารถประเมินและให้ข้อเสนอแนะได้อย่างอิสระได้
3. ผู้ประเมินบทความจะประเมินบทความในสาขาวิชาที่มีความเชี่ยวชาญ โดยพิจารณาจากเนื้อหาของบทความ และประเมินบทความโดยพิจารณาจากความสำคัญ ความใหม่ ความชัดเจนและความสอดคล้องของเนื้อหา โดยไม่ใช้ความคิดเห็นส่วนตัวที่ไม่มีข้อมูลทางวิชาการรองรับมาเป็นเกณฑ์ในการตัดสินบทความ
4. ผู้ประเมินสามารถเสนอแนะผลงานวิจัยที่สำคัญและสอดคล้องกับบทความในกรณีที่ผู้นิพนธ์ไม่ได้อ้างถึง เข้าไปในการประเมินบทความด้วย
5. หากผู้ประเมินพบว่าบทความมีความเหมือน หรือซ้ำซ้อนกับผลงานของผู้อื่นโดยมีหลักฐานชัดเจน ผู้ประเมินสามารถปฏิเสธการตีพิมพ์และแจ้งแก่บรรณาธิการ

OFFICE OF ACADEMIC PROMOTION AND LIFELONG LEARNING
CHAIYAPHUM RAJABHAT UNIVERSITY

**สำนักส่งเสริมวิชาการ และจัดการเรียนรู้ตลอดชีวิต
มหาวิทยาลัยราชภัฏชัยภูมิ**

rdijournal@cpru.ac.th